

446

ΓΟΡΓΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΚΛΗΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΧΑΙΡΕΦΩΝ
ΓΟΡΓΙΑΣ ΠΩΛΟΣ

St. I
P. 447

ΚΑΛ. Πολέμου καὶ μάχης φασὶ χρήναι, ὦ Σώκρατες, α
οὕτω μεταλαγχάνειν.

ΣΩ. Ἄλλ' ἢ, τὸ λεγόμενον, κατόπιω ἐορτῆς ἤκομεν καὶ
ὑστεροῦμεν;

ΚΑΛ. Καὶ μάλα γε ἀστείας ἐορτῆς· πολλὰ γὰρ καὶ καλὰ 5
Γοργίας ἡμῖν ὀλίγον πρότερον ἐπεδείξατο.

ΣΩ. Τούτων μέντοι, ὦ Καλλίκλεις, αἴτιος Χαιρεφῶν ὄδε,
ἐν ἀγορᾷ ἀναγκάσας ἡμᾶς διατρίψαι.

ΧΑΙ. Οὐδὲν πρᾶγμα, ὦ Σώκρατες· ἐγὼ γὰρ καὶ ἰάσομαι. b
φίλος γάρ μοι Γοργίας, ὥστ' ἐπιδείξεται ἡμῖν, εἰ μὲν δοκεῖ, c
νῦν, ἐὰν δὲ βούλη, εἰς αὐθις.

ΚΑΛ. Τί δέ, ὦ Χαιρεφῶν; ἐπιθυμῶ Σωκράτης ἀκοῦσαι
Γοργίου; 5

ΧΑΙ. Ἐπ' αὐτό γέ τοι τοῦτο πάρεσμεν.

ΚΑΛ. Οὐκοῦν ὅταν βούλησθε παρ' ἐμὲ ἤκειν οἴκαδε· παρ'
ἔμοι γὰρ Γοργίας καταλύει καὶ ἐπιδείξεται ὑμῖν.

ΣΩ. Εὖ λέγεις, ὦ Καλλίκλεις. ἀλλ' ἄρα ἐθελήσειεν ἂν
ἡμῖν διαλεχθῆναι; βούλομαι γὰρ πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τίς ἢ c

a 3 ἀλλ' ἢ B² P: ἀλλ' ἢ B T F Olympiodorus Suidas: ἄρα in marg.
T (schol. B ἀλλ' ἢ ἄλλ' ἄρα) ~ καὶ ὑστεροῦμεν secl. Cobet (non laudat
Olympiodorus) a 5 ἐορτῆς secl. Hirschig b 3 εἰς P: ἐς B T F
b 7 ἤκειν] ἤκετ' Cobet b 8 γὰρ B W: om. T P F καὶ secl.
Schanz (post καταλύει distinguens) b 9 ἐθελήσειεν ἂν B T P F:
ἐθελήσει Olympiodorus

δύναμις τῆς τέχνης τοῦ ἀνδρός, καὶ τί ἐστὶν ὃ ἐπαγγέλλεται
τε καὶ διδάσκει· τὴν δὲ ἄλλην ἐπίδειξις εἰς αὐθις, ὥσπερ σὺ
λέγεις, ποιησάσθω.

- 5 ΚΑΛ. Οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν, ᾧ Σώκρατες. καὶ γὰρ
αὐτῷ ἐν τούτῳ ἦν τῆς ἐπίδειξως· ἐκέλευε γοῦν νυνδὴ ἐρωτᾶν
ὅτι τις βούλοιο τῶν ἔνδον ὄντων, καὶ πρὸς ἅπαντα ἔφη
ἀπόκριεῖσθαι.

ΣΩ. Ἦ καλῶς λέγεις. ᾧ Χαιρεφῶν, ἐροῦ αὐτόν.

- 10 ΧΑΙ. Τί ἔρωμαι;

d ΣΩ. Ὅστις ἐστίν.

ΧΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ὡσπερ ἂν εἰ ἐτύχαιεν ὧν ὑποδημάτων δημιουργός,
ἀπεκρίνατο ἂν δήπου σοι ὅτι σκυτοτόμος· ἢ οὐ μανθάνεις ὡς
5 λέγω;

ΧΑΙ. Μανθάνω καὶ ἐρήσομαι. Εἰπέ μοι, ᾧ Γοργία,
ἀληθῆ λέγει Καλλικλῆς ὅδε ὅτι ἐπαγγέλλη ἀποκρίνεσθαι ὅτι
ἂν τίς σε ἐρωτᾷ;

- 448 ΓΟΡ. Ἀληθῆ, ᾧ Χαιρεφῶν· καὶ γὰρ νυνδὴ αὐτὰ ταῦτα
ἐπηγγελόμην, καὶ λέγω ὅτι οὐδεὶς μέ πω ἠρώτηκε καινὸν
οὐδὲν πολλῶν ἐτῶν.

ΧΑΙ. Ἦ που ἄρα ῥαδίως ἀποκρινῆ, ᾧ Γοργία.

- 5 ΓΟΡ. Πάρεστι τούτου πείραν, ᾧ Χαιρεφῶν, λαμβάνειν.

ΠΩΛ. Νῆ Δία· ἂν δέ γε βούλη, ᾧ Χαιρεφῶν, ἐμοῦ.
Γοργίας μὲν γὰρ καὶ ἀπειρηκέναι μοι δοκεῖ· πολλὰ γὰρ ἄρτι
διελήλυθεν.

- ΧΑΙ. Τί δέ, ᾧ Πῶλε; οἶει σὺ κάλλιον ἂν Γοργίου
10 ἀποκρίνασθαι;

b ΠΩΛ. Τί δὲ τοῦτο, ἐὰν σοί γε ἰκανῶς;

ΧΑΙ. Οὐδέν· ἀλλ' ἐπειδὴ σὺ βούλει, ἀποκρίνου.

ΠΩΛ. Ἐρώτα.

ΧΑΙ. Ἐρωτῶ δῆ. εἰ ἐτύχαιε Γοργίας ἐπιστήμων ὧν

d 7 ἀποκρίνεσθαι B T P: ἀποκρινεῖσθαι F a 4 ἀποκρινεῖ B: ἀπο-
κρίνει T: ἀποκρινη P F a 5 λαμβάνειν B T P: λαβεῖν F a 6 δέ
B T P: om. F a 8 διελήλυθεν B T P: διεξέληλυθε F

τῆς τέχνης ἥσπερ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἡρόδικος, τί ἂν αὐτὸν 5
ὠνομάζομεν δικαίως; οὐχ ὅπερ ἐκείνου;

ΠΩΛ. Πάνυ γε.

ΧΑΙ. Ἰατρὸν ἄρα φάσκοντες αὐτὸν εἶναι καλῶς ἂν
ἐλέγομεν.

ΠΩΛ. Ναί.

10

ΧΑΙ. Εἰ δέ γε ἥσπερ Ἀριστοφῶν ὁ Ἀγλαοφώντος ἢ ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔμπειρος ἦν τέχνης, τίνα ἂν αὐτὸν ὀρθῶς
ἐκαλοῦμεν;

ΠΩΛ. Δῆλον ὅτι ζωγράφου.

C

ΧΑΙ. Νῦν δ' ἐπειδὴ τίνος τέχνης ἐπιστήμων ἐστίν, τίνα
ἂν καλοῦντες αὐτὸν ὀρθῶς καλοῦμεν;

ΠΩΛ. Ὡ Χαιρεφῶν, πολλαὶ τέχναι ἐν ἀνθρώποις εἰσὶν
ἐκ τῶν ἐμπειριῶν ἐμπείρως ἠύρημένοι· ἐμπειρία μὲν γὰρ 5
ποιεῖ τὸν αἰῶνα ἡμῶν πορεύεσθαι κατὰ τέχνην, ἀπειρία δὲ
κατὰ τύχην. ἐκάστων δὲ τούτων μεταλαμβάνουσιν ἄλλοι
ἄλλων ἄλλως, τῶν δὲ ἀρίστων οἱ ἄριστοι· ὧν καὶ Γοργίας
ἐστὶν ὄδε, καὶ μετέχει τῆς καλλίστης τῶν τεχνῶν.

ΣΩ. Καλῶς γε, ὦ Γοργία, φαίνεται Πῶλος παρεσκευά- d
σθαι εἰς λόγους· ἀλλὰ γὰρ ὁ ὑπέσχετο Χαιρεφῶντι οὐ
ποιεῖ.

ΓΟΡ. Τί μάλιστα, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Τὸ ἐρωτώμενον οὐ πάνυ μοι φαίνεται ἀποκρίνεσθαι. 5

ΓΟΡ. Ἀλλὰ σύ, εἰ βούλει, ἐροῦ αὐτόν.

ΣΩ. Οὐκ, εἰ αὐτῷ γε σοὶ βουλομένῳ ἐστὶν ἀποκρίνεσθαι,
ἀλλὰ πολὺ ἂν ἥδιον σέ. δῆλος γάρ μοι Πῶλος καὶ ἐξ ὧν
εἴρηκεν ὅτι τὴν καλουμένην ῥητορικὴν μᾶλλον μεμελέτηκεν
ἢ διαλέγεσθαι.

10

ΠΩΛ. Τί δή, ὦ Σώκρατες;

E

ΣΩ. Ὅτι, ὦ Πῶλε, ἐρομένου Χαιρεφῶντος τίνος Γοργίας

b5 ἠρόδικος BTP: πρόδικος F τί Olympiodorus: τίνα B T W F
c3 καλοῦμεν BTP: ἂν καλοῦμεν F d2 εἰς BTPf: περί F
d7 ἀποκρίνεσθαι BTP: ἀποκρίνασθαι F d8 σέ F: σοί B (sed
accentum add. B²) T W et suprascr. f

ἐπιστήμων τέχνης, ἐγκωμιάζεις μὲν αὐτοῦ τὴν τέχνην ὥσπερ
τιὸς ψέγοντος, ἣτις δὲ ἐστὶν οὐκ ἀπεκρίνω.

5 ΠΩΛ. Οὐ γὰρ ἀπεκρινάμην ὅτι εἶη ἡ καλλίστη;

ΣΩ. Καὶ μάλα. ἀλλ' οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποία τις ἡ Γοργίου
τέχνη, ἀλλὰ τίς, καὶ ὄντινα δέοι καλεῖν τὸν Γοργίαν· ὥσπερ
τὰ ἔμπροσθέν σοι ὑπετέλιματο Χαιρεφῶν καὶ αὐτῷ καλῶς

449 καὶ διὰ βραχέων ἀπεκρίνω, καὶ νῦν οὕτως εἶπέ τις ἡ τέχνη
καὶ τίνα Γοργίαν καλεῖν χρὴ ἡμᾶς. μᾶλλον δέ, ὦ Γοργία,
αὐτὸς ἡμῖν εἶπέ τίνα σε χρὴ καλεῖν ὡς τίνος ἐπιστήμονα
τέχνης.

5 ΓΟΡ. Τῆς ρητορικῆς, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ῥήτορα ἄρα χρὴ σε καλεῖν;

ΓΟΡ. Ἀγαθόν γε, ὦ Σώκρατες, εἰ δὴ ὁ γε εὐχομαι εἶναι,
ὡς ἔφη Ὀμηρος, βούλει με καλεῖν.

ΣΩ. Ἀλλὰ βούλομαι.

10 ΓΟΡ. Κάλει δῆ.

b ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἄλλους σε φῶμεν δυνατὸν εἶναι ποιεῖν;

ΓΟΡ. Ἐπαγγέλλομαί γε δὴ ταῦτα οὐ μόνον ἐνθάδε ἀλλὰ
καὶ ἄλλοθι.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἐθελήσαις ἂν, ὦ Γοργία, ὥσπερ νῦν δια-
5 λεγόμεθα, διατελέσαι τὸ μὲν ἐρωτῶν, τὸ δ' ἀποκρινόμενος,
τὸ δὲ μῆκος τῶν λόγων τοῦτο, οἷον καὶ Πῶλος ἤρξατο,
εἰς αὐθις ἀποθέσθαι; ἀλλ' ὕπερ ὑπισχνῆ, μὴ ψεύσῃ, ἀλλὰ
ἐθέλησον κατὰ βραχὺ τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι.

ΓΟΡ. Εἰσὶ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἐνταῦθα τῶν ἀποκρίσεων
10 ἀναγκαῖαι διὰ μακρῶν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι· οὐ μὲν ἀλλὰ
c πειράσομαί γε ὡς διὰ βραχυτάτων. καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ τοῦτο
ἐν ἐστὶν ὧν φημι, μηδένα ἂν ἐν βραχυτέροις ἐμοῦ τὰ αὐτὰ
εἰπέιν.

ΣΩ. Τούτου μὲν δεῖ, ὦ Γοργία· καὶ μοι ἐπίδειξιμ' αὐτοῦ

e 5 ἡ BTP: om. F e 6 ἐρωτᾷ BTP: τοῦτ' ἐρωτᾷ F: ἠρώτα
Bekker εἶη post ποία τις add. BT: post Γοργίου F: delevi
b 7 ἀποθέσθαι BTPF (sed va supra po f) post ἀποθέσθαι lacunam
indicat Schanz c 2 ἐν ἐστὶν BPFt: ἐνεστὶν T c 4 μὲν
BTPF: μέντοι Olympiodorus

τούτου ποιήσαι, τῆς βραχυλογίας, μακρολογίας δὲ εἰς 5
αὐθις.

ΓΟΡ. Ἄλλὰ ποιήσω, καὶ οὐδενὸς φήσεις βραχυλογωτέρου
ἀκούσαι.

ΣΩ. Φέρε δὴ· ῥητορικῆς γὰρ φῆς ἐπιστήμων τέχνης
εἶναι καὶ ποιῆσαι ἂν καὶ ἄλλον ῥήτορα· ἢ ῥητορικὴ περὶ τί d
τῶν ὄντων τυγχάνει οὐσα; ὥσπερ ἢ ὑφαντικὴ περὶ τὴν τῶν
ἱματίων ἐργασίαν· ἢ γάρ;—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ
ἢ μουσικὴ περὶ τὴν τῶν μελῶν ποιήσιν;—ΓΟΡ. Ναί.

ΣΩ. Νῆ τὴν Ἥραν, ὦ Γοργία, ἀγαμαί γε τὰς ἀποκρίσεις, 5
ὅτι ἀποκρίνη ὡς οἶόν τε διὰ βραχυτάτων.

ΓΟΡ. Πάνυ γὰρ οἶμαι, ὦ Σώκρατες, ἐπιεικῶς τοῦτο ποιεῖν.

ΣΩ. Εὖ λέγεις. ἴθι δὴ μοι ἀπόκριναι οὕτως καὶ περὶ
τῆς ῥητορικῆς, περὶ τί τῶν ὄντων ἐστὶν ἐπιστήμη;—
ΓΟΡ. Περὶ λόγους.—ΣΩ. Ποίους τούτους, ὦ Γοργία; ἄρα e
οἱ δηλοῦσι τοὺς κάμνοντας, ὡς ἂν διαιτώμενοι ὑγιαίνουεν;—
ΓΟΡ. Οὐ.—ΣΩ. Οὐκ ἄρα περὶ πάντας γε τοὺς λόγους ἢ
ῥητορικὴ ἐστίν.—ΓΟΡ. Οὐ δῆτα.—ΣΩ. Ἄλλὰ μὴν λέγειν
γε ποιεῖ δυνατούς.—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν περὶ ὧν περ 5
λέγειν, καὶ φρονεῖν;—ΓΟΡ. Πῶς γὰρ οὐ;—ΣΩ. Ἄρ' οὖν,
ἦν νυνδὴ ἐλέγομεν, ἢ ἱατρικὴ περὶ τῶν καμνόντων ποιεῖ 450
δυνατούς εἶναι φρονεῖν καὶ λέγειν;—ΓΟΡ. Ἀνάγκη.—
ΣΩ. Καὶ ἢ ἱατρικὴ ἄρα, ὡς ἕοικεν, περὶ λόγους ἐστίν.—
ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Τοὺς γε περὶ τὰ νοσήματα;—ΓΟΡ. Μά-
λιστα.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἢ γυμναστικὴ περὶ λόγους ἐστὶν 5
τοὺς περὶ εὐεξίαν τε τῶν σωμάτων καὶ καχεξίαν;—ΓΟΡ. Πάνυ
γε.—ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι, ὦ Γοργία, οὕτως
ἔχουσιν· ἐκάστη αὐτῶν περὶ λόγους ἐστὶν τούτους, οἱ τυγ- b
χάνουσιν ὄντες περὶ τὸ πρᾶγμα οὐ ἐκάστη ἐστὶν ἢ τέχνη.

ε5 τῆς βραχυλογίας secl. Cobet ε7 φήσεις BTP: φαίης δεῖν F
(sed δεῖν punctis del. f) ε9 ἐπιστήμων τέχνης BTP: τέχνης
ἐπιστήμων F ε5 ποιεῖ BWF: ποιεῖν T ε6 λέγειν BTP:
καὶ λέγειν F οὖν BTPF: οὐ καὶ suprascr. b α1 ἦν BTPf:
ἢ F ἐλέγομεν ἢ scr. recc.: λέγομεν ἢ BW: λέγομεν T: λεγομένη
F ποιεῖ F: om. BT et re vera W α3 ἢ BTP: om. F

—ΓΟΡ. Φαίνεται.—ΣΩ. Τί οὖν δὴ ποτε τὰς ἄλλας τέχνας οὐ ῥητορικὰς καλεῖς, οὐσας περὶ λόγους, εἶπερ ταύτην
5 ῥητορικὴν καλεῖς, ἢ ἂν ἢ περὶ λόγους;

ΓΟΡ. Ὅτι, ὦ Σώκρατες, τῶν μὲν ἄλλων τεχνῶν περὶ χειρουργίας τε καὶ τοιαύτας πράξεις ὡς ἔπος εἰπεῖν πᾶσά ἐστιν ἢ ἐπιστήμη, τῆς δὲ ῥητορικῆς οὐδὲν ἐστιν τοιοῦτου χειρουργήμα, ἀλλὰ πᾶσα ἢ πρᾶξις καὶ ἢ κύρωσις διὰ λόγων
c ἐστίν. διὰ ταῦτ' ἐγὼ τὴν ῥητορικὴν τέχνην ἀξιῶ εἶναι περὶ λόγους, ὀρθῶς λέγων, ὡς ἐγὼ φημι.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν μανθάνω οἶαν αὐτὴν βούλει καλεῖν; τάχα δὲ εἴσομαι σαφέστερον. ἀλλ' ἀπόκριναι εἰσὶν ἡμῖν τέχνηαι.
5 ἢ γάρ;

ΓΟΡ. Ναί.

ΣΩ. Πασῶν δὴ οἶμαι τῶν τεχνῶν τῶν μὲν ἐργασία τὸ πολὺ ἐστιν καὶ λόγου βραχέος δέονται, ἔνιαι δὲ οὐδενὸς ἀλλὰ τὸ τῆς τέχνης περαίνουτο ἂν καὶ διὰ σιγῆς, οἶον
10 γραφικὴ καὶ ἀνδριαντοποιία καὶ ἄλλαι πολλαί. τὰς τοιαύτας
d αὐτάς μοι δοκεῖς λέγειν, περὶ ἃς οὐ φῆς τὴν ῥητορικὴν εἶναι ἢ οὐ;

ΓΟΡ. Πάνυ μὲν οὖν καλῶς ὑπολαμβάνεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἐτεραι δέ γέ εἰσι τῶν τεχνῶν αἱ διὰ λόγου πάνυ περαίνουσι, καὶ ἔργον ὡς ἔπος εἰπεῖν ἢ οὐδενὸς προσδέονται ἢ βραχέος πάνυ, οἶον ἢ ἀριθμητικὴ καὶ λογιστικὴ καὶ γεωμετρικὴ καὶ πεπτευτικὴ γε καὶ ἄλλαι πολλαὶ τέχνηαι, ὧν ἔνιαι σχεδόν τι ἴσους τοὺς λόγους ἔχουσι ταῖς πράξεσιν, αἱ δὲ πολλαὶ πλείους, καὶ τὸ παράπαν πᾶσα ἢ πρᾶξις καὶ τὸ
e κύρος αὐταῖς διὰ λόγων ἐστίν. τῶν τοιούτων τινὰ μοι δοκεῖς λέγειν τὴν ῥητορικὴν.

ΓΟΡ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλ' οὗτοι τούτων γε οὐδεμίαν οἶμαί σε βούλεσθαι
5 ῥητορικὴν καλεῖν, οὐχ ὅτι τῷ ῥήματι οὕτως εἶπες, ὅτι ἢ διὰ

c 7 δὴ B T W F: δὲ al. μὲν B T P: μὲν ἐν F d 1 δοκεῖς
B T P: δοκεῖ F e 4 οὗτοι F: οὐ τι B T W

λόγου τὸ κῦρος ἔχουσα ῥητορική ἐστιν, καὶ ὑπολάβοι ἂν τις, εἰ βούλοιο δυσχεραίνειν ἐν τοῖς λόγοις, “Τὴν ἀριθμητικὴν ἄρα ῥητορικήν, ὧ Γοργία, λέγεις;” ἀλλ’ οὐκ οἶμαί σε οὔτε τὴν ἀριθμητικὴν οὔτε τὴν γεωμετρίαν ῥητορικήν λέγειν.

ΓΟΡ. Ὅρθῶς γὰρ οἶει, ὧ Σώκρατες, καὶ δικαίως ὑπο- 451
λαμβάνεις.

ΣΩ. Ἴθι νυν καὶ σὺ τὴν ἀπόκρισιν ἣν ἠρόμην διαπέρανον. ἐπεὶ γὰρ ῥητορική τυγχάνει μὲν οὔσα τούτων τις τῶν τεχνῶν τῶν τὸ πολὺ λόγῳ χρωμένων, τυγχάνουσιν δὲ καὶ ἄλλαι 5
τοιαῦται οὔσαι, πειρῶ εἰπεῖν ἢ περὶ τί ἐν λόγοις τὸ κῦρος ἔχουσα ῥητορική ἐστιν. ὥσπερ ἂν εἴ τις με ἔροιτο ὧν νυνδὴ ἔλεγον περὶ ἡστιανοσούντων τεχνῶν. “ὦ Σώκρατες, τίς ἐστιν ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη;” εἴπομ’ ἂν αὐτῷ, ὥσπερ σὺ ἄρτι, b
ὅτι τῶν διὰ λόγου τις τὸ κῦρος ἔχουσῶν. καὶ εἴ με ἐπανεῖροιο. “Τῶν περὶ τί;” εἴπομ’ ἂν ὅτι τῶν περὶ τὸ ἄρτιόν τε καὶ περιττὸν [γνώσις], ὅσα ἂν ἐκάτερα τυγχάνη ὄντα. εἰ δ’ αὖ ἔροιτο. “Τὴν δὲ λογιστικὴν τίνα καλεῖς τέχνην;” εἴπομ’ 5
ἂν ὅτι καὶ αὕτη ἐστὶν τῶν λόγῳ τὸ πᾶν κυρουμένων. καὶ εἰ ἐπανεῖροιο. “Ἡ περὶ τί;” εἴπομ’ ἂν ὥσπερ οἱ ἐν τῷ δήμῳ συγγραφόμενοι, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ ἡ ἀριθμητικὴ ἢ c
λογιστικὴ ἔχει—περὶ τὸ αὐτὸ γὰρ ἐστιν, τό τε ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν—διαφέρει δὲ τοσοῦτον, ὅτι καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα πῶς ἔχει πλήθους ἐπισκοπεῖ τὸ περιττόν καὶ τὸ ἄρτιον ἢ λογιστικὴ. καὶ εἴ τις τὴν ἀστρονομίαν ἀνέ- 5
ροιτο, ἐμοῦ λέγοντος ὅτι καὶ αὕτη λόγῳ κυροῦται τὰ πάντα, “Οἱ δὲ λόγοι οἱ τῆς ἀστρονομίας,” εἰ φαίη, “περὶ τί εἰσιν, ὧ Σώκρατες;” εἴπομ’ ἂν ὅτι περὶ τὴν τῶν ἀστρων φορὰν καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, πῶς πρὸς ἄλληλα τάχους ἔχει.

e 7 ἐν F: om. B T W e 9 γεωμετρίαν ῥητορικήν B T² P F: γεω-
μετρικὴν (ut videtur) T a 3 νῦν B T W: οὖν F ἦν] ἢ ci. Sauppe
a 5 λόγῳ B T P: τῷ λόγῳ F a 7 ὧν B T P: τῶν F (suprascr. ὧν
δν νῦν f) b 2 ἔχουσῶν B T² W F: ἔχουσαν T b 4 γνώσις secl.
Bekker ὅσα ἂν . . . τυγχάνη B T P: ὅσ’ ἂν . . . τυγχάνει F: ὅσα
. . . τυγχάνει Ast e 5 ἀνέροιτο T P: ἀναιροῖτο B (sed ε supra ai
b): ἔροιτο F c 9 πῶς B T P: καὶ πῶς F

10 ΓΟΡ. Ὅρθως γε λέγων σύ, ὦ Σώκρατες.

d ΣΩ. Ἴθι δὴ καὶ σύ, ὦ Γοργία. τυγχάνει μὲν γὰρ δὴ ἡ ῥητορικὴ οὕσα τῶν λόγων τὰ πάντα διαπραττομένων τε καὶ κυρουμένων· ἢ γάρ;

ΓΟΡ. Ἔστι ταῦτα.

5 ΣΩ. Λέγε δὴ τῶν περὶ τί; (τί) ἐστὶ τοῦτο τῶν ὄντων, περὶ οὗ οὗτοι οἱ λόγοι εἰσὶν οἷς ἡ ῥητορικὴ χρῆται;

ΓΟΡ. Τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὦ Σώκρατες, καὶ ἄριστα.

ΣΩ. Ἄλλ', ὦ Γοργία, ἀμφισβητήσιμον καὶ τοῦτο λέγεις
e καὶ οὐδὲν πω σαφές. οἶομαι γάρ σε ἀκηκοέναι ἐν τοῖς συμποσίοις ἀδόντων ἀνθρώπων τοῦτο τὸ σκολιόν, ἐν ᾧ καταριθμοῦνται ἀδουτες ὅτι ὑγιαίνειν μὲν ἄριστόν ἐστίν, τὸ δὲ δεύτερον καλὸν γενέσθαι, τρίτον δέ, ὡς φησὶν
5 ὁ ποιητὴς τοῦ σκολιοῦ, τὸ πλουτεῖν ἀδόλως.

ΓΟΡ. Ἀκήκοα γάρ· ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτο λέγεις;

452 ΣΩ. Ὅτι εἴ σοι αὐτίκα παρασταῖεν οἱ δημιουργοὶ τούτων ὧν ἐπήνεσεν ὁ τὸ σκολιὸν ποιήσας, ἰατρός τε καὶ παιδοτρίβης καὶ χρηματιστῆς, καὶ εἴποι πρῶτον μὲν ὁ ἰατρός ὅτι “ὦ Σώκρατες, ἐξαπατᾷ σε Γοργίας· οὐ γὰρ ἐστὶν ἢ
5 τούτου τέχνη περὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ’ ἢ ἐμὴ” —εἰ οὖν αὐτὸν ἐγὼ ἐροίμην· Σὺ δὲ τίς ὧν ταῦτα λέγεις; εἴποι ἂν ἴσως ὅτι ἰατρός. Τί οὖν λέγεις; ἢ τὸ τῆς σῆς τέχνης ἔργον μέγιστόν ἐστὶν ἀγαθόν; “Πῶς γὰρ οὐ,” φαίη ἂν ἴσως, “ὦ Σώκρατες, ὑγεία; τί δ’ ἐστὶν μείζον ἀγαθὸν
b ἀνθρώποις ὑγείας;” εἰ δ’ αὖ μετὰ τοῦτον ὁ παιδοτρίβης εἴποι ὅτι “Θαυμάζοιμί τᾶν, ὦ Σώκρατες, καὶ αὐτὸς εἴ σοι ἔχοι Γοργίας μείζον ἀγαθὸν ἐπιδείξαι τῆς αὐτοῦ τέχνης ἢ ἐγὼ

d 3 κυρουμένων F (suprascr. τις f): κυρουμένων τινῶν BTW d 5 τί
add. Heindorf: om. BTWF d 6 οὗ BTWF: ὁ Hirschig οὗτοι
secl. Cobet e 1 οἶομαι BTP: οἶμαι F a 1 εἴ σοι F: σοι
BTP αὐτίκα BTPF (sed ἂν suprascr. f) a 7 ἢ BTP: ὅτι F
a 9 ὑγεία secl. ci. Hirschig: (ἢς γ’) ὑγεία ci. Vahlen b 1 τοῦτον
BTPF: τοῦτο Olympiodorus b 2 τᾶν BTPF: γ’ ἂν Coracs: ἂν
Heindorf: μεντᾶν Cobet ἔχοι BT: ἔχει PF

τῆς ἐμῆς·” εἵπομι’ ἂν αὐ καὶ πρὸς τοῦτον· Σὺ δὲ δὴ τίς εἶ,
 ὦ ἄνθρωπε, καὶ τί τὸ σὸν ἔργον; “Παιδοτρίβης,” φαίη ἄν, 5
 “τὸ δὲ ἔργον μου ἐστὶν καλοὺς τε καὶ ἰσχυροὺς ποιεῖν τοὺς
 ἀνθρώπους τὰ σώματα.” μετὰ δὲ τὸν παιδοτρίβην εἶποι
 ἂν ὁ χρηματιστής, ὡς ἐγῶμαι πάνυ καταφρονῶν ἀπάντων·
 “Σκόπει δῆτα, ὦ Σώκρατες, ἐάν σοι πλούτου φανῆ τι μείζον 6
 ἀγαθὸν ὢν ἢ παρὰ Γοργία ἢ παρ’ ἄλλω ὄψοῦν.” φαίμεν ἂν
 οὖν πρὸς αὐτόν· Τί δὲ δῆ; ἢ σὺ τούτου δημιουργός; Φαίη
 ἄν. Τίς ὢν; “Χρηματιστής.” Τί οὖν; κρίνεις σὺ μέγιστον 5
 ἀνθρώποις ἀγαθὸν εἶναι πλούτου; φήσομεν. “Πῶς γὰρ οὐκ;”
 ἐρεῖ. Καὶ μὴν ἀμφισβητεῖ γε Γοργίας ὅδε τὴν παρ’ αὐτῷ
 τέχνην μείζονος ἀγαθοῦ αἰτίαν εἶναι ἢ τὴν σὴν, φαίμεν ἂν
 ἡμεῖς. δῆλον οὖν ὅτι τὸ μετὰ τοῦτο ἔροιτ’ ἄν· “Καὶ τί ἐστὶν
 τοῦτο τὸ ἀγαθόν; ἀποκρινάσθω Γοργίας.” ἴθι οὖν νομίσας, 6
 ὦ Γοργία, ἐρωτᾶσθαι καὶ ὑπ’ ἐκείνων καὶ ὑπ’ ἐμοῦ, ἀπό-
 κριναι τί ἐστὶν τοῦτο ὃ φῆς σὺ μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι τοῖς
 ἀνθρώποις καὶ σὲ δημιουργὸν εἶναι αὐτοῦ.

ΓΟΡ. Ὅπερ ἐστίν, ὦ Σώκρατες, τῇ ἀληθείᾳ μέγιστον 5
 ἀγαθὸν καὶ αἴτιον ἅμα μὲν ἐλευθερίας αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώ-
 ποις, ἅμα δὲ τοῦ ἄλλων ἄρχειν ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει
 ἐκάστω.

ΣΩ. Τί οὖν δὴ τοῦτο λέγεις;

ΓΟΡ. Τὸ πείθειν ἕγωγ’ οἷόν τ’ εἶναι τοῖς λόγοις καὶ 6
 ἐν δικαστηρίῳ δικαστὰς καὶ ἐν βουλευτηρίῳ βουλευτὰς καὶ
 ἐν ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιαστὰς καὶ ἐν ἄλλῳ συλλόγῳ παντὶ,
 ὅστις ἂν πολιτικὸς σύλλογος γίγνηται. καίτοι ἐν ταύτῃ
 τῇ δυνάμει δοῦλον μὲν ἕξεις τὸν ἰατρόν, δοῦλον δὲ τὸν 5
 παιδοτρίβην· ὁ δὲ χρηματιστῆς οὗτος ἄλλω ἀναφανήσεται

b 7 δὲ Vind. 21: δὴ B T P F c 1 σκόπει B T P: σκόπει τούτων F
 φανῆ B T P: φανείη F c 3 τί δὲ δῆ; ἢ] γρ. τι δὲ δῆ ἢ in marg. b:
 τί δὲ ἂν ἢ i B W: τι δε η T (sed supra η ras. et suprascr. δ): γρ. τι δὲ
 ἂν ἢ t: τί δὲ ἢ F c 4 σὺ B T W: om. F c 5 φήσομεν B T P:
 φήσει F d 3 σὺ supra versum T d 7 τοῦ B T P f: τῶν F
 e 2 καὶ ἐν βουλευτηρίῳ βουλευτὰς T W F et in marg. b: om. B
 e 4 γίγνηται B T P: γένηται F

χρηματιζόμενος καὶ οὐχ αὐτῷ, ἀλλὰ σοὶ τῷ δυναμένῳ λέγειν
καὶ πείθειν τὰ πλήθη.

ΣΩ. Νῦν μοι δοκεῖς δηλῶσαι, ὦ Γοργία, ἐγγύτατα τὴν
453 ῥητορικὴν ἦντινα τέχνην ἡγήσῃ εἶναι, καὶ εἴ τι ἐγὼ συνήμι,
λέγεις ὅτι πειθοῦς δημιουργός ἐστιν ἡ ῥητορικὴ, καὶ ἡ πρα-
γματεία αὐτῆς ἅπασα καὶ τὸ κεφάλαιον εἰς τοῦτο τελευτᾷ·
ἢ ἔχεις τι λέγειν ἐπὶ πλέον τὴν ῥητορικὴν δύνασθαι ἢ πειθῶ
5 τοῖς ἀκούουσιν ἐν τῇ ψυχῇ ποιεῖν;

ΓΟΡ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ἰκανῶς
ὀρίζεσθαι· ἔστιν γὰρ τοῦτο τὸ κεφάλαιον αὐτῆς.

ΣΩ. Ἄκουσον δὴ, ὦ Γοργία. ἐγὼ γὰρ εὖ ἴσθ' ὅτι, ὡς
b ἐμαυτὸν πείθω, εἴπερ τις ἄλλος ἄλλῳ διαλέγεται βουλό-
μενος εἰδέναι αὐτὸ τοῦτο περὶ ὅτου ὁ λόγος ἐστίν, καὶ ἐμὲ
εἶναι τούτων ἕνα· ἀξιῶ δὲ καὶ σέ.

ΓΟΡ. Τί οὖν δὴ, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐγὼ ἐρῶ νῦν. ἐγὼ τὴν ἀπὸ τῆς ῥητορικῆς πειθῶ,
ἣτις ποτ' ἐστὶν ἦν σὺ λέγεις καὶ περὶ ὄντων πραγμάτων
ἐστὶν πειθῶ, σαφῶς μὲν εὖ ἴσθ' ὅτι οὐκ οἶδα, οὐ μὴν ἄλλ'
ὑποπτεύω γε ἦν οἶμαί σε λέγειν καὶ περὶ ὄν· οὐδὲν μέντοι
ἦττον ἐρήσομαί σε τίνα ποτὲ λέγεις τὴν πειθῶ τὴν ἀπὸ τῆς
c ῥητορικῆς καὶ περὶ τίνων αὐτὴν εἶναι. τοῦ ἕνεκα δὴ αὐτὸς
ὑποπτεύων σέ ἐρήσομαι, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς λέγω; οὐ σοῦ
ἕνεκα ἀλλὰ τοῦ λόγου, ἵνα οὕτω προτῆ ὡς μάλιστ' ἂν ἡμῖν
καταφανὲς ποιῶι περὶ ὅτου λέγεται. σκόπει γὰρ εἴ σοι
5 δοκῶ δικαίως ἀνερωτᾶν σε· ὥσπερ ἂν εἰ ἐτύγχανόν σε
ἐρωτῶν τίς ἐστιν τῶν ζωγράφων Ζεῦξις, εἴ μοι εἶπες ὅτι
ὁ τὰ ζῶα γράφων, ἂρ' οὐκ ἂν δικαίως σε ἠρόμην ὁ τὰ ποῖα
τῶν ζῴων γράφων καὶ ποῦ;

ε 7 χρηματιζόμενος TF: χρηματιζομένῳ B (sed suprascr. os et
accentum supra o posuit B²): χρηματιζόμενος P et suprascr. ωι W σοι
B T P f: εἰ F a 4 ἐπὶ B T P F (sed ἔτι suprascr. f) Stobaeus
πλέον B T P Stobaeus: πλεῖον F a 5 ποιεῖν B T P F Stobaeus:
ἐμποιεῖν Cobet a 6 δοκεῖς B T P F: δοκεῖ Stobaeus b 3 δὲ
B T P: δ' ἔγωγε F c 8 καὶ ποῦ B T P F (et sic legit schol. B sed
non habet Olympiodorus): ἢ οὐ Woolsey

ΓΟΡ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἄρα διὰ τοῦτο, ὅτι καὶ ἄλλοι εἰσὶ ζωγράφοι γρά- d
φοντες ἄλλα πολλὰ ζῶα;

ΓΟΡ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ δέ γε μηδεὶς ἄλλος ἢ Ζεῦξις ἔγραφε, καλῶς ἂν
σοι ἀπεκέκριτο; 5

ΓΟΡ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Ἴθι δὴ καὶ περὶ τῆς ῥητορικῆς εἰπέ· πότερόν σοι
δοκεῖ πειθῶ ποιεῖν ἢ ῥητορικὴ μόνη ἢ καὶ ἄλλαι τέχναι;
λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· ὅστις διδάσκει ὅτιοῦν πρᾶγμα, πότερον
ὃ διδάσκει πείθει ἢ οὐ; 10

ΓΟΡ. Οὐ δῆτα, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ πάντων μάλιστα πείθει.

ΣΩ. Πάλιν δὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγωμεν ὥνπερ e
νυνδῆ· ἢ ἀριθμητικὴ οὐ διδάσκει ἡμᾶς ὅσα ἐστὶν τὰ τοῦ
ἀριθμοῦ, καὶ ὁ ἀριθμητικὸς ἄνθρωπος;—ΓΟΡ. Πάνυ γε.—

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ πείθει;—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Πειθοῦς ἄρα
δημιουργός ἐστιν καὶ ἡ ἀριθμητικῆ;—ΓΟΡ. Φαίνεται.— 5

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐάν τις ἐρωτᾷ ἡμᾶς ποίας πειθοῦς καὶ περὶ τί,
ἀποκρινούμεθά πον αὐτῷ ὅτι τῆς διδασκαλικῆς τῆς περὶ τὸ
ἄρτιόν τε καὶ τὸ περιττὸν ὅσον ἐστίν· καὶ τὰς ἄλλας ἄς 454
νυνδῆ ἐλέγομεν τέχνας ἀπάσας ἔξομεν ἀποδείξαι πειθοῦς
δημιουργοὺς οὕσας καὶ ἥστινος καὶ περὶ ὅτι· ἢ οὐ;—

ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκ ἄρα ῥητορικὴ μόνη πειθοῦς ἐστὶν
δημιουργός.—ΓΟΡ. Ἀληθῆ λέγεις. 5

ΣΩ. Ἐπειδὴ τοίνυν οὐ μόνη ἀπεργάζεται τοῦτο τὸ ἔργον,
ἀλλὰ καὶ ἄλλαι, δικαίως ὥσπερ περὶ τοῦ ζωγράφου μετὰ
τοῦτο ἐπανεροίμεθ' ἂν τὸν λέγοντα· Ποίας δὴ πειθοῦς καὶ
τῆς περὶ τί πειθοῦς ἢ ῥητορικὴ ἐστὶν τέχνη; ἢ οὐ δοκεῖ σοι
δίκαιον εἶναι ἐπανερέσθαι; b

d 5 ἀπεκέκριτο B T f: ἀπεκρίνατο P F d 8 ἢ B T P: om. F
d 10 ὃ B T P f: & F e 1 δὴ B P F: δ' εἰ T λέγωμεν T P:
λέγωμεν B F e 3 ἀριθμοῦ B T F: ἀριθμητικοῦ W καὶ . . . ἄνθρωπος
secl. Cobet a 1 ὅσον ἐστίν secl. Kratz: ὅσα ἐστίν v. Kleist
a 2 ἐλέγομεν B T P: εἶπομεν F a 3 ὅτι B T P (sed d in ras. B)
f: ὅτου F et rec. t a 4 ῥητορικῆ B T P: ἢ ῥητορικῆ F

ΓΟΡ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἀπόκριται δὴ, ὦ Γοργία, ἐπειδὴ γε καὶ σοὶ δοκεῖ οὕτως.

5 ΓΟΡ. Ταύτης τοίνυν τῆς πειθοῦς λέγω, ὦ Σώκρατες, τῆς ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὄχλοις, ὥσπερ καὶ ἄρτι ἔλεγον, καὶ περὶ τούτων ἃ ἔστι δίκαιά τε καὶ ἄδिका.

ΣΩ. Καὶ ἐγὼ τοι ὑπόπτειον ταύτην σε λέγειν τὴν πειθὴν καὶ περὶ τούτων, ὦ Γοργία· ἀλλ' ἵνα μὴ θαυμάζῃς ἔαν καὶ
10 ὀλίγον ὕστερον τοιοῦτόν τί σε ἀνέρωμαι, ὃ δοκεῖ μὲν δῆλον
c εἶναι, ἐγὼ δ' ἐπανερωτῶ—ὅπερ γὰρ λέγω, τοῦ ἐξῆς ἔνεκα περαίνεσθαι τὸν λόγον ἐρωτῶ, οὐ σοῦ ἔνεκα ἀλλ' ἵνα μὴ ἐθιζώμεθα ὑπονοοῦντες προαρπάξωμεν ἀλλήλων τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ σὺ τὰ σαντοῦ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ὅπως ἂν βούλῃ
5 περαίνῃς.

ΓΟΡ. Καὶ ὀρθῶς γέ μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἴθι δὴ καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα. καλεῖς τι μεμαθηκέναι;—ΓΟΡ. Καλῶ.—ΣΩ. Τί δέ; πεπιστευκέναι;—ΓΟΡ.

— d Ἐγωγε.—ΣΩ. Πότερον οὖν ταῦτόν σοι δοκεῖ εἶναι μεμαθηκέναι καὶ πεπιστευκέναι, καὶ μάθησις καὶ πίστις, ἢ ἄλλο τι;—ΓΟΡ. Οἶομαι μὲν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἄλλο.—ΣΩ. Καλῶς γὰρ οἶε· γνώση δὲ ἐνθῆνδε. εἰ γὰρ τίς σε ἔροιτο·
5 “Ἄρ' ἔστιν τις, ὦ Γοργία, πίστις ψευδῆς καὶ ἀληθῆς;” φαίης ἂν, ὡς ἐγὼ οἶμαι.—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Τί δέ; ἐπιστήμη ἐστὶν ψευδῆς καὶ ἀληθῆς;—ΓΟΡ. Οὐδαμῶς.—ΣΩ. Δῆλον ἄρ' αὖ ὅτι οὐ ταῦτόν ἐστιν.—ΓΟΡ. Ἀληθῆ λέγεις.—ΣΩ.
e Ἀλλὰ μὴν οἷ τέ γε μεμαθηκότες πεπεισμένοι εἰσὶν καὶ οἱ πεπιστευκότες.—ΓΟΡ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Βούλει οὖν δύο εἶδη θῶμεν πειθοῦς, τὸ μὲν πίστιν παρεχόμενον ἄνευ τοῦ εἰδέναι, τὸ δ' ἐπιστήμην;—ΓΟΡ. Πάνυ

b 5 τοίνυν B T P F Olympiodorus: δὴ al. b 9 θαυμάζῃς scr. recc.: θαυμάζοις B T P F ἔαν καὶ F: ἔαν B T P b 10 σε B T P: σε ἔτερον F d 3 οἶομαι B T P: οἶμαι F d 6 ἐγὼ οἶμαι B T P: ἐγῶμαι F d 7 ἀληθῆς καὶ ψευδῆς P d 8 ἄρ' αὖ scripsi: ἄρα Olympiodorus: γὰρ αὖ B T W F: γὰρ δὴ Schanz ἐστίν] ἐστὸν Badham e 1 τέ B T W: om. F e 3 εἶδη pcst πειθοῦς transp. F

γε.—ΣΩ. Ποτέραν οὖν ἢ ῥητορικὴν πειθὼν ποιεῖ ἐν δικαστη- 5
 ρίοις τε καὶ τοῖς ἄλλοις ὄχλοις περὶ τῶν δικαίων τε καὶ
 ἀδίκων; ἐξ ἧς πιστεύειν γίνεταί ἀνευ τοῦ εἰδέναι ἢ ἐξ
 ἧς τὸ εἰδέναι;—ΓΟΡ. Δῆλον δήπου, ὦ Σώκратες, ὅτι ἐξ ἧς
 τὸ πιστεύειν.—ΣΩ. Ἡ ῥητορικὴ ἄρα, ὡς ἔοικεν, πειθοῦς
 δημιουργὸς ἐστὶν πιστευτικῆς ἀλλ' οὐ διδασκαλικῆς περὶ 455
 τὸ δίκαιόν τε καὶ ἀδικόν.—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Οὐδ' ἄρα
 διδασκαλικὸς ὁ ῥήτωρ ἐστὶν δικαστηρίων τε καὶ τῶν ἄλ-
 λων ὄχλων δικαίων τε πέρι καὶ ἀδίκων, ἀλλὰ πιστικὸς
 μόνον· οὐ γὰρ δήπου ὄχλον γ' ἂν δύναίτο τοσοῦτον ἐν 5
 ὀλίγῳ χρόνῳ διδάξαι οὕτω μεγάλα πράγματα.—ΓΟΡ. Οὐ
 δῆτα.

ΣΩ. Φέρε δῆ, ἴδωμεν τί ποτε καὶ λέγομεν περὶ τῆς
 ῥητορικῆς· ἐγὼ μὲν γάρ τοι οὐδ' αὐτός πω δύναμαι κατα- b
 νοῆσαι ὅτι λέγω. ὅταν περὶ ἰατρῶν αἰρέσεως ἢ τῆ πόλει
 σύλλογος ἢ περὶ ναυπηγῶν ἢ περὶ ἄλλου τινὸς δημιουργικοῦ
 ἔθνους, ἄλλο τι ἢ τότε ὁ ῥητορικὸς οὐ συμβουλεύσει; δῆλον
 γὰρ ὅτι ἐν ἐκάστη αἰρέσει τὸν τεχνικώτατον δεῖ αἰρεῖσθαι. 5
 οὐδ' ὅταν τειχῶν περὶ οἰκοδομῆσεως ἢ λιμένων κατασκευῆς
 ἢ νεωρίων, ἀλλ' οἱ ἀρχιτέκτονες· οὐδ' αὖ ὅταν στρατηγῶν
 αἰρέσεως πέρι ἢ τάξεώς τινος πρὸς πολεμίους ἢ χωρίων
 καταλήψεως συμβουλή ἢ, ἀλλ' οἱ στρατηγικοὶ τότε συμ- c
 βουλεύουσιν, οἱ ῥητορικοὶ δὲ οὐ· ἢ πῶς λέγεις, ὦ Γοργία,
 τὰ τοιαῦτα; ἐπειδὴ γὰρ αὐτός τε φῆς ῥήτωρ εἶναι καὶ ἄλλους
 ποιεῖν ῥητορικούς, εὖ ἔχει τὰ τῆς σῆς τέχνης παρὰ σοῦ
 πυνθάνεσθαι. καὶ ἐμὲ νῦν νόμισον καὶ τὸ σὸν σπεύδειν· 5
 ἴσως γὰρ καὶ τυγχάνει τις τῶν ἔνδον ὄντων μαθητῆς σου

ε 7 ἐξ ἧς (bis) TPF: ἐξῆς (bis) B (spiritus corr. rec. b) πισ-
 τεύειν BTPF: τὸ πιστεύειν vulg. ε 8 ἐξ ἧς TPF: ἐξῆς B
 (non correctum) α 4 πιστικὸς μόνον BT sed suprascr. εἰ T:
 πιστικὸς μόνον P: πιστικῶ μόνου F b 1 μὲν BTPF: om. Olym-
 piodorus τοι BTPF Olympiodorus: om. al. b 4 ἄλλο τι ἢ
 τότε PF: ἀλλ' ὅτι ἢ τότε B: ἄλλο τι τότε T (ἢ suprascr. rec. t)
 b 6 περὶ BPF: πέρι T b 8 αἰρέσεως πέρι BTP: πέρι αἰρέσεως F
 ε 3 τε TPF: γε B c 4 ῥητορικούς secl. Cobet

βουλόμενος γενέσθαι, ὡς ἐγώ τινας σχεδὸν καὶ συχνοὺς
 αἰσθάνομαι, οἳ ἴσως αἰσχύνοιντ' ἂν σε ἀνερέσθαι. ὑπ'
 d ἐμοῦ οὖν ἀνερωτώμενος νόμισον καὶ ὑπ' ἐκείνων ἀνερωτᾶσθαι.
 “Τί ἡμῖν, ὦ Γοργία, ἔσται, ἔάν σοι συνῶμεν; περὶ τίνων τῆ
 πόλει συμβουλευεῖν οἶοί τε ἐσόμεθα; πότερον περὶ δικαίου
 μόνου καὶ ἀδίκου ἢ καὶ περὶ ὧν νυνδὴ Σωκράτης ἔλεγεν;”
 5 πειρῶ οὖν αὐτοῖς ἀποκρίνεσθαι.

ΓΟΡ. Ἄλλ' ἐγώ σοι πειράσομαι, ὦ Σώκρατες, σαφῶς
 ἀποκαλύψαι τὴν τῆς ῥητορικῆς δύναμιν ἅπασαν· αὐτὸς γὰρ
 καλῶς ὑφηγήσω. οἶσθα γὰρ δήπου ὅτι τὰ νεώρια ταῦτα
 e καὶ τὰ τείχη τὰ Ἀθηναίων καὶ ἡ τῶν λιμένων κατασκευὴ
 ἐκ τῆς Θεμιστοκλέους συμβουλῆς γέγονεν, τὰ δ' ἐκ τῆς
 Περικλέους ἄλλ' οὐκ ἐκ τῶν δημιουργῶν.

ΣΩ. Λέγεται ταῦτά, ὦ Γοργία, περὶ Θεμιστοκλέους·
 5 Περικλέους δὲ καὶ αὐτὸς ἤκουον· ὅτε συνεβούλευεν ἡμῖν περὶ
 τοῦ διὰ μέσου τεύχους.

456 ΓΟΡ. Καὶ ὅταν γέ τις αἵρεσις ἦ ὧν νυνδὴ σὺ ἔλεγες, ὦ
 Σώκρατες, ὄρας ὅτι οἱ ῥήτορες εἰσι· οἱ συμβουλευόντες καὶ
 οἱ νικῶντες τὰς γνώμας περὶ τούτων.

ΣΩ. Ταῦτα καὶ θαυμάζων, ὦ Γοργία, πάσαι ἐρωτῶ τίς
 5 ποτε ἡ δύναμις ἐστὶν τῆς ῥητορικῆς. δαιμονία γὰρ τις
 ἔμοιγε καταφαίνεται τὸ μέγεθος οὕτω σκοποῦντι.

ΓΟΡ. Εἰ πάντα γε εἰδείης, ὦ Σώκρατες, ὅτι ὡς ἔπος
 εἰπεῖν ἅπασας τὰς δυνάμεις συλλαβοῦσα ὑφ' αὐτῆ ἔχει.
 b μέγα δέ σοι τεκμήριον ἐρῶ· πολλάκις γὰρ ἤδη ἔγωγε μετὰ
 τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἰατρῶν εἰσελθὼν παρά
 τινα τῶν καμνόντων οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πιεῖν ἢ
 τεμεῖν ἢ καῦσαι παρασχέιν τῷ ἰατρῷ, οὐ δυναμένου τοῦ

d 1 καὶ B T P: δὴ καὶ F d 2 περὶ B T P: ἢ περὶ F d 4 νῦν
 δὴ B T P f: δὴ F e 1 τὰ Ἀθηναίων secl. Cobet e 3 τῶν] τῆς
 τῶν Schaefer: τῆς Buttman e 6 τοῦ B P F t: τὸν T a 1 νυνδὴ
 scripsi: νῦν a d F: δὴ B T P f a 4 πάσαι B T P F: πάλιν Olympio-
 dorus τίς F: ἤτις B T P a 5 ἡ δύναμις ἐστὶν B T P: ἐστὶν
 ἡ δύναμις F a 7 εἰ] Τί εἰ Madvig: Τί δ' εἰ H. Richards b 4 ἢ
 καῦσαι] καὶ καῦσαι Blomfield

ἰατροῦ πείσαι, ἐγὼ ἔπεισα, οὐκ ἄλλη τέχνη ἢ τῇ ῥητορικῇ. 5
 φημί δὲ καὶ εἰς πόλιν ὅπῃ βούλει ἐλθόντα ῥητορικὸν ἄνδρα
 καὶ ἰατρόν, εἰ δέοι λόγῳ διαγωνίζεσθαι ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν
 ἄλλῃ τινὶ συλλόγῳ ὁπότερον δεῖ αἰρεθῆναι ἰατρόν, οὐδαμοῦ
 ἂν φαῖνται τὸν ἰατρόν, ἀλλ' αἰρεθῆναι ἂν τὸν εἰπεῖν δυνα- c
 τόν, εἰ βούλοιο. καὶ εἰ πρὸς ἄλλον γε δημιουργὸν ὄν-
 τιναοῦν ἀγωνίζοιο, πείσειεν ἂν αὐτὸν ἐλέσθαι ὁ ῥητορικὸς
 μᾶλλον ἢ ἄλλος ὅστισοῦν· οὐ γὰρ ἔστιν περὶ ὅτου οὐκ ἂν
 πιθανώτερον εἴποι ὁ ῥητορικὸς ἢ ἄλλος ὅστισοῦν τῶν δη- 5
 μιουργῶν ἐν πλήθει. ἡ μὲν οὖν δύναμις τοσαύτη ἐστὶν
 καὶ τοιαύτη τῆς τέχνης· δεῖ μέντοι, ὧ Σώκρατες, τῇ
 ῥητορικῇ χρῆσθαι ὥσπερ τῇ ἄλλῃ πάσῃ ἀγωνίᾳ. καὶ γὰρ
 τῇ ἄλλῃ ἀγωνίᾳ οὐ τούτου ἕνεκα δεῖ πρὸς ἅπαντας χρῆσθαι d
 ἀνθρώπους, ὅτι ἔμαθεν πυκτεύειν τε καὶ παγκρατιάξαι καὶ
 ἐν ὅπλοις μάχεσθαι, ὥστε κρείττων εἶναι καὶ φίλων καὶ
 ἐχθρῶν, οὐ τούτου ἕνεκα τοὺς φίλους δεῖ τύπτειν οὐδὲ
 κεντεῖν τε καὶ ἀποκτείνουσαι. οὐδέ γε μὰ Δία ἐάν τις εἰς 5
 παλαιστραν φοιτήσας εὔ ἔχων τὸ σῶμα καὶ πυκτικὸς γενό-
 μενος, ἔπειτα τὸν πατέρα τύπτῃ καὶ τὴν μητέρα ἢ ἄλλον
 τινὰ τῶν οἰκείων ἢ τῶν φίλων, οὐ τούτου ἕνεκα δεῖ τοὺς
 παιδοτρίβας καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις διδάσκοντας μάχεσθαι e
 μισεῖν τε καὶ ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων. ἐκείνοι μὲν γὰρ
 παρέδοσαν ἐπὶ τῷ δικαίῳ χρῆσθαι τούτοις πρὸς τοὺς πολε-
 μίους καὶ τοὺς ἀδικούντας, ἀμυνομένους, μὴ ὑπάρχοντας· ^{ἀφ' ἧς καὶ}
 οἱ δὲ μεταστρέψαντες χρώνται τῇ ἰσχυρί καὶ τῇ τέχνῃ οὐκ 457
 ὀρθῶς. οὐκ οὖν οἱ διδάξαντες πονηροί, οὐδὲ ἡ τέχνη οὔτε
 αἰτία οὔτε πονηρὰ τούτου ἕνεκά ἐστιν, ἀλλ' οἱ μὴ χρώμενοι
 οἶμαι ὀρθῶς. ὁ αὐτὸς δὴ λόγος καὶ περὶ τῆς ῥητορικῆς.
 δυνατὸς μὲν γὰρ πρὸς ἅπαντάς ἐστιν ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ 5

b6 ὅπῃ B T P F: ὅποι scr. rec. ἐλθόντε Dobree c7 τῇ...
 ὥσπερ B T P (in lacuna textus suppl. f τῇ ῥητορικῇ χρῆσθαι ὥσπερ καὶ)
 d1 τούτου ἕνεκα secl. Findeisen ἕνεκα δεῖ B T F: δεῖ ἕνεκα P
 d6 πυκτικὸς] ποιητικὸς P e3 τῷ B T P: τὸ F a2 οὐκ οὖν
 T P F b: οὐκ οὖν B

παντὸς λέγειν, ὥστε πιθανώτερος εἶναι ἐν τοῖς πλήθεσιν
 b ἔμβραχυ περι ὅτου ἂν βούληται· ἀλλ' οὐδέν τι μᾶλλον
 τούτου ἔνεκα δεῖ οὔτε τοὺς ἰατροὺς τὴν δόξαν ἀφαιρεῖσθαι—
 ὅτι δύναίτο ἂν τοῦτο ποιῆσαι—οὔτε τοὺς ἄλλους δημιουρ-
 γούς, ἀλλὰ δικαίως καὶ τῇ ῥητορικῇ χρῆσθαι, ὥσπερ καὶ τῇ
 5 ἀγωνίᾳ. ἐὰν δὲ οἶμαι ῥητορικὸς γενόμενός τις κᾶτα ταύτη
 τῇ δυνάμει καὶ τῇ τέχνη ἀδικῇ, οὐ τὸν διδάξαντα δεῖ μισεῖν
 τε καὶ ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐπὶ
 c δικαίου χρεῖα παρέδωκεν, ὁ δ' ἐναντίως χρῆται. τὸν οὖν
 οὐκ ὀρθῶς χρώμενον μισεῖν δίκαιον καὶ ἐκβάλλειν καὶ
 ἀποκτείνουσαι ἀλλ' οὐ τὸν διδάξαντα.

ΣΩ. Οἶμαι, ὦ Γοργία, καὶ σὲ ἔμπειρον εἶναι πολλῶν
 5 λόγων καὶ καθεωρακένας ἐν αὐτοῖς τὸ τοιούδε, ὅτι οὐ ῥαδίως
 δύναται περὶ ὧν ἂν ἐπιχειρήσωσιν διαλέγεσθαι διορισά-
 μενοι πρὸς ἀλλήλους καὶ μαθόντες καὶ διδάξαντες ἑαυτούς,
 d οὔτω διαλύεσθαι τὰς συνουσίας, ἀλλ' ἐὰν περὶ τοῦ ἀμφι-
 σβητήσωσιν καὶ μὴ φῆ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον ὀρθῶς λέγειν ἢ
 μὴ σαφῶς, χαλεπαίνουσί τε καὶ κατὰ φθόνον οἴονται τὸν
 ἑαυτῶν λέγειν, φιλονικούντας ἀλλ' οὐ ζητούντας τὸ προκεί-
 5 μενον ἐν τῷ λόγῳ· καὶ ἐνιοί γε τελευτῶντες αἰσχιστα
 ἀπαλλάττονται, λοιδορηθέντες τε καὶ εἰπόντες καὶ ἀκού-
 σαντες περὶ σφῶν αὐτῶν τοιαῦτα οἶα καὶ τοὺς παρόντας
 ἄχθεσθαι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν, ὅτι τοιούτων ἀνθρώπων ἠξίωσαν
 e ἀκροαταὶ γενέσθαι. τοῦ δὴ ἔνεκα λέγω ταῦτα; ὅτι νῦν
 ἐμοὶ δοκεῖς σὺ οὐ πάνυ ἀκόλουθα λέγειν οὐδὲ σύμφωνα οἷς
 τὸ πρῶτον ἔλεγες περὶ τῆς ῥητορικῆς· φοβοῦμαι οὖν διε-
 λέγχειν σε, μή με ὑπολάβῃς οὐ πρὸς τὸ πρᾶγμα φιλονι-

b 1 ἔμβραχυ BTP: ἐν βραχεῖ F et rec. t b 3 δύναίτο F et in ras.
 T: δύναίτο re vera B P et pr. T b 4 ὥσπερ . . . ἀγωνίᾳ secl. ci.
 Sauppe b 5 κᾶτα scr. rec. : κατὰ BTPF c 1 δικαίου BTPF:
 δικαία scr. rec. c 3 διδάξαντα BTP: διδάσκοντα F c 5 λόγων]
 λογίων Madvig: ἀνθρώπων Cobet: φιλολόγων Schanz d 1 του
 BTP: τούτου F ἀμφισβητήσωσιν BTPf: ἀμφισβητῶσι F d 6 λοι-
 δορηθέντες τε καὶ secl. Hirschig d 7 περὶ σφῶν αὐτῶν secl. ci.
 Sauppe d 8 ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν secl. Cobet ὅτι τοιούτων] οἷων
 Cobet e 4 φιλονικούντα secl. W. Headlam

κοῦντα λέγειν τοῦ καταφανὲς γενέσθαι, ἀλλὰ πρὸς σέ. 5
 ἐγὼ οὖν, εἰ μὲν καὶ σὺ εἶ τῶν ἀνθρώπων ὧν περ καὶ ἐγώ, 458
 ἠδέως ἂν σε διερωτῶην· εἰ δὲ μή, ἔφην ἄν. ἐγὼ δὲ τίνων
 εἰμί; τῶν ἠδέως μὲν ἂν ἐλεγχθέντων εἴ τι μὴ ἀληθὲς
 λέγω, ἠδέως δ' ἂν ἐλεγξάντων εἴ τίς τι μὴ ἀληθὲς λέγοι,
 οὐκ ἀηδέστερον μεντὰν ἐλεγχθέντων ἢ ἐλεγξάντων· μείζον 5
 γὰρ αὐτὸ ἀγαθὸν ἠγοῦμαι, ὅσπερ μείζον ἀγαθὸν ἐστίν
 αὐτὸν ἀπαλλαγῆναι κακοῦ τοῦ μεγίστου ἢ ἄλλον ἀπαλλάξαι.
 οὐδὲν γὰρ οἶμαι τοσοῦτον κακὸν εἶναι ἀνθρώπῳ, ὅσον δόξα
 ψευδοῦς περὶ ὧν τυγχάνει νῦν ἡμῖν ὁ λόγος ὢν. εἰ μὲν οὖν b
 καὶ σὺ φῆς τοιοῦτος εἶναι, διαλεγώμεθα· εἰ δὲ καὶ δοκεῖ
 χρῆναι ἔαν, ἐώμεν ἤδη χαίρειν καὶ διαλύωμεν τὸν λόγον.

ΓΟΡ. Ἄλλὰ φημί μὲν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, καὶ αὐτὸς τοιοῦ-
 τος εἶναι οἶον σὺ ὑφηγῆ· ἴσως μέντοι χρῆν ἐννοεῖν καὶ τὸ 5
 τῶν παρόντων. πάλαι γάρ τοι, πρὶν καὶ ὑμᾶς ἐλθεῖν, ἐγὼ
 τοῖς παροῦσι πολλὰ ἐπεδειξάμην, καὶ νῦν ἴσως πόρρω ἀπο-
 τενοῦμεν, ἣν διαλεγώμεθα. σκοπεῖν οὖν χρῆ καὶ τὸ τούτων, c
 μή τινας αὐτῶν κατέχομεν βουλομένους τι καὶ ἄλλο πράττειν.

ΧΑΙ. Τοῦ μὲν θορύβου, ὦ Γοργία τε καὶ Σώκρατες,
 αὐτοὶ ἀκούετε τούτων τῶν ἀνδρῶν βουλομένων ἀκούειν ἔαν
 τι λέγητε· ἐμοὶ δ' οὖν καὶ αὐτῷ μὴ γένοιτο τοσαύτη ἀσχολία, 5
 ὥστε τοιοῦτων λόγων καὶ οὕτω λεγομένων ἀφεμένῳ προὔρ-
 γαιῖτερον τι γενέσθαι ἄλλο πράττειν.

ΚΑΛ. Νῆ τοὺς θεούς, ὦ Χαιρεφῶν, καὶ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς d
 πολλοῖς ἤδη λόγοις παραγενόμενος οὐκ οἶδ' εἰ πῶποτε ἦσθην
 οὕτως ὥσπερ νυνί· ὥστ' ἔμοιγε, κἂν τὴν ἡμέραν ὄλην
 ἐθέλητε διαλέγεσθαι, χαριεῖσθε.

b 4 φημί B T P : φῆς F b 5 χρῆν B T P F (in marg. εἶδει b t) : χρῆ
 al. Olympiodorus b 6 ὑμᾶς B T P F (sed ὑ ex emend. T) b 7 πολλὰ
 B T P f : πολλὸ F ἀποτενοῦμεν B T P f : ἀποστεροῦμεν F c 1 ἦν
 T P F : μὴν B (sed μ puncto notatum) c 2 κατέχομεν B P t : κατέ-
 χωμεν T F c 5 δ' οὖν B T P F : γοῦν Olympiodorus c 6 προὔρ-
 γαιῖτερον] προτιμότερον suprascr. P c 7 γενέσθαι B T P : γίνεσθαι F
 d 3 οὕτως B T P f : om. F νυνί B T P f : νῦν F ὄλην B T P : om. F
 d 4 ἐθέλητε F : ἐθέλοιτε B T P χαριεῖσθε T P F : χαριεῖσθαι B

5 ΣΩ. Ἄλλὰ μὴν, ὦ Καλλίκλεις, τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει, εἴπερ ἐθέλει Γοργίας.

ΓΟΡ. Αἰσχροὺν δὴ τὸ λοιπὸν, ὦ Σώκρατες, γίγνεται ἐμέ γε μὴ ἐθέλειν, αὐτὸν ἐπαγγειλάμενον ἐρωτᾶν ὅτι τις βού-
e λεται. ἀλλ' εἰ δοκεῖ τουτοισί, διαλέγου τε καὶ ἐρώτα ὅτι βούλει.

ΣΩ. Ἄκουε δὴ, ὦ Γοργία, ἃ θαυμάζω ἐν τοῖς λεγομένοις ὑπὸ σοῦ· ἴσως γάρ τοι σοῦ ὀρθῶς λέγοντος ἐγὼ οὐκ ὀρθῶς
5 ὑπολαμβάνω. ῥητορικὸν φῆς ποιεῖν οἷός τ' εἶναι, ἐάν τις βούληται παρὰ σοῦ μαθάνειν;—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν περὶ πάντων ὥστ' ἐν ὄχλῳ πιθανὸν εἶναι, οὐ διδάσκοντα ἀλλὰ
459 πείθοντα;—ΓΟΡ. Πάνυ μὲν οὖν.—ΣΩ. Ἐλεγές τοι νυνδὴ ὅτι καὶ περὶ τοῦ ὑγιεινοῦ τοῦ ἱατροῦ πιθανώτερος ἔσται ὁ ῥήτωρ.—ΓΟΡ. Καὶ γὰρ ἔλεγον, ἐν γε ὄχλῳ.—ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ ἐν ὄχλῳ τοῦτό ἐστιν, ἐν τοῖς μὴ εἰδόσι; οὐ γὰρ δήπου
5 ἐν γε τοῖς εἰδόσι τοῦ ἱατροῦ πιθανώτερος ἔσται.—ΓΟΡ. Ἄληθῆ λέγεις.—ΣΩ. Οὐκοῦν εἴπερ τοῦ ἱατροῦ πιθανώτερος ἔσται, τοῦ εἰδότος πιθανώτερος γίγνεται;—ΓΟΡ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Οὐκ ἱατρός γε ὦν· ἦ γάρ;—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Ὁ δὲ μὴ ἱατρός γε δήπου ἀνεπιστήμων ὦν ὁ ἱατρός ἐπιστήμων.—ΓΟΡ. Δηλὸν ὅτι.—ΣΩ. Ὁ οὐκ εἰδὼς ἄρα τοῦ εἰδότος ἐν οὐκ εἰδόσι πιθανώτερος ἔσται, ὅταν ὁ ῥήτωρ τοῦ ἱατροῦ
5 πιθανώτερος ᾖ. τοῦτο συμβαίνει ἢ ἄλλο τι;—ΓΟΡ. Τοῦτο ἐνταυθὰ γε συμβαίνει.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ τὰς ἄλλας ἀπάσας τέχνας ὡσαύτως ἔχει ὁ ῥήτωρ καὶ ἡ ῥητορικὴ· αὐτὰ μὲν τὰ πράγματα οὐδὲν δεῖ αὐτὴν εἰδέναι ὅπως ἔχει, μηχανὴν
c δέ τινα πειθοῦς ἠύρηκέναι ὥστε φαίνεσθαι τοῖς οὐκ εἰδόσι μᾶλλον εἰδέναι τῶν εἰδόντων.

ΓΟΡ. Οὐκοῦν πολλὴ ῥαστώνη, ὦ Σώκρατες, γίγνεται,

d 8 ad ἐθέλειν adscriptis καὶ ταῦτα f ἐρωτᾶν . . . βούλεται secl. Badham
θ 1 τουτοισί scr. rec. : τούτοις P : τούτοις B T :
τούτοις F θ 7 πάντων B T P f : παντὸς f a 1 τοι νυνδὴ B² P :
τοίνυν δὴ B (ut videtur) T : τοίνυν νῦν δὴ F a 2 περὶ τοῦ ὑγιεινοῦ
secl. Cobet a 5 ἔσται B T P f : ἔστιν F b 2 δ B T F : om. P
b 7 καὶ ἡ ῥητορικὴ secl. Cobet b 8 αὐτὴν] αὐτὸν Beck, Cobet

μη μαθόντα τὰς ἄλλας τέχνας ἀλλὰ μίαν ταύτην, μηδὲν
ἐλαττοῦσθαι τῶν δημιουργῶν;

ΣΩ. Εἰ μὲν ἐλαττοῦται ἢ μὴ ἐλαττοῦται ὁ ῥήτωρ τῶν
ἄλλων διὰ τὸ οὕτως ἔχειν, ἀντίκα ἐπισκεψόμεθα, ἔάν τι
ἡμῖν πρὸς λόγου ἦ· νῦν δὲ τόδε πρότερον σκεψόμεθα, ἄρα
τυγχάνει περὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον καὶ τὸ αἰσχροὺν καὶ
τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν οὕτως ἔχων ὁ ῥητορικὸς
ὡς περὶ τὸ ὑγιεινὸν καὶ περὶ τὰ ἄλλα ὧν αἱ ἄλλαι τέχναι,
αὐτὰ μὲν οὐκ εἰδῶς, τί ἀγαθὸν ἢ τί κακὸν ἐστὶν ἢ τί καλὸν
ἢ τί αἰσχρὸν ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον, πειθῶ δὲ περὶ αὐτῶν με-
μηχανημένος ὥστε δοκεῖν εἰδέναί οὐκ εἰδῶς ἐν οὐκ εἰδόσιν
μᾶλλον τοῦ εἰδότος; ἢ ἀνάγκη εἰδέναί, καὶ δεῖ προεπιστά-
μενον ταῦτα ἀφικέσθαι παρὰ σὲ τὸν μέλλοντα μαθήσεσθαι
τὴν ῥητορικὴν; εἰ δὲ μή, σὺ ὁ τῆς ῥητορικῆς διδάσκαλος τού-
των μὲν οὐδὲν διδάξεις τὸν ἀφικνούμενον—οὐ γὰρ σὸν ἔργον
—ποιήσεις δ' ἐν τοῖς πολλοῖς δοκεῖν εἰδέναί αὐτὸν τὰ τοιαῦτα
οὐκ εἰδότα καὶ δοκεῖν ἀγαθὸν εἶναι οὐκ ὄντα; ἢ τὸ παράπαν
οὐχ οἷός τε ἔση αὐτὸν διδάξαι τὴν ῥητορικὴν, ἔαν μὴ προειδῇ
περὶ τούτων τὴν ἀλήθειαν; ἢ πῶς τὰ τοιαῦτα ἔχει, ὦ Γοργία;
καὶ πρὸς Διὸς, ὥσπερ ἄρτι εἶπες, ἀποκαλύψας τῆς ῥητορικῆς
εἰπέ τίς ποθ' ἢ δύναμις ἐστίν.

ΓΟΡ. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὦ Σώκρατες, ἔαν τύχη μὴ
εἰδῶς, καὶ ταῦτα παρ' ἐμοῦ μαθήσεται.

ΣΩ. Ἐχε δὴ· καλῶς γὰρ λέγεις. ἔανπερ ῥητορικὸν
σύ τινα ποιήσης, ἀνάγκη αὐτὸν εἰδέναί τὰ δίκαια καὶ τὰ
ἄδικα ἢτοι πρότερόν γε ἢ ὕστερον μαθόντα παρὰ σοῦ.—

ΓΟΡ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Τί οὖν; ὁ τὰ τεκτονικὰ μεμαθηκῶς
τεκτονικός, ἢ οὐ;—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὁ τὰ μουσικὰ
μουσικός;—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Καὶ ὁ τὰ ἰατρικὰ ἰατρικός;

c8 πρὸς λόγου ΒΤΡ: πρὸ λόγου Olympiodorus: πρὸς λόγον F
d1 περὶ supra versum T: καὶ περὶ Olympiodorus d3 ὡς περὶ
ΒΤΡ: ὥσπερ F d4 αὐτὰ ΒΤΡ: αὐτὸς P e3 εἰ δὲ μὴ σὺ
ΤΡΡ et in marg. γρ. b: εἰ δὲ σὺ Β e7 αὐτὸν διδάξαι re vera
ΒΤΡ: διδάξαι αὐτὸν Ρ a4 μαθήσεται ΒΤΡf: μαθήσεσθαι F
a6 εἰδέναί ΒΤΡ: ἔσται εἰδέναί F a7 ἦτοι ΒΤΡf: ἢ F

καὶ τὰλλα οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὁ μεμαθηκὼς ἕκαστα
 5 τοιοῦτός ἐστιν οἶον ἢ ἐπιστήμη ἕκαστον ἀπεργάζεται;—
 ΓΟΡ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Οὐκοῦν κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ
 ὁ τὰ δίκαια μεμαθηκὼς δίκαιος;—ΓΟΡ. Πάντως δήπου.—
 ΣΩ. Ὁ δὲ δίκαιος δικάιά που πράττει.—ΓΟΡ. Ναί.—
 c ΣΩ. Οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν ῥητορικὸν δίκαιον εἶναι, τὸν δὲ
 δίκαιον βούλεσθαι δίκαια πράττειν;—ΓΟΡ. Φαίνεται γε.—
 ΣΩ. Οὐδέποτε ἄρα βουλήσεται ὃ γε δίκαιος ἀδικεῖν.—
 ΓΟΡ. Ἀνάγκη.—ΣΩ. Τὸν δὲ ῥητορικὸν ἀνάγκη ἐκ τοῦ λόγου
 5 δίκαιον εἶναι.—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Οὐδέποτε ἄρα βουλήσεται
 ὁ ῥητορικὸς ἀδικεῖν.—ΓΟΡ. Οὐ φαίνεται γε.

ΣΩ. Μέμνησαι οὖν λέγων ὀλίγῳ πρότερον ὅτι οὐ δεῖ τοῖς
 d παιδοτρίβαις ἐγκαλεῖν οὐδ' ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων, ἐὰν ὁ
 πύκτης τῇ πυκτικῇ χρῆται τε καὶ ἀδίκως χρῆται καὶ ἀδικῇ,
 ὡσαύτως δὲ οὕτως καὶ ἐὰν ὁ ῥήτωρ τῇ ῥητορικῇ ἀδίκως
 χρῆται, μὴ τῷ διδάξαντι ἐγκαλεῖν μηδ' ἐξελαύνειν ἐκ τῆς
 5 πόλεως, ἀλλὰ τῷ ἀδικοῦντι καὶ οὐκ ὀρθῶς χρωμένῳ τῇ
 ῥητορικῇ; ἐρρήθη ταῦτα ἦ οὐ;—ΓΟΡ. Ἐρρήθη.—ΣΩ. Νῦν
 e δέ γε ὁ αὐτὸς οὗτος φαίνεται, ὁ ῥητορικὸς, οὐκ ἂν ποτε
 ἀδικήσας. ἦ οὐ;—ΓΟΡ. Φαίνεται.—ΣΩ. Καὶ ἐν τοῖς πρώ-
 τοις γε, ὦ Γοργία, λόγοις ἐλέγετο ὅτι ἡ ῥητορικὴ περὶ λόγους
 εἶη οὐ τοὺς τοῦ ἀρτίου καὶ περιττοῦ, ἀλλὰ τοὺς τοῦ δικαίου
 5 καὶ ἀδίκου· ἦ γάρ;—ΓΟΡ. Ναί.—ΣΩ. Ἐγὼ τοίνυν σου τότε
 ταῦτα λέγοντος ὑπέλαβον ὡς οὐδέποτ' ἂν εἶη ἡ ῥητορικὴ
 ἄδικον πρᾶγμα, ὃ γ' αἰεὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους
 ποιεῖται· ἐπειδὴ δὲ ὀλίγον ὕστερον ἔλεγες ὅτι ὁ ῥήτωρ
 461 τῇ ῥητορικῇ κὰν ἀδίκως χρῶτο, οὕτω θαυμάσας καὶ ἠγησά-
 μενος οὐ συνάδειν τὰ λεγόμενα ἐκείνους εἶπον τοὺς λόγους,

b8 Ὁ δὲ . . . Naí. secl. Deuschle (et mox c4 τὸν δὲ . . . c5 Naί)
 c1 Οὐκοῦν . . . c2 Φαίνεται γε secl. Schanz (sed legit Quintilianus)
 ῥητορικὸν . . . δὲ secl. Hirschig c2 αἰεὶ ante βούλεσθαι add. Hir-
 schig, post βούλεσθαι add. Thompson c3 οὐδέποτε . . . c6 φαίνεται
 γε fort. non legit Quintilianus (ii. 15. 27) c4 τοῦ ΒΤΡ: τοῦ σου F
 d2 supra πυκτικῇ add. καλῶς rec. f καὶ ἀδίκως χρῆται F: om.
 ΒΤΡ e1 ὁ ῥητορικὸς secl. Cobet e6 ἡ ῥητορικὴ ΒΤΡ:
 ῥητορικῇ F e7 ὃ γ' ΒΤΡ: εἰ γ' F

ὅτι εἰ μὲν κέρδος ἡγοῖο εἶναι τὸ ἐλέγχεσθαι ὥσπερ ἐγώ,
 ἄξιον εἶη διαλέγεσθαι, εἰ δὲ μή, ἔαν χαίρειν. ὕστερον δὲ
 ἡμῶν ἐπισκοπουμένων ὁρᾶς δὴ καὶ αὐτὸς ὅτι αὐτὸ ὁμολογεῖται 5
 τὸν ῥητορικὸν ἀδύνατον εἶναι ἀδίκως χρῆσθαι τῇ ῥητορικῇ
 καὶ ἐθέλειν ἀδικεῖν. ταῦτα οὖν ὅπη ποτὲ ἔχει, μὰ τὸν
 κύνα, ὦ Γοργία, οὐκ ὀλίγης συνουσίας ἐστὶν ὥστε ἱκανῶς b
 διασκέψασθαι.

ΠΩΛ. Τί δέ, ὦ Σώκρατες; οὕτω καὶ σὺ περὶ τῆς
 ῥητορικῆς δοξάζεις ὥσπερ νῦν λέγεις; ἢ οἶει—ὅτι Γοργίας
 ἠσχύνθη σοι μὴ προσομολογήσαι τὸν ῥητορικὸν ἄνδρα μὴ 5
 οὐχὶ καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ
 ἔαν μὴ ἔλθῃ ταῦτα εἰδὼς παρ' αὐτόν, αὐτὸς διδάξειν, ἔπειτα
 ἐκ ταύτης ἴσως τῆς ὁμολογίας ἐναντίον τι συνέβῃ ἐν τοῖς
 λόγοις—τοῦτο (ὁ) δὴ ἀγαπᾶς, αὐτὸς ἀγαγὼν ἐπὶ τοιαῦτα c
 ἐρωτήματα—ἐπεὶ τίνα οἶει ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸν
 ἐπίστασθαι τὰ δίκαια καὶ ἄλλους διδάξειν;—ἀλλ' εἰς τὰ
 τοιαῦτα ἄγειν πολλὴ ἀγροικία ἐστὶν τοὺς λόγους.

ΣΩ. ὦ κάλλιστε Πῶλε, ἀλλὰ τοι ἐξεπίτηδες κτώμεθα 5
 ἑταίρους καὶ υἱεῖς, ἵνα ἐπειδὴν αὐτοὶ πρεσβύτεροι γενόμενοι
 σφαλλώμεθα, παρόντες ὑμεῖς οἱ νεώτεροι ἐπανορθώτε ἡμῶν
 τὸν βίον καὶ ἐν ἔργοις καὶ ἐν λόγοις. καὶ νῦν εἴ τι ἐγὼ καὶ
 Γοργίας ἐν τοῖς λόγοις σφαλλόμεθα, σὺ παρῶν ἐπανόρθου— d
 δίκαιος δ' εἶ—καὶ ἐγὼ ἐθέλω τῶν ὁμολογημένων εἴ τί σοι
 δοκεῖ μὴ καλῶς ὁμολογήσθαι, ἀναθέσθαι ὅτι ἂν σὺ βούλῃ,
 ἔάν μοι ἐν μόνον φυλάτῃς.

ΠΩΛ. Τί τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. Τὴν μακρολογίαν, ὦ Πῶλε, ἣν καθέρξης, ἣ τὸ πρῶτον
 ἐπεχείρησας χρῆσθαι.

a 5 αὐ B T P: πάλιν αὐ F b 4 ἢ F: ἢ B T: καὶ W c 1 δ
 add. f: om. B T P F c 2 ἀπαρνήσεσθαι B T: ἀπαρνήσασθαι P F
 c 3 εἰς τὰ B T P: εἴ γε F (σ supra εἴ f) c 4 τοὺς λόγους secl. Cobet
 c 6 ἑταίρους καὶ υἱεῖς F t: ἑτέροισ υἱεῖς B T W: ἑταίρους Schanz γενό-
 μενοι F: γιγνώμενοι B T P c 7 ἐπανορθώτε F: ἐπανορθοῖτε B T P
 d 2 ἐγὼ B T et re vera W: ἐγὼ σοι F εἰ . . . ὁμολογήσθαι secl.
 Cobet d 6 καθέρξης B T P Olympiodorus: καθέξης F

ΠΩΛ. Τί δέ; οὐκ ἐξέσται μοι λέγειν ὅποσα ἂν βούλωμαι;

e ΣΩ. Δεινὰ μεντὰν πάθοις, ὦ βέλτιστε, εἰ Ἀθήναζε ἀφικόμενος, οὗ τῆς Ἑλλάδος πλείστη ἐστὶν ἐξουσία τοῦ λέγειν, ἔπειτα σὺ ἐνταῦθα τούτου μόνος ἀτυχήσῃς. ἀλλὰ ἀντίθεοι σοῦ μακρὰ λέγοντος καὶ μὴ ἐθέλοντος τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, οὗ δεινὰ ἂν αὐτὸ ἐγὼ πάθοιμι, εἰ μὴ ἐξέσται
5 μοι ἀπιέναι καὶ μὴ ἀκούειν σου; ἀλλ' εἴ τι κήδη τοῦ λόγου τοῦ εἰρημένου καὶ ἐπανορθώσασθαι αὐτὸν βούλει, ὥσπερ νυνδὴ ἔλεγον, ἀναθήμενος ὅτι σοι δοκεῖ, ἐν τῷ μέρει ἐρωτῶν τε καὶ ἐρωτώμενος, ὥσπερ ἐγὼ τε καὶ Γοργίας, ἔλεγχέ τε
5 καὶ ἐλέγχου. φῆς γὰρ δήπου καὶ σὺ ἐπίστασθαι ἅπερ Γοργίας· ἢ οὐ;

ΠΩΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ σὺ κελεύεις σαυτὸν ἐρωτᾶν ἐκάστοτε ὅτι ἂν τις βούληται, ὡς ἐπιστάμενος ἀποκρίνεσθαι;

10 ΠΩΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

b ΣΩ. Καὶ νῦν δὴ τούτων ὁπότερον βούλει πολεῖ, ἐρώτα ἢ ἀποκρίνου.

ΠΩΛ. Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα. καὶ μοι ἀπόκριναι, ὦ Σώκρατες· ἐπειδὴ Γοργίας ἀπορεῖν σοι δοκεῖ περὶ τῆς ῥητορικῆς,
5 σὺ αὐτὴν τίνα φῆς εἶναι;

ΣΩ. Ἄρα ἐρωτᾶς ἦντινα τέχνην φημί εἶναι;

ΠΩΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Οὐδεμία ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Πῶλε, ὡς γε πρὸς σὲ τάληθῆ εἰρησθαι.

10 ΠΩΛ. Ἀλλὰ τί σοι δοκεῖ ἡ ῥητορικὴ εἶναι;

c ΣΩ. Πρᾶγμα ὃ φῆς σὺ ποιῆσαι τέχνην ἐν τῷ συγγράμματι ὃ ἐγὼ ἔναγχος ἀνέγνω.

ΠΩΛ. Τί τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. Ἐμπειρίαν ἔγωγέ τινα.

ΠΩΛ. Ἐμπειρία ἄρα σοι δοκεῖ ἡ ῥητορικὴ εἶναι;

a 4 τε post ἔλεγχε om. P b 6 εἶναι om. P b 8 γε BTf:
om, F b 9 εἰρησθαι BTPf: δοκεῖ εἰρησθαι F b 11 σὺ φῆς P

ΣΩ. Ἐμοιγε, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις.

5

ΠΩΛ. Τίνος ἐμπειρία;

ΣΩ. Χάριτός τινος καὶ ἡδονῆς ἀπεργασίας.

ΠΩΛ. Οὐκοῦν καλόν σοι δοκεῖ ἢ ῥητορικὴ εἶναι, χαρίζεσθαι οἷόν τε εἶναι ἀνθρώποις;

ΣΩ. Τί δέ, ὦ Πῶλε; ἤδη πέπυσαι παρ' ἐμοῦ ὅτι φημί 10
αὐτὴν εἶναι, ὥστε τὸ μετὰ τοῦτο ἐρωτᾶς εἰ οὐ καλή μοι δ
δοκεῖ εἶναι;

ΠΩΛ. Οὐ γὰρ πέπυσμαι ὅτι ἐμπειρίαν τινὰ αὐτὴν φησὶ
εἶναι;

ΣΩ. Βούλει οὖν, ἐπειδὴ τιμᾶς τὸ χαρίζεσθαι, σμικρόν τί 5
μοι χαρίσασθαι;

ΠΩΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Ἐροῦ νῦν με, ὀψοποιία ἦτις μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι.

ΠΩΛ. Ἐρωτῶ δὴ, τίς τέχνη ὀψοποιία;—ΣΩ. Οὐδεμία,
ὦ Πῶλε.—ΠΩΛ. Ἄλλὰ τί; φάθι.—ΣΩ. Φημί δὴ, ἐμπειρία 10
τις.—ΠΩΛ. Τίς; φάθι.—ΣΩ. Φημί δὴ, χάριτος καὶ ἡδονῆς
ἀπεργασίας, ὦ Πῶλε. e

ΠΩΛ. Ταῦτόν ἄρ' ἐστὶν ὀψοποιία καὶ ῥητορικὴ;

ΣΩ. Οὐδαμῶς γε, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς μὲν ἐπιτηδεύσεως
μόριον.

ΠΩΛ. Τίνος λέγεις ταύτης;

ΣΩ. Μὴ ἀγροικότερον ἢ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν· ὀκνῶ γὰρ
Γοργίου ἕνεκα λέγειν, μὴ οἶηταί με διακωμῶδεῖν τὸ ἑαυτοῦ
ἐπιτήδευμα. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν τοῦτό ἐστὶν ἡ ῥητορικὴ ἢ Γοργίας
ἐπιτηδεύει, οὐκ οἶδα—καὶ γὰρ ἄρτι ἐκ τοῦ λόγου οὐδὲν ἡμῖν 463
καταφανὲς ἐγένετο τί ποτε οὗτος ἡγεῖται—δ δ' ἐγὼ καλῶ
τὴν ῥητορικὴν, πράγματός τινός ἐστι μόριον οὐδενὸς τῶν
καλῶν.

ΓΟΡ. Τίνος, ὦ Σώκρατες; εἰπέ· μηδὲν ἐμὲ αἰσχυνομένης. 5

e 10 δέ BTP: δὴ F d 1 εἰ P F et suprascr. B²: ἢ B: ἢ T
d 8 ἦτις F: εἰ τις BTW τέχνη εἶναι BTP: εἶναι τέχνη F
d 11 τίς BTPF: τίνος in marg. f e 2 ἄρ' F: ἄρα Olympiodorus:
δ' BTP e 6 γὰρ W: om. BTF a 5 αἰσχυνομένης B (sed
supra η ead. m. εἰ): αἰσχυνομένης TPF: αἰσχυνομένης scr. recc.

5 (δ')
Γοργίου ἕνεκα
λέγειν μὴ οἶηταί
με διακωμῶδεῖν
τὸ ἑαυτοῦ
ἐπιτήδευμα.

ΣΩ. Δοκεῖ τοίνυν μοι, ὦ Γοργία, εἶναί τι ἐπιτήδευμα, τεχνικὸν μὲν οὐ, ψυχῆς δὲ στοχαστικῆς καὶ ἀνδρείας καὶ φύσει δεινῆς προσομιλεῖν τοῖς ἀνθρώποις· καλῶ δὲ αὐτοῦ
b ἐγὼ τὸ κεφάλαιον κολακείαν. ταύτης μοι δοκεῖ τῆς ἐπι-
 τηδεύσεως πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα μόρια εἶναι, ἐν δὲ καὶ ἡ
 ὀψοποιική· ὃ δοκεῖ μὲν εἶναι τέχνη, ὡς δὲ ὁ ἐμὸς λόγος, οὐκ
 ἔστιν τέχνη ἀλλ' ἐμπειρία καὶ τριβή. ταύτης μόριον καὶ
5 τὴν ῥητορικὴν ἐγὼ καλῶ καὶ τὴν γε κομμωτικὴν καὶ τὴν
 σοφιστικὴν, τέτταρα ταῦτα μόρια ἐπὶ τέτταρσιν πράγμασιν.
 εἰ οὖν βούλεται Πῶλος πυνθάνεσθαι, πυνθανέσθω· οὐ γάρ
c πω πέπυσται ὁποῖόν φημι ἐγὼ τῆς κολακείας μόριον εἶναι
 τὴν ῥητορικὴν, ἀλλ' αὐτὸν λέληθα οὐπω ἀποκεκριμένος, ὃ δὲ
 ἐπανερωτᾷ εἰ οὐ καλὸν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δὲ αὐτῷ οὐκ
 ἀποκρινοῦμαι πρότερον εἴτε καλὸν εἴτε αἰσχροὺν ἡγοῦμαι
5 εἶναι τὴν ῥητορικὴν πρὶν ἂν πρῶτον ἀποκρίνωμαι ὅτι ἐστίν.
 οὐ γὰρ δίκαιον, ὦ Πῶλε· ἀλλ' εἴπερ βούλει πυθέσθαι, ἐρώτα
 ὁποῖον μόριον τῆς κολακείας φημί εἶναι τὴν ῥητορικὴν.

ΠΩΛ. Ἐρωτῶ δὴ, καὶ ἀπόκριναί ὁποῖον μόριον.

d ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἂν μάθοις ἀποκριναμένον; ἔστιν γὰρ ἡ
 ῥητορικὴ κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον πολιτικῆς μορίου εἰδῶλον.

ΠΩΛ. Τί οὖν; καλὸν ἢ αἰσχροὺν λέγεις αὐτὴν εἶναι;

ΣΩ. Αἰσχροὺν ἐγωγε—τὰ γὰρ κακὰ αἰσχροὰ καλῶ—ἐπειδὴ
5 δεῖ σοι ἀποκρίνασθαι ὡς ἤδη εἰδότι ἂ ἐγὼ λέγω.

ΓΟΡ. Μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐγὼ οὐδὲ αὐτὸς
 συνίημι ὅτι λέγεις.

e ΣΩ. Εἰκότως γε, ὦ Γοργία· οὐδὲν γάρ πω σαφὲς λέγω,
 Πῶλος δὲ ὅδε νέος ἐστὶ καὶ δξύς.

a 6 τι B T P F: om. Aristides (sed habent Proll. in Aristidem)
 a 8 αὐτοῦ ἐγὼ B T P Aristides: ἐγὼ αὐτοῦ F b 2 ἡ B T P F: om. Aristides
 c 2 οὐπω F Aristides et suprascr. b: οὐτω B T P
 c 4 εἴτε καλὸν εἴτε αἰσχροὺν B T P: εἴτε αἰσχροὺν εἴτε καλὸν F Aristides
 c 5 ὅτι ἐστίν B T P F: ὃ ἐστίν Aristides c 6 πυθέσθαι B T P F:
 πυνθάνεσθαι Aristides c 8 καὶ . . . μόριον secl. Cobet (legit
 Aristides) μοι post ἀποκρίναί add. Aristides d 5 ἐγὼ B T P F:
 om. Aristides d 6 ἐγὼ B T P F: ἐγωγε Aristides

ΓΟΡ. Ἄλλὰ τοῦτον μὲν ἕα, ἐμοὶ δ' εἰπέ πῶς λέγεις πολιτικῆς μορίου εἶδωλον εἶναι τὴν ῥητορικὴν.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ πειράσομαι φράσαι ὃ γέ μοι φαίνεται 5 εἶναι ἢ ῥητορικῆ· εἰ δὲ μὴ τυγχάνει ὄν τοῦτο, Πῶλος ὄδε ἐλέγξει. σῶμά που καλεῖται καὶ ψυχὴν;—ΓΟΡ. Πῶς γὰρ οὐ; 464—

—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τούτων οἶει τινα εἶναι ἐκατέρου εὐεξίαν;—

ΓΟΡ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Τί δέ; δοκοῦσαν μὲν εὐεξίαν, οὔσαν δ' οὐ; οἶον τοιόνδε λέγω· πολλοὶ δοκοῦσιν εὖ ἔχειν τὰ σώματα, οὓς οὐκ ἂν ῥαδίως αἰσθοιτό τις ὅτι οὐκ εὖ ἔχουσιν, 5 ἀλλ' ἢ ἰατρός τε καὶ τῶν γυμναστικῶν τις.—ΓΟΡ. Ἀληθῆ λέγεις.—ΣΩ. Τὸ τοιοῦτον λέγω καὶ ἐν σώματι εἶναι καὶ ἐν ψυχῇ, ὃ ποιεῖ μὲν δοκεῖν εὖ ἔχειν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ἔχει δὲ οὐδὲν μᾶλλον.—ΓΟΡ. Ἔστι ταῦτα. **b**

ΣΩ. Φέρε δὴ σοι, ἐὰν δύνωμαι, σαφέστερον ἐπιδείξω ὃ λέγω. δυοῖν ὄντων τοῖν πραγμάτων δύο λέγω τέχνας· τὴν μὲν ἐπὶ τῇ ψυχῇ πολιτικὴν καλῶ, τὴν δὲ ἐπὶ σώματι μίαν μὲν οὕτως ὀνομάσαι οὐκ ἔχω σοι, μίας δὲ οὔσης τῆς τοῦ 5 σώματος θεραπείας δύο μόρια λέγω, τὴν μὲν γυμναστικὴν, τὴν δὲ ἰατρικὴν· τῆς δὲ πολιτικῆς ἀντὶ μὲν τῆς γυμναστικῆς τὴν νομοθετικὴν, ἀντίστροφον δὲ τῇ ἰατρικῇ τὴν δικαιοσύνην. ἐπικοινωνοῦσι μὲν δὴ ἀλλήλαις, ἅτε περὶ τὸ αὐτὸ οὔσαι, **c** ἐκότεραι τούτων, ἢ τε ἰατρικὴ τῇ γυμναστικῇ καὶ ἡ δικαιοσύνη τῇ νομοθετικῇ· ὅμως δὲ διαφέρουσίν τι ἀλλήλων. τετάρων δὴ τούτων οὔσων, καὶ αἰεὶ πρὸς τὸ βέλτιστον θεραπευουσῶν τῶν μὲν τὸ σῶμα, τῶν δὲ τὴν ψυχὴν, ἡ κολακευτικὴ αἰσθομένη 5

ε6 ἢ ΤΡF Aristides : om. B τυγχάνει ΤΡ Aristides : τυγχάνη ΒF
 a6 ἀλλ' ἢ Aristides : ἄλλος ἢ ΒΤΡF ἰατρός ΒΤΡ
 Aristides : ὁ ἰατρός F a8 ὃ F Aristides : ὅτι ΒΤΡ b2 ἐπι-
 δείξω ΒΤΡ Aristides : ἐπιδείξει F b3 ὄντων τοῖν πραγμάτων ΒΤΡ :
 ὄντων πραγμάτων F : ὄντων τῶν πραγμάτων Aristides τὴν μὲν ΒΤΡ :
 καὶ τὴν μὲν F : τὴν μὲν οὖν Aristides b4 τῇ ψυχῇ ΒΤ²ΡF Aristides :
 τὴν ψυχὴν Τ σώματι ΒΤΡ : τῷ σώματι F Aristides , b7 ἀντὶ
 μὲν τῆς γυμναστικῆς ΒΤΡF : ἀντίστροφον μὲν τῇ γυμναστικῇ Aristides
 b8 δικαιοσύνη ΒΤΡ Aristides Olympiodorus : δικαστικὴν F et Proll.
 ad Aristidem c2 δικαιοσύνη ΒΤΡ Aristides : δικαστικὴ F c4 δὴ
 ΒΤΡF : δὲ Aristides Olympiodorus c5 αἰσθομένη F Aristides :
 αἰσθανομένη ΒΤΡ

—οὐ γνοῦσα λέγω ἀλλὰ στοχασαμένη—τέτραχα ἑαυτὴν διανείμασα, ὑποδύσα ὑπὸ ἕκαστον τῶν μορίων, προσποιεῖται
d εἶναι τοῦτο ὅπερ ὑπέδν, καὶ τοῦ μὲν βελτίστου οὐδὲν φροντίζει, τῷ δὲ αἰεὶ ἡδίστῳ θηρεύεται τὴν ἄνοιαν καὶ ἔξαπατᾷ, ὥστε δοκεῖ πλείστου ἀξία εἶναι. ὑπὸ μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν ἢ ὀψοποικὴν ὑποδέδυκεν, καὶ προσποιεῖται τὰ βέλτιστα σιτία
5 τῷ σώματι εἰδέναι, ὥστ' εἰ δέοι ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι ὀψοποιόν τε καὶ ἰατρόν, ἢ ἐν ἀνδράσιν οὕτως ἀνοήτοις ὥσπερ οἱ παῖδες, πότερος ἐπαίει περὶ τῶν χρηστῶν σιτίων καὶ
e πονηρῶν, ὁ ἰατρὸς ἢ ὁ ὀψοποιός, λιμῶ ἂν ἀποθανεῖν τὸν ἰατρόν. κολακείαν μὲν οὖν αὐτὸ καλῶ, καὶ αἰσχροὺς φημι
465 εἶναι τὸ τοιοῦτον, ὦ Πῶλε—τοῦτο γὰρ πρὸς σὲ λέγω—ὅτι τοῦ ἡδέος στοχάζεται ἀνευ τοῦ βελτίστου· τέχνην δὲ αὐτὴν οὐ φημι εἶναι ἀλλ' ἐμπειρίαν, ὅτι οὐκ ἔχει λόγον οὐδένα ᾧ προσφέρει ἢ προσφέρει ὅποι' ἄττα τὴν φύσιν ἐστίν, ὥστε
5 τὴν αἰτίαν ἑκάστου μὴ ἔχειν εἰπεῖν. ἐγὼ δὲ τέχνην οὐ καλῶ ὃ ἂν ἢ ἄλογον πρᾶγμα· τούτων δὲ πέρι εἰ ἀμφισβητεῖς, ἐθέλω ὑποσχεῖν λόγον.

b Τῇ μὲν οὖν ἰατρικῇ, ὥσπερ λέγω, ἢ ὀψοποικῇ κολακεία ὑπόκειται· τῇ δὲ γυμναστικῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον ἢ κομμωτικῇ, κακοῦργός τε καὶ ἀπατηλῇ καὶ ἀγεννῆς καὶ ἀνελεύθερος, σχήμασιν καὶ χρώμασιν καὶ λειότητι καὶ ἐσθῆσιν
5 ἀπατῶσα, ὥστε ποιεῖν ἀλλότριον κάλλος ἐφελκομένους τοῦ οἰκείου τοῦ ^{καλλοῦ} διὰ τῆς γυμναστικῆς ἀμελεῖν. ἴν' οὖν μὴ μακρολογῶ, ἐθέλω σοι εἰπεῖν ὥσπερ οἱ γεωμέτραι—ἤδη γὰρ

d 1 ὅπερ P Aristides et suprascr. rec. b: ὅπου BTF: ὑπὸ δ Schanz (ὅπερ ὑπέδν om. Sauppe) **d** 2 αἰεὶ BTPF: om. Aristides θηρεύεται BTPF: θηρεύει Aristides **d** 3 δοκεῖ BTP (sed v add. B²): δοκεῖν F Aristides (qui mox ἀξίαν) **a** 1 εἶναι post Πῶλε transp. F **a** 2 αὐτὴν BTP f Aristides Olympiodorus: αὐτοῦ F **a** 4 ᾧ προσφέρει ἢ προσφέρει BTPF Philodemus: ᾧ προσφέρει Aristides: ὧν προσφέρει Cornarius **b** 1 ὀψοποικῇ BTP: ὀψοποιητικῇ F **b** 2 τοῦτον TPF: τούτων B: om. Aristides **b** 3 τε BTPF Aristides Olympiodorus (sed οὔσα in marg. add. f) **b** 4 λειότητι BTPF Aristides: λειότησι scr. recc. ἐσθῆσι F (v add. f): ἐσθῆτι Aristides: αἰσθήσει BTP: ἐσθῆσει Coraes **b** 5 ἐφελκομένους BTPF: ἐφελκομένη Aristides τοῦ . . . γυμναστικῆς secl. Cobet (habet Aristides)

ἂν ἴσως ἀκολουθήσῃς—ὅτι ὁ κομμωτικὴ πρὸς γυμναστικὴν, c
 τοῦτο σοφιστικὴ πρὸς νομοθετικὴν, καὶ ὅτι ὁ ὀψοποικὴ πρὸς
 ἰατρικὴν, τοῦτο ῥητορικὴ πρὸς δικαιοσύνην. ὅπερ μέντοι
 λέγω, διέστηκε μὲν οὕτω φύσει, ἅτε δ' ἐγγὺς ὄντων φύρονται
 ἐν τῷ αὐτῷ καὶ περὶ ταῦτα σοφισταὶ καὶ ῥήτορες, καὶ οὐκ 5
 ἔχουσιν ὅτι χρήσονται οὔτε αὐτοὶ ἑαυτοῖς οὔτε οἱ ἄλλοι
 ἄνθρωποι τούτοις. καὶ γὰρ ἂν, εἰ μὴ ἡ ψυχὴ τῷ σώματι
 ἐπεστάτει, ἀλλ' αὐτὸ αὐτῷ, καὶ μὴ ὑπὸ ταύτης κατεθεωρεῖτο d
 καὶ διεκρίνετο ἢ τε ὀψοποικὴ καὶ ἡ ἰατρικὴ, ἀλλ' αὐτὸ τὸ
 σῶμα ἔκρινε σταθμώμενον ταῖς χάρισι ταῖς πρὸς αὐτό, τὸ τοῦ
 Ἄναξαγόρου ἂν πολὺ ἦν, ὧ φίλε Πῶλε—σὺ γὰρ τούτων
 ἔμπειρος—ὁμοῦ ἂν πάντα χρήματα ἐφύρετο ἐν τῷ αὐτῷ, 5
 ἀκρίτων ὄντων τῶν τε ἰατρικῶν καὶ ὑγιεινῶν καὶ ὀψοποικῶν.
 ὁ μὲν οὖν ἐγὼ φημι τὴν ῥητορικὴν εἶναι, ἀκήκοας· ἀντί-
 στροφον ὀψοποιίας ἐν ψυχῇ, ὡς ἐκεῖνο ἐν σώματι. ἴσως e
 μὲν οὖν ἄτοπον πεποίηκα, ὅτι σε οὐκ ἔων μακροὺς λόγους
 λέγειν αὐτὸς συχρὸν λόγον ἀποτέτακα. ἄξιον μὲν οὖν
 ἐμοὶ συγγνώμην ἔχειν ἐστίν· λέγοντος γάρ μου βραχέα οὐκ
 ἐμάνθανες, οὐδὲ χρῆσθαι τῇ ἀποκρίσει ἦν σοι ἀπεκρινάμην 5
 οὐδὲν οἶός τ' ἦσθα, ἀλλ' ἐδέου διηγήσεως. ἔαν μὲν οὖν καὶ
 ἐγὼ σοῦ ἀποκρινομένου μὴ ἔχω ὅτι χρήσωμαι, ἀπότευε 466
 καὶ σὺ λόγον, ἔαν δὲ ἔχω, ἔα με χρῆσθαι· δίκαιον γάρ. καὶ
 νῦν ταύτῃ τῇ ἀποκρίσει εἴ τι ἔχεις χρῆσθαι, χρῶ.

ΠΩΛ. Τί οὖν φῆς; κολακεία δοκεῖ σοι εἶναι ἡ
 ῥητορικὴ; 5

ΣΩ. Κολακείας μὲν οὖν ἔγωγε εἶπον μόριον. ἀλλ'

c 1 ὅτι κ.τ.λ. ita F Aristides: ante haec verba add. ὅτι ὁ κομμωτικὴ
 πρὸς γυμναστικὴν, τοῦτο ὀψοποικὴ πρὸς ἰατρικὴν· μᾶλλον δὲ ᾤδε BTP
 (secluserat Thompson: ego deleui) c 3 δικαιοσύνην BTP
 Aristides: δικαστικὴν F c 4 διέστηκε μὲν F: διέστηκεν BTP
 c 6 χρῆσονται BPF: χρήσονται Γ d 2 ὀψοποιικὴ F d 5 ἐφύ-
 ρετο F: ἐφέρετο BTW ἐν τῷ αὐτῷ secl. Hirschig d 6 ὑγιεινῶν
 καὶ secl. Dobree ὀψοποιητικῶν F e 1 ψυχῇ BTP: τῇ ψυχῇ F
 e 3 λόγον BTPf: om. F e 4 ἐμοὶ BTPf: μοι F a 1 ἀπο-
 κρινομένου BTP: ἀπολογουμένου F χρήσωμαι BTP: χρήσομαι Ft
 a 3 χρῆσθαι BTP: χρῆσασθαι F

οὐ μνημονεύεις τηλικούτος ὢν, ᾧ Πῶλε; τί τάχα δράσεις;

ΠΩΛ. Ἄρ' οὖν δοκοῦσί σοι ὡς κόλακες ἐν ταῖς πόλεσι
10 φαῦλοι νομίζεσθαι οἱ ἀγαθοὶ ῥήτορες;

b ΣΩ. Ἐρώτημα τοῦτ' ἐρωτᾷς ἢ λόγου τιwὸς ἀρχὴν λέγεις;

ΠΩΛ. Ἐρωτῶ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐδὲ νομίζεσθαι ἔμοιγε δοκοῦσιν.

ΠΩΛ. Πῶς οὐ νομίζεσθαι; οὐ μέγιστον δύνανται ἐν ταῖς
5 πόλεσιν;

ΣΩ. Οὐκ, εἰ τὸ δύνασθαι γε λέγεις ἀγαθόν τι εἶναι τῷ δυναμένῳ.

ΠΩΛ. Ἄλλὰ μὴν λέγω γε.

ΣΩ. Ἐλάχιστον τοίνυν μοι δοκοῦσι τῶν ἐν τῇ πόλει
10 δύνασθαι οἱ ῥήτορες.

ΠΩΛ. Τί δέ; οὐχ, ὥσπερ οἱ τύραννοι, ἀποκτεινύασίν τε
c ὄν ἂν βούλωνται, καὶ ἀφαιροῦνται χρήματα καὶ ἐκβάλλουσιν ἐκ τῶν πόλεων ὄν ἂν δοκῆ αὐτοῖς;

ΣΩ. Νῆ τὸν κύνα, ἀμφιγνοῶ μέντοι, ᾧ Πῶλε, ἐφ' ἐκάστου ὦν λέγεις πότερον αὐτὸς ταῦτα λέγεις καὶ γνώμην σαυτοῦ
5 ἀποφαίνῃ, ἢ ἐμὲ ἐρωτᾷς.

ΠΩΛ. Ἄλλ' ἔγωγε σὲ ἐρωτῶ.

ΣΩ. Εἶεν, ᾧ φίλε· ἔπειτα δύο ἅμα με ἐρωτᾷς;

ΠΩΛ. Πῶς δύο;

ΣΩ. Οὐκ ἄρτι οὕτω πως ἔλεγες· “Ἡ οὐχὶ ἀποκτεινύασιν
d οἱ ῥήτορες οὗς ἂν βούλωνται, ὥσπερ οἱ τύραννοι, καὶ χρήματα ἀφαιροῦνται καὶ ἐξελαύνουσιν ἐκ τῶν πόλεων ὄν ἂν δοκῆ αὐτοῖς;”

ΠΩΛ. Ἐγωγε.

a 8 ad δράσεις adscripsit in B manus saec. xvi non antiquior λέπει (sic) πρεσβύτης γενόμενος, quod ortum est ex interpretatione verborum τηλικούτος et τάχα quae in W ita legitur νέος ὢν πρεσβύτης γενόμενος b 6 γε B T P: om. F b 8 μὴν scripsi: μὴν δὴ B T P F: μὲν δὴ Heindorf c 7 εἶεν T P F b: εἰ ἐν B ἔπειτα T P F: ἐπεὶ τὰ B c 9 Ἡ οὐχὶ scripsi: εἰ οὐχὶ F: εἰ ὅτι B T W: ὅτι P

ΣΩ. Λέγω τοίνυν σοι ὅτι δύο ταῦτ' ἐστὶν τὰ ἐρωτήματα, 5
καὶ ἀποκρινοῦμαι γέ σοι πρὸς ἀμφοτέρα. φημί γάρ, ὦ
Πῶλε, ἐγὼ καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς τυράννους δύνασθαι
μὲν ἐν ταῖς πόλεσιν σμικρότατον, ὡσπερ νυνδὴ ἔλεγον· οὐδὲν
γὰρ ποιεῖν ὧν βούλονται ὡς ἔπος εἰπεῖν, ποιεῖν μέντοι ὅτι e
ἂν αὐτοῖς δόξῃ βέλτιστον εἶναι.

ΠΩΛ. Οὐκοῦν τοῦτο ἔστιν τὸ μέγα δύνασθαι;

ΣΩ. Οὐχ, ὡς γέ φησι Πῶλος.

ΠΩΛ. Ἐγὼ οὐ φημι; φημί μὲν οὖν ἔγωγε. 5

ΣΩ. Μὰ τὸν—οὐ σύ γε, ἐπεὶ τὸ μέγα δύνασθαι ἔφης
ἀγαθὸν εἶναι τῷ δυναμένῳ.

ΠΩΛ. Φημί γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἀγαθὸν οὖν οἶε εἶναι, ἐὰν τις ποιῇ ταῦτα ἃ ἂν
δοκῇ αὐτῷ βέλτιστα εἶναι, νοῦν μὴ ἔχων; καὶ τοῦτο καλεῖς 10
σὺ μέγα δύνασθαι;

ΠΩΛ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀποδείξεις τοὺς ῥήτορας νοῦν ἔχοντας καὶ
τέχνην, ^{καὶ ἴσως} τὴν ῥητορικὴν ἀλλὰ μὴ κολακειαν, ἐμὲ ἐξελέγξας; εἰ 467
δέ με ἐάσεις ἀνέλεγκτον, οἱ ῥήτορες οἱ ποιοῦντες ἐν ταῖς
πόλεσιν ἃ δοκεῖ αὐτοῖς καὶ οἱ τύραννοι οὐδὲν ἀγαθὸν τοῦτο
κεκτήσονται, ἢ δὲ δυνάμεις ἐστὶν, ὡς σὺ φῆς, ἀγαθόν, τὸ
δὲ ποιεῖν ἄνευ νοῦ ἃ δοκεῖ καὶ σὺ ὁμολογεῖς κακὸν εἶναι· 5
ἦ οὐ;

ΠΩΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Πῶς ἂν οὖν οἱ ῥήτορες μέγα δύναιτο ἢ οἱ τύραννοι
ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐὰν μὴ Σωκράτης ἐξελεγχθῆ ὑπὸ Πῶλου ὅτι
ποιοῦσιν ἃ βούλονται; 10

d 5 τὰ B T W F Stobaeus: om. al. e 2 βέλτιστον εἶναι secl. Cobet
e 4 πῶλος B T P F: ὁ πῶλος Stobaeus e 6 μὰ τὸν
B T P F: μὰ τὸν κύνα Stobaeus ἔφης B T P F Stobaeus: φῆς Baiter
e 9 ἃ ἂν B T² P F Stobaeus: ἃ T e 10 βέλτιστα εἶναι secl. Cobet
εἶναι om. P e 11 σὺ F Stobaeus: om. B T P e 13 ἀποδείξεις
. . . a 1 ἐξελέγξας B T F Stobaeus: ἀποδείξεις . . . ἐλέγξας P: ἀποδεί-
ξας . . . ἐξελέγξεις Hirschig a 1 τὴν ῥητορικὴν secl. Cobet (habet
Stobaeus) a 3 τοῦτο B T P F Stobaeus: τούτω fecit rec. b
a 4 ἢ δὲ B T P F: εἰ δὲ Stobaeus: εἰ δὴ Heindorf

b. ΠΩΛ. Οὗτος ἀνὴρ—

ΣΩ. Οὐ φημι ποιεῖν αὐτοὺς ἃ βούλονται· ἀλλὰ μ' ἔλεγε.

ΠΩΛ. Οὐκ ἄρτι ὠμολόγεις ποιεῖν ἃ δοκεῖ αὐτοῖς βέλτιστα εἶναι, [τούτου πρόσθεν];

5 ΣΩ. Καὶ γὰρ νῦν ὁμολογῶ.

ΠΩΛ. Οὐκ οὖν ποιούσω ἃ βούλονται;

ΣΩ. Οὐ φημι.

ΠΩΛ. Ποιοῦντες ἃ δοκεῖ αὐτοῖς;

ΣΩ. Φημί.

10 ΠΩΛ. Σχέτλιά γε λέγεις καὶ ὑπερφυῆ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Μὴ κακηγόρει, ὦ λῶστε Πῶλε, ἵνα προσείπω σε κατὰ σέ· ἀλλ' εἰ μὲν ἔχεις ἐμὲ ἐρωτᾶν, ἐπίδειξον ὅτι ψεύδομαι, εἰ δὲ μή, αὐτὸς ἀποκρίνου.

ΠΩΛ. Ἄλλ' ἐθέλω ἀποκρίνεσθαι, ἵνα καὶ εἰδῶ ὅτι λέγεις.

5 • ΣΩ. Πότερον οὖν σοι δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι τοῦτο βούλεσθαι ὃ ἂν πράττωσιν ἐκάστοτε, ἢ ἐκείνω οὐ ἔνεκα πράττουσιν τοῦθ' ὃ πράττουσιν; οἶον οἱ τὰ φάρμακα πίνοντες παρὰ τῶν λατρῶν πότερόν σοι δοκοῦσιν τοῦτο βούλεσθαι ὅπερ ποιούσιν, πίνειν τὸ φάρμακον καὶ ἀλγεῖν, ἢ ἐκείνω,

10 τὸ ὑγιαίνειν, οὐ ἔνεκα πίνουσιν;—ΠΩΛ. Δῆλον ὅτι τὸ ὑγιαίνειν.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ οἱ πλείοντές τε καὶ τὸν ἄλλον χρηματισμὸν χρηματιζόμενοι οὐ τοῦτό ἐστιν ὃ βούλονται, ὃ ποιούσιν ἐκάστοτε (τίς γὰρ βούλεται πλείν τε καὶ κινδυνεύειν καὶ πράγματ' ἔχειν;) ἀλλ' ἐκείνω οἶμαι οὐ ἔνεκα

5 πλέουσιν, πλουτεῖν· πλούτου γὰρ ἔνεκα πλέουσιν.—ΠΩΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Ἄλλο τι οὖν οὕτω καὶ περὶ πάντων; ἔάν τίς

b 3 βέλτιστα εἶναι secl. Cobet (habet Stobaeus)

πρόσθεν secl. Schleiermacher (habet Stobaeus)

Stobaeus: ποιοῦντες δὲ BTP: ποιούντες γε ci. H. Richards b 10 σχέτλια BTPf: ἔχεται ἃ F γε Olympiodorus Stobaeus: om. BTPF b 11 κακηγόρει Naber: κατηγόρει libri c 10 δῆλον

. . . ὑγιαίνειν BW: om. Tf sed add. in marg. Tf d 1 οὐ ἔνεκα πίνουσιν post ὑγιαίνειν quoque add. W et in marg. T: om. B F Stobaeus

d 3 τε καὶ BTP: καὶ F Stobaeus d 5 πλούτου . . . πλέουσιν secl. Cobet (habet Stobaeus) d 6 πάντων BTP: ἀπάντων F Stobaeus

τι πράττει ἕνεκά του, οὐ τοῦτο βούλεται ὁ πράττει, ἀλλ' ἐκεῖνο
οὐ ἕνεκα πράττει;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἔστιν τι τῶν **e**
ὄντων ὁ οὐχὶ ἤτοι ἀγαθὸν γ' ἔστιν ἢ κακὸν ἢ μεταξὺ τούτων,
οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακόν;—ΠΩΛ. Πολλὴ ἀνάγκη, ὦ Σώ-
κρατες.—ΣΩ. Οὐκοῦν λέγεις εἶναι ἀγαθὸν μὲν σοφίαν τε καὶ
ὑγίειαν καὶ πλοῦτον καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα, κακὰ δὲ τὰναντία **5**
τούτων;—ΠΩΛ. Ἐγώ γε.—ΣΩ. Τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε
κακὰ ἄρα τοιάδε λέγεις, ἃ ἐνίοτε μὲν μετέχει τοῦ ἀγαθοῦ,
ἐνίοτε δὲ τοῦ κακοῦ, ἐνίοτε δὲ οὐδετέρου, οἷον καθῆσθαι καὶ **468**
βαδίζειν καὶ τρέχειν καὶ πλεῖν, καὶ οἷον αὐτὸν λίθους καὶ ξύλα
καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα; οὐ ταῦτα λέγεις; ἢ ἄλλ' ἅττα καλεῖς
τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ;—ΠΩΛ. Οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα.—
ΣΩ. Πότερον οὖν τὰ μεταξὺ ταῦτα ἕνεκα τῶν ἀγαθῶν πρᾶτ- **5**
τουςιν ὅταν πράττωσιν, ἢ τὰγαθὰ τῶν μεταξὺ;—ΠΩΛ. Τὰ
μεταξὺ δήπου τῶν ἀγαθῶν.—ΣΩ. Τὸ ἀγαθὸν ἄρα διώκοντες **b**
καὶ βαδίζομεν ὅταν βαδίζωμεν, οἰόμενοι βέλτιον εἶναι, καὶ
τὸ ἐναντίον ἔσταμεν ὅταν ἐστῶμεν, τοῦ αὐτοῦ ἕνεκα, τοῦ
ἀγαθοῦ· ἢ οὐ;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἀποκτείνω-
μεν, εἴ τι' ἀποκτείνωμεν, καὶ ἐκβάλλομεν καὶ ἀφαιρούμεθα **5**
χρήματα, οἰόμενοι ἄμεινον εἶναι ἡμῖν ταῦτα ποιεῖν ἢ μή;—
ΠΩΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Ἐνεκ' ἄρα τοῦ ἀγαθοῦ ἅπαντα
ταῦτα ποιοῦσιν οἱ ποιοῦντες.—ΠΩΛ. Φημί.—ΣΩ. Οὐκοῦν
ὠμολογήσαμεν, ἃ ἕνεκά του ποιοῦμεν, μὴ ἐκεῖνα βούλεσθαι,
ἀλλ' ἐκεῖνο οὐ ἕνεκα ταῦτα ποιοῦμεν;—ΠΩΛ.—Μάλιστα. **c**
—ΣΩ. Οὐκ ἄρα σφάττειν βουλόμεθα οὐδ' ἐκβάλλειν ἐκ τῶν
πόλεων οὐδὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι ἀπλῶς οὕτως, ἀλλ' ἐὰν
μὲν ὠφέλιμα ᾖ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερά
δὲ ὄντα οὐ βουλόμεθα. τὰ γὰρ ἀγαθὰ βουλόμεθα, ὡς φῆς **5**
σύ, τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ οὐ βουλόμεθα, οὐδὲ τὰ

d 7 τι B T P F : om. Stobaeus e 4 εἶναι ἀγαθὸν B T P F : ἀγαθὰ
Stobaeus τε καὶ B T P f : καὶ F Stobaeus e 6 μήτε ἀγαθὰ
μήτε κακὰ B T P Stobaeus : μήτε κακὰ μήτε ἀγαθὰ F a 5 ἕνεκα]
ἐν ἐκ P : ἕνεκεν B T F Stobaeus b 6 ἡμῖν ταῦτα B T P Stobaeus :
ταῦτα ἡμῖν F

κακά. ἢ γάρ; ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν, ὦ Πῶλε, ἢ οὐ; τί οὐκ ἀποκρίνη;—ΠΩΛ. Ἄληθῆ.

- d ΣΩ. Οὐκοῦν εἶπερ ταῦτα ὁμολογοῦμεν, εἴ τις ἀποκτείνει τινὰ ἢ ἐκβάλλει ἐκ πόλεως ἢ ἀφαιρεῖται χρήματα, εἴτε τύραννος ὢν εἴτε ῥήτωρ, οἰόμενος ἄμεινον εἶναι αὐτῷ, τυγχάνει δὲ ὄν κάκιον, οὗτος δὴπου ποιεῖ ἃ δοκεῖ αὐτῷ· ἢ γάρ;—

5 ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ ἃ βούλεται, εἶπερ τυγχάνει ταῦτα κακὰ ὄντα; τί οὐκ ἀποκρίνη;—ΠΩΛ. Ἄλλ' οὐ μοι δοκεῖ ποιεῖν ἃ βούλεται.—ΣΩ. Ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος

e μέγα δύναται ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, εἶπερ ἐστὶ τὸ μέγα δύνασθαι ἀγαθόν τι κατὰ τὴν σὴν ὁμολογίαν;—ΠΩΛ. Οὐκ ἔστιν.—ΣΩ. Ἄληθῆ ἄρα ἐγὼ ἔλεγον, λέγων ὅτι ἔστιν ἀνθρώπου ποιοῦντα ἐν πόλει ἃ δοκεῖ αὐτῷ μὴ μέγα δύνασθαι

5 μηδὲ ποιεῖν ἃ βούλεται.

ΠΩΛ. Ὡς δὴ σὺ, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἂν δέξαιο ἐξεῖναι σοι ποιεῖν ὅτι δοκεῖ σοι ἐν τῇ πόλει μᾶλλον ἢ μή, οὐδὲ ζηλοῖς ὅταν ἴδῃς τινὰ ἢ ἀποκτείναντα ὃν ἔδοξεν αὐτῷ ἢ ἀφελόμενον χρήματα ἢ δῆσαντα.

10 ΣΩ. Δικαίως λέγεις ἢ ἀδίκως;

469 ΠΩΛ. Ὅποτερ' ἂν ποιῇ, οὐκ ἀμφοτέρως ζηλωτόν ἐστιν; ΣΩ. Εὐφήμει, ὦ Πῶλε.

ΠΩΛ. Τί δὴ;

ΣΩ. Ὅτι οὐ χρὴ οὔτε τοὺς ἀζηλώτους ζηλοῦν οὔτε τοὺς 5 ἀθλίους, ἀλλ' ἐλεεῖν.

ΠΩΛ. Τί δέ; οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν περὶ ὧν ἐγὼ λέγω τῶν ἀνθρώπων;

ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΠΩΛ. Ὅστις οὖν ἀποκτείνουσιν δὴν ἂν δόξῃ αὐτῷ, δικαίως

10 ἀποκτεινύς, ἀθλιος δοκεῖ σοι εἶναι καὶ ἐλείνός;

ΣΩ. Οὐκ ἔμοιγε, οὐδὲ μέντοι ζηλωτός.

ΠΩΛ. Οὐκ ἄρτι ἀθλιον ἔφησθα εἶναι;

e 8 ἀποκτείναντα B T P f Stobaeus : ἀποκτείνοντα F a 1 ζηλωτόν B T P F Stobaeus : ζηλωτός al. a 7 τῶν B T P Stobaeus : om. F

ΣΩ. Τὸν ἀδίκως γε, ὦ ἑταῖρε, ἀποκτείναντα, καὶ ἐλεινόν **b**
γε πρὸς τὸν δὲ δικαίως ἀζήλωτον.

ΠΩΛ. Ἡ που ὃ γε ἀποθνήσκων ἀδίκως ἐλεινός τε καὶ
ἄθλιός ἐστιν.

ΣΩ. Ἦττον ἢ ὁ ἀποκτεινύς, ὦ Πῶλε, καὶ ἦττον ἢ ὁ **5**
δικαίως ἀποθνήσκων.

ΠΩΛ. Πῶς δῆτα, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὕτως, ὡς μέγιστον τῶν κακῶν τυγχάνει ὃν τὸ
ἀδικεῖν.

ΠΩΛ. Ἡ γὰρ τοῦτο μέγιστον; οὐ τὸ ἀδικεῖσθαι μείζον; **10**

ΣΩ. Ἦκιστά γε.

ΠΩΛ. Σὺ ἄρα βούλοιο ἂν ἀδικεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀδικεῖν;

ΣΩ. Βουλοίμην μὲν ἂν ἔγωγε οὐδέτερα· εἰ δ' ἀναγκαῖον εἶη **c** —
ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν.

ΠΩΛ. Σὺ ἄρα τυραννεῖν οὐκ ἂν δέξαιο;

ΣΩ. Οὐκ, εἰ τὸ τυραννεῖν γε λέγεις ὅπερ ἐγώ.

ΠΩΛ. Ἄλλ' ἔγωγε τοῦτο λέγω ὅπερ ἄρτι, ἐξεῖναι ἐν τῇ **5**
πόλει, ὃ ἂν δοκῇ αὐτῷ, ποιεῖν τοῦτο, καὶ ἀποκτείννυσι καὶ
ἐκβάλλουσι καὶ πάντα πράττουσι κατὰ τὴν αὐτοῦ δόξαν. — *καὶ αὐτοὶ τὸ ἐξο-*

ΣΩ. ὦ μακάριε, ἐμοῦ δὴ λέγοντος τῷ λόγῳ ἐπιλαβοῦ.
εἰ γὰρ ἐγὼ ἐν ἀγορᾷ πληθούσῃ λαβὼν ὑπὸ μάλης ἐγχει- **d**
ρίδιον λέγομι πρὸς σέ ὅτι “ὦ Πῶλε, ἐμοὶ δύνამίς τις καὶ
τυραννὶς θαυμασία ἄρτι προσγένονεν· ἐὰν γὰρ ἄρα ἐμοὶ
δόξῃ τιὰ τουτωνὶ τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ ὄρᾳς ἀντίκα μάλα
δεῖν τεθνάναι, τεθνήξει οὗτος ὃν ἂν δόξῃ· κἂν τινα δόξῃ μοι **5**
τῆς κεφαλῆς αὐτῶν καταγῆναι δεῖν, κατεαγῶς ἔσται ἀντίκα

b 2 γε F Stobaeus: δὲ B T P b 5 supra ὦ in B πάνν μὲν οὖν
manus recentissima b 10 ἦ] suprascr. εἰ B² b 11 γε B T P
Stobaeus: γάρ F c 1 ἂν ἔγωγε om. Simplicius (habet Stobaeus):
ἂν om. P οὐδέτερα B T P F Stobaeus: οὐδέτερον Simplicius
ἀναγκαῖον εἶη B T P F Stobaeus: ἀνάγκη Simplicius c 2 ἢ ἀδικεῖν
secl. Cobet (habet Stobaeus) c 7 πάντα B T P: πανταχῶς F
d 3 post ἄρα add. προσγένηται ἐμοὶ F (om. μοχ δόξῃ pr. F) d 4 του-
τωνὶ B T P: τούτων F d 5 τεθνήξει B T P: τεθνήξεται F et ξεται
suprascr. P d 6 αὐτῶν B T F: αὐτὸν P καταγῆναι scripsi:
κατεαγῆναι B T W F: κατεαγέναι recc.

μάλα, κὰν θοιμάτιον διεσχίσθαι, διεσχισμένον ἔσται—οὕτω
 e μέγα ἐγὼ δύναμαι ἐν τῇδε τῇ πόλει,” εἰ οὖν ἀπιστοῦντί σοι
 δείξαιμι τὸ ἐγχειρίδιον, ἴσως ἂν εἴποις ἰδὼν ὅτι “ᾧ Σώ-
 κρατες, οὕτω μὲν πάντες ἂν μέγα δύναιντο, ἐπεὶ κὰν ἐμπρη-
 σθεὴ οἰκία τούτῳ τῷ τρόπῳ ἦντινά σοι δοκοῖ, καὶ τὰ γε
 5 Ἀθηναίων νεώρια καὶ αἱ τριήρεις καὶ τὰ πλοῖα πάντα καὶ τὰ
 δημόσια καὶ τὰ ἴδια.” ἀλλ’ οὐκ ἄρα τοῦτ’ ἔστιν τὸ μέγα
 δύνασθαι, τὸ ποιεῖν ἃ δοκεῖ αὐτῷ· ἢ δοκεῖ σοι;]

ΠΩΛ. Οὐ δῆτα οὕτω γε.

470 ΣΩ. Ἐχεις οὖν εἰπεῖν δι’ ὅτι μέμφῃ τὴν τοιαύτην
 δύναμιν;

ΠΩΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Τί δῆ; λέγε.

5 ΠΩΛ. Ὅτι ἀναγκαῖον τὸν οὕτω πράττοντα ζημιῶσθαι
 ἔστιν.

ΣΩ. Τὸ δὲ ζημιῶσθαι οὐ κακόν;

ΠΩΛ. Πάνν γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὧ θαυμάσιε, [τὸ μέγα δύνασθαι] πάλιν αὐ
 10 σοι φαίνεται, ἔαν μὲν πράττοντι ἃ δοκεῖ ἔπῃται τὸ ὠφελί-
 μως πράττειν, ἀγαθόν τε εἶναι, καὶ τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ἔστιν
 τὸ μέγα δύνασθαι· εἰ δὲ μή, κακὸν καὶ σμικρὸν δύνασθαι.
 b σκεψώμεθα δὲ καὶ τόδε· ἄλλο τι ὁμολογοῦμεν ἐνίοτε μὲν
 ἄμεινον εἶναι ταῦτα ποιεῖν ἢ νυνδὴ ἐλέγομεν, ἀποκτείνουσι τε
 καὶ ἐξελαύνειν ἀνθρώπους καὶ ἀφαιρεῖσθαι χρήματα, ἐνίοτε
 δὲ οὐ;

5 ΠΩΛ. Πάνν γε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν δῆ, ὡς ἔοικε, καὶ παρὰ σοῦ καὶ παρ’
 ἐμοῦ ὁμολογεῖται.

ΠΩΛ. Ναί.

e 4 ἦντινά σοι δοκοῖ F: ἦντιν’ ἂν σοι δοκοῖ B T: ἦντιν’ ἂν σοι δοκῆ P
 (sed suprascr. oi) a 1 οὖν B T P: om. F a 5 τὸν οὕτω] τοῦτο
 Olympiodorus a 9 τὸ μέγα δύνασθαι secl. Thompson a 12 post-
 erius δύνασθαι non legisse videtur Olympiodorus: secl. Thompson
 b 1 δὲ B T P: δῆ F

ΣΩ. Πότε οὖν σὺ φῆς ἄμειων εἶναι ταῦτα ποιεῖν; εἰπέ -
τίνα ὄρον ὀρίζῃ. 10

ΠΩΛ. Σὺ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες, ἀπόκριται [ταῦτό] τοῦτο.

ΣΩ. Ἐγὼ μὲν τοίνυν φημί, ὦ Πῶλε, εἴ σοι παρ' ἐμοῦ c
ἡδιόν ἐστιν ἀκούειν, ὅταν μὲν δικαίως τις ταῦτα ποιῇ, }
ἄμειων εἶναι, ὅταν δὲ ἀδίκως, κάκιον.

ΠΩΛ. Χαλεπόν γέ σε ἐλέγξαι, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' οὐχὶ 5
κὰν παῖς σε ἐλέγξειεν ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγεις;

ΣΩ. Πολλὴν ἄρα ἐγὼ τῷ παιδί χάριν ἔξω, ἴσην δὲ καὶ
σοί, ἐάν με ἐλέγξῃς καὶ ἀπαλλάξῃς φλναρίας. ἀλλὰ μὴ
κᾶμης φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν, ἀλλ' ἔλεγε.

ΠΩΛ. Ἄλλὰ μὴν, ὦ Σώκρατες, οὐδέν γέ σε δεῖ παλαιοῖς d
πράγμασιν ἐλέγχειν· τὰ γὰρ ἐχθῆς καὶ πρώην γεγυότα ταῦτα
ικανά σε ἐξελέγξαι ἐστὶν καὶ ἀποδείξαι ὡς πολλοὶ ἀδικούντες
ἄνθρωποι εὐδαιμόνες εἰσιν. 7

ΣΩ. Τὰ ποῖα ταῦτα;

ΠΩΛ. Ἀρχέλαον δήπου τοῦτον τὸν Περδίκκου ὄρα 5
ἄρχοντα Μακεδονίας;

ΣΩ. Εἰ δὲ μὴ, ἀλλ' ἀκούω γε.

ΠΩΛ. Εὐδαιμόνων οὖν σοι δοκεῖ εἶναι ἢ ἄθλιος;

ΣΩ. Οὐκ οἶδα, ὦ Πῶλε· οὐ γάρ πω συγγέγονα τῷ ἀνδρί.

ΠΩΛ. Τί δέ; συγγενόμενος ἂν γνοίης, ἄλλως δὲ αὐτόθεν e
οὐ γινώσκεις ὅτι εὐδαιμονεῖ;

ΣΩ. Μὰ Δι' οὐ δήτα.

ΠΩΛ. Δήλον δή, ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐδὲ τὸν μέγαν βασιλέα
γινώσκεις φήσεις εὐδαιμόνα ὄντα. 5

ΣΩ. Καὶ ἀληθῆ γε ἐρῶ· οὐ γὰρ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει
καὶ δικαιοσύνης. (

ΠΩΛ. Τί δέ; ἐν τούτῳ ἢ πᾶσα εὐδαιμονία ἐστίν;

b 9 πότε F (ρον suprascr. f): πότερον BTP σὺ φῆς BTPf:
φῆς σὺ F ταῦτα BTP: ταῦτό τοῦτο F b 11 ταῦτό secl. ci.
Heindorf c 1 μὲν τοίνυν TPF: μέντοι νῦν B c 2 ἐστὶν ἀκούειν
BTP: ἀκούειν ἐστὶν F c 4 οὐχὶ BTPf: οὐ F c 6 ἴσην
TPF: ἴσην B (suprascr. η B²) d 1 ἐχθῆς BTP Stobaeus: χθῆς F

ΣΩ. Ὡς γε ἐγὼ λέγω, ὦ Πῶλε· τὸν μὲν γὰρ καλὸν καὶ
10 ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ γυναῖκα εὐδαίμονα εἶναι φημι, τὸν δὲ
ἄδικον καὶ πονηρὸν ἄθλιον.

471 ΠΩΛ. Ἄθλιος ἄρα οὗτός ἐστιν ὁ Ἀρχέλαος κατὰ τὸν
σὸν λόγον;

ΣΩ. Εἶπερ γε, ὦ φίλε, ἄδικος.

ΠΩΛ. Ἄλλὰ μὲν δὴ πῶς οὐκ ἄδικος; ἦ γε προσῆκε μὲν
5 τῆς ἀρχῆς οὐδὲν ἦν νῦν ἔχει, ὄντι ἐκ γυναικὸς ἣ ἦν δούλη
Ἀλκέτου τοῦ Περδίκκου ἀδελφοῦ, καὶ κατὰ μὲν τὸ δίκαιον
δοῦλος ἦν Ἀλκέτου, καὶ εἰ ἐβούλετο τὰ δίκαια ποιεῖν, ἐδού-
λευεν ἂν Ἀλκότη καὶ ἦν εὐδαίμων κατὰ τὸν σὸν λόγον.
νῦν δὲ θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονεν, ἐπεὶ τὰ μέγιστα ἠδί-
b κηκεν· ὅς γε πρῶτον μὲν τοῦτου αὐτὸν τὸν δεσπότην καὶ
θεῖον μεταπεμφάμενος ὡς ἀποδώσω τὴν ἀρχὴν ἦν Περδίκκας
αὐτὸν ἀφείλετο, ξενίσας καὶ καταμεθύσας αὐτόν τε καὶ τὸν
ὑὸν αὐτοῦ Ἀλέξανδρον, ἀνεψιὸν αὐτοῦ, σχεδὸν ἠλικιώτην,
5 ἐμβαλὼν εἰς ἄμαξαν, νύκτωρ ἐξαγαγὼν ἀπέσφαξέν τε καὶ
ἠφάνισεν ἀμφοτέρους. καὶ ταῦτα ἀδικήσας ἔλαθεν ἑαυτὸν
ἀθλιώτατος γενόμενος καὶ οὐ μετεμέλησεν αὐτῷ, ἀλλ' ὀλίγον
c ὕστερον τὸν ἀδελφόν, τὸν γνήσιον τοῦ Περδίκκου ὑόν, παῖδα
ὡς ἐπτέτη, οὗ ἣ ἀρχὴ ἐγίγνετο κατὰ τὸ δίκαιον, οὐκ ἐβου-
λήθη εὐδαίμων γενέσθαι δικαίως ἐκθρέψας καὶ ἀποδοῦς τὴν
ἀρχὴν ἐκείνῳ, ἀλλ' εἰς φρέαρ ἐμβαλὼν καὶ ἀποπνίξας πρὸς
5 τὴν μητέρα αὐτοῦ Κλεοπάτραν χῆνα ἔφη διώκοντα ἐμπεσεῖν
καὶ ἀποθανεῖν. τοιγάρτοι νῦν, ἅτε μέγιστα ἠδικηκῶς τῶν
ἐν Μακεδονίᾳ, ἀθλιώτατός ἐστιν πάντων Μακεδόνων, ἀλλ'
οὐκ εὐδαιμονέστατος, καὶ ἴσως ἔστιν ὅστις Ἀθηναίων ἀπὸ σοῦ
d ἀρξάμενος δέξαιτ' ἂν ἄλλος ὅστισιν Μακεδόνων γενέσθαι
μᾶλλον ἢ Ἀρχέλαος.

ε 10 εὐδαίμονα B T P F: εὐδαίμονας Stobaeus a 3 γε B T P f:
om. F a 4 μὲν B T P F: μὴν al. Olympiodorus a 8 ἦν B T P:
ἦν ἂν F a 9 ὡς B T P: om. F ἐπεὶ B T P: ἐπειδὴ F b 1 μὲν
τοῦτον B T F: τοῦτον μὲν P b 4 σχεδὸν B T P: καὶ σχεδὸν F
c 1 τοῦ F: τὸν B T P c 2 ἐπτέτη F: ἐπταετῆ B T: ἐπταετῆ P
d 1 δέξαιτ' T P F: δείξαιτ' B (ε suprascr. b) ἄλλος B F: ἕλλως T W

ΣΩ. Καὶ κατ' ἀρχὰς τῶν λόγων, ὦ Πῶλε, ἔγωγέ σε ἐπήνεσα ὅτι μοι δοκεῖς εἶναι πρὸς τὴν ῥητορικὴν πεπαιδευθεῖσαι, τοῦ δὲ διαλέγεσθαι ἡμεληκένας· καὶ νῦν ἄλλο τι οὗτός ἐστιν 5 ὁ λόγος, ὃ μὲ καὶ ἂν παῖς ἐξελέγξει, καὶ ἐγὼ ὑπὸ σοῦ νῦν, ὡς σὺ οἶε, ἐξελέγμαι τούτῳ τῷ λόγῳ, φάσκων τὸν ἀδικοῦντα οὐκ εὐδαίμονα εἶναι; πόθεν, ὦγαθέ; καὶ μὴν οὐδὲν γέ σοι τούτων ὁμολογῶ ὧν σὺ φῆς.

ΠΩΛ. Οὐ γὰρ ἐθέλεις, ἐπεὶ δοκεῖ γέ σοι ὡς ἐγὼ λέγω. e

ΣΩ. ὦ μακάριε, ῥητορικῶς γὰρ με ἐπιχειρεῖς ἐλέγχειν, ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἡγούμενοι ἐλέγχειν. καὶ γὰρ ἐκεῖ οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους δοκοῦσιν ἐλέγχειν, ἐπειδὴν τῶν λόγων ὧν ἂν λέγωσι μάρτυρας πολλοὺς παρέχονται καὶ 5 εὐδοκίμους, ὁ δὲ τὰναντία λέγων ἕνα τιτὰ παρέχεται ἢ μηδὲνα. οὗτος δὲ ὁ ἔλεγχος οὐδενὸς ἄξιός ἐστιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν· ἐνίοτε γὰρ ἂν καὶ καταψευδομαρτυρηθεῖ τις ὑπὸ 472 πολλῶν καὶ δοκούντων εἶναι τι. καὶ νῦν περὶ ὧν σὺ λέγεις ὀλίγου σοι πάντες συμφήσουσιν ταῦτα Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξένοι, ἔαν βούλη κατ' ἐμοῦ μάρτυρας· παρασχέσθαι ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγω· μαρτυρήσουσί σοι, ἔαν μὲν βούλη, Νικίας ὁ Νικηράτου καὶ οἱ ἀδελφοὶ μετ' αὐτοῦ, ὧν οἱ τρίποδες οἱ ἐφεξῆς ἐστῶτές εἰσιν ἐν τῷ Διονυσίῳ, ἔαν δὲ βούλη, Ἀριστοκράτης ὁ Σκελλίου, οὗ αὖ ἐστὶν ἐν Πυθίῳ τοῦτο τὸ καλὸν ἀνάθημα, b ἔαν δὲ βούλη, ἡ Περικλέους ὄλη οἰκία ἢ ἄλλη συγγένεια ἦντινα ἂν βούλη τῶν ἐνθάδε ἐκλέξασθαι. ἀλλ' ἐγὼ σοι εἶς ὧν οὐχ ὁμολογῶ· οὐ γὰρ με σὺ ἀναγκάζεις, ἀλλὰ ψευδομαρτυρας πολλοὺς κατ' ἐμοῦ παρασχόμενος ἐπιχειρεῖς ἐκβάλλειν με ἐκ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἀληθοῦς. ἐγὼ δὲ ἂν μὴ σὲ αὐτὸν ἕνα ὄντα μάρτυρα παράσχωμαι ὁμολογοῦντα περὶ ὧν λέγω, οὐδὲν οἶμαι ἄξιον λόγου μοι πεπεράνθαι περὶ ὧν ἂν

d 3 τῶν λόγων, ὦ Πῶλε B T P : ὦ Πῶλε, τῶν λόγων F Olympiodorus σε B T P f : om. F d 4 ἐπήνεσα addubitant Cobet Schanz [δοκεῖς] fort. ἐδόκεις Thompson d 5 τοῦ δὲ B T F : οὐδὲ P d 7 οἶε B T P : οἶε εἶναι F e 4 ἐκεῖ οἱ B T F : ἐκεῖνοι P b 1 πυθίου F (cf. Thuc. vi. 54. 7, C. I. A. i. 189) : πυθοῖ B T W f b 3 ἐνθάδε B T F : ἄλλων P

C ἡμῖν ὁ λόγος ἦ· οἶμαι δὲ οὐδὲ σοί, ἐὰν μὴ ἐγὼ σοι μαρτυρῶ εἰς
 ὦν μόνος, τοὺς δ' ἄλλους πάντας τούτους χαίρειν ἐᾷς. ἔστιν
 μὲν οὖν οὗτός τις τρόπος ἐλέγχου, ὡς σύ τε οἶει καὶ ἄλλοι
 πολλοί· ἔστιν δὲ καὶ ἄλλος, ὃν ἐγὼ αὖ οἶμαι. παραβα-
 5 λόντες οὖν παρ' ἀλλήλους σκεψώμεθα εἴ τι διοίσουσιν ἀλλή-
 λων. καὶ γὰρ καὶ τυγχάνει περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν οὐ πάνυ
 σμικρὰ ὄντα, ἀλλὰ σχεδόν τι ταῦτα περὶ ὧν εἰδέναι τε
 κάλλιστον μὴ εἰδέναι τε αἰσχιστον· τὸ γὰρ κεφάλαιον αὐτῶν
 ἐστὶν ἢ γινώσκειν ἢ ἀγνοεῖν ὅστις τε εὐδαίμων ἐστὶν καὶ
 d ὅστις μή. αὐτίκα πρῶτον, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστίν, σὺ
 ἡγήσῃ οἶόν τε εἶναι μακάριον ἄνδρα ἀδικουντά τε καὶ ἄδικον
 ὄντα, εἴπερ Ἀρχέλαον ἄδικον μὲν ἡγήσῃ εἶναι, εὐδαίμονα δέ.
 ἄλλο τι ὡς οὕτω σου νομίζοντος διανοώμεθα;

5 ΠΩΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐγὼ δέ φημι ἀδύνατον. ἐν μὲν τουτὶ ἀμφισβη-
 τοῦμεν. εἶεν· ἀδικῶν δὲ δὴ εὐδαίμων ἔσται ἄρ', ἂν τυγχάνῃ
 δίκης τε καὶ τιμωρίας;

ΠΩΛ. Ἐκιστά γε, ἐπεὶ οὕτω γ' ἂν ἀθλιώτατος εἴη.

e ΣΩ. Ἄλλ' ἐὰν ἄρα μὴ τυγχάνῃ δίκης ὁ ἀδικῶν, κατὰ τὸν
 σὸν λόγον εὐδαίμων ἔσται;

ΠΩΛ. Φημί.

ΣΩ. Κατὰ δέ γε τὴν ἐμὴν δόξαν, ὦ Πῶλε, ὁ ἀδικῶν τε
 5 καὶ ὁ ἄδικος πάντως μὲν ἄθλιος, ἀθλιώτερος μέντοι ἐὰν μὴ
 διδῶ δίκην μηδὲ τυγχάνῃ τιμωρίας ἀδικῶν, ἦττον δὲ ἄθλιος
 ἐὰν διδῶ δίκην καὶ τυγχάνῃ δίκης ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων.

473 ΠΩΛ. Ἄτοπά γε, ὦ Σώκρατες, ἐπιχειρεῖς λέγειν.

ΣΩ. Πειράσομαι δέ γε καὶ σὲ ποιῆσαι, ὦ ἑταῖρε, ταῦτα
 ἐμοὶ λέγειν· φίλον γάρ σε ἡγοῦμαι. νῦν μὲν οὖν ἂ διαφε-

c3 τις BTP: τίς δ F c4 ἐγὼ αὐ BTP: αὐ ἐγὼ F παρα-
 βαλόντες F: παραλαβόντες BTW c6 καὶ γὰρ καὶ F: καὶ γὰρ
 BTP d4 ἄλλο τι F: ἄλλ' ὅτι BTP: ἄλλ' ὅτι ἢ rec. b δια-
 νοώμεθα BTP: διανοοῦμεθα F e4 γε BTP: om. F e5 πάν-
 τως F Stobaeus: ἀπάντων BTP μέντοι F Stobaeus: μὲν τοίνυν
 BTP e7 τε καὶ BTP: καὶ F ἀνθρώπων BTP: ὑπ' ἀνθρώπων
 F Stobaeus

ρόμεθα ταῦτ' ἔστιν· σκόπει δὲ καὶ σύ. εἶπον ἐγὼ που ἐν
τοῖς ἔμπροσθεν τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον εἶναι. 5

ΠΩΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Σὺ δὲ τὸ ἀδικεῖσθαι.

ΠΩΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ τοὺς ἀδικούντας ἀθλίους ἔφην εἶναι ἐγώ, καὶ
ἐξηλέγχθην ὑπὸ σοῦ. 10

ΠΩΛ. Ναὶ μὰ Δία.

ΣΩ. Ὡς σύ γε οἶει, ᾧ Πῶλε. b

ΠΩΛ. Ἀληθῆ γέ οἰόμενος.

ΣΩ. Ἴσως. σὺ δέ γε εὐδαίμονας αὐ τοὺς ἀδικούντας, ἔαν
μὴ διδώσι δίκην.

ΠΩΛ. Πάνυ μὲν οὖν. 5

ΣΩ. Ἐγὼ δέ γε αὐτοὺς ἀθλιωτάτους φημί, τοὺς δὲ
διδόντας δίκην ἦττον. βούλει καὶ τοῦτο ἐλέγχειν;

ΠΩΛ. Ἄλλ' ἔτι τοῦτ' ἐκείνου χαλεπώτερόν ἐστιν, ᾧ
Σώκρατες, ἐξελέγξαι.

ΣΩ. Οὐ δῆτα, ᾧ Πῶλε, ἀλλ' ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἀληθές 10
οὐδέποτε ἐλέγχεται.

ΠΩΛ. Πῶς λέγεις; ἔαν ἀδικῶν ἄνθρωπος ληφθῆ τυραν-
νίδι ἐπιβουλεύων, καὶ ληφθεὶς στρεβλῶται καὶ ἐκτέμνηται c
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκάηται, καὶ ἄλλας πολλὰς καὶ μεγάλας
καὶ παντοδαπὰς λώβας αὐτός τε λωβηθεὶς καὶ τοὺς αὐτοῦ
ἐπιδὼν παῖδάς τε καὶ γυναῖκα τὸ ἔσχατον ἀνασταυρωθῆ ἢ
καταπιπτωθῆ, οὗτος εὐδαιμονέστερος ἔσται ἢ ἔαν διαφυγῶν 5
τύραννος καταστή καὶ ἄρχων ἐν τῇ πόλει διαβιῶ ποιῶν ὅτι
ἂν βούληται, ζηλωτὸς ᾧν καὶ εὐδαιμονιζόμενος ὑπὸ τῶν
πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ξένων; ταῦτα λέγεις ἀδύνατον εἶναι d
ἐξελέγχειν;

a 10 ἐξηλέγχθην ὑπὸ σοῦ B T P : ἐξηλέγθης F (suprascr. αν ὑπὸ σοῦ f):
ἐξηλέγχθησαν ὑπὸ σοῦ t b 1 γε F : om. B T P b 3 ἴσως revera
Socrati tribuit B (sed add. quoque :) : Polo vulgo continuant aδ
τοὺς T P : αὐτοὺς B (sed accentum super αυ add. rec. b) F b 6 δέ
γε F : δὲ B T P b 12 ἀδικῶν secl. Dobree c 4 γυναῖκα B T P :
γυναῖκας F c 5 εὐδαιμονέστερος F : εὐδαιμονέστατος B T P

ΣΩ. Μορμολύττη αὖ, ὦ γενναίε Πῶλε, καὶ οὐκ ἐλέγχεις· ἄρτι δὲ ἐμαρτύρου. ὅμως δὲ ὑπόμνησόν με σμικρόν. ἔαν
5 ἀδίκως ἐπιβουλεύων τυραννίδι, εἶπες;

ΠΩΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Εὐδαιμονέστερος μὲν τοίνυν οὐδέποτε ἔσται οὐδέ-
τερος αὐτῶν, οὔτε ὁ κατειργασμένος τὴν τυραννίδα ἀδίκως
οὔτε ὁ διδοὺς δίκην—δυοῖν γὰρ ἀθλιῶν εὐδαιμονέστερος μὲν
e οὐκ ἂν εἴη—ἀθλιώτερος μέντοι ὁ διαφεύγων καὶ τυραννεύσας.
τί τοῦτο, ὦ Πῶλε; γελᾷς; ἄλλο αὖ τοῦτο εἶδος ἐλέγχου
ἐστίν, ἐπειδὴν τίς τι εἶπη, καταγελαῶν, ἐλέγχειν δὲ μή;

ΠΩΛ. Οὐκ οἶε ἐξεληλέγχθαι, ὦ Σώκρατες, ὅταν τοιαῦτα
5 λέγῃς ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων; ἐπεὶ ἐροῦ τινα τουτωνί.

ΣΩ. ὦ Πῶλε, οὐκ εἰμι τῶν πολιτικῶν, καὶ πέρυσσι βου-
λεύειν λαχῶν, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε καὶ ἔδει με ἐπι-
474 ψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον καὶ οὐκ ἠπιστάμην ἐπιψηφίζειν.
μὴ οὖν μηδὲ νῦν με κέλευε ἐπιψηφίζειν τοὺς παρόντας, ἀλλ'
εἰ μὴ ἔχεις τούτων βελτίω ἔλεγχον, ὅπερ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον,
ἐμοὶ ἐν τῷ μέρει παράδος, καὶ πείρασαι τοῦ ἐλέγχου οἶον ἐγὼ
5 οἶμαι δεῖν εἶναι. ἐγὼ γὰρ ὦν ἂν λέγω ἕνα μὲν παρασχέσθαι
μάρτυρα-ἐπίσταμαι, αὐτὸν πρὸς ὃν ἂν μοι ὁ λόγος ᾗ, τοὺς δὲ
πολλοὺς ἐὼ χαίρειν, καὶ ἕνα ἐπιψηφίζειν ἐπίσταμαι, τοῖς δὲ
b πολλοῖς οὐδὲ διαλέγομαι. ὅρα οὖν εἰ ἐθελήσεις ἐν τῷ μέρει
διδόναι ἔλεγχον ἀποκρινόμενος τὰ ἐρωτώμενα. ἐγὼ γὰρ δὴ
οἶμαι καὶ ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὸ ἀδικεῖν
τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἠγεῖσθαι καὶ τὸ μὴ διδόναι δίκην τοῦ
5 διδόναι.

ΠΩΛ. Ἐγὼ δέ γε οὔτ' ἐμὲ οὔτ' ἄλλον ἀνθρώπων οὐδένα.
ἐπεὶ σὺ δέξαι' ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν;

d 9 διδοὺς δίκην F: διδοὺς B T P: δίκην δοῦς H. Schmidt e 1 δια-
φεύγων B T W F: διαφυγῶν Vind. 21 τυραννήσας F e 2 τοῦτο
αὐ ἄλλο F εἶδος τοῦτο P e 6 βασιλεύειν P a 1 ἠπιστάμην
ἐπιψηφίζειν] ἠδυναμένη ἐπιψηφίσει Athenaeus a 1 post ἐπιψηφίζειν
add. τοὺς παρόντας F a 3 ἔχεις P F: ἔχῃς B T ἔλεγον ἐγὼ P
a 5 δεῖν B T P f: om. F μὲν] μόνον Cobet a 6 αὐτὸν] αὐτὸν
τὸν Cobet b 6 ἄλλον B P: ἄλλων T F

ΣΩ. Καὶ σύ γ' ἂν καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.

ΠΩΛ. Πολλοῦ γε δεῖ, ἀλλ' οὐτ' ἐγὼ οὔτε σὺ οὐτ' ἄλλος οὐδεῖς.

ΣΩ. Οὐκ οὖν ἀποκρινῆ;

ΠΩΛ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ γὰρ ἐπιθυμῶ εἰδέναι ὅτι ποτ' ἐρεῖς.

ΣΩ. Λέγε δὴ μοι, ἕν' εἰδῆς, ὥσπερ ἂν εἰ ἐξ ἀρχῆς σε ἠρώτων· πότερον δοκεῖ σοι, ὦ Πῶλε, κάκιον εἶναι, τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι;—ΠΩΛ. Τὸ ἀδικεῖσθαι ἔμοιγε.—

ΣΩ. Τί δὲ δὴ; αἴσχιον πότερον τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι; ἀποκρίνου.—ΠΩΛ. Τὸ ἀδικεῖν.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ κάκιον, εἴπερ αἴσχιον.—ΠΩΛ. Ἥκιστα γε.—ΣΩ. Μανθάνω· οὐ ταυτὸν ἡγήσῃ σύ, ὡς ἔοικας, καλόν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ αἰσχροῦν.—ΠΩΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Τί δὲ τόδε; τὰ καλὰ πάντα, οἶον καὶ σώματα καὶ χρώματα καὶ σχήματα καὶ φωνὰς καὶ ἐπιτηδεύματα, εἰς οὐδὲν ἀποβλέπων καλεῖς ἐκάστοτε καλά; οἶον πρῶτον τὰ σώματα τὰ καλὰ οὐχὶ ἦτοι κατὰ τὴν χρεῖαν λέγεις καλά εἶναι, πρὸς δ' ἂν ἕκαστον χρήσιμον ἦ, πρὸς τοῦτο, ἢ κατὰ ἡδονὴν τινα, ἔαν ἐν τῷ θεωρεῖσθαι χαίρειν ποιῆ τοὺς θεωροῦντας; ἔχεις τι ἐκτὸς τούτων λέγειν περὶ σώματος κάλλους;—ΠΩΛ. Οὐκ ἔχω.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τᾶλλα πάντα οὕτω καὶ σχήματα καὶ χρώματα ἢ διὰ ἡδονὴν τινα ἢ διὰ ὠφελίαν ἢ δι' ἀμφοτέρα καλά προσαγορεύεις;—ΠΩΛ. Ἐγώ γε.—ΣΩ. Οὐ καὶ τὰς φωνὰς καὶ τὰ κατὰ τὴν μουσικὴν πάντα ὡσαύτως;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Καὶ μὴν τά γε κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δῆπου ἐκτὸς τούτων ἐστίν, τὰ καλά, τοῦ ἢ ὠφέλιμα εἶναι ἢ ἡδέα ἢ ἀμφοτέρα.—ΠΩΛ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ τῶν μαθη-

475

d 1 καὶ κακὸν BWF: κακὸν T d 4 καὶ σχήματα BTP: om. F
d 6 τὰ καλὰ BTPf: καλὰ F d 8 ἐν BTP: om. F θεωρεῖσθαι B
(sed ras. ante θ et post ω: aliquid suprascr. rec. b) e 2 καὶ χρώ-
ματα καὶ σχήματα F e 5 πάντα BTP: ἅπαντα F γε BTP:
τε F e 7 τὰ καλὰ re vera BTPF τοῦ ἢ ὠφέλιμα WF: ἢ ὠφέ-
λιμα B: τοῦ ὠφέλιμα T a 1 μαθημάτων TWF: μαθητῶν B

μάτων κάλλος ὡσαύτως;—ΠΩΛ. Πάνυ γε· καὶ καλῶς γε
 νῦν ὀρίζῃ, ὧ Σώκρατες, ἡδονῇ τε καὶ ἀγαθῷ ὀριζόμενος τὸ
 καλόν.—ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ αἰσχροὺν τῷ ἐναντίῳ, λύπῃ τε καὶ
 5 κακῷ;—ΠΩΛ. Ἀνάγκη.—ΣΩ. Ὅταν ἄρα δυοῖν καλοῖν θά-
 τερον κάλλιον ᾖ, ἢ τῷ ἑτέρῳ τούτου ἢ ἀμφοτέροις ὑπερ-
 βάλλον κάλλιον ἔστιν, ἦτοι ἡδονῇ ἢ ὠφελίᾳ ἢ ἀμφοτέροις.
 —ΠΩΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Καὶ ὅταν δὲ δὴ δυοῖν αἰσχροῖν τὸ
 b ἕτερον αἰσχρον ᾖ, ἦτοι λύπῃ ἢ κακῷ ὑπερβάλλον αἰσχρον
 ἔσται· ἢ οὐκ ἀνάγκη;—ΠΩΛ. Ναί.

ΣΩ. Φέρε δὴ, πῶς ἐλέγετο νυνδὴ περὶ τοῦ ἀδικεῖν καὶ
 ἀδικεῖσθαι; οὐκ ἔλεγες τὸ μὲν ἀδικεῖσθαι κάκιον εἶναι, τὸ
 5 δὲ ἀδικεῖν αἰσχρον;—ΠΩΛ. Ἐλεγον.—ΣΩ. Οὐκοῦν εἶπερ
 αἰσχρον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, ἦτοι λυπηρότερον ἔστιν
 καὶ λύπῃ ὑπερβάλλον αἰσχρον ἂν εἴη ἢ κακῷ ἢ ἀμφοτέροις;
 οὐ καὶ τοῦτο ἀνάγκη;—ΠΩΛ. Πῶς γὰρ οὐ;—ΣΩ. Πρῶτον
 c μὲν δὴ σκεψώμεθα, ἄρα λύπῃ ὑπερβάλλει τὸ ἀδικεῖν τοῦ
 ἀδικεῖσθαι, καὶ ἀλογοῦσι μᾶλλον οἱ ἀδικούντες ἢ οἱ ἀδικού-
 μενοι;—ΠΩΛ. Οὐδαμῶς, ὧ Σώκρατες, τοῦτό γε.—ΣΩ. Οὐκ
 ἄρα λύπῃ γε ὑπερέχει.—ΠΩΛ. Οὐ δῆτα.—ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ
 5 μὴ λύπῃ, ἀμφοτέροις μὲν οὐκ ἂν ἔτι ὑπερβάλλοι.—ΠΩΛ. Οὐ
 φαίνεται.—ΣΩ. Οὐκοῦν τῷ ἑτέρῳ λείπεται.—ΠΩΛ. Ναί.
 —ΣΩ. Τῷ κακῷ.—ΠΩΛ. Ἐοικεν.—ΣΩ. Οὐκοῦν κακῷ ὑπερ-
 βᾶλλον τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι.—ΠΩΛ.
 Δῆλον δὴ ὅτι.]

d ΣΩ. Ἄλλο τι οὖν ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων καὶ
 ὑπὸ σοῦ ὠμολογεῖτο ἡμῖν ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ αἰσχρον
 εἶναι τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Νῦν
 δέ γε κάκιον ἐφάνη.—ΠΩΛ. Ἐοικε.—ΣΩ. Δέξαιο ἂν οὖν
 5 σὺ μᾶλλον τὸ κάκιον καὶ τὸ αἰσχρον ἀντὶ τοῦ ἦττον; μὴ

a6 τούτου BTP: αὐτοῖν F a7 ἢ prius BTP: ἢ καὶ F
 a8 δὲ δὴ BTPf: δὴ F b1 post κακῷ add. ἢ ἀμφοτέροις Hirschig
 b3 ἐλέγετο PF: ἐλέγετο τὸ BTW b4 κάκιον BPFt: κακὸν T
 c2 ἀλογοῦσι P c4 γε in ras. B d2 ἔμπροσθεν BTF: πρόσθεν P
 χρόνῳ] λόγῳ Findeisen: secl. ci. Cron d5 σὺ supra versum P
 d5 αἰσχρον F: αἰσχροὺν BTW τοῦ P: τοῦ τὸ BTF: τοῦτο F

ὄκνει ἀποκρίνασθαι, ὦ Πῶλε· οὐδὲν γὰρ βλαβήσῃ· ἀλλὰ
γενναίως τῷ λόγῳ ὥσπερ ἰατρῷ παρέχων ἀποκρίνου, καὶ ἡ
φάθι ἡ μὴ ἀ ἐρωτῶ.—ΠΩΛ. Ἄλλ' οὐκ ἂν δεξαίμην, ὦ Σώ- e
κρατες.—ΣΩ. Ἄλλος δέ τις ἀνθρώπων;—ΠΩΛ. Οὐ μοι
δοκεῖ κατὰ γε τοῦτον τὸν λόγον.—ΣΩ. Ἀληθὴ ἄρα ἐγὼ
ἔλεγον, ὅτι οὐτ' ἂν ἐγὼ οὐτ' ἂν σὺ οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς ἀνθρώ-
πων δέξαιτ' ἂν μᾶλλον ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι· κάκιον γὰρ 5
τυγχάνει ὄν.—ΠΩΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ὅρας οὖν, ὦ Πῶλε, ὁ ἔλεγχος παρὰ τὸν ἔλεγχον
παραβαλλόμενος ὅτι οὐδὲν ἕοικεν, ἀλλὰ σοὶ μὲν οἱ ἄλλοι
πάντες ὁμολογοῦσιν πλὴν ἐμοῦ, ἐμοὶ δὲ σὺ ἐξαρκεῖς εἰς ὧν
μόνος καὶ ὁμολογῶν καὶ μαρτυρῶν, καὶ ἐγὼ σὲ μόνον ἐπιψη- 476
φίζων τοὺς ἄλλους ἐὼ χαίρειν. καὶ τοῦτο μὲν ἡμῖν οὕτως
ἐχέτω· μετὰ τοῦτο δὲ περὶ οὗ τὸ δεύτερον ἡμφεσβητήσαμεν
σκεψώμεθα, τὸ ἀδικοῦντα διδόναι δίκην ἄρα μέγιστον τῶν
κακῶν ἐστίν, ὡς σὺ ᾤου, ἢ μείζον τὸ μὴ διδόναι, ὡς αὐ 5
ἐγὼ ᾤμην.

Σκοπώμεθα δὲ τῆδε· τὸ διδόναι δίκην καὶ τὸ κολάζεσθαι
δικαίως ἀδικοῦντα ἄρα τὸ αὐτὸ καλεῖς;—ΠΩΛ. Ἐγώ γε.—
ΣΩ. Ἐχεις οὖν λέγειν ὡς οὐχὶ τά γε δίκαια πάντα καλά b
ἐστίν, καθ' ὅσον δίκαια; καὶ διασκεψάμενος εἰπέ.—ΠΩΛ.
Ἄλλά μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.—ΣΩ. Σκόπει δὴ καὶ τόδε·
ἄρα εἴ τίς τι ποιεῖ, ἀνάγκη τι εἶναι καὶ πάσχον ὑπὸ τούτου
τοῦ ποιοῦντος;—ΠΩΛ. Ἐμοιγε δοκεῖ.—ΣΩ. Ἄρα τοῦτο 5
πάσχον ὃ τὸ ποιοῦν ποιεῖ, καὶ τοιοῦτον οἶον ποιεῖ τὸ ποιοῦν;
λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· εἴ τις τύπτει, ἀνάγκη τι τύπτεσθαι;—
ΠΩΛ. Ἀνάγκη.—ΣΩ. Καὶ εἰ σφόδρα τύπτει ἢ ταχὺ ὁ
τύπτων, οὕτω καὶ τὸ τυπτόμενον τύπτεσθαι;—ΠΩΛ. Ναί.— c
ΣΩ. Τοιοῦτον ἄρα πάθος τῷ τυπτομένῳ ἐστίν οἶον ἂν τὸ

d 6 ἀποκρίνεσθαι F e 1 ἀ B T P f: ἂν F a 1 ἐπιψηφίζων
B' T P: ἐπιψηφίζω B F a 2 τοὺς B T P: τοὺς δὲ F a 3 οὐ F
Stobaeus: δ B T P τὸ B T F: om. P a 5 ὡς αὐ B T P: ὡς γε αὐ F
b 2 δίκαια B T P F: καὶ δίκαια Stobaeus διασκεψάμενος B T F: δὴ
σκεψάμενος P b 4 πάσχον B T P F: πάσχειν Stobaeus b 7 τὸ
τοιόνδε B T P: τόδε τοι**** F: τοιόνδε Stobaeus

- τύπτου ποιῆ;—ΠΩΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἰ κάει τις, ἀνάγκη τι κάεσθαι;—ΠΩΛ. Πῶς γὰρ οὐ;—ΣΩ. Καὶ εἰ σφόδρα γε κάει ἢ ἀλγεινῶς, οὕτω κάεσθαι τὸ καόμενον ὡς ἂν τὸ κᾶον κᾶη;—ΠΩΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἰ τέμνει τι, ὁ αὐτὸς λόγος; τέμνεται γάρ τι.—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Καὶ εἰ μέγα γε ἢ βαθὺ τὸ τμήμα ἢ ἀλγεινόν, τοιοῦτον τμήμα τέμνεται τὸ τεμνόμενον οἶον τὸ τέμνον τέμνει;—ΠΩΛ. Φαίνεται.—ΣΩ. Συλλήβδην δὴ ὅρα εἰ ὁμολογεῖς, ὁ ἄρτι ἔλεγον, περὶ πάντων, οἶον ἂν ποιῆ τὸ ποιοῦν, τοιοῦτον τὸ πάσχον πάσχειν.—ΠΩΛ. Ἄλλ' ὁμολογῶ.
- 5 ΣΩ. Τούτων δὴ ὁμολογουμένων, τὸ δίκην διδοῖναι πότερον πάσχειν τί ἐστὶν ἢ ποιεῖν;—ΠΩΛ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, πάσχειν.—ΣΩ. Οὐκοῦν ὑπό τινος ποιοῦντος;—ΠΩΛ. Πῶς γὰρ οὐ; ὑπό γε τοῦ κολάζοντος.—ΣΩ. Ὁ δὲ ὀρθῶς κολάζων δικαίως κολάζει;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Δίκαια ποιῶν ἢ οὐ;—ΠΩΛ. Δίκαια.—ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ κολαζόμενος δίκην διδοῦς δίκαια πάσχει;—ΠΩΛ. Φαίνεται.—ΣΩ. Τὰ δὲ δίκαιά ποῦ καλὰ ὁμολόγηται;—ΠΩΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Τούτων ἄρα ὁ
- 5 μὲν ποιεῖ καλά, ὁ δὲ πάσχει, ὁ κολαζόμενος.—ΠΩΛ. Ναί.
- 477 —ΣΩ. Οὐκοῦν εἶπερ καλά, ἀγαθὰ; ἢ γὰρ ἡδέα ἢ ὠφέλιμα.—ΠΩΛ. Ἀνάγκη.—ΣΩ. Ἀγαθὰ ἄρα πάσχει ὁ δίκην διδοῦς;—ΠΩΛ. Ἐοικεν.—ΣΩ. Ὁφελεῖται ἄρα;—ΠΩΛ. Ναί.
- 5 ΣΩ. Ἄρα ἤνπερ ἐγὼ ὑπολαμβάνω τὴν ὠφελίαν; βελτίων τὴν ψυχὴν γίγνεται, εἶπερ δικαίως κολάζεται;—ΠΩΛ. Εἰκός γε.—ΣΩ. Κακίας ἄρα ψυχῆς ἀπαλλάττεται ὁ δίκην διδοῦς;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Ἄρα οὖν τοῦ μεγίστου ἀπαλάττεται κακοῦ; ὧδε δὲ σκόπει· ἐν χρημάτων κατασκευῇ ἀνθρώπου κακίαν ἄλλην τινὰ ἐνορᾶς ἢ πενίαν;—ΠΩΛ. Οὐκ, ἀλλὰ πενίαν.—ΣΩ. Τί δ' ἐν σώματος κατασκευῇ; κακίαν ἂν φήσαις ἀσθένειαν εἶναι καὶ νόσον καὶ αἰσχος καὶ τὰ

ε 7 τι TP: τί BF: τις Stobaeus d 3 ἂν BTP Stobaeus: ἂν
 τι F e 4 ὁμολόγηται BTPF: ὁμολογεῖται Stobaeus a 5 βελ-
 τίων BPF Stobaeus: βελτίω T b 4 ἂν BTPF: om. Stobaeus

τοιαῦτα;—ΠΩΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἐν ψυχῇ πονη- 5
 ρίαν ἡγῆ τινα εἶναι;—ΠΩΛ. Πῶς γὰρ οὐ;—ΣΩ. Ταύτην
 οὖν οὐκ ἀδικίαν καλεῖς καὶ ἀμαθίαν καὶ δειλίαν καὶ τὰ
 τοιαῦτα;—ΠΩΛ. Πάνυ μὲν οὖν.—ΣΩ. Οὐκοῦν χρημάτων
 καὶ σώματος καὶ ψυχῆς, τριῶν ὄντων, τριττὰς εἴρηκας πονη- c
 ρίας, πενίαν, νόσον, ἀδικίαν;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Τίς οὖν
 τούτων τῶν πονηριῶν αἰσχίστη; οὐχ ἡ ἀδικία καὶ συλλή-
 βδην ἢ τῆς ψυχῆς πονηρία;—ΠΩΛ. Πολύ γε.—ΣΩ. Εἰ δὴ
 αἰσχίστη, καὶ κακίστη;—ΠΩΛ. Πῶς, ὦ Σώκρατες, λέγεις; 5
 ΣΩ. Ὡδί· ἀεὶ τὸ αἰσχιστον ἦτοι λύπην μεγίστην
 παρέχον ἢ βλάβην ἢ ἀμφοτέρα αἰσχιστόν ἐστιν ἐκ τῶν
 ὠμολογημένων ἐν τῷ ἔμπροσθεν.—ΠΩΛ. Μάλιστα.—ΣΩ.
 Αἰσχιστον δὲ ἀδικία καὶ σύμπασα ψυχῆς πονηρία νυνδὴ
 ὠμολόγηται ἡμῖν;—ΠΩΛ. Ὡμολόγηται γάρ.—ΣΩ. Οὐκοῦν d
 ἢ ἀνιαρῶτατόν ἐστι καὶ ἀνία ὑπερβάλλον αἰσχιστον τούτων
 ἐστὶν ἢ βλάβη ἢ ἀμφοτέρα;—ΠΩΛ. Ἀνάγκη.—ΣΩ. Ἄρ'
 οὖν ἀλγειώτερόν ἐστιν τοῦ πένεσθαι καὶ κάμνειν τὸ ἄδικον
 εἶναι καὶ ἀκόλαστον καὶ δειλὸν καὶ ἀμαθῆ;—ΠΩΛ. Οὐκ 5
 ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀπὸ τούτων γε.—ΣΩ. Ὑπερφνεῖ
 τινι ἄρα ὡς μεγάλη βλάβη καὶ κακῶ θαυμασίῳ ὑπερβάλλουσα
 τᾶλλα ἢ τῆς ψυχῆς πονηρία αἰσχιστόν ἐστι πάντων, ἐπειδὴ e
 οὐκ ἀλγηδόνι γε, ὡς ὁ σὸς λόγος.—ΠΩΛ. Φαίνεται.—
 ΣΩ. Ἀλλὰ μήν που τό γε μεγίστη βλάβη ὑπερβάλλον
 μέγιστον ἂν κακὸν εἴη τῶν ὄντων.—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Ἡ
 ἀδικία ἄρα καὶ ἡ ἀκολασία καὶ ἡ ἄλλη ψυχῆς πονηρία 5
 μέγιστον τῶν ὄντων κακὸν ἐστιν;—ΠΩΛ. Φαίνεται.

b 5 πονηρίαν ἡγεί B T P F : ἡγῆ πονηρίαν Stobaeus c 2 οὖν B T
 P F : om. Stobaeus c 3 οὐχ ἢ B T P Stobaeus : οὐχι F c 4 δὴ
 B T P Stobaeus : δὲ F c 7 ὠμολογημένων B T P F : ὠμολογουμένων
 Stobaeus d 2 ἢ F : ἢ B T P : εἰ Stobaeus ἀνιαρῶτατον F t :
 ἀνιαρῶτατον B T P Stobaeus ἐστι καὶ F Stobaeus : ἐστιν B P et
 compendio T αἰσχιστον τούτων ἐστὶν secl. Dobree (habet Stobaeus)
 d 3 βλάβη F Stobaeus : βλάβη ἢ λύπη B T P ἀμφοτέρα B T P F
 Stobaeus : ἀμφοτέροις Hirschig e 2 ὡς B T P : ὡς φησὶν F φαί-
 νεται B T P F : οὕτως φαίνεται Stobaeus e 6 κακὸν B T F P : κακῶν
 Stobaeus

- ΣΩ. Τίς οὖν τέχνη πενίας ἀπαλλάττει; οὐ χρηματιστική;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Τίς δὲ νόσου; οὐκ ἰατρική;—
 478 ΠΩΛ. Ἀνάγκη.—ΣΩ. Τίς δὲ πονηρίας καὶ ἀδικίας; εἰ μὴ οὕτως εὐπορεῖς, ὦδε σκόπει· ποῖ ἄγομεν καὶ παρὰ τίνας τοὺς κάμνοντας τὰ σώματα;—ΠΩΛ. Παρὰ τοὺς ἰατρούς, ὦ Σώκρατες.—ΣΩ. Ποῖ δὲ τοὺς ἀδικοῦντας καὶ τοὺς ἀκολασταίνοντας;—ΠΩΛ. Παρὰ τοὺς δικαστὰς λέγεις;—ΣΩ. Οὐκοῦν δίκην δώσοντας;—ΠΩΛ. Φημί.—ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ δικαιοσύνη τιμὴ χρώμενοι κολάζουσιν οἱ ὀρθῶς κολάζοντες; ΠΩΛ. Δῆλον δῆ.—ΣΩ. Χρηματιστικὴ μὲν ἄρα πενίας ἀπαλάττει, ἰατρικὴ δὲ νόσου, δίκη δὲ ἀκολασίας καὶ ἀδικίας.—
 ΠΩΛ. Φαίνεται.

- ΣΩ. Τί οὖν τούτων κάλλιστόν ἐστιν [ὧν λέγεις];—
 ΠΩΛ. Τίνων λέγεις;—ΣΩ. Χρηματιστικῆς, ἰατρικῆς, δίκης.
 5 —ΠΩΛ. Πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες, ἡ δίκη.—ΣΩ. Οὐκοῦν αὐτῆς ἡτοι ἡδονὴν πλείστην ποιεῖ ἢ ὠφελίαν ἢ ἀμφοτέρω, εἶπερ κάλλιστόν ἐστιν;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Ἄρ' οὖν τὸ ἰατρεύεσθαι ἡδὺ ἐστιν, καὶ χαίρουσιν οἱ ἰατρευόμενοι;—ΠΩΛ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.—ΣΩ. Ἄλλ' ὠφέλιμόν γε. ἢ γάρ;—ΠΩΛ.
 c Ναί.—ΣΩ. Μεγάλον γὰρ κακοῦ ἀπαλλάττεται, ὥστε λυσιτελεῖ ὑπομεῖναι τὴν ἀλγηδόνα καὶ ὑγιῆ εἶναι.—ΠΩΛ. Πῶς γὰρ οὗ;—ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὕτως ἂν περὶ σῶμα εὐδαιμονέστατος ἄνθρωπος εἴη, ἰατρευόμενος, ἢ μηδὲ κάμνων ἀρχὴν;—ΠΩΛ.
 5 Δῆλον ὅτι μηδὲ κάμνων.—ΣΩ. Οὐ γὰρ τοῦτ' ἦν εὐδαιμονία, ὡς ἔοικε, κακοῦ ἀπαλλαγῆ, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν μηδὲ κτήσις.—
 ΠΩΛ. Ἔστι ταῦτα.
 d ΣΩ. Τί δέ; ἀθλιώτερος πότερος δυοῖν ἐχόντων κακὸν εἶτ' ἐν σώματι εἶτ' ἐν ψυχῇ, ὁ ἰατρευόμενος καὶ ἀπαλαττό-

ε8 τίς B T P F : τῆς Stobaeus a 4 καὶ τοὺς B T P : τοὺς καὶ F :
 καὶ Stobaeus b 3 οὖν T P f Olympiodorus : om. B F Stobaeus
 ὧν λέγεις B T P F Stobaeus : secl. Hermann (non vertit Ficinus) : ὧν
 λέγω Findeisen c 2 καὶ ὑγιῆ εἶναι B T P F Stobaeus : secl. Morstadt :
 καὶ ὑγιεῖ εἶναι Par. 1815 c 3 εὐδαιμονέστερος F d 1 τί B T P f :
 τίς F Stobaeus πότερος B T P F : πότερον Stobaeus κακὸν B T
 Stobaeus : κακῶς P : κακοῖν F d 2 καὶ B T P F : καὶ δ Stobaeus

μενος τοῦ κακοῦ, ἢ ὁ μὴ λατρευόμενος, ἔχων δέ;—ΠΩΛ. Φαί-
νεται μοι ὁ μὴ λατρευόμενος.—ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ δίκην διδόναι
μεγίστου κακοῦ ἀπαλλαγὴ ἦν, πονηρίας;—ΠΩΛ. Ἦν γάρ. 5
—ΣΩ. Σωφρονίζει γάρ που καὶ δικαιοτέρους ποιεῖ καὶ λα-
τρικὴ γίγνεται πονηρίας ἢ δίκη.—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Εὐδαι-
μονέστατος μὲν ἄρα ὁ μὴ ἔχων κακίαν ἐν ψυχῇ, ἐπειδὴ τοῦτο
μέγιστον τῶν κακῶν ἐφάνη.—ΠΩΛ. Δῆλον δῆ.—ΣΩ. Δεύ- e
τερος δέ που ὁ ἀπαλλαττόμενος.—ΠΩΛ. Ἔοικεν.—ΣΩ. Οὗ-
τος δ' ἦν ὁ νοθετούμενός τε καὶ ἐπιπληττόμενος καὶ δίκην
διδούς.—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Κάκιστα ἄρα ζῆ ὁ ἔχων [ἀδικίαν]
καὶ μὴ ἀπαλλαττόμενος.—ΠΩΛ. Φαίνεται. 5

ΣΩ. Οὐκοῦν οὗτος τυγχάνει ὧν ὁσ ἂν τὰ μέγιστα ἀδικῶν
καὶ χρώμενος μεγίστη ἀδικία διαπράξῃται ὥστε μήτε νο-
θετεῖσθαι μήτε κολάζεσθαι μήτε δίκην διδόναι, ὥσπερ σὺ 479
φῆς Ἀρχέλαον παρεσκευάσθαι καὶ τοὺς ἄλλους τυράννους
καὶ ῥήτορας καὶ δυνάστας;

ΠΩΛ. Ἔοικε.

ΣΩ. Σχεδὸν γάρ που οὔτοι, ὦ ἄριστε, τὸ αὐτὸ διαπε- 5
πραγμένοι εἰσὶν ὥσπερ ἂν εἴ τις τοῖς μεγίστοις νοσήμασι
συνισχόμενος διαπράξαιτο μὴ διδόναι δίκην τῶν περὶ τὸ
σῶμα ἀμαρτημάτων τοῖς λατροῖς μηδὲ λατρεύεσθαι, φοβού-
μενος ὥσπερανεὶ παῖς τὸ κάεσθαι καὶ τὸ τέμνεσθαι, ὅτι
ἀλγεινόν. ἢ οὐ δοκεῖ καὶ σοὶ οὕτω; b

ΠΩΛ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἀγνοῶν γε, ὡς ἔοικεν, οἷόν ἐστιν ἢ ὑγία καὶ
ἀρετὴ σώματος. κινδυνεύουσι γὰρ ἐκ τῶν νῦν ἡμῶν ὁμο-
λογημένων τοιοῦτόν τι ποιεῖν καὶ οἱ τὴν δίκην φεύγοντες, 5

d 4 ἔχων δέ post λατρευόμενος add. F d 5 μεγάλου Stobaeus
d 8 τοῦτο om. Stobaeus e 2 δέ που F: δήπου B T W Stobaeus
e 4 ἀδικίαν] κακίαν Dobree: om. Stobaeus e 6 τὰ om. Stobaeus
a 4 ἔοικε B T F: om. P Stobaeus a 6 μεγίστοις om. Stobaeus
a 7 συνισχόμενος T F Stobaeus; συνησχόμενος B: συνεχόμενος P
διαπράξαιτο] διεπράξατο Stobaeus a 9 ὥσπερ ἂν εἰ παῖς B T P:
ὥσπερ ἂν εἰ εἴποις F Stobaeus b 3 γε B T P Stobaeus: δὲ F
b 4 σώματος] τοῦ σώματος Stobaeus

ὦ Πῶλε, τὸ ἀλγεινὸν αὐτοῦ καθορᾶν, πρὸς δὲ τὸ ὠφέλιμον τυφλῶς ἔχειν καὶ ἀγνοεῖν ὅσῳ ἀθλιώτερόν ἐστι μὴ ὑγιούς σώματος μὴ ὑγιεῖ ψυχῇ συνοικεῖν, ἀλλὰ σαθρᾶ καὶ ἀδίκῳ
 c καὶ ἀνοσίῳ, ὅθεν καὶ πᾶν ποιούσιν ὥστε δίκην μὴ διδόναι μὴδ' ἀπαλλάττεσθαι τοῦ μεγίστου κακοῦ, καὶ χρήματα παρασκευαζόμενοι καὶ φίλους καὶ ὅπως ἂν ὧσιν ὡς πιθανώτατοι λέγειν· εἰ δὲ ἡμεῖς ἀληθῆ ὁμολογήκαμεν, ὦ Πῶλε, ἄρ'
 5 αἰσθάνη τὰ συμβαίνοντα ἐκ τοῦ λόγου; ἢ βούλει συλλογισώμεθα αὐτά;

ΠΩΛ. Εἰ σοί γε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν συμβαίνει μέγιστον κακὸν ἢ ἀδικία καὶ τὸ
 d ἀδικεῖν;—ΠΩΛ. Φαίνεται γε.—ΣΩ. Καὶ μὴν ἀπαλλαγὴ γε ἐφάνη τούτου τοῦ κακοῦ τὸ δίκην διδόναι;—ΠΩΛ. Κινδυνεύει.—ΣΩ. Τὸ δέ γε μὴ διδόναι ἐμμονὴ τοῦ κακοῦ;—ΠΩΛ. Ναί.—ΣΩ. Δεύτερον ἄρα ἐστὶν τῶν κακῶν μεγέθει
 5 τὸ ἀδικεῖν· τὸ δὲ ἀδικοῦντα μὴ διδόναι δίκην πάντων μέγιστόν τε καὶ πρῶτον κακῶν πέφυκεν.—ΠΩΛ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ περὶ τούτου, ὦ φίλε, ἡμφεσβητήσαμεν, σὺ μὲν τὸν Ἀρχέλαον εὐδαιμονίζων τὸν τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα δίκην οὐδεμίαν διδόντα, ἐγὼ δὲ τούναντίον οἰόμενος,
 e εἴτε Ἀρχέλαος εἴτ' ἄλλος ἀνθρώπων ὅστισιν μὴ δίδωσι δίκην ἀδικῶν, τούτῳ προσήκει ἀθλίῳ εἶναι διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ αἰεὶ τὸν ἀδικοῦντα τοῦ ἀδικου-
 5 μένου ἀθλιώτερον εἶναι καὶ τὸν μὴ διδόντα δίκην τοῦ διδόντος; οὐ ταῦτ' ἦν τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενα;

ΠΩΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀποδέδεικται ὅτι ἀληθῆ ἐλέγετο;

ΠΩΛ. Φαίνεται.

480 ΣΩ. Εἴεν· εἰ οὖν δὴ ταῦτα ἀληθῆ, ὦ Πῶλε, τίς ἢ μεγάλη χρεία ἐστὶν τῆς ῥητορικῆς; δεῖ μὲν γὰρ δὴ ἐκ τῶν

b 8 ὑγιεῖ ψυχῇ T P F Stobaeus: ὑγιῆς ψυχῆ B (corr. rec. b) c 7 σοί γε F: σοί γε ἄλλως B T P: μὴ σοί γε ἄλλως vulg. d 3 δέ γε B W F: γε T d 5 ἀδικεῖν] ἀδικεῖν δίκην διδόντα Stallbaum: ἀδικοῦντα διδόναι δίκην Hirschig d 6 τε T P F: γε B d 7 οὖν οὐ F: οὖν B T P

νῦν ὁμολογημένων αὐτὸν ἑαυτὸν μάλιστα φυλάττειν ὅπως
μὴ ἀδικήσει, ὡς ἱκανὸν κακὸν ἕξοντα. οὐ γάρ;

ΠΩΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐὰν δέ γε ἀδικήσῃ ἢ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις ὧν ἂν
κῆθηται, αὐτὸν ἐκόντα ἰέναι ἐκείσε ὅπου ὡς τάχιστα
δώσει δίκην, παρὰ τὸν δικαστὴν ὥσπερ παρὰ τὸν ἰατρόν,
σπεύδοντα ὅπως μὴ ἐγχρονισθῆν τὸ νόσημα τῆς ἀδικίας
ὑποῦλον τὴν ψυχὴν ποιήσει καὶ ἀνίατον· ἢ πῶς λέγο-
μεν, ὦ Πῶλε, εἴπερ τὰ πρότερον μένει ἡμῖν ὁμολογήματα;
οὐκ ἀνάγκη ταῦτα ἐκείνοις οὕτω μὲν συμφωνεῖν, ἄλλως
δὲ μή;

ΠΩΛ. Τί γὰρ δὴ φῶμεν, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐπὶ μὲν ἄρα τὸ ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῆς ἀδικίας
τῆς αὐτοῦ ἢ γονέων ἢ ἐταίρων ἢ παίδων ἢ πατρίδος ἀδικούσης
οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἢ ῥητορικὴ ἡμῖν, ὦ Πῶλε, εἰ μὴ εἴ τις
ὑπολάβοι ἐπὶ τοῦναντίου—κατηγορεῖν δεῖν μάλιστα μὲν
ἑαυτοῦ, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν οἰκείων καὶ τῶν ἄλλων ὅς ἂν
αἰεὶ τῶν φίλων τυγχάνῃ ἀδικῶν, καὶ μὴ ἀποκρύπτεσθαι ἀλλ'
εἰς τὸ φανερὸν ἄγειν τὸ ἀδίκημα, ἵνα δῶ δίκην καὶ ὑγιῆς
γένηται, ἀναγκάζειν τε αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους μὴ ἀποδειλιᾶν
ἀλλὰ παρέχειν μύσαντα εὖ καὶ ἀνδρείως ὥσπερ τέμνειν
καὶ κάειν ἰατρῷ, τὸ ἀγαθὸν καὶ καλὸν διώκοντα, μὴ ὑπολογι-
ζόμενον τὸ ἀλγεινόν, ἐὰν μὲν γε πληγῶν ἄξια ἠδίκηκῶς
ἦ, τύπτειν παρέχοντα, ἐὰν δὲ δεσμοῦ, δεῖν, ἐὰν δὲ ζημίας,
ἀποτίνοντα, ἐὰν δὲ φυγῆς, φεύγοντα, ἐὰν δὲ θανάτου, ἀπο-
θνήσκοντα, αὐτὸν πρῶτον ὄντα κατήγορον καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ἐπὶ τοῦτο χρώμενον τῇ ῥητορικῇ,
ὅπως ἂν καταδήλων τῶν ἀδικημάτων γιγνομένων ἀπαλλάτ-

a.4 ἀδικήσει F: ἀδικήσῃ BTP ἱκανὸν secl. Cobet κακὸν secl.
v. Kleist b.2 ποιήσει scr. recc.: ποιήσῃ BTWF λέγομεν
WF: λέγωμεν BT c.1 ἐπὶ BTPf: ἐπεὶ F: secl. Deuschle
c.5 τε F (καὶ add. f): δὲ καὶ BTP c.6 εἶ καὶ F: καὶ BTP
d.4 καὶ BTP: καὶ μὴ φειδόμενον ἀλλ' F d.5 ἀπαλλάττονται B P t
(sed ω in ras. B): ἀπαλλάττονται TF

τωνται τοῦ μεγίστου κακοῦ, ἀδικίας. φῶμεν οὕτως ἢ μὴ φῶμεν, ᾧ Πῶλε;

e ΠΩΛ. Ἄτοπα μὲν, ᾧ Σώκρατες, ἔμοιγε δοκεῖ, τοῖς μέντοι ἔμπροσθεν ἴσως σοι ὁμολογεῖται.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἢ κάκεινα λυτέον ἢ τάδε ἀνάγκη συμβαίνειν;

ΠΩΛ. Ναί, τοῦτό γε οὕτως ἔχει.

5 ΣΩ. Τούναντίον δέ γε αὖ μεταβαλόντα, εἰ ἄρα δεῖ τινα κακῶς ποιεῖν, εἴτ' ἐχθρὸν εἶτε ὄντινουν, ἐὰν μόνον μὴ αὐτὸς ἀδικῆται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ—τοῦτο μὲν γὰρ εὐλαβητέον—ἐὰν δὲ ἄλλον ἀδικῆ ὁ ἐχθρός, παντὶ τρόπῳ παρασκευαστέον, καὶ
481 πρᾶττοντα καὶ λέγοντα, ὅπως μὴ δῶ δίκην μηδὲ ἔλθῃ παρὰ τὸν δικαστήν· ἐὰν δὲ ἔλθῃ, μηχανητέον ὅπως ἂν διαφύγῃ καὶ μὴ δῶ δίκην ὁ ἐχθρός, ἀλλ' ἐάντε χρυσίον (ἦ) ἥρπακῶς πολὺ, μὴ ἀποδιδῶ τοῦτο ἀλλ' ἔχων ἀναλίσκῃ καὶ εἰς ἑαυτὸν
5 καὶ εἰς τοὺς ἑαυτοῦ ἀδίκως καὶ ἀθέως, ἐάντε αὖ θανάτου ἄξια ἠδίκηκῶς ἦ, ὅπως μὴ ἀποθανεῖται, μάλιστα μὲν μηδέποτε, ἀλλ' ἀθάνατος ἔσται πονηρὸς ὢν, εἰ δὲ μί, ὅπως ὡς
b πλείστον χρόνον βιώσεται τοιοῦτος ὢν. ἐπὶ τὰ τοιαῦτα ἔμοιγε δοκεῖ, ᾧ Πῶλε, ἡ ῥητορικὴ χρήσιμος εἶναι, ἐπεὶ τῶ γε μὴ μέλλουσι ἀδικεῖν οὐ μεγάλη τίς μοι δοκεῖ ἡ χρεῖα αὐτῆς εἶναι, εἰ δὴ καὶ ἔστιν τις χρεῖα, ὡς ἔν γε τοῖς
5 πρόσθεν οὐδαμῇ ἐφάνη οὔσα.

ΚΑΛ. Εἰπέ μοι, ᾧ Χαιρεφῶν, σπουδάξει ταῦτα Σωκράτης ἢ παίζει;

ΧΑΙ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ᾧ Καλλίκλεις, ὑπερφυῶς σπουδάξω· οὐδὲν μέντοι οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν.

10 ΚΑΛ. Νῆ τοὺς θεοὺς ἀλλ' ἐπιθυμῶ. εἰπέ μοι, ᾧ Σώ-
c κρατες, πότερόν σε θῶμεν νυνὶ σπουδάζοντα ἢ παίζοντα; εἰ μὲν γὰρ σπουδάξεις τε καὶ τυγχάνει ταῦτα ἀληθῆ ὄντα ἂ

d6 μεγίστου BTP: μεγάλου F ἀδικίας BTF: om. P
e3 κάκεινα BTPF: κείνα Hirschig a3 δῶ Ft: δώη B:
δῶη PT ἦ add. Schanz (post ἥρπακῶς Par. 1811) a4 ἀναλίσκῃ
L. Dindorf: ἀναλίσκητε P (sed τε puncto del.): ἀναλίσκῃται BTF
a5 αὖ F: om. BTP c1 θῶμεν Madvig: φῶμεν BTPF: om.
nonnulli teste Olympiodoro νυνὶ BTP: νῦν F

λέγεις, ἄλλο τι ἢ ἡμῶν ὁ βίος ἀνατετραμμένος ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τὰ ἐναντία πράττομεν, ὡς ἕοικεν, ἢ ἂ δεῖ;

ΣΩ. ὦ Καλλιόκλεις, εἰ μὴ τι ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάθος, 5
τοῖς μὲν ἄλλο τι, τοῖς δὲ ἄλλο τι [ἦ] τὸ αὐτό, ἀλλὰ τις ἡμῶν ἰδιόν τι ἔπασχεν πάθος ἢ οἱ ἄλλοι, οὐκ ἂν ἦν ῥάδιον ἐνδείξασθαι τῷ ἐτέρῳ τὸ ἑαυτοῦ πάθημα. λέγω δ' ἐννοήσας d
ὅτι ἐγὼ τε καὶ σὺ νῦν τυγχάνομεν ταυτὸν τι πεπονθότες, ἐρῶντε δύο ὄντε δυοῖν ἐκάτερος, ἐγὼ μὲν Ἀλκιβιάδου τε τοῦ Κλειῶν καὶ φιλοσοφίας, σὺ δὲ δυοῖν, τοῦ τε Ἀθηναίων δήμου καὶ τοῦ Πυριλάμπους. αἰσθάνομαι οὖν σου 5
ἐκάστοτε, καίπερ ὄντος δεινοῦ, ὅτι ἂν φῆ σου τὰ παιδικὰ καὶ ὅπως ἂν φῆ ἔχειν, οὐ δυναμένου ἀντιλέγειν, ἀλλ' ἄνω καὶ κάτω μεταβαλλομένον· ἐν τε τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐάν τι σοῦ e
λέγοντος ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων μὴ φῆ οὕτως ἔχειν, μεταβαλλόμενος λέγεις ἢ ἐκεῖνος βούλεται, καὶ πρὸς τὸν Πυριλάμπους νεανίαν τὸν καλὸν τούτου τοιαῦτα ἕτερα πέπονθας. τοῖς γὰρ τῶν παιδικῶν βουλευμασίιν τε καὶ λόγοις οὐχ οἴός 5
τ' εἶ ἐναντιοῦσθαι, ὥστε, εἴ τίς σου λέγοντος ἐκάστοτε ἢ διὰ τούτους λέγεις θαυμάζοι ὡς ἄτοπὰ ἐστίν, ἴσως εἴποις ἂν αὐτῷ, εἰ βούλοιο τάληθῆ λέγειν, ὅτι εἰ μὴ τις παύσει τὰ σα παιδικὰ τούτων τῶν λόγων, οὐδὲ σὺ παύσῃ ποτὲ ταῦτα 482
λέγων. νόμιζε τοίνυν καὶ παρ' ἐμοῦ χρῆναι ἕτερα τοιαῦτα ἀκούειν, καὶ μὴ θαύμαζε ὅτι ἐγὼ ταῦτα λέγω, ἀλλὰ τὴν φιλοσοφίαν, τὰ ἐμὰ παιδικὰ, παῦσον ταῦτα λέγουσαν. λέγει γάρ, ὦ φίλε ἐταίρε, ἢ νῦν ἐμοῦ ἀκούεις, καὶ μοί ἐστιν 5
τῶν ἐτέρων παιδικῶν πολὺ ἦττον ἐμπληκτος· ὁ μὲν γὰρ Κλεινείος οὗτος ἄλλοτε ἄλλων ἐστὶ λόγων, ἢ δὲ φιλοσοφία ἀεὶ τῶν αὐτῶν, λέγει δὲ ἢ σὺ νῦν θαυμάζεις, παρήσθα δὲ καὶ b

c 3 ἢ BTPf: om. F c 6 ἢ TPF: ἢ B: om. Aldina
d 4 δυοῖν BTPF: om. Vind. 21 d 6 ὅτι ἂν φῆ F: ὅτι ὅπως ἂν φῆ B: ὅτι ὅπως ἂν ἀντιφῆ TP
e 2 ὁ δῆμος ὁ TPF: ὁ δῆμος B
e 5 βουλευμασίιν BTPF: βουλήμασι vulg. a 5 ἢ re vera BF: ἀεὶ ἢ T(!) Pf a 6 ἐτέρων BF: ἐταίρων TP ἐμπληκτος BTPF: γρ. ἔκβλητος B² quam lectionem novit Olympiodorus a 7 ἀεὶ corr. Coisl: εἰ F: om. BTP

ι αὐτὸς λεγομένοις. ἢ οὖν ἐκείνην ἐξέλεγξον, ὅπερ ἄρτι
 ἔλεγον, ὡς οὐ τὸ ἀδικεῖν ἐστὶν καὶ ἀδικοῦντα δίκην μὴ δι-
 δόναι ἀπάντων ἔσχατον κακῶν· ἢ εἰ τοῦτο ἑάσεις ἀνέλεγκτον,
 5 μὰ τὸν κύνα τὸν Αἰγυπτίων θεόν, οὗ σοι ὁμολογήσει Καλ-
 λικλῆς, ὦ Καλλίκλεις, ἀλλὰ διαφωνήσει ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ.
 καίτοι ἔγωγε οἶμαι, ὦ βέλτιστε, καὶ τὴν λύραν μοι κρεῖττον
 εἶναι ἀνάρμοστον τε καὶ διαφωνεῖν, καὶ χορὸν ϕ χορηγῶν,
 c καὶ πλείστους ἀνθρώπους μὴ ὁμολογεῖν μοι ἄλλ' ἐναντία
 λέγειν μᾶλλον ἢ ἓνα ὄντα ἐμὲ ἐμαυτῷ ἀσύμφωνον εἶναι
 καὶ ἐναντία λέγειν.

ΚΑΛ. ὦ Σώκρατες, δοκεῖς νεανιεύεσθαι ἐν τοῖς λόγοις
 5 ὡς ἀληθῶς δημηγόρος ὢν· καὶ νῦν ταῦτα δημηγορεῖς ταῦτον
 παθόντος Πῶλου πάθος ὅπερ Γοργίου κατηγορεῖ πρὸς σὲ
 παθεῖν. ἔφη γάρ που Γοργίαν ἐρωτώμενον ὑπὸ σοῦ, ἐὰν
 ἀφίκηται παρ' αὐτὸν μὴ ἐπιστάμενος τὰ δίκαια ὁ τὴν ῥητο-
 d ρικὴν βουλόμενος μαθεῖν, εἰ διδάξοι αὐτὸν ὁ Γοργίας,
 αἰσχυνηθῆναι αὐτὸν καὶ φάναι διδάξειν διὰ τὸ ἔθος τῶν ἀν-
 θρώπων, ὅτι ἀγανακτοῖεν ἂν εἴ τις μὴ φαίῃ—διὰ δὲ ταύτην
 τὴν ὁμολογίαν ἀναγκασθῆναι ἐναντία αὐτὸν αὐτῷ εἰπεῖν,
 5 σὲ δὲ, αὐτὸ τοῦτο ἀγαπᾶν—καὶ σου καταγελαῦν, ὡς γέ μοι
 δοκεῖν ὀρθῶς, τότε· νῦν δὲ πάλιν αὐτὸς ταῦτον τοῦτο ἔπαθεν.
 καὶ ἔγωγε κατ' αὐτὸ τοῦτο οὐκ ἄγαμαι Πῶλον, ὅτι σοι
 συνεχώρησεν τὸ ἀδικεῖν αἰσχίον εἶναι τοῦ ἀδικεῖσθαι· ἐκ
 e ταύτης γὰρ αὐτῆς ὁμολογίας αὐτὸς ὑπὸ σοῦ συμποδισθεὶς
 ἐν τοῖς λόγοις ἐπεστομίσθη, αἰσχυνηθεὶς ἃ ἐνόει εἰπεῖν. σὺ
 γὰρ τῷ ὄντι, ὦ Σώκρατες, εἰς τοιαῦτα ἄγεις φορτικὰ καὶ
 δημηγορικά, φάσκων τὴν ἀλήθειαν διώκειν, ἃ φύσει μὲν
 5 οὐκ ἔστιν καλά, νόμῳ δέ. ὡς τὰ πολλὰ δὲ ταῦτα ἐναντί'
 ἀλλήλοις ἐστίν, ἢ τε φύσις καὶ ὁ νόμος· ἐὰν οὖν τις αἰσχύ-

b5 τὸν αἰγυπτίων B: τὸν αἰγύπτιον F Olympiodorus: τῶν αἰγυ-
 πτίων TP (sed τὸν supra τῶν T) καλλικλῆς TWF: καλλικλεί B
 b8 ἀναρμοστεῖν Heusde c1 πλείστους BTP: πολλοὺς F
 c4 δοκεῖς BTP: δοκεῖς μοι F d3 εἰ μὴ τις φαίῃ P (sed add.
 signis transpositionis) d5 καταγελαῦν BTPF: κατεγέλα f Vind. 21
 e6 ἐὰν οὖν τις BTP: καὶ ἐὰν τις οἶμαι F

νηται καὶ μὴ τολμᾶ λέγειν ἕπερ νοεῖ, ἀναγκάζεται ἐναντία 483
 λέγειν. ὃ δὴ καὶ σὺ τοῦτο τὸ σοφὸν κατανενοηκῶς κακουρ-
 γεῖς ἐν τοῖς λόγοις, ἐὰν μὲν τις κατὰ νόμον λέγη, κατὰ
 φύσιν ὑπερωτῶν, ἐὰν δὲ τὰ τῆς φύσεως, τὰ τοῦ νόμου.
 ὡσπερ αὐτίκα ἐν τούτοις, τῷ ἀδικεῖν τε καὶ τῷ ἀδικεῖσθαι, 5
 Πώλου τὸ κατὰ νόμον αἰσχίον λέγοντος, σὺ τὸν λόγον
 ἐδιώκαθες κατὰ φύσιν. φύσει μὲν γὰρ πᾶν αἰσχίον ἐστίν
 ὅπερ καὶ κάκιον, τὸ ἀδικεῖσθαι, νόμῳ δὲ τὸ ἀδικεῖν. οὐδὲ
 γὰρ ἀνδρὸς τοῦτό γ' ἐστὶν τὸ πάθημα, τὸ ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' b
 ἀνδραπόδου τινὸς ᾧ κρεῖττόν ἐστὶν τεθνάναι ἢ ζῆν, ὅστις
 ἀδικούμενος καὶ προπηλακιζόμενος μὴ οἶός τέ ἐστὶν αὐτὸς
 αὐτῷ βοηθεῖν μηδὲ ἄλλῳ οὐ ἂν κήδηται. ἀλλ' οἶμαι οἱ
 τιθέμενοι τοὺς νόμους οἱ ἀσθενεῖς ἀνθρωποὶ εἰσιν καὶ οἱ 5
 πολλοί. πρὸς αὐτοὺς οὖν καὶ τὸ αὐτοῖς συμφέρον τοὺς τε
 νόμους τίθενται καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐπαινοῦσιν καὶ τοὺς
 ψόγους ψέγουσιν· ἐκφοβοῦντες τοὺς ἐρρωμενεστέρους τῶν c
 ἀνθρώπων καὶ δυνατοὺς ὄντας πλέον ἔχειν, ἵνα μὴ αὐτῶν
 πλέον ἔχωσιν, λέγουσιν ὡς αἰσχροὺς καὶ ἀδικοὺς τὸ πλεον-
 εκτεῖν, καὶ τοῦτό ἐστὶν τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλέον τῶν ἄλλων
 ζητεῖν ἔχειν· ἀγαπῶσι γὰρ οἶμαι αὐτοὶ ἂν τὸ ἴσον ἔχωσιν 5
 φαυλότεροι ὄντες. διὰ ταῦτα δὴ νόμῳ μὲν τοῦτο ἀδικον καὶ
 αἰσχροὺς λέγεται, τὸ πλέον ζητεῖν ἔχειν τῶν πολλῶν, καὶ
 ἀδικεῖν αὐτὸ καλοῦσιν· ἡ δέ γε οἶμαι φύσις αὐτῆ ἀποφαίνει
 αὐτό, ὅτι δίκαιόν ἐστὶν τὸν ἀμείνω τοῦ χείρονος πλέον d
 ἔχειν καὶ τὸν δυνατώτερον τοῦ ἀδυνατωτέρου. δηλοῖ δὲ
 ταῦτα πολλαχού ὅτι οὕτως ἔχει, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις
 καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ὄλαις ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς γένεσι,

a 3 κατὰ (bis) B T P: τὰ κατὰ (bis) F a 6 αἰσχίον (αἰσχροὺς
 F) . . . νόμον T F: om. B W λόγον Riemann: νόμον B T P F
 a 7 ἐδιώκαθες κατὰ φύσιν B W (τὸ ante κατὰ add. P): ἐδιώκαθες T:
 (ἐδίωκες F et in marg. T et γρ. W) a 8 ante τὸ ἀδικεῖσθαι lacunam
 statuit Stephanus τὸ ἀδικεῖσθαι . . . ἀδικεῖν secl. Dobree b 2 ἐσ-
 τι(ν) τεθνάναι B P F: τεθνάναι ἐστὶν T (compendio) b 4 οὐ B P F:
 ᾧ T b 5 οἱ ante ἀσθενεῖς om. P c 3 λέγουσιν secl. Hermann
 d 1 αὐτό B T P F: αὐτ. Par. 2110

5 ὅτι οὕτω τὸ δίκαιον κέκριται, τὸν κρείττω τοῦ ἥττονος ἄρχειν
καὶ πλέον ἔχειν. ἐπεὶ ποίῳ δικαίῳ χρώμενος Ξέρξης ἐπὶ
τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπὶ Σκύθας; ἢ
e ἄλλα μυρία ἂν τις ἔχοι τοιαῦτα λέγειν. ἀλλ' οἶμαι οὗτοι
κατὰ φύσιν τὴν τοῦ δικαίου ταῦτα πράττουσιν, καὶ ναὶ μὰ
Δία κατὰ νόμον γε τὸν τῆς φύσεως, οὐ μέντοι ἴσως κατὰ
τοῦτον ὃν ἡμεῖς τιθέμεθα· πλάττοντες τοὺς βελτίστους καὶ
5 ἐρρωμενεστάτους ἡμῶν αὐτῶν, ἐκ νέων λαμβάνοντες, ὥσπερ
λέοντας, κατεπάδοντές τε καὶ γοητεύοντες καταδουλούμεθα
484 λέγοντες ὡς τὸ ἴσον χρῆ ἔχειν καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ καλὸν
καὶ τὸ δίκαιον. εἰ δέ γε οἶμαι φύσιν ἰκανὴν γένηται
ἔχων ἀνὴρ, πάντα ταῦτα ἀποσεισάμενος καὶ διαρρήξας καὶ
διαφυγών, καταπατήσας τὰ ἡμέτερα γράμματα καὶ μαγγα-
5 νεύματα καὶ ἐπφῶδας καὶ νόμους τοὺς παρὰ φύσιν ἅπαντας,
ἐπαναστὰς ἀνεφάνη δεσπότης ἡμέτερος ὁ δοῦλος, καὶ ἐνταῦθα
b ἐξέλαμψεν τὸ τῆς φύσεως δίκαιον. δοκεῖ δέ μοι καὶ Πίν-
δαρος ἅπερ ἐγὼ λέγω ἐνδείκνυσθαι ἐν τῷ ᾄσματι ἐν ᾧ λέγει
ὅτι—

νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς

5 θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων·

οὗτος δὲ δῆ, φησὶν,—

ἄγει δικαίων τὸ βιαιότατον

ὑπερτάτα χειρὶ· τεκμαίρομαι

ἔργοισιν Ἑρακλέος, ἐπεὶ—ἀπριάτας—

10 λέγει οὕτω πως—τὸ γὰρ ᾄσμα οὐκ ἐπίσταμαι—λέγει δ' ὅτι
οὔτε πριάμενος οὔτε δόντος τοῦ Γηρυόνου ἠλάσατο τὰς βοῦς,
c ὡς τούτου ὄντος τοῦ δικαίου φύσει, καὶ βοῦς καὶ τᾶλλα κτή-

ε 2 τὴν τοῦ δικαίου secl. Schleiermacher ε 3 τῆς re vera BT (?)
PF : om. Schanz (errore typothetarum ut videtur) ε 4 τιθέμεθα
secl. Hermann α 1 λέγοντες secl. Cobet α 3 ἀνὴρ B PF :
ὁ ἀνὴρ T α 4 διαφυγών secl. Naber γράμματα] περιάμματα
Valckenaer : πλάσματα Cobet β 7 δικαίων τὸ βιαιότατον Aristides
(cf. Legg. 714 e ἄγειν δικαιῶντα τὸ βιαιότατον) : βιαίων τὸ δικαιότατον
B T P F β 8 χειρὶ B F : χερὶ T P

ματα εἶναι πάντα τοῦ βελτιονός τε καὶ κρείττονος τὰ τῶν χειρόνων τε καὶ ἡττόνων.

Τὸ μὲν οὖν ἀληθές οὕτως ἔχει, γνώση δέ, ἂν ἐπὶ τὰ μείζω ἔλθῃς εἰσας ἤδη φιλοσοφίαν. φιλοσοφία γάρ τοί 5
 ἐστίν, ὧ Σώκρατες, χαρίεν, ἂν τις αὐτοῦ μετρίως ἄψῃται ἐν τῇ ἡλικίᾳ· ἐὰν δὲ περαιτέρω τοῦ δέοντος ἐνδιατρίψῃ, δια-
 φθορὰ τῶν ἀνθρώπων. ἐὰν γὰρ καὶ πάνυ εὐφυῆς ἦ καὶ πόρρω τῆς ἡλικίας φιλοσοφῇ, ἀνάγκη πάντων ἄπειρον γεγο-
 νέναι ἐστὶν ὧν χρὴ ἔμπειρον εἶναι τὸν μέλλοντα καλὸν d
 κάγαθόν καὶ εὐδόκιμον ἔσεσθαι ἄνδρα. καὶ γὰρ τῶν νόμων ἄπειροι γίνονται τῶν κατὰ τὴν πόλιν, καὶ τῶν λόγων οἷς δεῖ χρώμενον ὁμιλεῖν ἐν τοῖς συμβολαίοις τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, καὶ τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν τῶν 5
 ἀνθρωπείων, καὶ συλλήβδην τῶν ἡθῶν παντάπασιν ἄπειροι γίνονται. ἐπειδὴν οὖν ἔλθωσιν εἰς τινα ἰδίαν ἢ πολιτικὴν πρᾶξι, καταγέλαστοι γίνονται, ὥσπερ γε οἶμαι οἱ πολιτι- e
 κοί, ἐπειδὴν αὐτὸ εἰς τὰς ὑμετέρας διατριβὰς ἔλθωσιν καὶ τοὺς λόγους, καταγέλαστοί εἰσιν. συμβαίνει γὰρ τὸ τοῦ Εὐριπίδου· λαμπρός τέ ἐστὶν ἕκαστος ἐν τούτῳ, καὶ ἐπὶ τοῦτ' ἐπέιγεται, 5

νέμων τὸ πλείστον ἡμέρας τούτῳ μέρος,
 ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει βέλτιστος ὧν·

ὅπου δ' ἂν φαῦλος ἦ, ἐντεῦθεν φεύγει καὶ λουδορεῖ τοῦτο, 485
 τὸ δ' ἕτερον ἐπαιεῖ, εὐνοία τῇ ἑαυτοῦ, ἡγούμενος οὕτως αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπαιεῖν. ἀλλ' οἶμαι τὸ ὀρθότατόν ἐστιν ἀμφοτέρων μετασχεῖν. φιλοσοφίας μὲν ὅσον παιδείας χάριν καλὸν μετέχειν, καὶ οὐκ αἰσχροὺς μεираκίῳ ὄντι φιλοσοφεῖν· 5
 ἐπειδὴν δὲ ἤδη πρεσβύτερος ὧν ἄνθρωπος ἐτι φιλοσοφῇ, καταγέλαστον, ὧ Σώκρατες, τὸ χρῆμα γίνυται, καὶ ἔγωγε ὁμοίωτατον πάσχω πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦντας ὥσπερ πρὸς b

d 2 εὐδόκιμον T W F Gellius : εὐδαίμων' B d 3 τὴν B T P : om. F
 e 4 καὶ ἐπὶ B T P F : καὶ vulg. - e 7 τυγχάνει T : τυγχάνη B (cf. Alc. ii. 146 a 6' : τυγχάνη P F βέλτιστος] κράτιστος Alc. ii. l. c.

τοὺς ψελλιζομένους καὶ παίζοντας. ὅταν μὲν γὰρ παιδίον
 ἴδω, ᾧ ἔτι προσήκει διαλέγεσθαι οὕτω, ψελλιζόμενον καὶ
 παίζον, χαίρω τε καὶ χαρίεν μοι φαίνεται καὶ ἐλευθέριον καὶ
 5 πρέπον τῇ τοῦ παιδίου ἡλικίᾳ, ὅταν δὲ σαφῶς διαλεγόμενον
 παιδαρίου ἀκούσω, πικρὸν τί μοι δοκεῖ χρῆμα εἶναι καὶ ἀνιᾶ
 μου τὰ ὦτα καὶ μοι δοκεῖ δουλοπρεπές τι εἶναι· ὅταν δὲ
 c ἀνδρὸς ἀκούσῃ τις ψελλιζόμενου ἢ παίζοντα ὄρα, καταγέ-
 λαστον φαίνεται καὶ ἀνανδρον καὶ πληγῶν ἄξιον. ταῦτόν
 οὖν ἔγωγε τοῦτο πάσχω καὶ πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦντας. παρὰ
 νέφ μὲν γὰρ μειρακίῳ ὄρων φιλοσοφίαν ἄγαμαι, καὶ πρέπειν
 5 μοι δοκεῖ, καὶ ἡγοῦμαι ἐλεύθερόν τινα εἶναι τοῦτον τὸν
 ἄνθρωπον, τὸν δὲ μὴ φιλοσοφοῦντα ἀνελεύθερον καὶ οὐδέ-
 ποτε οὐδενὸς ἀξιῶσοντα ἑαυτὸν οὔτε καλοῦ οὔτε γενναίου
 d πράγματος· ὅταν δὲ δὴ πρεσβύτερον ἴδω ἔτι φιλοσοφοῦντα
 καὶ μὴ ἀπαλλαττόμενον, πληγῶν μοι δοκεῖ ἤδη δεῖσθαι,
 ᾧ Σώκρατες, οὗτος ὁ ἀνὴρ. ὁ γὰρ νυνδὴ ἔλεγον, ὑπάρχει
 τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ πάνυ εὐφυῆς ἦ, ἀνάνδρῳ γενέσθαι
 5 φεύγοντι τὰ μέσα τῆς πόλεως καὶ τὰς ἀγοράς, ἐν αἷς ἔφη ὁ
 ποιητὴς τοὺς ἄνδρας ἀριπρεπεῖς γίγνεσθαι, καταδεδυκότε δὲ
 τὸν λοιπὸν βίον βιῶναι μετὰ μειρακίων ἐν γωνίᾳ τριῶν ἢ
 e τεττάρων ψιθυρίζοντα, ἐλεύθερον δὲ καὶ μέγα καὶ ἱκανὸν
 μηδέποτε φθέγγασθαι. ἐγὼ δέ, ᾧ Σώκρατες, πρὸς σὲ ἐπιει-
 κῶς ἔχω φιλικῶς· κινδυνεύω οὖν πεπονηθεῖν νῦν ὅπερ ὁ
 Ζῆθος πρὸς τὸν Ἀμφίονα ὁ Εὐριπίδου, οὐπερ ἐμνήσθην.
 5 καὶ γὰρ ἐμοὶ τοιαῦτ' ἅττα ἐπέρχεται πρὸς σὲ λέγειν, οἷάπερ
 ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὅτι “ Ἀμελεῖς, ᾧ Σώκρατες, ὦν
 δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι, καὶ φύσιν ψυχῆς ὧδε γενναίαν μει-
 486 ρακιώδει τινὶ διατρέπεις μορφώματι, καὶ οὐτ' ἂν δίκης βου-

b 2 καὶ παίζοντας secl. Morstadt (et mox b 4 καὶ παίζον, c 1 ἢ παίζοντα ὄρα)

b 3 ψελλιζόμενον καὶ παίζον secl. Cobet c 3 τοῦτο

πάσχω B T P: πάσχω τοῦτο F παρὰ Stephanus: περὶ B² T P F:

περί B post hanc vocem distinguens c 6 καὶ B T P: τινα εἶναι καὶ F

d 2 μοι B T P: ἐμοὶ F e 1 ἱκανὸν] καλὸν Coraes: γενικὸν ci. Heindorf

e 2 πάνυ supra ἐπιεικῶς P e 7 γενναίαν] γενναίαν ἔχων Ruhnken (ἔχων

add. Nauck post ψυχῆς, λαχὼν Cron) a 1 διατρέπεις F (coniecerat

Grotius): διαπρέπεις B T P: διαστρέφεις Valckenaer ἔν] ἐν Coraes

λαῖσι προσθεῖ' ἂν ὀρθῶς λόγον, οὐτ' εἰκὸς ἂν καὶ πιθανὸν ἂν λάβοις, οὐθ' ὑπὲρ ἄλλου νεανικὸν βούλευμα βουλεύσαιο." καίτοι, ὦ φίλε Σώκρατες—καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῆς· εὐνοία γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ—οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι οὕτως ἔχειν 5 ὡς ἐγὼ σέ οἶμαι ἔχειν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πόρρω ἀεὶ φιλοσοφίας ἐλαύνοντας; νῦν γὰρ εἴ τις σοῦ λαβόμενος ἢ ἄλλου ὄτουοῦν τῶν τοιούτων εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπάγοι, φάσκων ἀδικεῖν μηδὲν ἀδικοῦντα, οἶσθ' ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ὅτι χρήσαιο σαυτῷ, ἀλλ' ἰλιγγιώης ἂν καὶ χασμῶο οὐκ ἔχων ὅτι b εἴποις, καὶ εἰς τὸ δικαστήριον ἀναβάς, κατηγοροῦ τυχῶν πάνν φαύλου καὶ μοχθηροῦ, ἀποθάνοις ἂν, εἰ βούλοιο θανάτου σοι τιμᾶσθαι. καίτοι πῶς σοφὸν τοῦτό ἐστιν, ὦ Σώκρατες, ἣτις εὐφυῆ λαβοῦσα τέχνη φῶτα ἔθηκε χείρονα, 5 — μήτε αὐτὸν αὐτῷ δυνάμενον βοηθεῖν μηδ' ἐκώσαι ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων μήτε ἑαυτὸν μήτε ἄλλον μηδένα, ὑπὸ δὲ τῶν ἐχθρῶν περισυλᾶσθαι πᾶσαν τὴν οὐσίαν, ἀτεχνῶς δὲ c ἀτιμον ζῆν ἐν τῇ πόλει; τὸν δὲ τοιοῦτον, εἴ τι καὶ ἀγροικότερον εἰρήσθαι, ἕξεστιν ἐπὶ κόρρησ τύπτουτα μὴ διδόναι δίκην. ἀλλ' ὠγαθέ, ἐμοὶ πείθου, παῦσαι δὲ ἐλέγχων, πραγμάτων δ' εὐμουσίαν ἄσκει, καὶ ἄσκει ὀπόθεν δόξεις 5 *desidero* *accomplishments.* φρονεῖν, ἄλλοις τὰ κομψὰ ταῦτα ἀφείς, εἴτε ληρήματα χρῆ φάναι εἶναι εἴτε φλυαρίας, ἐξ ὧν κενοῖσιν ἐγκατοικήσεις δόμοις· ζηλῶν οὐκ ἐλέγχοντας ἄνδρας τὰ μικρὰ ταῦτα, ἀλλ' οἷς ἔστιν καὶ βίος καὶ δόξα καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθὰ. d

ΣΩ. Εἰ χρυσοῦν ἔχων ἐτύγχανον τὴν ψυχὴν, ὦ Καλλί- κλεις, οὐκ ἂν οἶε με ἄσμενον εὐρεῖν τούτων τινὰ τῶν λίθων ἢ βασανίζουσιν τὸν χρυσοῦν, τὴν ἀρίστην, πρὸς ἧν τινα ἔμελ-

a 3 ἂν λάβοις BTPf: ἀναλάβοις F: λάβοις recc.: λάκοις Bonitz
 a 5 εἶναι BTP: om. F a 7 νῦν BTP: νυνί F a 8 ἀπάγοι
 BTPF Philodemus: ἀπαγάγοι Par. 2110 a 9 μηδὲν] οὐθὲν
 Philodemus b 1 ἰλιγγιώης Fbt: εἰλιγγιώης BTP b 5 ἣτις
 B Philodemus: ἣ τις F: εἴ τις TP εὐφυῆ BTP: εὐφουεῖ F: εὐφυᾶ
 vulg. c 2 τὸν δὲ TPF: τόνδε B: τὸν δὲ ci. Heindorf εἴ τι
 καὶ TPF: εἴ τι B c 4 πείθου BTPF: πιθοῦ Cobet ἐλέγχων
 BTF: ματαιάζων P: ἐν ἄλλῳ πρόσκειται παῦσαι ματαιάζων in marg. T
 d 4 ἢ BTP: ἢ F: als ci. Stallbaum; al Par. 1812

5 λον προσαγαγὼν αὐτήν, εἴ μοι ὁμολογήσειεν ἐκεῖνη καλῶς
τεθεραπεῦσθαι τὴν ψυχὴν, εὖ εἴσεσθαι ὅτι ἱκανῶς ἔχω καὶ
οὐδέν με δεῖ ἄλλης βασάνου;

e ΚΑΛ. Πρὸς τί δὴ τοῦτο ἐρωτᾷς, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐγὼ σοι ἐρῶ· νῦν οἶμαι ἐγὼ σοὶ ἐντετυχηκῶς
τοιούτῳ ἐρμαίῳ ἐντετυχηκέμαι.

ΚΑΛ. Τί δὴ;

5 ΣΩ. Εὖ οἶδ' ὅτι, ἂν μοι σὺ ὁμολογήσῃς περὶ ὧν ἡ ἐμὴ
ψυχὴ δοξάζει, ταῦτ' ἤδη ἐστὶν αὐτὰ τάληθῆ. ἐννοῶ γὰρ

487 ὅτι τὸν μέλλοντα βασανιεῖν ἱκανῶς ψυχῆς πέρι ὀρθῶς τε
— ζώσης καὶ μὴ τρία ἄρα δεῖ ἔχειν ἂ σὺ πάντα ἔχεις, ἐπιστή-
μην τε καὶ εὐνοίαν καὶ παρρησίαν. ἐγὼ γὰρ πολλοῖς ἐντυγ-
χάνω οἱ ἐμὲ οὐχ οἰοί τέ εἰσιν βασανίζειν διὰ τὸ μὴ σοφοὶ

5 εἶναι ὡσπερ σὺ· ἕτεροι δὲ σοφοὶ μὲν εἰσιν, οὐκ ἐθέλουσιν δέ
μοι λέγειν τὴν ἀλήθειαν διὰ τὸ μὴ κήδεσθαι μου ὡσπερ σὺ·
τῷ δὲ ξένῳ τῷδε, Γοργίας τε καὶ Πῶλος, σοφῶ μὲν καὶ

b φίλῳ ἐστὸν ἐμῷ, ἐνδεεστέρῳ δὲ παρρησίας καὶ αἰσχυνη-
ροτέρῳ μᾶλλον τοῦ δέοντος· πῶς γὰρ οὐ; ὦ γε εἰς τοσοῦτον
αἰσχύνῃς ἐληλύθατον, ὥστε διὰ τὸ αἰσχύνεσθαι τολμᾷ ἐκά-
τερος αὐτῶν αὐτὸς αὐτῷ ἐναντία λέγειν ἐναντίον πολλῶν

5 ἀνθρώπων, καὶ ταῦτα περὶ τῶν μεγίστων. σὺ δὲ ταῦτα
πάντα ἔχεις ἂ οἱ ἄλλοι οὐκ ἔχουσιν· πεπαίδευσαί τε γὰρ
ἱκανῶς, ὡς πολλοὶ ἂν φήσαιεν Ἀθηναίων, καὶ ἐμοὶ εἶ εὐνοῦς.

c τίνι τεκμηρίῳ χρῶμαι; ἐγὼ σοι ἐρῶ. οἶδα ὑμᾶς ἐγώ, ὦ
Καλλίκλεις, τέτταρας ὄντας κοινωνοὺς γεγονότας σοφίας, σέ
τε καὶ Τείσανδρον τὸν Ἀφιδναῖον καὶ Ἄνδρωνα τὸν Ἄνδρο-
τίωνος καὶ Ναυσικύδην τὸν Χολαργέα· καὶ ποτε ὑμῶν ἐγὼ

d 6 εὖ BTP: ἤδη εὖ F d 7 με BTWF: μοι scr. recc. δεῖ
BTP: ἔτι δεῖ F e 1 δὴ BTP: δὲ F e 5 ἂν ci. Bekker (ἂ ἂν
Par. 1811): ἂν BTPF a 2 τρία ἄρα BTPF Stobaeus: τρί' ἄττα
ci. Thompson ἂ σὺ πάντα(a) BTPF: ἄτινα σὺ πάντως Stobaeus
a 3 εὐνοίαν corr. Ven. 189 et legisse videtur Clemens: δόξαν BTPF
Stobaeus b 1 αἰσχυνηροτέρῳ BTP: αἰσχυνηροτέρῳ F b 5 ταῦτα
πάντα BTP: πάντα ταῦτα F b 7 (οἱ) πολλοὶ ci. Sauppe c 3 τεί-
σανδρον F: τίσανδρον BTPf c 4 ὑμῶν ἐγὼ BTP: ἐγὼ ὑμῶν F

ἐπήκουσα βουλευομένων μέχρι ὅποι τὴν σοφίαν ἀσκητέον 5
 εἶη, καὶ οἶδα ὅτι ἐνίκα ἐν ὑμῶν τοιάδε τις δόξα, μὴ προθυ-
 μείσθαι εἰς τὴν ἀκρίβειαν φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ εὐλαβεῖσθαι
 παρεκελεύεσθε ἀλλήλοις ὅπως μὴ πέρα τοῦ δέοντος σοφώ- d
 τεροὶ γενόμενοι λήσετε διαφθαρέντες. ἐπειδὴ οὖν σου ἀκούω
 ταῦτα ἐμοὶ συμβουλευόντος ἅπερ τοῖς σεαυτοῦ ἑταιροτάτοις,
 ἱκανόν μοι τεκμήριόν ἐστιν ὅτι ὡς ἀληθῶς μοι εὖνους εἶ.
 καὶ μὴν ὅτι γε οἶος παρρησιάζεσθαι καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι, 5
 αὐτός τε φῆς καὶ ὁ λόγος ὃν ὀλίγον πρότερον ἔλεγες ὁμο-
 λογεῖ σοι: ἔχει δὴ οὕτως δῆλον ὅτι τούτων περί νυνί·
 ἐάν τι σὺ ἐν τοῖς λόγοις ὁμολογήσης μοι, βεβασανισμένον e
 τοῦτ' ἤδη ἔσται ἱκανῶς ὑπ' ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, καὶ οὐκέτι αὐτὸ
 δεήσει ἐπ' ἄλλην βάσανον ἀναφέρειν. οὐ γὰρ ἂν ποτε
 αὐτὸ συνεχώρησας σὺ οὔτε σοφίας ἐνδεία οὔτ' αἰσχύνης
 περιουσία, οὐδ' αὖ ἀπατῶν ἐμὲ συγχωρήσαιοις ἂν· φίλος γάρ 5
 μοι εἶ, ὡς καὶ αὐτὸς φῆς. τῷ ὄντι οὖν ἡ ἐμὴ καὶ ἡ σὴ
 ὁμολογία τέλος ἤδη ἔξει τῆς ἀληθείας. πάντων δὲ καλ-
 λίστη ἐστὶν ἡ σκέψις, ᾧ Καλλίκλεις, περὶ τούτων ὦν σὺ
 δὴ μοι ἐπετίμησας, ποῖόν τινα χρὴ εἶναι τὸν ἄνδρα καὶ τί
 ἐπιτηδεύειν καὶ μέχρι τοῦ, καὶ πρεσβύτερου καὶ νεώτερου 488
 ὄντα. ἐγὼ γὰρ εἶ τι μὴ ὀρθῶς πράττω κατὰ τὸν βίον τὸν
 ἐμαυτοῦ, εὖ ἴσθι τοῦτο ὅτι ἀνὰ ἐκῶν ἐξαμαρτάνω ἀλλ' ἀμαθία
 τῇ ἐμῇ· σὺ οὖν, ὥσπερ ἤρξω νουθετεῖν με, μὴ ἀποστῆς,
 ἀλλ' ἱκανῶς μοι ἐνδειξαι τί ἔστω τοῦτο ὃ ἐπιτηδευτέον μοι, 5
 καὶ τίνα τρόπον κτησαίμην ἂν αὐτό, καὶ ἐάν με λάβης νῦν
 μὲν σοι ὁμολογήσαντα, ἐν δὲ τῷ ὑστέρω χρόνῳ μὴ ταῦτα
 πράττοντα ἅπερ ὁμολόγησα, πάνν με ἡγοῦ βλάκα εἶναι καὶ ^{ἀνηγ}
 μηκέτι ποτέ με νουθετήσης ὕστερον, ὡς μηδενὸς ἄξιον ὄντα. b
 ἐξ ἀρχῆς δέ μοι ἐπανάλαβε πῶς φῆς τὸ δίκαιον ἔχειν καὶ

c5 ἐπήκουσα BTP: ὑπήκουσα F d3 ταῦτα Ficinus (*idem te mihi*
counselium dantem): ταῦτα BTP: ταῦτα ταῦτ' F d6 ὀλίγον BTF:
 ὀλίγω P: om. F d7 νυνί BTF: νῦν P e4 συνεχώρησά F
 σὺ BT: σοι F: om. P e5 περιουσία F: παρουσία BTP e6 ἡ
 σὴ BTPF: σὴ vulg. e9 τινα BTP: τινα ποτέ F a6 ἐάν με
 F: ἐάν μὲν BT: ἐάν P: ἐάν γε f b2 καὶ σὺ BTP: σύ τε F

σὺ καὶ Πίνδαρος τὸ κατὰ φύσιν; ἄγειν βία τὸν κρείττω τὰ τῶν ἡττόνων καὶ ἄρχειν τὸν βελτίω τῶν χειρόνων καὶ πλέον
5 ἔχειν τὸν ἀμείνω τοῦ φαυλοτέρου; μή τι ἄλλο λέγεις τὸ δίκαιον εἶναι, ἢ ὀρθῶς μέμνημαι;

ΚΑΛ. Ἄλλα ταῦτα ἔλεγον καὶ τότε καὶ νῦν λέγω.

ΣΩ. Πότερον δὲ τὸν αὐτὸν βελτίω καλεῖς σὺ καὶ κρείττω;
c οὐδὲ γὰρ τοι τότε οἶός τ' ἢ μαθεῖν σου τί ποτε λέγοις.
πότερον τοὺς ἰσχυροτέρους κρείττους καλεῖς καὶ δεῖ ἀκροῶ-
σθαι τοῦ ἰσχυροτέρου τοὺς ἀσθενεστέρους, οἷόν μοι δοκεῖς
καὶ τότε ἐνδείκνυσθαι, ὡς αἱ μεγάλαι πόλεις ἐπὶ τὰς σμικρὰς
5 κατὰ τὸ φύσει δίκαιον ἔρχονται, ὅτι κρείττους εἰσὶν καὶ
ἰσχυρότεροι, ὡς τὸ κρείττον καὶ τὸ ἰσχυρότερον καὶ βέλτιον
ταῦτόν ὄν, ἢ ἔστι βελτίω μὲν εἶναι, ἡττω δὲ καὶ ἀσθενέ-
στερον, καὶ κρείττω μὲν εἶναι, μοχθηρότερον δέ· ἢ ὁ αὐτὸς
d ὄρος ἐστὶν τοῦ βελτίονος καὶ τοῦ κρείττονος; τοῦτό μοι
αὐτὸ σαφῶς διόρισον, ταῦτόν ἢ ἕτερόν ἐστιν τὸ κρείττον καὶ
τὸ βέλτιον καὶ τὸ ἰσχυρότερον;

ΚΑΛ. Ἄλλ' ἐγὼ σοι σαφῶς λέγω, ὅτι ταῦτόν ἐστιν.

5 ΣΩ. Οὐκοῦν οἱ πολλοὶ τοῦ ἐνὸς κρείττους εἰσὶν κατὰ
φύσιν; οἱ δὲ καὶ τοὺς νόμους τίθενται ἐπὶ τῷ ἐνί, ὥσπερ
καὶ σὺ ἄρτι ἔλεγες.

ΚΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Τὰ τῶν πολλῶν ἄρα νόμιμα τὰ τῶν κρειπτόνων
10 ἐστίν.

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

e ΣΩ. Οὐκοῦν τὰ τῶν βελτιόνων; οἱ γὰρ κρείττους βελ-
τίους πολὺ κατὰ τὸν σὸν λόγον.

ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰ τούτων νόμιμα κατὰ φύσιν καλά, κρειπ-
5 τόνων γε ὄντων;

b 4 πλέον] πλείον BTP: πλείω F b 7 ἔλεγον secl. Schanz
c 1 τ' ἢ F (τ' εἰ f): τ' ἢι BT: τ' ἦν P λέγοις F: λέγεις BTP
c 3 δοκεῖς] ἐδόκεισ Coraes c 6 καὶ τὸ F: καὶ BTP c 7 ἢ
TPF: ἦ B e 2 πολὺ BTPF: που Hermann

ΚΑΛ. Φημί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οἱ πολλοὶ νομίζουσιν οὕτως, ὡς ἄρτι αὐτὸν ἐλεγεσ, δίκαιον εἶναι τὸ ἴσον ἔχειν καὶ αἰσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; ἔστιν ταῦτα ἢ οὐ; καὶ ὅπως μὴ ἀλώσῃ 489 ἐνταῦθα σὺ αὐτὸν αἰσχυρόμενος. νομίζουσιν, ἢ οὐ, οἱ πολλοὶ τὸ ἴσον ἔχειν ἀλλ' οὐ τὸ πλεον δίκαιον εἶναι, καὶ αἰσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; μὴ φθόνοι μοι ἀποκρίνασθαι τοῦτο, Καλλίκλεις, ἦν', ἐάν μοι ὁμολογήσῃς, βεβαιώσωμαι 5 ἤδη παρὰ σοῦ, ἅτε ἱκανοῦ ἀνδρὸς διαγνώμαι ὁμολογηκόςτος.

ΚΑΛ. Ἄλλ' οἷ γε πολλοὶ νομίζουσιν οὕτως.

ΣΩ. Οὐ νόμφ ἄρα μόνον ἐστὶν αἰσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, οὐδὲ δίκαιον τὸ ἴσον ἔχειν, ἀλλὰ καὶ φύσει· b ὥστε κωδυνεύεις οὐκ ἀληθῆ λέγειν ἐν τοῖς πρόσθεν οὐδὲ ὀρθῶς ἐμοῦ κατηγορεῖν λέγων ὅτι ἐναντίον ἐστὶν ὁ νόμος καὶ ἡ φύσις, ἃ δὴ καὶ ἐγὼ γνοὺς κακοῦργῶ ἐν τοῖς λόγοις, ἐὰν μὲν τις κατὰ φύσιν λέγῃ, ἐπὶ τὸν νόμον ἄγων, ἐὰν δέ 5 τις κατὰ νόμον, ἐπὶ τὴν φύσιν.

ΚΑΛ. Οὐτοσί ἀνὴρ οὐ παύσεται φλυαρῶν. εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ αἰσχύνη τηλικούτος ὢν ὀνόματα θηρεύων, καὶ ἐὰν τις ῥήματι ἀμάρτη, ἔρμαιον τοῦτο ποιούμενος; ἐμὲ γὰρ c οἷε ἄλλο τι λέγειν τὸ κρεῖττους εἶναι ἢ τὸ βελτίους; οὐ πάλα σοι λέγω ὅτι ταυτὸν φημι εἶναι τὸ βέλτιον καὶ τὸ κρεῖττον; ἢ οἷε με λέγειν, ἐὰν συρφετὸς συλλεγῆ δούλων ^{αὐτῶν} καὶ παντοδαπῶν ἀνθρώπων μηδενὸς ἀξίων πλην ἴσως τῷ 5 σώματι ἰσχυρίσασθαι, καὶ οὗτοι φῶσιν, αὐτὰ ταῦτα εἶναι νόμιμα;

ΣΩ. Εἶπεν, ὦ σοφώτατε Καλλίκλεις· οὕτω λέγεις;

ΚΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, ὦ δαιμόνιε, καὶ αὐτὸς πάλα τοπάξω d τοιοῦτόν τί σε λέγειν τὸ κρεῖττον, καὶ ἀνερωτῶ γλιχόμενος σαφῶς εἰδέναι ὅτι λέγεις. οὐ γὰρ δήπου σύ γε τοὺς δύο

a 2 αὐτὸν F: om. BTP a 5 βεβαιώσωμαι TF: βεβαιώσωμαι re
vera BP b 6 νόμον F: τὸν νόμον BTP c 4 συλλεγῆ B³TPf:
συλλεγῆ B: σὺ λέγῃ F c 6 αὐτὰ] ἄττα ci. Heindorf

βελτίους ἡγῆ τοῦ ἐνός, οὐδὲ τοὺς σοὺς δούλους βελτίους
5 σοῦ, ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσω ἢ σύ. ἀλλὰ πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἰπέ
τί ποτε λέγεις τοὺς βελτίους, ἐπειδὴ οὐ τοὺς ἰσχυροτέρους;
καὶ ὧ θαυμάσιε πρῶτερόν με προδίδασκε, ἵνα μὴ ἀποφοιτήσω
παρὰ σοῦ.

e ΚΑΛ. Εἰρωνεύη, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Μὰ τὸν Ζῆθον, ὦ Καλλίκλεις, ᾧ σὺ χρώμενος πολλὰ
νυνδὴ εἰρωνεύου πρὸς με· ἀλλ' ἴθι εἰπέ, τίνας λέγεις τοὺς
βελτίους εἶναι;

5 ΚΑΛ. Τοὺς ἀμείνους ἔγωγε.

ΣΩ. Ὅρα ἄρα ὅτι σὺ αὐτὸς ὀνόματα λέγεις, δηλοῖς δὲ
οὐδέν; οὐκ ἐρεῖς, τοὺς βελτίους καὶ κρείττους πότερον τοὺς
φρονιμωτέρους λέγεις ἢ ἄλλους τινάς;

ΚΑΛ. Ἄλλὰ ναὶ μὰ Δία τούτους λέγω, καὶ σφόδρα γε.

* 490 ΣΩ. Πολλάκις ἄρα εἰς φρονῶν μυρίων μὴ φρονούντων
κρείττων ἐστὶν κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ τοῦτον ἄρχειω δεῖ,
1 τοὺς δ' ἄρχεσθαι, καὶ πλεόν ἔχειν τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχο-
μένων· τοῦτο γάρ μοι δοκεῖς βούλεσθαι λέγειν—καὶ οὐ
5 ῥήματι θηρεύω—εἰ ὁ εἰς τῶν μυρίων κρείττων.

ΚΑΛ. Ἄλλὰ ταῦτ' ἔστιν ἃ λέγω. τοῦτο γὰρ οἶμαι ἐγὼ
τὸ δίκαιον εἶναι φύσει, τὸ βελτίω ὄντα καὶ φρονιμώτερον
καὶ ἄρχειω καὶ πλεόν ἔχειν τῶν φαυλοτέρων.

b ΣΩ. Ἐχε δὴ αὐτοῦ. τί ποτε αὖ νῦν λέγεις; ἐὰν ἐν
τῷ αὐτῷ ὦμεν, ὥσπερ νῦν, πολλοὶ ἄθροοι, καὶ ἡμῖν ἢ
ἐν κοινῷ πολλὰ σιτία καὶ ποτά, ὦμεν δὲ παντοδαποί, οἱ
μὲν ἰσχυροί, οἱ δ' ἀσθενεῖς, εἰς δὲ ἡμῶν ἢ φρονιμώτερος
5 περὶ ταῦτα, ἰατρὸς ὢν, ἢ δέ, οἶον εἰκός, τῶν μὲν ἰσχυρότερος,
τῶν δὲ ἀσθενέστερος, ἄλλο τι ἢ οὗτος, φρονιμώτερος ἡμῶν
ὢν, βελτίων καὶ κρείττων ἐστὶ εἰς ταῦτα;

d 6 τι B T P: ὅτι F: τίνας Routh (quos Ficinus) βελτίους W F:
βελτίστους B T f e 2 μὰ B T P F: οὐ μὰ Hermogenes a 5 ῥή-
ματι B T P F: ῥήματα vulg.: ῥημάτια Badham a 7 τὸ] τὸν Madvig
b 2 ἄθροοι scripsi: ἀνθρώποι F (ἀνθρωποὶ ὄντες ut videtur f): ἀθροοὶ
ἀνθρωποὶ B T: ἀνθρωποὶ ἀθροοὶ P b 4 φρονιμώτερος B T P f:
φρόνιμος F b 6 φρονιμώτατος F

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἡ οὖν τούτων τῶν σιτίων πλέον ἡμῶν ἐκτέον αὐτῷ, **c**
 ὅτι βελτίων ἐστίν, ἢ τῷ μὲν ἄρχειν πάντα ἐκείνον δεῖ νέμειν, **γ**
 ἐν τῷ δὲ ἀναλίσκειν τε αὐτὰ καὶ καταχρηῆσθαι εἰς τὸ ἑαυτοῦ
 σῶμα οὐ πλεονεκτικόν, εἰ μὴ μέλλει ζημιοῦσθαι, ἀλλὰ τῶν
 μὲν πλέον, τῶν δ' ἔλαττον ἐκτέον· ἐὰν δὲ τύχη πάντων **5**
 ἀσθενέστατος ὢν, πάντων ἐλάχιστον τῷ βελτίστῳ, ᾧ Καλ-
 λίκλεις; οὐχ οὕτως, ὠγαθέ;

ΚΑΛ. Περὶ σιτία, λέγεις, καὶ ποτὰ καὶ ἰατροὺς καὶ φλυα-
 ρίας· ἐγὼ δὲ οὐ ταῦτα λέγω. **d**

ΣΩ. Πότερον οὐ τὸν φρονιμώτερον βελτίῳ λέγεις; φάθι
 ἢ μή.

ΚΑΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ τὸν βελτίῳ πλέον δεῖν ἔχειν; **5**

ΚΑΛ. Οὐ σιτίων γε οὐδὲ ποτῶν.

ΣΩ. Μανθάνω, ἀλλ' ἴσως ἱματίων, καὶ δεῖ τὸν ὑφαντι-
 κώτατον μέγιστον ἱμάτιον ἔχειν καὶ πλείστα καὶ κάλλιστα
 ἀμπεχόμενον περιέναι;

ΚΑΛ. Ποίων ἱματίων; **10** —

ΣΩ. Ἄλλ' εἰς ὑποδήματα δῆλον ὅτι δεῖ πλεονεκτεῖν τὸν
 φρονιμώτατον εἰς ταῦτα καὶ βέλτιστον. τὸν σκυτοτόμον **e**
 ἴσως μέγιστα δεῖ ὑποδήματα καὶ πλείστα ὑποδεδεμένον
 περιπατεῖν.

ΚΑΛ. Ποῖα ὑποδήματα; φλυαρεῖς ἔχων. —

ΣΩ. Ἄλλ' εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα λέγεις, ἴσως τὰ τοιάδε· οἶον **5**
 γεωργικὸν ἄνδρα περὶ γῆν φρόνιμόν τε καὶ καλὸν καὶ ἀγαθόν,
 τοῦτον δὴ ἴσως δεῖ πλεονεκτεῖν τῶν σπερμάτων καὶ ὡς
 πλείστῳ σπέρματι χρῆσθαι εἰς τὴν αὐτοῦ γῆν.

c 3 τῷ δὲ B T P F: δὲ τῷ scr. recc. **c** 4 μέλλει T² P: μέλλη
 B T F **c** 7 ὠγαθέ Callicli tribuit Hirschig **c** 8 περὶ B T P F:
 τί δὲ Vind. 21 et suprascr. b **d** 2 οὐ B F: οὖν T P f **d** 5 δεῖν
 B F: δεῖ T (sed suprascr. v): γε δεῖν P **d** 6 οὐ] ἀλλ' οὐ Cobet
d 7 καὶ B T P f: om. F **e** 1 φρονιμώτατον F: φρονιμώτερον B T P
e 4 ἔχων B T P f: λέγων F

ΚΑΛ. Ὡς αἰεὶ ταῦτὰ λέγεις, ᾧ Σώκρατες.

10 ΣΩ. Οὐ μόνον γε, ᾧ Καλλίκλεις, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν.

49I ΚΑΛ. Νῆ τοὺς θεοὺς, ἀτεχνῶς γε αἰεὶ σκυτέας τε καὶ κναφέας καὶ μαγείρους λέγων καὶ ἰατροὺς οὐδὲν παύη, ὡς περὶ τούτων ἡμῖν ὄντα τὸν λόγον.

ΣΩ. Οὐκοῦν σὺ ἐρεῖς περὶ τίνων ὁ κρείττων τε καὶ
5 φρονιμώτερος πλέον ἔχων δικαίως πλεουεκτεῖ; ἢ οὔτε ἐμοῦ ὑποβάλλουτος ἀνέξῃ οὔτ' αὐτὸς ἐρεῖς;

ΚΑΛ. Ἄλλ' ἔγωγε καὶ πάλαι λέγω. πρῶτον μὲν τοὺς κρείττους οἳ εἰσω οὐ σκυτοτόμους λέγω οὐδὲ μαγείρους, ἀλλ'
b οἳ ἂν εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα φρόνιμοι ᾧσι, ὅντινα ἂν τρόπον εὖ οἰκοῖτο, καὶ μὴ μόνον φρόνιμοι, ἀλλὰ καὶ ἀνδρείοι, ἱκανοὶ ὄντες ἃ ἂν νοήσωσιν ἐπιτελεῖν, καὶ μὴ ἀποκάμνωσι διὰ μαλακίαν τῆς ψυχῆς.

5 ΣΩ. Ὅρᾳς, ᾧ βέλτιστε Καλλίκλεις, ὡς οὐ ταῦτὰ σὺ τ' ἐμοῦ κατηγορεῖς καὶ ἐγὼ σοῦ; σὺ μὲν γὰρ ἐμὲ φῆς αἰεὶ ταῦτὰ λέγειν, καὶ μέμφη μοι· ἐγὼ δὲ σοῦ τούναντίον, ὅτι οὐδέποτε ταῦτὰ λέγεις περὶ τῶν αὐτῶν, ἀλλὰ τότε μὲν τοὺς
c βελτίους τε καὶ κρείττους τοὺς ἰσχυροτέρους ὠρίζου, αὐθις δὲ τοὺς φρονιμωτέρους, νῦν δ' αὖ ἕτερόν τι ἠκεις ἔχων· ἀνδρειότεροί τινες ὑπὸ σοῦ λέγονται οἱ κρείττους καὶ οἱ βελτίους. ἀλλ', ὦγαθέ, εἰπὼν ἀπαλλάγηθι τίνας ποτὲ λέγεις
5 τοὺς βελτίους τε καὶ κρείττους καὶ εἰς ὅτι.

ΚΑΛ. Ἄλλ' εἰρηκά γε ἔγωγε τοὺς φρονίμους εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ ἀνδρείους. τούτους γὰρ
d προσήκει τῶν πόλεων ἄρχειν, καὶ τὸ δίκαιον τοῦτ' ἐστίν, πλέον ἔχειν τούτους τῶν ἄλλων, τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀρχομένων.

a 1 ἀτεχνῶς T P F: ἀτέχνως B a 2 κναφέας B T P (sed κ ex γ T):
κναφέας F (sed κν supra γν f) ὡς] ὡσπερ Baier a 3 ὄντα re
vera B P F t: τα T a 4 περὶ secl. Hirschig a 5 ἢ T P F: om.
B (sed suprascr. B²) b 5 οὐ ταῦτὰ T P: οὔτ' αὐτὰ B: οὐ τὰ αὐτὰ F
b 8 τότε B P F: ἤ τότε T c 1 βελτίστους P c 7 τούτους B T P f:
τούτοις F

ΣΩ. Τί δέ; αὐτῶν, ᾧ ἐταίρε, τί; ἢ τι ἄρχοντας ἢ ἀρχο-
μένους;

5

ΚΑΛ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ἐνα ἕκαστον λέγω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχοντα· ἢ τοῦτο
μὲν οὐδὲν δεῖ, αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχειν, τῶν δὲ ἄλλων;

ΚΑΛ. Πῶς ἑαυτοῦ ἄρχοντα λέγεις;

ΣΩ. Οὐδὲν ποικίλον ἄλλ' ὥσπερ οἱ πολλοί, σώφρονα
ὄντα καὶ ἐγκρατῆ αὐτὸν ἑαυτοῦ, τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν
ἄρχοντα τῶν ἐν ἑαυτῷ.

e

ΚΑΛ. Ὡς ἡδὺς εἶ· τοὺς ἡλιθίους λέγεις τοὺς σώφρονας.

ΣΩ. Πῶς γὰρ [οὔ]; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν γνοίῃ ὅτι οὐ τοῦτο
λέγω.

ΚΑΛ. Πάνυ γε σφόδρα, ᾧ Σώκρατες. ἐπεὶ πῶς ἂν
εὐδαίμων γένοιτο ἄνθρωπος δουλεύων ὄψωσιν;

5

ἄλλα τοῦτ' ἐστὶν τὸ κατὰ φύσιν καλὸν καὶ δίκαιον, ὃ ἐγὼ σοι νῦν παρ-
ρησιαζόμενος λέγω, ὅτι δεῖ τὸν ὀρθῶς βιωσόμενον τὰς μὲν
ἐπιθυμίας τὰς ἑαυτοῦ εἶναι ὡς μεγίστας εἶναι καὶ μὴ κολάζειν,
ταύταις δὲ ὡς μεγίσταις οὔσαις ἱκανὸν εἶναι ὑπηρετεῖν δι'

492

ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν, καὶ ἀποπιμπλάναι ᾧν ἂν αἰεὶ ἢ ἐπι-
θυμία γίγνηται. ἄλλα τοῦτ' οἶμαι τοῖς πολλοῖς οὐ δυνατόν·

ὅθεν ψέγουσιν τοὺς τοιούτους δι' αἰσχύνην, ἀποκρυπτόμενοι
τὴν αὐτῶν ἀδυναμίαν, καὶ αἰσχρὸν δὴ φασιν εἶναι τὴν ἀκο-

5

λασίαν, ὅπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐγὼ ἔλεγον, δουλούμενοι τοὺς
βελτίους τὴν φύσιν ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ οὐ δυνάμενοι

ἐκπορίζεσθαι ταῖς ἡδοναῖς πλήρωσιν ἐπαινοῦσιν τὴν σωφρο-
σύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην διὰ τὴν αὐτῶν ἀνανδρίαν. ἐπεὶ

b

ὅσοις ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν ἢ βασιλέων ὑέσιν εἶναι ἢ αὐτοὺς τῇ
φύσει ἱκανοὺς ἐκπορίσασθαι ἀρχὴν τινα ἢ τυραννίδα ἢ δυνα-

d 4 αὐτῶν BT: αὐτῶν WF τί; ἢ τι] τί ἢ τί B: τί ἢ τί TWF: δτιῆ Olympiodorus (Callieli tribuens) ἄρχοντας ἢ ἀρχομένουσ
TWF: ἀρχομένουσ B (ἢ τοὺσ ἀρχοντας καὶ ἀρχομένουσ in marg. rec. b)
e 3 οὔ secl. Routh ὅστισ ἀγνωσίῃ Alexander οὐ τοῦτο PF Alex-
ander: οὐ τοῦτο ** (sed τοῦ ex emend.) T: ουτω B a 2 ἢ] ἐν P
a 6 πρόσθεν BPF: ἐμπροσθεν T b 2 ὅσοισ F: θεοῖσ BTP: δὲ οἷσ
W: γε οἷσ f et rec. b: τοῖσ t b 3 ἐκπορίσασθαι BTP: πορίσασθαι F

στείαν, (τί ἂν) τῇ ἀληθείᾳ αἴσχιον καὶ κάκιον εἶη σωφρο-
 5 σύνης καὶ δικαιοσύνης τούτοις τοῖς ἀνθρώποις, οἷς ἐξὸν
 ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν καὶ μηδενὸς ἐμποδῶν ὄντος, αὐτοὶ
 γὰρ αὐτοῖς δεσπότην ἐπαγάγοιεν τὸν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων
 νόμον τε καὶ λόγον καὶ ψόγον; ἢ πῶς οὐκ ἂν ἄθλιοι γεγονότες
 c εἶεν ὑπὸ τοῦ καλοῦ τοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς σωφροσύνης,
 μηδὲν πλεόν νέμοντες τοῖς φίλοις τοῖς αὐτῶν ἢ τοῖς ἐχθροῖς,
 καὶ ταῦτα ἄρχοντες ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει; ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ,
 ᾧ Σώκρατες, ἦν φῆς σὺ διώκειν, ᾧδ' ἔχει· τρυφή καὶ ἀκο-
 5 λασία καὶ ἐλευθερία, ἐὰν ἐπικουρίαν ἔχη, τοῦτ' ἐστὶν ἀρετὴ
 τε καὶ εὐδαιμονία, τὰ δὲ ἄλλα ταῦτ' ἐστὶν τὰ καλλωπίσματα,
 τὰ παρὰ φύσιν συνθήματα ἀνθρώπων, φλυαρία καὶ οὐδενὸς
 ἄξια.

d ΣΩ. Οὐκ ἀγεννῶς γε, ᾧ Καλλίκλεις, ἐπεξέρχη τῷ λόγῳ
 παρρησιαζόμενος· σαφῶς γὰρ σὺ νῦν λέγεις ἂ οἱ ἄλλοι
 διανοοῦνται μὲν, λέγειν δὲ οὐκ ἐθέλουσιν. δέομαι οὖν ἐγώ
 σου μηδενὶ τρόπῳ ἀνεῖναι, ἵνα τῷ ὄντι κατάδηλον γένηται
 5 πῶς βιωτέον. καὶ μοι λέγε· τὰς μὲν ἐπιθυμίας φῆς σὺ
 κολαστέον, εἰ μέλλει τις οἶον δεῖ εἶναι, ἐῶντα δὲ αὐτὰς ὡς
 μεγίστας πλήρωσιν αὐταῖς ἀμόθην γέ ποθεν ἐτοιμάζεις, καὶ
 e τοῦτο εἶναι τὴν ἀρετὴν;

ΚΑΛ. Φημὶ ταῦτα ἐγώ.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα ὀρθῶς λέγονται οἱ μηδενὸς δεόμενοι εὐδαι-
 μονες εἶναι.

5 ΚΑΛ. Οἱ λίθοι γὰρ ἂν οὕτω γε καὶ οἱ νεκροὶ εὐδαι-
 μονέστατοι εἶεν.

ΣΩ. Ἄλλὰ μὲν δὴ καὶ ὡς γε σὺ λέγεις δεινὸς ὁ βίος.

b 4 τί ἂν Woolsey: om. BTPF (add. τί in marg. rec. b) b 5 καὶ
 δικαιοσύνης F: om. BTP b 6 αὐτοὶ F: αὐτοῖς BTP (sed σ erasum
 in B) b 7 ἑαυτοῖς om. P ἐπάγοιεντο P b 8 καὶ λόγον secl.
 ci. Schanz c 1 εἶησαν BTPF τοῦ τῆς σωφροσύνης καὶ δικαιο-
 σύνης F c 6 ἐστὶν] ἄρα Schanz d 7 ἀμόθην (sic) F: ἄμοθεν f:
 ἄλλοθέν BTP e 2 ἐγώ BTP: λέγω F e 5, 6 ἂν . . .
 εἶεν F: ἂν . . . εἰσιν BTP: δὴ . . . εἰσιν Schanz e 7 ὡς BTPF
 Stobaeus: ᾧν Badham σὺ BTP: σύ γε F

οὐ γάρ τοι θαυμάζοιμ' ἂν εἰ Εὐριπίδης ἀληθῆ ἐν τοῖσδε λέγει, λέγων—

τίς δ' οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστι καθθανεῖν, 10

τὸ καθθανεῖν δὲ ζῆν;

καὶ ἡμεῖς τῷ ὄντι ἴσως τέθναμεν· ἤδη γάρ του ἔγωγε καὶ 493
ἤκουσα τῶν σοφῶν ὡς νῦν ἡμεῖς τέθναμεν καὶ τὸ μὲν
σῶμά ἐστιν ἡμῶν σῆμα, τῆς δὲ ψυχῆς τοῦτο ἐν ᾧ ἐπι-
θυμῖαι εἰσὶ τυγχάνει ὃν οἶον ἀναπείθεσθαι καὶ μεταπίπτειν
ἄνω κάτω, καὶ τοῦτο ἄρα τις μυθολογῶν κομφὸς ἀνὴρ, ἴσως 5
Σικελὸς τις ἢ Ἰταλικός, παράγων τῷ ὀνόματι διὰ τὸ πιθανόν
τε καὶ πειστικὸν ὠνόμασε Πίθον, τοὺς δὲ ἀνοήτους ἀμύητους,
τῶν δ' ἀνοήτων τοῦτο τῆς ψυχῆς οὐ αἱ ἐπιθυμῖαι εἰσὶ, b
τὸ ἀκόλαστον αὐτοῦ καὶ οὐ στεγανόν, ὡς τετρημένος εἶη
πίθος, διὰ τὴν ἀπληστίαν ἀπεικάσας. τούναντιον δὲ οὗτος
σοί, ὦ Καλλίκλεις, ἐνδείκνυται ὡς τῶν ἐν Ἄιδου—τὸ αἰδὲς
δὲ λέγων—οὗτοι ἀθλιώτατοι ἂν εἶεν, οἱ ἀμύητοι, καὶ φοροῖεν 5
εἰς τὸν τετρημένον Πίθον ὕδωρ ἐτέρω τοιούτῳ τετρημένῳ
κοσκίνῳ. τὸ δὲ κόσκινον ἄρα λέγει, ὡς ἔφη ὁ πρὸς ἐμὲ
λέγων, τὴν ψυχὴν εἶναι· τὴν δὲ ψυχὴν κοσκίνῳ ἀπήκασεν c
τὴν τῶν ἀνοήτων ὡς τετρημένην, ἅτε οὐ δυναμένην στέγειν
δι' ἀπιστίαν τε καὶ λήθην. ταῦτ' ἐπεικῶς μὲν ἐστιν ὑπό

e8 τοι F Stobaeus: τι BTP Iamblichus e 10 δ' BTPf:
om. F a 1 ἤδη γάρ F Iamblichus Stobaeus: ἤδη BTP: ὑπερ
ἤδη vulg. a 3 αἱ ἐπιθυμῖαι F a 4 (ὅτι) τυγχάνει ci.
H. Richards a 5 ἄνω κάτω BPF Iamblichus Stobaeus: ἔνω
καὶ κάτω T a 6 σικελός BTP: σικελικός F Iamblichus Olym-
piodorus Stobaeus ἰταλικός BTPF Stobaeus: ἰταλικός τις
Iamblichus a 7 πειστικὸν F: πιστικὸν BTP Stobaeus Iam-
blichus b 1 δ' vel δὲ BTPF Iamblichus Stobaeus: secl.
Madvig ἀνοήτων F Iamblichus Stobaeus: ἀμύητων BTP ai
BTPF Iamblichus: om. Stobaeus b 2 (διὰ) τὸ ἀκόλαστον
ci. Heindorf αὐτοῦ om. Sauppe τὸ . . . στεγανόν secl.
Hirschig b 4 αἰδὲς F (cf. Phaed. 79, a 4 et passim): αἰδὲς
BTPf Stobaeus: ἀηδὲς Iamblichus b 5 ἂν εἶεν BTPf: εἶεν
Stobaeus: εἰσὶν F Iamblichus b 6 ὕδωρ] οἶνον Stobaeus τετρη-
μένῳ secl. Hirschig c 2 τὴν . . . τετρημένην secl. Cobet c 3 δι'
. . . λήθην secl. Cobet ἀπιστίαν] ἀπληστίαν ci. Schleiermacher
ἐπεικῶς secl. Cobet

τι ἄτοπα, δηλοῖ μὴν ὃ ἐγὼ βούλομαι σοι ἐνδειξάμενος, ἐάν
 5 πως οἴος τε ᾧ, πείσαι μεταθέσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀπλήστως καὶ
 ἀκολάστως ἔχοντος βίου τὸν κοσμίως καὶ τοῖς ἀεὶ παροῦσιν
 ἱκανῶς καὶ ἐξαρκούντως ἔχοντα βίον ἐλέσθαι. ἀλλὰ πότε-
 d ρον πείθω τί σε καὶ μετατίθεσθαι εὐδαιμονεστέρους εἶναι
 τοὺς κοσμίους τῶν ἀκολάστων, ἢ οὐδ' ἂν ἄλλα πολλὰ
 τοιαῦτα μυθολογῶ, οὐδέν τι μᾶλλον μεταθήσῃ;

ΚΑΛ. Τοῦτ' ἀληθέστερον εἴρηκας, ᾧ Σώκρατες.

5 ΣΩ. Φέρε δὴ, ἄλλην σοι εἰκόνα λέγω ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 γυμνασίου τῇ νῦν. σκόπει γὰρ εἰ τοιόνδε λέγεις περὶ τοῦ
 βίου ἐκατέρου; τοῦ τε σώφρονος καὶ τοῦ ἀκολάστου, οἷον
 εἰ δυοῖν ἀνδροῖν ἐκατέρῳ πίθει πολλοὶ εἶεν καὶ τῷ μὲν
 e ἐτέρῳ ὑγιεῖς καὶ πλήρεις, ὁ μὲν οἴνου, ὁ δὲ μέλιτος, ὁ δὲ
 γάλακτος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πολλῶν, νάματα δὲ σπάνια καὶ
 χαλεπὰ ἐκάστου τούτων εἶη καὶ μετὰ πολλῶν πόνων καὶ
 χαλεπῶν ἐκποριζόμενα· ὁ μὲν οὖν ἕτερος πληρωσάμενος
 5 μῆτ' ἐποχετεύοι μῆτε τι φροντίζοι, ἀλλ' ἔνεκα τούτων
 ἡσυχίαν ἔχοι· τῷ δ' ἐτέρῳ τὰ μὲν νάματα, ὥσπερ καὶ
 ἐκείνῳ, δυνατὰ μὲν πορίζεσθαι, χαλεπὰ δέ, τὰ δ' ἀγγεῖα
 τετρημένα καὶ σαθρά, ἀναγκάζοιτο δ' ἀεὶ καὶ νύκτα καὶ
 494 ἡμέραν πιμπλάναι αὐτά, ἢ τὰς ἐσχάτας λυπόιτο λύπας·
 ἄρα τοιούτου ἐκατέρου ὄντος τοῦ βίου, λέγεις τὸν τοῦ ἀκο-
 λάστου εὐδαιμονέστερον εἶναι ἢ τὸν τοῦ κοσμίου; πείθω
 τί σε ταῦτα λέγων συγχωρῆσαι τὸν κόσμιον βίον τοῦ
 5 ἀκολάστου ἀμείνω εἶναι, ἢ οὐ πείθω;

ΚΑΛ. Οὐ πείθεις, ᾧ Σώκρατες. τῷ μὲν γὰρ πληρω-
 σαμένῳ ἐκείνῳ οὐκέτ' ἔστιν ἡδονὴ οὐδεμία, ἀλλὰ τοῦτ'

c 4 δηλοῖ μὴν T f Iamblichus : δηλοῖ μὲν B (δὲ suprascr.
 b) P d 1 μετατίθεσθαι B T P f : μεταθέσθαι F : μετατίθεσαι scr.
 recc. d 2 οὐδ' ἂν ἄλλα Sauppe : οὐδὲν ἀλλὰ B T : οὐδὲν ἀλλ'
 ἂν P : οὐδὲ ἀλλὰ F : οὐδὲν ἀλλὰ κἂν t d 4 ἀληθέστερον B T P :
 ἀληθέστατον F Olympiodorus e 2 καὶ χαλεπὰ secl. Morstadt
 e 7 ἐκείνῳ B T P f : ἐκεῖ F e 8 δ' ἀεὶ F Iamblichus : ἀ(ι)εὶ B T P
 (καὶ ante ἀναγκάζοιτο add. vulg.) a 2 ἐκατέρου B T P F : om.
 Iamblichus : ἐκατέρῳ scr. recc. a 7 οὐκέτ' P : οὐκ ἐτι F : οὐκ ἔτ'
 B : οὐκ T

ἔστιν, ὃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, τὸ ὥσπερ λίθον ζῆν, ἐπειδὴν
πληρώσῃ, μήτε χαίροντα ἔτι μήτε λυπούμενον. ἀλλ' ἐν **b**
τούτῳ ἔστιν τὸ ἠδέως ζῆν, ἐν τῷ ὡς πλείστον ἐπιρρεῖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀνάγκη γ', ἂν πολὺ ἐπιρρέῃ, πολὺ καὶ τὸ
ἀπὸν εἶναι, καὶ μεγάλ' ἅττα τὰ τρήματα εἶναι ταῖς ἐκροαῖς;

ΚΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν. **5**

ΣΩ. Χαραδριοῦ τινα αὖ σὺ βίον λέγεις, ἀλλ' οὐ νεκροῦ
οὐδὲ λίθου. καὶ μοι λέγε· τὸ τοιόνδε λέγεις οἶον πειωῆν
καὶ πειωῶντα ἐσθίειν;

ΚΑΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Καὶ διψῆν γε καὶ διψῶντα πίνειν; **c**

ΚΑΛ. Λέγω, καὶ τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ἀπάσας ἔχοντα
καὶ δυνάμενον πληροῦντα χαίροντα εὐδαιμόνως ζῆν.

ΣΩ. Εὐγε, ὦ βέλτιστε· διατέλει γὰρ ὥσπερ ἡρῶ, καὶ
ὅπως μὴ ἀπαισχυρῆ. δεῖ δέ, ὡς ἔοικε, μηδ' ἐμὲ ἀπαι- **5**
σχυρθῆναι. καὶ πρῶτον μὲν εἶπε εἰ καὶ ψωρῶντα καὶ
κνησιῶντα, ἀφθόνως ἔχοντα τοῦ κνῆσθαι, κνώμενον δια-
τελοῦντα τὸν βίον εὐδαιμόνως ἔστι ζῆν.

ΚΑΛ. Ὡς ἄτοπος εἶ, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀτεχνῶς δημηγόρος. **d**

ΣΩ. Τοιγάρτοι, ὦ Καλλίκλεις, Πῶλον μὲν καὶ Γορ-
γίαν καὶ ἐξέπληξα καὶ αἰσχύνεσθαι ἐποίησα, σὺ δὲ οὐ μὴ
ἐκπλαγῆς οὐδὲ μὴ αἰσχυρθῆς· ἀνδρείος γὰρ εἶ. ἀλλ' ἀπο-
κρίνου μόνον. **5**

ΚΑΛ. Φημὶ τοῖνυν καὶ τὸν κνώμενον ἠδέως ἂν βιῶναι.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἶπερ ἠδέως, καὶ εὐδαιμόνως;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Πότερον εἰ τὴν κεφαλὴν μόνον κνησιῶ—ἢ ἔτι τί **e**
σε ἔρωτῶ; ὕρα, ὦ Καλλίκλεις, τί ἀποκριῆ, εἴαν τίς σε

b 1 πληρώσῃ BTPF: πληρώσεται vulg.: πληρωθῆ ci. Stallbaum
b 3 γ' ἂν BTP: εἴαν F **c** 2 ἀπάσας om. P **c** 3 πληροῦντα
BTPF: πληροῦν Stephanus **c** 6 ψωρῶντα BTP: ψωριῶντα
F rec. t **c** 7 κνησιῶντα TPF: κνησιῶντα B **d** 1 ἀτεχνῶς TP:
ἀτέχνως B: ἄτεχνος F **d** 3 καὶ ante ἐξέπληξα om. F **d** 4 οὐδ'
οὐ μὴ F **e** 1 κνησιῶ Bekker: κνησιῶ BTP: κνησθῆ F
e 2 ἀποκρινεῖ B: ἀποκρίνει T: ἀποκρίνη PF

τὰ ἐχόμενα τούτοις ἐφεξῆς ἅπαντα ἐρωτᾷ. καὶ τούτων
 τοιούτων ὄντων κεφάλαιον, ὁ τῶν κιναιδῶν βίος, οὗτος οὐ
 5 δειῶς καὶ αἰσχροὺς καὶ ἄθλιος; ἢ τούτους πολμήσεις λέγειν
 εὐδαίμονας εἶναι, ἔαν ἀφθόνως ἔχωσι ὧν δέονται;

ΚΑΛ. Οὐκ αἰσχρῆ εἰς τοιαῦτα ἄγων, ὦ Σώκρατες, τοὺς
 λόγους;

ΣΩ. Ἡ γὰρ ἐγὼ ἄγω ἐνταῦθα, ὦ γενναῖε, ἢ ἐκεῖνος
 10 ὃς ἂν φῆ ἀνέδην οὕτω τοὺς χαίροντας, ὅπως ἂν χαίρωσιν,
 495 εὐδαίμονας εἶναι, καὶ μὴ διορίζηται τῶν ἡδονῶν ὅποια
 ἀγαθαὶ καὶ κακαί; ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν λέγε πότερον φῆς εἶναι
 τὸ αὐτὸ ἡδὺν καὶ ἀγαθόν, ἢ εἶναι τι τῶν ἡδέων ὃ οὐκ ἔστιν
 ἀγαθόν;

5 ΚΑΛ. Ἵνα δὴ μοι μὴ ἀνομολογούμενος ἦ ὁ λόγος, ἔαν
 ἕτερον φῆσω εἶναι, τὸ αὐτὸ φημι εἶναι.

ΣΩ. Διαφθείρεις, ὦ Καλλίκλεις, τοὺς πρώτους λόγους,
 καὶ οὐκ ἂν ἔτι μετ' ἐμοῦ ἰκανῶς τὰ ὄντα ἐξετάζεις, εἴπερ
 παρὰ τὰ δοκοῦντα σαυτῷ ἐρεῖς.

b ΚΑΛ. Καὶ γὰρ σύ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν ὀρθῶς ποιῶ οὗτ' ἐγώ, εἴπερ ποιῶ τοῦτο,
 οὔτε σύ. ἀλλ', ὦ μακάριε, ἄθρει μὴ οὐ τοῦτο ἦ τὸ ἀγαθόν,
 τὸ πάντως χαίρειν ταῦτά τε γὰρ τὰ νυνδὴ αἰνιχθέντα
 5 πολλὰ καὶ αἰσchrὰ φαίνεται συμβαίνοντα, εἰ τοῦτο οὕτως
 ἔχει, καὶ ἄλλα πολλὰ.

ΚΑΛ. Ὡς σύ γε οἶει, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Σὺ δὲ τῷ ὄντι, ὦ Καλλίκλεις, ταῦτα ἰσχυρίζη;

ΚΑΛ. Ἐγωγε.

c ΣΩ. Ἐπιχειρῶμεν ἄρα τῷ λόγῳ ὡς σοῦ σπουδάζοντος;

ΚΑΛ. Πάνν γε σφόδρα.

ε 3 ἐχόμενα] ἐπόμεια ci. Bekker: secl. Schanz <τὸ> τούτων
 Buttman ε 4 κεφάλαιον F b: κεφαλαίων B T P: κεφαλαιότατον
 fort. Antiatticista Bekkeri ε 6 ἄφθονα F ε 7 τοὺς λόγους
 secl. Cobet ε 10 ἀνέδην B T f: ἀναίδην P F α 2 ἀγαθαὶ καὶ
 P F: αἱ ἀγαθαὶ καὶ B T: αἱ ἀγαθαὶ καὶ αἱ W α 5 μὴ ἀνομολογούμενος
 B T P: μὴ ὁμολογούμενος F: γρ. καὶ ἀνομολογούμενος καὶ μὴ ὁμολογού-
 μενος Olympiodorus b 5 πολλὰ secl. ci. Sauppe

ΣΩ. Ἰθι δὴ μοι, ἐπειδὴ οὕτω δοκεῖ, διελοῦ τὰδε ἐπι-
 στήμην που καλεῖς τι;—ΚΑΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Οὐ καὶ ἀν-
 δρείαν νυνδὴ ἔλεγές τινα εἶναι μετὰ ἐπιστήμης;—ΚΑΛ. 5
 Ἐλεγον γάρ.—ΣΩ. Ἄλλο τι οὖν ὡς ἕτερον τὴν ἀνδρείαν
 τῆς ἐπιστήμης δύο ταῦτα ἔλεγες;—ΚΑΛ. Σφόδρα γε.—
 ΣΩ. Τί δέ; ἡδονὴν καὶ ἐπιστήμην ταῦτόν ἢ ἕτερον;—
 ΚΑΛ. Ἐτερον δήπου, ὧ σοφώτατε σύ.—ΣΩ. Ἡ καὶ ἀν- d
 δρείαν ἐτέραν ἡδονῆς;—ΚΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;—ΣΩ. Φέρε δὴ
 ὅπως μεμνησόμεθα ταῦτα, ὅτι Καλλικλῆς ἔφη Ἀχαρνεὺς
 ἡδὺ μὲν καὶ ἀγαθὸν ταῦτόν εἶναι, ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀνδρείαν
 καὶ ἀλλήλων καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἕτερον. 5

ΚΑΛ. Σωκράτης δέ γε ἡμῖν ὁ Ἄλωπεκῆθεν οὐχ ὁμολογεῖ
 ταῦτα. ἢ ὁμολογεῖ;

ΣΩ. Οὐχ ὁμολογεῖ· οἶμαι δέ γε οὐδὲ Καλλικλῆς, ὅταν e
 αὐτὸς αὐτὸν θεάσῃται ὀρθῶς. εἰπέ γάρ μοι, τοὺς εὖ πράτ-
 τουντας τοῖς κακῶς πράττουσιν οὐ τούναντίον ἡγῆ πάθος
 πεπονθέναι;

ΚΑΛ. Ἐγωγε. 5

ΣΩ. Ἄρ' οὖν, εἴπερ ἐναντία ἐστὶν ταῦτα ἀλλήλοις,
 ἀνάγκη περὶ αὐτῶν ἔχειν ὥσπερ περὶ ὑγείας ἔχει καὶ νόσου;
 οὐ γὰρ ἅμα δήπου ὑγιαίνει τε καὶ νοσεῖ ὁ ἄνθρωπος, οὐδὲ
 ἅμα ἀπαλλάττεται ὑγείας τε καὶ νόσου.

ΚΑΛ. Πῶς λέγεις; 10

ΣΩ. Οἶον περὶ ὅτου βούλει τοῦ σώματος ἀπολαβὸν
 σκόπει. νοσεῖ που ἄνθρωπος ὀφθαλμούς, ἢ ὄνομα ὀφθαλ- 496
 μία;—ΚΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;—ΣΩ. Οὐ δήπου καὶ ὑγιαίνει γε
 ἅμα τοὺς αὐτούς;—ΚΑΛ. Οὐδ' ὅπωςτιοῦν.—ΣΩ. Τί δὲ
 ὅταν τῆς ὀφθαλμίας ἀπαλλάττηται; ἄρα τότε καὶ τῆς ὑγείας
 ἀπαλλάττεται τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τελευτῶν ἅμα ἀμφοτέρων 5
 ἀπήλλακται;—ΚΑΛ. Ἡκιστά γε.—ΣΩ. Θαυμάσιον γὰρ

c5 εἶναι supra versum T c6 ἕτερον (δν) Heindorf
 d2 ἕτερον P d5 ἀγαθοῦ] ἡδέος H. Schmidt d6 δέ γε BTf:
 δὲ PF e11 ἔτου BTP: τοῦ ἔτου F (βλου suprascr. f) ἀπο-
 λαβὸν BTPf: ἀναλαβὸν F a1 ἄνθρωπος] ἄνθρωπος Bekker

- b οἶμαι καὶ ἄλογον γίγνεται· ἢ γάρ;—ΚΑΛ. Σφόδρα γε.—
ΣΩ. Ἄλλ' ἐν μέρει οἶμαι ἐκάτερον καὶ λαμβάνει καὶ ἀπο-
λύει;—ΚΑΛ. Φημί.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἰσχὺν καὶ ἀσθένειαν
ὡσαύτως;—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Καὶ τάχος καὶ βραδυτήτα;—
5 ΚΑΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Ἡ καὶ τὰγαθὰ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ
τὰναντία τούτων, κακὰ τε καὶ ἀθλιότητα, ἐν μέρει λαμβάνει
καὶ ἐν μέρει ἀπαλλάττεται ἐκατέρου;—ΚΑΛ. Πάντως δήπου.
c —ΣΩ. Ἐὰν εὖρωμεν ἄρα ἅττα ὧν ἅμα τε ἀπαλλάττεται
ἄνθρωπος καὶ ἅμα ἔχει, δῆλον ὅτι ταῦτά γε οὐκ ἂν εἴη τό
τε ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. ὁμολογοῦμεν ταῦτα; καὶ εὖ μάλα
σκεψάμενος ἀποκρίνου.—ΚΑΛ. Ἄλλ' ὑπερφυῶς ὡς ὁμο-
5 λογῶ.

- ΣΩ. Ἴθι δὴ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν ὁμολογημένα. τὸ πεινῆν
ἔλεγεσ πότερον ἢδὺ ἢ ἀνιαρὸν εἶναι; αὐτὸ λέγω τὸ πεινῆν.
—ΚΑΛ. Ἀνιαρὸν ἔγωγε· τὸ μέντοι πεινῶντα ἐσθίειν ἢδὺ
d λέγω.—ΣΩ. Μανθάνω· ἄλλ' οὖν τό γε πεινῆν αὐτὸ ἀνιαρὸν.
ἢ οὐχί;—ΚΑΛ. Φημί.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ διψῆν;—ΚΑΛ.
Σφόδρα γε.—ΣΩ. Πότερον οὖν ἐτι πλείω ἐρωτῶ, ἢ ὁμολογεῖς
ἅπασαν ἐνδειαν καὶ ἐπιθυμίαν ἀνιαρὸν εἶναι;—ΚΑΛ. Ὅμο-
5 λογῶ, ἀλλὰ μὴ ἐρώτα.—ΣΩ. Εἴεν· διψῶντα δὲ δὴ πίνειν
ἄλλο τι ἢ ἢδὺ φῆς εἶναι;—ΚΑΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Οὐκοῦν
4 τούτου οὐ λέγεις τὸ μὲν διψῶντα λυπούμενον δήπου ἐστίν;
e —ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Τὸ δὲ πίνειν πλήρωσις τε τῆς ἐνδείας
καὶ ἡδονή;—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν κατὰ τὸ πίνειν χαί-
ρειν λέγεις;—ΚΑΛ. Μάλιστα.—ΣΩ. Διψῶντά γε.—ΚΑΛ.
Φημί.—ΣΩ. Λυπούμενον;—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Αἰσθάνη οὖν
5 τὸ συμβαῖνον, ὅτι λυπούμενον χαίρειν λέγεις ἅμα, ὅταν
διψῶντα πίνειν λέγῃς; ἢ οὐχ ἅμα τοῦτο γίγνεται κατὰ

b 1 γίγνεται] ἐγίγνετ' ἂν Sauppe ἢ B T P f: οὐ F b 2 ἀπο-
λύει B T P: ἀπολύει F: ἀπόλλυσι Hirschig c 2 ἄνθρωπος]
ἄνθρωπος Bekker γε om. P c 4 ὑπερφυῶς ὡς B W F:
ὑπερφυῶς T d 1 λέγω Stallbaum: καλῶ ci. Badham: καὶ ἐγὼ
B T P F (Socrati tribuentes): ἐγὼ al.: secl. Ast d 5 δὲ δὴ]
δὴ F d 6 ἢ om. Sauppe e 1 πλήρωσις F: πλήρης B T P:
πλήρη W

τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρόνον εἶτε ψυχῆς εἶτε σώματος
 βούλει; οὐδὲν γὰρ οἶμαι διαφέρει. ἔστι ταῦτα ἢ οὐ;—
 ΚΑΛ. Ἔστιν.—ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν εὖ γε πράττοντα κακῶς
 πράττειν ἅμα ἀδύνατον φῆς εἶναι.—ΚΑΛ. Φημί γάρ.—ΣΩ. 497
 Ἄνιῶμενον δέ γε χαίρειν δυνατὸν ὠμολόγηκας.—ΚΑΛ.
 Φαίνεται.—ΣΩ. Οὐκ ἄρα τὸ χαίρειν ἐστὶν εὖ πράττειν
 οὐδὲ τὸ ἀνιῶσθαι κακῶς, ὥστε ἕτερον γίγνεται τὸ ἡδὺ τοῦ
 ἀγαθοῦ. 5

ΚΑΛ. Οὐκ οἶδ' ἅττα σοφίζῃ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οἴσθα, ἀλλὰ ἀκκίζῃ, ὦ Καλλίκλεις· καὶ πρόιθι γε
 ἔτι εἰς τὸ ἔμπροσθεν, [ὅτι ἔχων ληρεῖς] ἵνα εἰδῆς ὡς σοφὸς
 ὢν με νουθετεῖς. οὐχ ἅμα διψῶν τε ἕκαστος ἡμῶν πέ- b
 πανται καὶ ἅμα ἡδόμενος διὰ τοῦ πίνειν;

ΚΑΛ. Οὐκ οἶδα ὅτι λέγεις.

ΓΟΡ. Μηδαμῶς, ὦ Καλλίκλεις, ἀλλ' ἀποκρίνου καὶ ἡμῶν
 ἕνεκα, ἵνα περανθῶσω οἱ λόγοι. 5

ΚΑΛ. Ἀλλ' αἰεὶ τοιοῦτός ἐστιν Σωκράτης, ὦ Γοργία·
 σμικρὰ καὶ ὀλίγου ἄξια ἀνερωτᾶ καὶ ἐξελέγχει.

ΓΟΡ. Ἀλλὰ τί σοὶ διαφέρει; πάντως οὐ σὴ αὕτη ἢ τιμή,
 ὦ Καλλίκλεις· ἀλλ' ὑπόσχες Σωκράτει ἐξελέγξαι ὅπως ἂν
 βούληται. 10

ΚΑΛ. Ἐρώτα δὴ σὺ τὰ σμικρὰ τε καὶ στενὰ ταῦτα, c
 ἐπεὶ περ Γοργία δοκεῖ οὕτως.

ΣΩ. Εὐδαίμων εἶ, ὦ Καλλίκλεις, ὅτι τὰ μεγάλα με-
 μύησαι πρὶν τὰ σμικρὰ· ἐγὼ δ' οὐκ ᾧμην θεμιτὸν εἶναι.
 ὅθεν οὖν ἀπέλιπες ἀποκρίνου, εἰ οὐχ ἅμα παύεται διψῶν 5
 ἕκαστος ἡμῶν καὶ ἡδόμενος.—ΚΑΛ. Φημί.—ΣΩ. Οὐκοῦν
 καὶ πεινῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν ἅμα

ε 7 χρόνον B T P f: τρόπον F ε 8 γὰρ οἶμαι B T P f: γάρ μοι F
 α 1 φῆς Baier: ἔφης B T P F α 7 πρόιθι] προί οί F α 8 τοῦμπρο-
 σθεν F ὅτι ἔχων ληρεῖς secl. Thompson: τί ἔχων ληρεῖς scripsit et
 Callicli tribuit Badham: post b 3 λέγεις transp. Hermann: post b 1
 νουθετεῖς Lambertton ἰδῆς F b 3 ὅτι B T P: τί F b 8 οὐ
 σὴ αὕτη ἢ T W F: οὐση αὐτῆ ἢ B c 1 τε B T P: om. F c 2 οὕτως
 Socrati tribuunt B P c 5 ἀπέλιπες B T P: ἀπέλειπες F

παύεται;—ΚΑΛ. Ἔστι ταῦτα.—ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τῶν λυπῶν
 d καὶ τῶν ἡδονῶν ἅμα παύεται;—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Ἄλλὰ
 μὴν τῶν ἀγαθῶν γε καὶ κακῶν οὐχ ἅμα παύεται, ὡς σὺ
 ὠμολόγεις· νῦν δὲ οὐχ ὁμολογεῖς;—ΚΑΛ. Ἐγωγε· τί
 οὖν δῆ;

5 ΣΩ. Ὅτι οὐ τὰ αὐτὰ γίγνεται, ὦ φίλε, τὰγαθὰ τοῖς
 ἡδέσιω οὐδὲ τὰ κακὰ τοῖς ἀνιστοῖς. τῶν μὲν γὰρ ἅμα
 παύεται, τῶν δὲ οὐ, ὡς ἐτέρων ὄντων· πῶς οὖν ταῦτα ἂν
 εἴη τὰ ἡδέα τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τὰ ἀνιστὰ τοῖς κακοῖς; ἔαν δὲ
 βούλη, καὶ τῆδε ἐπίσκεψαι (οἶμαι γὰρ σοι οὐδὲ ταύτη
 e ὁμολογεῖσθαι· ἄθρει δέ) τοὺς ἀγαθοὺς οὐχὶ ἀγαθῶν παρου-
 σία ἀγαθοὺς καλεῖς, ὥσπερ τοὺς καλοὺς οἷς ἂν κάλλος
 παρῆ;—ΚΑΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Τί δέ; ἀγαθοὺς ἀνδρας καλεῖς

ἄφρονας καὶ δειλοὺς; οὐ γὰρ ἄρτι γε, ἀλλὰ τοὺς ἀνδρείους
 5 καὶ φρονίμους ἔλεγε· ἢ οὐ τούτους ἀγαθοὺς καλεῖς;—
 ΚΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.—ΣΩ. Τί δέ; παῖδα ἀνόητον χαίροντα
 ἡδῆ εἶδες;—ΚΑΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Ἄνδρα δὲ οὐπω εἶδες
 ἀνόητον χαίροντα;—ΚΑΛ. Οἶμαι ἔγωγε· ἀλλὰ τί τοῦτο;—

498 ΣΩ. Οὐδέν· ἀλλ' ἀποκρίνου.—ΚΑΛ. Εἶδον.—ΣΩ. Τί δέ;
 νοῦν ἔχοντα λυπούμενον καὶ χαίροντα;—ΚΑΛ. Φημί.—
 ΣΩ. Πότεροι δὲ μᾶλλον χαίρουσι καὶ λυποῦνται, οἱ φρό-
 νιμοὶ ἢ οἱ ἄφρονες;—ΚΑΛ. Οἶμαι ἔγωγε οὐ πολὺ τι δια-
 5 φέρειν.—ΣΩ. Ἄλλ' ἀρκεῖ καὶ τοῦτο. ἐν πολέμῳ δὲ ἡδῆ
 εἶδες ἀνδρα δειλόν;—ΚΑΛ. Πῶς γὰρ οὐ;—ΣΩ. Τί οὖν;
 ἀπιόντων τῶν πολεμίων πότεροί σοι ἐδόκουν μᾶλλον χαί-
 ρειν, οἱ δειλοὶ ἢ οἱ ἀνδρείοι;—ΚΑΛ. Ἀμφότεροι ἔμοιγε
 b [μᾶλλον]· εἰ δὲ μή, παραπλησίως γε.—ΣΩ. Οὐδέν διαφέρει.

d 2 γε F: om. BTP d 5 ὅτι BTP: om. F οὐ τὰ αὐτὰ PF:
 οὐ ταῦτα T: οὐ ταῦτα t: αὐτὰ B d 6 ad οὐδὲ add. ὅτι in marg. t
 d 7 ὡς ἐτέρων ὄντων secl. Deuschle d 9 τῆδε TF et ex τί δέ P:
 τῆδε B e 1 δέ BF: δῆ TPf e 4 ἄφρονας BTWF: τοὺς
 ἄφρονας f e 5 ἔλεγε TWf: ὁ ἔλεγε B e 7 εἶδες BTPf:
 ἶδες Ft (et mox) οὐπω BPFt: οὐδέπω T a 3 πότεροι F:
 πότερον BTW b 1 μᾶλλον BTPF: om. al.: ὁμοίως Sauppe:
 post μᾶλλον intercidesse putavit δ' ἴσως οἱ δειλοί Hermann

χαίρουσιν δ' οὖν καὶ οἱ δειλοί;—ΚΑΛ. Σφόδρα γε.—ΣΩ.
 Καὶ οἱ ἄφρονες, ὡς ἔοικεν.—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Προσιόντων
 δὲ οἱ δειλοὶ μόνον λυποῦνται ἢ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι;—ΚΑΛ. Ἄμ-
 φότεροι.—ΣΩ. Ἐρα ὁμοίως;—ΚΑΛ. Μᾶλλον ἴσως οἱ 5
 δειλοί.—ΣΩ. Ἀπιόντων δ' οὐ μᾶλλον χαίρουσιν;—ΚΑΛ.
 Ἴσως.—ΣΩ. Οὐκοῦν λυποῦνται μὲν καὶ χαίρουσιν καὶ οἱ
 ἄφρονες καὶ οἱ φρόνιμοι καὶ οἱ δειλοὶ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι παρα-
 πλησίως, ὡς σὺ φῆς, μᾶλλον δὲ οἱ δειλοὶ τῶν ἀνδρείων; c
 —ΚΑΛ. Φημί.—ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν οἷ γε φρόνιμοι καὶ οἱ
 ἀνδρεῖοι ἀγαθοί, οἱ δὲ δειλοὶ καὶ ἄφρονες κακοί;—ΚΑΛ.
 Ναί.—ΣΩ. Παραπλησίως ἄρα χαίρουσιν καὶ λυποῦνται οἱ
 ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοί;—ΚΑΛ. Φημί. 5

ΣΩ. Ἄρ' οὖν παραπλησίως εἰσὶν ἀγαθοὶ καὶ κακοὶ οἱ
 ἀγαθοὶ τε καὶ οἱ κακοί; ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀγαθοὶ [οἱ ἀγαθοὶ
 καὶ οἱ κακοί] εἰσιν οἱ κακοί;

ΚΑΛ. Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ οἶδ' ὅτι λέγεις. d

ΣΩ. Οὐκ οἶσθ' ὅτι τοὺς ἀγαθοὺς ἀγαθῶν φῆς παρουσίᾳ
 εἶναι ἀγαθοὺς, καὶ κακοὺς δὲ κακῶν; τὰ δὲ ἀγαθὰ εἶναι τὰς
 ἡδονάς, κακὰ δὲ τὰς ἀνίας;—ΚΑΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Οὐκοῦν
 τοῖς χαίρουσιν πάρεστιν τὰ ἀγαθὰ, αἱ ἡδοναί, εἴπερ χαίρουσιν; 5
 —ΚΑΛ. Πῶς γὰρ οὐ;—ΣΩ. Οὐκοῦν ἀγαθῶν παρόντων
 ἀγαθοὶ εἰσιν οἱ χαίροντες;—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Τί δέ; τοῖς
 ἀνιωμένοις οὐ πάρεστιν τὰ κακὰ, αἱ λῦπαι;—ΚΑΛ. Πάρεστιν. c
 —ΣΩ. Κακῶν δέ γε παρουσίᾳ φῆς σὺ εἶναι κακοὺς τοὺς e
 κακοὺς ἢ οὐκέτι φῆς;—ΚΑΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Ἀγαθοὶ ἄρα
 οἱ ἂν χαίρωσι, κακοὶ δὲ οἱ ἂν ἀνιῶνται;—ΚΑΛ. Πάνυ γε.—
 ΣΩ. Οἷ μὲν γε μᾶλλον μᾶλλον, οἱ δ' ἦττον ἦττον, οἱ δὲ
 παραπλησίως παραπλησίως;—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν 5
 φῆς παραπλησίως χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι τοὺς φρονίμους

b 4 μόνον B T P f: μόνον F e 7 καὶ οἱ B T F: καὶ W οἱ
 ἀγαθοὶ secl. Routh οἱ ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοὶ B: οἱ ἀγαθοὶ καὶ κακοὶ
 T W f: καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ κακοὶ F: secl. H. Schmidt (εἰσιν quoque secl.
 Schanz) d 3 καὶ κακοὺς F: κακοὺς B T P: τοὺς κακοὺς f d 8 αἱ
 B T P: καὶ αἱ F e 4 οἱ (ter) F: οἱ (ter) B T P ἦττον ἦττον
 T W F: ἦττον ἦττον ἦττον B

καὶ τοὺς ἄφρονας καὶ τοὺς δειλοὺς καὶ τοὺς ἀνδρείους, ἧ
καὶ μᾶλλον ἔτι τοὺς δειλοὺς;

ΚΑΛ. Ἐγωγε.

- 10 ΣΩ. Συλλόγισαι δὴ κοινῇ μετ' ἐμοῦ τί ἡμῖν συμβαίνει
ἐκ τῶν ὠμολογημένων· καὶ δις γάρ τοι καὶ τρίς φασιν καλὸν
499 εἶναι τὰ καλὰ λέγειν τε καὶ ἐπισκοπεῖσθαι. ἀγαθὸν μὲν
εἶναι τὸν φρόνιμον καὶ ἀνδρεῖόν φαμεν. ἧ γάρ;—ΚΑΛ.
Ναί.—ΣΩ. Κακὸν δὲ τὸν ἄφρονα καὶ δειλόν;—ΚΑΛ. Πάνυ
γε.—ΣΩ. Ἄγαθόν δὲ αὖ τὸν χαίροντα;—ΚΑΛ. Ναί.—
5 ΣΩ. Κακὸν δὲ τὸν ἀνιῶμενον;—ΚΑΛ. Ἀνάγκη.—ΣΩ.
Ἀνιῶσθαι δὲ καὶ χαίρειν τὸν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ὁμοίως,
ἴσως δὲ καὶ μᾶλλον τὸν κακόν;—ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Οὐκοῦν
ὁμοίως γίγνεται κακὸς καὶ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ ἢ καὶ μᾶλλον
b ἀγαθὸς ὁ κακός; οὐ ταῦτα συμβαίνει καὶ τὰ πρότερα ἐκεῖνα,
ἐάν τις ταῦτὰ φῆ ἠδέα τε καὶ ἀγαθὰ εἶναι; οὐ ταῦτα ἀνάγκη,
ὦ Καλλίκλεις;

ΚΑΛ. Πάλαι τοί σου ἀκροῶμαι, ὦ Σώκρατες, καθομο-
5 λογῶν, ἐνθυμούμενος ὅτι, κὰν παίζων τίς σοι ἐνδῶ ὀτιοῦν,
τούτου ἄσμενος ἔξη ὥσπερ τὰ μειράκια. ὡς δὴ σὺ οἶει
ἐμὲ ἢ καὶ ἄλλον ὄντιν οὖν ἀνθρώπων οὐχ ἠγείσθαι τὰς μὲν
βελτίους ἠδονάς, τὰς δὲ χείρους.

- ΣΩ. Ἰοῦ ἰοῦ, ὦ Καλλίκλεις, ὡς πανούργος εἶ καὶ μοι
c ὥσπερ παιδὶ χρῆ, τοτὲ μὲν τὰ αὐτὰ φάσκων οὕτως ἔχειν,
τοτὲ δὲ ἐτέρως, ἐξαπατῶν με. καίτοι οὐκ ᾧμην γε κατ'
ἀρχὰς ὑπὸ σοῦ ἐκόντος εἶναι ἐξαπατηθῆσθαι, ὡς ὄντος
φίλου· νῦν δὲ ἐψεύσθην, καὶ ὡς ἔοικεν ἀνάγκη μοι κατὰ τὸν
5 παλαιὸν λόγον τὸ παρὸν εἶ ποιεῖν. καὶ τοῦτο δέχεσθαι τὸ
διδόμενον παρὰ σοῦ. ἔστιν δὲ δῆ, ὡς ἔοικεν, ὃ νῦν λέγεις,
ὅτι ἠδοναί τωές εἰσιν αἱ μὲν ἀγαθαί, αἱ δὲ κακαί· ἧ γάρ;—
d ΚΑΛ. Ναί.—ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἀγαθαὶ μὲν αἱ ὠφέλιμοι, κακαὶ

ε 11 ὠμολογουμένων F α 1 τὰ ΤΡF: τὸ Β α 4 δὲ ΒΤΡ:
τε F β 4 τοί σου ΒΤΡ: του σοῦ F c 1 τὰ αὐτὰ F: αἱ
ΒΤΡ c 4 φίλου] φαύλου F c 6 δὲ δῆ ΒΤΡF: δέ Stobaeus
c 7 τινές εἰσιν ΒΤΡF: εἰσὶ τινες Stobaeus

δὲ αἱ βλαβεραί;—ΚΑΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Ὁφέλιμοι δέ γε αἱ ἀγαθόν τι ποιῶσαι, κακαὶ δὲ αἱ κακόν τι;—ΚΑΛ. Φημί. —ΣΩ. Ἄρ' οὖν τὰς τοιάσδε λέγεις, οἷον κατὰ τὸ σῶμα ἄς νυδὴ ἐλέγομεν ἐν τῷ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἡδονάς, ἢ ἄρα 5 τούτων αἱ μὲν ὑγίειαν ποιῶσαι ἐν τῷ σώματι, ἢ ἰσχὺν ἢ ἄλλην τινα ἀρετὴν τοῦ σώματος, αὗται μὲν ἀγαθαί, αἱ δὲ τὰναντία τούτων κακαί;—ΚΑΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Οὐκοῦν e καὶ λῦπαι ὡσαύτως αἱ μὲν χρησταί εἰσι, αἱ δὲ πονηραί;—ΚΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;—ΣΩ. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς καὶ ἡδονὰς καὶ λύπας καὶ αἰρετέον ἐστὶν καὶ πρακτέον;—ΚΑΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Τὰς δὲ πονηρὰς οὔ;—ΚΑΛ. Δῆλον δῆ.— 5 ΣΩ. Ἐνεκα γάρ που τῶν ἀγαθῶν ἅπαντα ἡμῖν ἔδοξεν πρακτέον εἶναι, εἰ μνημονεύεις, ἐμοί τε καὶ Πῶλῳ. Ἄρα καὶ σοὶ συνδοκεῖ οὕτω, τέλος εἶναι ἀπασῶν τῶν πράξεων τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐκείνου ἔνεκα δεῖν πάντα τᾶλλα πράττεσθαι ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο τῶν ἄλλων; σύμψηφος ἡμῖν εἶ καὶ σὺ ἐκ 500 τρίτων;—ΚΑΛ. Ἐγωγε.—ΣΩ. Τῶν ἀγαθῶν ἄρα ἔνεκα δεῖ καὶ τᾶλλα καὶ τὰ ἡδέα πράττειν, ἀλλ' οὐ τὰγαθὰ τῶν ἡδέων. —ΚΑΛ. Πάνυ γε.—ΣΩ. Ἄρ' οὖν παντὸς ἀνδρὸς ἐστὶν ἐκλέξασθαι ποῖα ἀγαθὰ τῶν ἡδέων ἐστὶν καὶ ὁποῖα κακά, ἢ 5 τεχνικοῦ δεῖ εἰς ἕκαστον;—ΚΑΛ. Τεχνικοῦ.

ΣΩ. Ἀναμνησθῶμεν δὴ ὧν αὐτὸς ἐγὼ πρὸς Πῶλον καὶ Γοργίαν ἐτύγχανον λέγων. ἔλεγον γὰρ αὐτῷ, εἰ μνημονεύεις, ὅτι εἶεν παρασκευαὶ αἱ μὲν μέχρι ἡδονῆς, αὐτὸ τοῦτο μόνον b παρασκευάζουσαι, ἀγνοοῦσαι δὲ τὸ βέλτιον καὶ τὸ χεῖρον, αἱ δὲ γινώσκουσαι ὅτι τε ἀγαθόν καὶ ὅτι κακόν· καὶ ἐτίθην τῶν μὲν περὶ τὰς ἡδονὰς τὴν μαγειρικὴν ἐμπειρίαν ἀλλὰ οὐ

d 2 δέ γε B T P : δέ F Stobaeus d 5 νῦν δὴ B T P F : δὴ νῦν Stobaeus ἢ ἄρα Sauppe : εἰ ἄρα B T P F Stobaeus : ἄρα Heindorf (qui mox ποιῶσιν) d 6 ποιῶσαι B T P F Stobaeus : ποιῶσιν al. e 9 ἔνεκα F Iamblichus Stobaeus : ἔνεκεν B T W a 2 τρίτων] τούτων F a 5 ὁποῖα B T P F : ποῖα Stobaeus a 8 ἔλεγον γὰρ αὐτῷ F : ἔλεγε γὰρ αὐτὸς Stobaeus : ἔλεγον γὰρ B T P b 1 μόνον B T P F : om. Stobaeus b 3 ἐτίθην B T P : ἐτίθειν P : ἐτι θεῖν F : ἐτίθουν p f Stobaeus b 4 μαγειρικὴν B F Stobaeus : μαγειρικὴν κατὰ τὸ σῶμα T W : in marg. περὶ τὸ σῶμα f

5 τέχνην, τῶν δὲ περὶ τὸ ἀγαθὸν τὴν ἰατρικὴν τέχνην. καὶ
 πρὸς Φιλίου, ὦ Καλλίκλεις, μήτε αὐτὸς οἶου δεῖν πρὸς ἐμέ
 παίξειν μηδ' ὅτι ἂν τύχῃς παρὰ τὰ δοκοῦντα ἀποκρίνου, μήτ'
 c αὐτὰ παρ' ἐμοῦ οὕτως ἀποδέχου ὡς παίζοντος· ὄρας γὰρ ὅτι
 περὶ τούτου ἡμῖν εἰσιω οἱ λόγοι, οὐ τί ἂν μᾶλλον σπουδάσειέ
 τις καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχων ἄνθρωπος, ἢ τοῦτο, ὄντινα χρῆ
 τρόπον ζῆν, πότερον ἐπὶ ὃν σὺ παρακαλεῖς ἐμέ, τὰ τοῦ
 5 ἀνδρὸς δὴ ταῦτα πράττοντα, λέγοντά τε ἐν τῷ δήμῳ καὶ
 ῥητορικὴν ἀσκοῦντα καὶ πολιτευόμενον τοῦτον τὸν τρόπον
 ὃν ὑμεῖς νῦν πολιτεύεσθε, ἢ [ἐπὶ] τόνδε τὸν βίον τὸν ἐν
 φιλοσοφίᾳ, καὶ τί ποτ' ἐστὶν οὗτος ἐκείνου διαφέρων. ἴσως
 d οὖν βέλτιστόν ἐστιν, ὡς ἄρτι ἐγὼ ἐπεχείρησα, διαιρεῖσθαι,
 διελομένους δὲ καὶ ὁμολογήσαντας ἀλλήλοις, εἰ ἔστιν τούτω
 διττῶ τῷ βίῳ, σκέψασθαι τί τε διαφέρετον ἀλλήλοις καὶ
 ὁπότερον βιωτέον αὐτοῖν. ἴσως οὖν οὕτω οἴσθα τί λέγω.

5 ΚΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ σοι σαφέστερον ἐρῶ. ἐπειδὴ ὠμολο-
 γήκαμεν ἐγὼ τε καὶ σὺ εἶναι μὲν τι ἀγαθόν, εἶναι δέ τι ἡδύ,
 ἕτερον δὲ τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ, ἑκατέρου δὲ αὐτοῖν μελέτην
 τινα εἶναι καὶ παρασκευὴν τῆς κτήσεως, τὴν μὲν τοῦ ἡδέος
 10 θήραν, τὴν δὲ τοῦ ἀγαθοῦ—αὐτὸ δέ μοι τοῦτο πρῶτον ἢ
 e σύμφαθι ἢ μή. σύμφης;

ΚΑΛ. Οὕτως φημί.

ΣΩ. Ἴθι δῆ, ἃ καὶ πρὸς τούσδε ἐγὼ ἔλεγον, διομολόγησαί
 μοι, εἰ ἄρα σοι ἔδοξα τότε ἀληθῆ λέγειν. ἔλεγον δέ που
 5 ὅτι ἢ μὲν ὀψοποικὴ οὐ μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι ἀλλ' ἐμπειρία,
 — 501 ἢ δ' ἰατρικὴ, λέγων ὅτι ἢ μὲν τούτου οὐ θεραπεύει καὶ τὴν
 φύσιν ἔσκεπται καὶ τὴν αἰτίαν ὧν πράττει, καὶ λόγον ἔχει
 τούτων ἐκάστου δοῦναι, ἢ ἰατρικὴ· ἢ δ' ἐτέρα τῆς ἡδουῆς,

b 7 μήτ' αὐτὰ BTP: μὴ ταῦτα F

ἡμῖν P c 7 ἐπὶ secl. Findenisen

d 3 τε BTPf: om. F d 4 πότερον F

δη ἐμοί F e 1 μῆ. συμφῆς; F: μῆ συμφῆς BTf

e 5 ὀψοποικὴ BTP: ὀψοποιητικὴ F

c 2 ἡμῖν εἰσιν BTF: εἰσιν

d 2 ἔστιν] ἔστων Hirschig

d 10 δέ μοι BTPf:

e 3 ἐγὼ om P

a 3 ante τῆς add. ἢ f

πρὸς ἣν ἡ θεραπεία αὐτῇ ἐστὶν ἅπασα, κομιδῇ ἀτέχνως ἐπ'
 αὐτὴν ἔρχεται, οὔτε τι τὴν φύσιν σκεψαμένη τῆς ἡδονῆς οὔτε 5
 τὴν αἰτίαν, ἀλόγως τε παντάπασιν ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν
 διαριθμησαμένη, τριβῆ καὶ ἐμπειρία μνήμην μόνου σφωζομένη
 τοῦ εἰωθότος γίνεσθαι, ᾧ δὴ καὶ πορίζεται τὰς ἡδονάς. ταῦτ' b
 οὖν πρῶτον σκοπεῖ εἰ δοκεῖ σοι ἰκανῶς λέγεσθαι, καὶ εἶναι
 τινες καὶ περὶ ψυχὴν τοιαῦται ἄλλαι πραγματεῖαι, αἱ μὲν
 τεχνικαί, προμήθειάν τινα ἔχουσαι τοῦ βελτίστου περὶ τὴν
 ψυχὴν, αἱ δὲ τούτου μὲν ὀλιγοῦσαι, ἐσκεμμένα δ' αὖ, 5
 ὡσπερ ἐκεῖ, τὴν ἡδονὴν μόνου τῆς ψυχῆς, τίνα ἂν αὐτῇ
 τρόπον γίνοιτο, ἥτις δὲ ἡ βελτίων ἢ χείρων τῶν ἡδονῶν,
 οὔτε σκοπούμεναι οὔτε μέλου ἀταῖς ἄλλο ἢ χαρίζεσθαι
 μόνου, εἴτε βέλτιον εἴτε χείρον. ἐμοὶ μὲν γάρ, ὦ Καλ- c
 λίκλει, δοκοῦσίν τε εἶναι, καὶ ἔγωγέ φημι τὸ τοιοῦτου
 κολακείαν εἶναι καὶ περὶ σῶμα καὶ περὶ ψυχὴν καὶ περὶ
 ἄλλο ὅτου ἂν τις τὴν ἡδονὴν θεραπεύῃ, ἀσκέπτως ἔχων τοῦ
 ἀμείνουός τε καὶ τοῦ χείρονος· σὺ δὲ δὴ πότερον συγκατα- 5
 τίθεσαι ἡμῖν περὶ τούτων τὴν αὐτὴν δόξαν ἢ ἀντίφης;

ΚΑΛ. Οὐκ ἔγωγε, ἀλλὰ συγχωρῶ, ἵνα σοι καὶ περανθῇ
 ὁ λόγος καὶ Γοργία τῷδε χαρίσωμαι.

ΣΩ. Πότερον δὲ περὶ μὲν μίαν ψυχὴν ἔστιν τοῦτο, περὶ d
 δὲ δύο καὶ πολλὰς οὐκ ἔστιν;

ΚΑΛ. Οὐκ, ἀλλὰ καὶ περὶ δύο καὶ περὶ πολλὰς.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἀθρόαις ἅμα χαρίζεσθαι ἔστι, μηδὲν
 σκοπούμενον τὸ βέλτιστον; 5

ΚΑΛ. Οἶμαι ἔγωγε.

ΣΩ. Ἐχεις οὖν εἰπεῖν αἰτιῶές εἰσι αἱ ἐπιτηδεύσεις αἱ
 τοῦτο ποιοῦσαι; μᾶλλον δέ, εἰ βούλει, ἐμοῦ ἐρωτῶντος, ἢ

a 4 ἀτέχνως B²P: ἀτεχνῶς B T F a 6 ἀλόγως] ἀλογός Findeisen
 a 7 τριβῆ . . . ἐμπειρία μνήμην B T P F: τριβῆ . . . ἐμπειρία μνήμη
 vulg. b 3 ἄλλαι τοιαῦται F b 6 αὐτῇ B P F: αὐτῇ T: αὐτῇ
 Heindorf c 5 τοῦ χείρονος B T P: χείρονος F c 6 τὴν αὐτὴν
 δόξαν secl. Thompson d 3 καὶ B T P f: om. F d 4 μηδὲν
 F: μηδὲ B T P

μὲν ἂν σοι δοκῇ τούτων εἶναι, φάθι, ἢ δ' ἂν μή, μὴ φάθι.
 e πρῶτον δὲ σκεψώμεθα τὴν αὐλητικὴν. οὐ δοκεῖ σοι τοιαύτη
 τις εἶναι, ᾧ Καλλίκλεις, τὴν ἡδονὴν ἡμῶν μόνον διώκειν,
 ἄλλο δ' οὐδὲν φροντίζειν;

ΚΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

5 ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αἱ τοιαῖδε ἅπασαι, οἷον ἢ κιθαριστικὴ ἢ
 ἐν τοῖς ἀγῶσι;

ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ ἢ τῶν χορῶν διδασκαλία καὶ ἢ τῶν δι-
 θυράμβων ποιήσις; οὐ τοιαύτη τίς σοι καταφαίνεται; ἢ ἡγῆ
 10 τι φροντίζεις Κινησίαν τὸν Μέλητος, ὅπως ἔρεῖ τι τοιοῦτον
 ὅθεν ἂν οἱ ἀκούοντες βελτίους γίγνουντο, ἢ ὅτι μέλλει
 502 χαριεῖσθαι τῷ ὄχλῳ τῶν θεατῶν;

ΚΑΛ. Δηλὸν δὴ τοῦτό γε, ᾧ Σώκρατες, Κινησίου γε
 πέρι.

ΣΩ. Τί δὲ ὁ πατήρ αὐτοῦ Μέλης; ἢ πρὸς τὸ βέλτιστον
 5 βλέπων ἐδόκει σοι κιθαρωδεῖν; ἢ ἐκεῖνος μὲν οὐδὲ πρὸς τὸ
 ἡδιστον; ἡνία γὰρ ἄδων τοὺς θεατάς. ἀλλὰ δὴ σκόπει·
 οὐχὶ ἢ τε κιθαρωδικὴ δοκεῖ σοι πᾶσα καὶ ἢ τῶν διθυράμβων
 ποιήσις ἡδουῆς χάρις ἡρῆσθαι;

ΚΑΛ. Ἔμοιγε.

b ΣΩ. Τί δὲ δὴ ἢ σεμνὴ αὕτη καὶ θαυμαστή, ἢ τῆς
 τραγωδίας ποιήσις, ἐφ' ᾧ ἐσπούδακεν; πότερόν ἐστιν αὐτῆς
 τὸ ἐπιχείρημα καὶ ἢ σπουδῆ, ὡς σοὶ δοκεῖ, χαρίζεσθαι τοῖς
 θεαταῖς μόνον, ἢ καὶ διαμάχεσθαι, ἐάν τι αὐτοῖς ἡδὺ μὲν ἢ
 5 καὶ κεχαρισμένον, πονηρὸν δέ, ὅπως τοῦτο μὲν μὴ ἔρεῖ, εἰ
 δέ τι τυγχάνει ἀηδὲς καὶ ὠφέλιμον, τοῦτο δὲ καὶ λέξει
 καὶ ἄσεται, ἐάντε χαίρωσις ἐάντε μή; ποτέρως σοὶ δοκεῖ
 παρεσκευάσθαι ἢ τῶν τραγωδιῶν ποιήσις;

d9 μή P et supra versum Tf: om. BF e1 σκεψόμεθα P
 e5 ἅπασαι BTP: πᾶσαι F e10 φροντίζειν κινήσιαν τὸν BPFt:
 κινήσιαν φροντίζειν τὸν T ἐρεῖ τι BWFt: ἐρείται T a2 γε
 πέρι BTP: τε πέρι F a5 βλέπων om. Coisl. b2 ἐφ' ᾧ ἐσπού-
 δακεν secl. Cobet αὐτῆς . . . σπουδῆ secl. Hermann b3 ὡς σοὶ
 TWF: ὡς σοὶ B: ὡς μοι Schanz b6 ὠφέλιμον (δν) Hirschig

ΚΑΛ. Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὦ Σώκρατες, ὅτι πρὸς τὴν ἡδονὴν μᾶλλον ὤρμηται καὶ τὸ χαρίζεσθαι τοῖς θεαταῖς. c

ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ τοιοῦτον, ὦ Καλλίκλεις, ἔφαμεν νυνδὴ κολακείαν εἶναι;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Φέρε δὴ, εἴ τις περιέλοι τῆς ποιήσεως πάσης τό τε 5 μέλος καὶ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸ μέτρον, ἄλλο τι ἢ λόγοι γίνονται τὸ λειπόμενον;

ΚΑΛ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οὐκοῦν πρὸς πολλὸν ὄχλον καὶ δῆμον οὔτοι λέγονται οἱ λόγοι; 10

ΚΑΛ. Φημί.

ΣΩ. Δημηγορία ἄρα τίς ἐστὶν ἡ ποιητικὴ.

ΚΑΛ. Φαίνεται. d

ΣΩ. Οὐκοῦν ῥητορικὴ δημηγορία ἂν εἴη· ἢ οὐ ῥητορεύειν δοκοῦσί σοι οἱ ποιηταὶ ἐν τοῖς θεάτροις;

ΚΑΛ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Νῦν ἄρα ἡμεῖς ἠυρήκαμεν ῥητορικὴν τινα πρὸς δῆμον 5 τοιοῦτον οἶον παίδων τε ὁμοῦ καὶ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, καὶ δούλων καὶ ἐλευθέρων, ἣν οὐ πάνυ ἀγάμεθα· κολακικὴν γὰρ αὐτὴν φαμεν εἶναι.

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Εἶεν· τί δὲ ἡ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον ῥητορικὴ 10 καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν δῆμους τοὺς τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν, τί ποτε ἡμῖν αὕτη ἐστίν; πότερόν σοι δοκοῦσιν πρὸς τὸ βέλτιστον αἰεὶ λέγειν οἱ ῥήτορες, τούτου στοχαζόμενοι, ὅπως οἱ πολῖται ὡς βέλτιστοι ἔσονται διὰ τοὺς αὐτῶν λόγους, ἢ καὶ οὔτοι πρὸς τὸ χαρίζεσθαι τοῖς πολίταις 5 ὠρμημένοι, καὶ ἔνεκα τοῦ ἰδίου τοῦ αὐτῶν ὀλιγωροῦντες τοῦ κοινοῦ, ὥσπερ παισὶ προσομιλοῦσι τοῖς δῆμοις, χαρίζεσθαι

b9 δὴ BTPf: om. F
περιέλιτο BTPf
d8 φαμεν] φῶμεν P
BTP: τε τοῖς F

c5 περιέλοι F Aristides et schol. B:
d2 ῥητορικὴ scr. recc.: ἡ ῥητορικὴ BTPF
e2 ἡμῖν F: ἡμῶν BTP e7 τοῖς

αὐτοῖς πειρώμενοι μόνον, εἰ δέ γε βελτίους ἔσονται ἢ χείρους
503 διὰ ταῦτα, οὐδὲν φροντίζουσιν;

ΚΑΛ. Οὐχ ἀπλοῦν ἔτι τοῦτο ἐρωτᾷς· εἰσὶ μὲν γὰρ οἱ κηδόμενοι τῶν πολιτῶν λέγουσιν ἅ λέγουσιν, εἰσὶν δὲ καὶ οἷους σὺ λέγεις.

5 ΣΩ. Ἐξαρκεῖ. εἰ γὰρ καὶ τοῦτό ἐστι διπλοῦν, τὸ μὲν ἕτερόν που τούτου κολακεία ἂν εἴη καὶ αἰσχροὶ δημηγορία, τὸ δ' ἕτερον καλόν, τὸ παρασκευάζειν ὅπως ὡς βέλτισται ἔσονται τῶν πολιτῶν αἱ ψυχαί, καὶ διαμάχεσθαι λέγοντα τὰ βέλτιστα, εἴτε ἡδῶ εἴτε ἀηδέστερα ἔσται τοῖς ἀκούουσιν.
b ἄλλ' οὐ πρόποτε σὺ ταύτην εἶδες τὴν ῥητορικὴν· ἢ εἴ τινα ἔχεις τῶν ῥητόρων τοιοῦτον εἰπεῖν, τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ αὐτὸν ἔφρασας τίς ἐστιν;

ΚΑΛ. Ἄλλα μὰ Δία οὐκ ἔχω ἔγωγέ σοι εἰπεῖν τῶν γε
5 νῦν ῥητόρων οὐδένα.

ΣΩ. Τί δέ; τῶν παλαιῶν ἔχεις τινα εἰπεῖν δι' ὄντινα αἰτίαν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι βελτίους γεγενῆσθαι, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἤρξατο δημηγορεῖν, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ χείρους ὄντες; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα τίς ἐστιν οὗτος.

c ΚΑΛ. Τί δέ; Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγενοῦτα καὶ Κίμωνα καὶ Μιλτιάδην καὶ Περικλέα τουτοῦ τὸν νεωστὶ τετελευτηκότα, οὗ καὶ σὺ ἀκήκοας;

ΣΩ. Εἰ ἔστιν γε, ὦ Καλλίκλεις, ἦν πρότερον σὺ ἔλεγες
5 ἀρετὴν, ἀληθῆς, τὸ τὰς ἐπιθυμίας ἀποπιμπλάναι καὶ τὰς αὐτοῦ καὶ τὰς τῶν ἄλλων· εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλ' ὅπερ ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ ἠναγκάσθημεν ἡμεῖς ὁμολογεῖν—ὅτι αἱ μὲν τῶν ἐπιθυμιῶν πληρούμεναι βελτίῳ ποιούσι τὸν ἄνθρωπον,
d ταύτας μὲν ἀποτελεῖν, αἱ δὲ χείρῳ, μή, τοῦτο δὲ τέχνη τις

a 2 ἔτι BT Aristides : ἐστι PF τοῦτο Aristides : τοῦτο δ BTPF
οἱ TF : οἱ B a 8 καὶ BPFt Aristides : καὶ αἰ T a 9 ἔσται
BTPF : ἐστὶ Aristides b 1 σὺ πρόποτε F b 2 οὐχὶ BTPF :
οὐ Aristides b 3 τίς BTPF : ὅστις Aristides b 4 μὰ BTPF :
μὰ τὸν Aristides ἔγωγε BTP : om. F Aristides γε BTPF : om.
Aristides b 9 μὲν om. P d 1 τέχνη τις εἶη scripsi (εἶη ἂν
ci. Heindorf) : τέχνη τις εἶναι BTPF : τέχνης εἶναι Ast : τέχνης
τινὸς δεῖται Liebhold

εἶη—τοιούτου ἀνδρα τούτων τινὰ [γεγονέναι] οὐκ ἔχω ἔγωγε
πῶς εἶπω.

ΚΑΛ. Ἄλλ' ἐὰν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις.

ΣΩ. Ἰδῶμεν δὴ οὕτως ἄτρεμα σκοπούμενοι εἴ τις τούτων 5
τοιούτος γέγονεν· φέρε γάρ, ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ ἐπὶ τὸ
βέλτιστον λέγων, ἂ ἂν λέγῃ ἄλλο τι οὐκ εἰκῆ ἔρει, ἀλλ'
ἀποβλέπων πρὸς τι; ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες δημιουργοὶ e—
[βλέποντες] πρὸς τὸ αὐτῶν ἔργον ἕκαστος οὐκ εἰκῆ ἐκλεγό-
μενος προσφέρει [πρὸς τὸ ἔργον τὸ αὐτῶν,] ἀλλ' ὅπως ἂν
εἰδός τι αὐτῷ σχῆι τοῦτο ὃ ἐργάζεται. οἶον εἰ βούλει ἰδεῖν τοὺς
ζωγράφους, τοὺς οἰκοδόμους, τοὺς ναυπηγούς, τοὺς ἄλλους 5
πάντας δημιουργούς, ὅντινα βούλει αὐτῶν, ὡς εἰς τάξιν τινὰ
ἕκαστος ἕκαστον τίθησιν ὃ ἂν τιθῆι, καὶ προσαναγκάζει τὸ
ἕτερον τῷ ἑτέρῳ πρέπον τε εἶναι καὶ ἀρμόττειν, ἕως ἂν τὸ
ἕπαν συστήσῃται τεταγμένον τε καὶ κεκοσμημένον πᾶγμα· 504
καὶ οἷ τε δὴ ἄλλοι δημιουργοὶ καὶ οὖς νυνδὴ ἐλέγομεν, οἱ
περὶ τὸ σῶμα, παιδοτρῖβαι τε καὶ ἰατροί, κοσμοῦσί που
τὸ σῶμα καὶ συντάττουσιν. ὁμολογοῦμεν οὕτω τοῦτ' ἔχειν
ἢ οὐ;

ΚΑΛ. Ἔστω τοῦτο οὕτω.

ΣΩ. Τάξεως ἄρα καὶ κόσμον τυχοῦσα οἰκία χρηστὴ ἂν
εἶη, ἀταξίας δὲ μοχθηρά;

ΚΑΛ. Φημί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ πλοῖον ὡσαύτως;

ΚΑΛ. Ναί.

d 2 εἶη] εἶναι tuetur et post hanc vocem lacunam indicat Schanz
(ὡμολόγηται· πῶς ἂν τις ἔχοι εἰπεῖν supplet K. Fuhr) γεγονέναι
seclusi; post γεγονέναι add. ἔχειν εἰπεῖν in marg. f οὐκ ἔχω
. . . εἶπω W Socrati tribui et mox Ἄλλ' . . . εὐρήσεις Callicli:
οὐκ ἔχω . . . εἶπω Callicli et Ἄλλ' . . . εὐρήσεις Socrati tribuit B et
ut videtur T d 7 ἄλλο τι οὐκ F (sed ἢ suprascr. f) e 2 βλέ-
ποντες om. Sauppe e 3 προσφέρει B T P F: προσφέρει ἂ προσφέρει
Vind. 21 πρὸς τὸ ἔργον τὸ αὐτῶν om. Sauppe αὐτῶν B: αὐτῶν
T P F: αὐτοῦ vulg. e 4 εἰδός T W F: εἰδώς B αὐτῷ B T P:
αὐτὸ F a 1 τε B T P: τί F a 2 δημιουργοὶ post ἐλέγομεν
transp. F

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ τὰ σώματά φαμεν τὰ ἡμέτερα;

ΚΑΛ. Πάνν γε.

ΣΩ. Τί δ' ἡ ψυχῆ; ἀταξίας τυχοῦσα ἔσται χρηστή, ἢ
5 τάξεώς τε καὶ κόσμου τινός;

ΚΑΛ. Ἀνάγκη ἐκ τῶν πρόσθεν καὶ τοῦτο συνομολογεῖν.

ΣΩ. Τί οὖν ὄνομά ἐστω ἐν τῷ σώματι τῷ ἐκ τῆς τάξεώς
τε καὶ τοῦ κόσμου γιγνομένῳ;

ΚΑΛ. Ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν ἴσως λέγεις.

c ΣΩ. Ἐγώ γε. τί δὲ αὐτῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἐγγιγνομένῳ ἐκ
τῆς τάξεως καὶ τοῦ κόσμου; πειρῶ εὐρεῖν καὶ εἰπεῖν ὡσπερ
ἐκεῖ τὸ ὄνομα.

ΚΑΛ. Τί δὲ οὐκ αὐτὸς λέγεις, ὦ Σώκρατες;

5 ΣΩ. Ἄλλ' εἴ σοι ἡδιόν ἐστιν, ἐγὼ ἐρῶ· σὺ δέ, ἂν μὲν
σοι δοκῶ ἐγὼ καλῶς λέγειν, φάθι, εἰ δὲ μή, ἔλεγγε καὶ μὴ
ἐπίτρεπε. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ταῖς μὲν τοῦ σώματος τάξεσιν
ὄνομα εἶναι ὑγιεινόν, ἐξ οὗ ἐν αὐτῷ ἡ ὑγίεια γίγνεται καὶ ἡ
ἄλλη ἀρετὴ τοῦ σώματος. ἔστιν ταῦτα ἢ οὐκ ἔστιν;

10 ΚΑΛ. Ἔστω.

d ΣΩ. Ταῖς δέ γε τῆς ψυχῆς τάξεσι καὶ κοσμήσεσιν
νόμιμόν τε καὶ νόμος, ὅθεν καὶ νόμιμοὶ γίνονται καὶ κόσμιοι
ταῦτα δ' ἔστιν δικαιοσύνη τε καὶ σωφροσύνη. φῆς ἢ οὐ;

ΚΑΛ. Ἔστω.

5 ΣΩ. Οὐκοῦν πρὸς ταῦτα βλέπων ὁ ῥήτωρ ἐκεῖνος, ὁ
τεχνικός τε καὶ ἀγαθός, καὶ τοὺς λόγους προσοίσει ταῖς
ψυχαῖς οὓς ἂν λέγη, καὶ τὰς πράξεις ἀπάσας, καὶ δῶρον
ἐάν τι διδῶ, δώσει, καὶ ἐάν τι ἀφαιρῆται, ἀφαιρήσεται,
πρὸς τοῦτο αἰεὶ τὸν νοῦν ἔχων, ὅπως ἂν αὐτοῦ τοῖς πολίταις
e δικαιοσύνη μὲν ἐν ταῖς ψυχαῖς γίγνηται, ἀδικία δὲ ἀπαλ-
λάττηται, καὶ σωφροσύνη μὲν ἐγγίγνηται, ἀκολασία δὲ

b6 πρόσθεν T P F: πρόσθε B c3 ἐκεῖ scripsi: ἐκεῖνο B T P F:
ἐκεῖνῳ Heindorf c7 ἐμοὶ γὰρ F: ἔμοιγε T W f: ἔμοιγε γὰρ B (sed
γὰρ punctis notavit et γὰρ ad γε in marg. adscripsit B²) d1 δέ γε
F: δὲ B T P καὶ B T F: τε καὶ P d5 ταῦτα ἂ pr. F
d9 αὐτοῦ T P F: αὐτοῦ B: αὐτῷ Deuschle: δι' αὐτοῦ fuisse susp.
Schanz

ἀπαλλάττηται, καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ ἐγγίγνηται, κακία δὲ ἀπίη.
συγχωρεῖς ἡ οὖ;

ΚΑΛ. Συγχωρῶ.

5

ΣΩ. Τί γὰρ ὄφελος, ὦ Καλλίκλεις, σώματί γε κάμνοντι
καὶ μοχθηρῶς διακειμένῳ σιτία πολλὰ διδόναι καὶ τὰ ἥδιστα
ἢ ποτὰ ἢ ἄλλ' ὅτιοῦν, ὃ μὴ δνήσει αὐτὸ ἔσθ' ὅτι πλέον ἢ
τοῦναντίον κατὰ γε τὸν δίκαιον λόγον καὶ ἔλαττον; ἔστι
ταῦτα;

10

ΚΑΛ. Ἔστω.

505

ΣΩ. Οὐ γὰρ οἶμαι λυσιτελεῖ μετὰ μοχθηρίας σώματος
ζῆν ἀνθρώπῳ· ἀνάγκη γὰρ οὕτω καὶ ζῆν μοχθηρῶς. ἢ οὐχ
οὕτως;

ΚΑΛ. Ναί.

5

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἀποπιμπλάναι, οἷον πει-
νῶντα φαγεῖν ὅσον βούλεται ἢ διψῶντα πιεῖν, ὑγιαίνοντα
μὲν ἑῷσι οἱ ἰατροὶ ὡς τὰ πολλά, κάμνοντα δὲ ὡς ἔπος
εἰπεῖν οὐδέποτε ἑῷσι ἐμπίμπλασθαι ὧν ἐπιθυμεῖ; συγχωρεῖς
τοῦτό γε καὶ σύ;

10

ΚΑΛ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Περὶ δὲ ψυχῆν, ὦ ἄριστε, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος; **b**
ἕως μὲν ἂν πονηρὰ ᾖ, ἀνόητός τε οὔσα καὶ ἀκόλαστος καὶ
ἄδικος καὶ ἀνόσιος, εἴργειν αὐτὴν δεῖ τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ
μὴ ἐπιτρέπειν ἄλλ' ἅττα ποιεῖν ἢ ἀφ' ὧν βελτίων ἔσται
φῆς ἢ οὖ;

5

ΚΑΛ. Φημί.

ΣΩ. Οὕτω γάρ που αὐτῇ ἄμεινον τῇ ψυχῇ;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ εἴργειν ἔστιν ἀφ' ὧν ἐπιθυμεί κολάζειν;

ΚΑΛ. Ναί.

10

e6 ὄφελος T P f: ὄφελος B F e8 δνήσει F: δνήση B T W
αὐτὸ T P f: αὐτὸν B (sed v punctis notatum) F ἔσθ' ὅτι] ἔσθ' ὅτε
Cornarius e9 κατὰ γε] ἢ κατὰ γε Cornarius: κατὰ δὲ Schleiermacher
a 1 ἔστω] ἔστιν P a 3 μοχθηρῶς P F Iamblichus: καὶ μοχθηρῶς B
(sed καὶ punctis notatum) T a 6 οὐκοῦν καὶ F Iamblichus: οὐκοῦν
B P: οὐκοῦν T b 4 ἀφ' ὧν B T P: ἀποιῶν F: ἀ ἀν ποιῶν Iamblichus

ΣΩ. Τὸ κολάζεσθαι ἄρα τῇ ψυχῇ ἄμεινόν ἐστιν ἢ ἡ ἀκολασία, ὡσπερ σὺ νυνδὴ φου.

c ΚΑΛ. Οὐκ οἶδ' ἅττα λέγεις, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἄλλον τιὰ ἐρώτα.

ΣΩ. Οὗτος ἀνὴρ οὐχ ὑπομένει ὠφελούμενος καὶ αὐτὸς τοῦτο πάσχων περὶ οὗ ὁ λόγος ἐστί, κολαζόμενος.

5 ΚΑΛ. Οὐδέ γέ μοι μέλει οὐδὲν ὦν σὺ λέγεις, καὶ ταυτά σοι Γοργίου χάριν ἀπεκρινάμην.

ΣΩ. Εἶεν· τί οὖν δὴ ποιήσομεν; μεταξὺ τὸν λόγον καταλύομεν;

ΚΑΛ. Αὐτὸς γνώση.

10 ΣΩ. Ἄλλ' οὐδὲ τοὺς μύθους φασὶ μεταξὺ θέμις εἶναι
d καταλείπειν, ἀλλ' ἐπιθέντας κεφαλὴν, ἵνα μὴ ἄνευ κεφαλῆς περιή. ἀποκρίναι οὖν καὶ τὰ λοιπά, ἵνα ἡμῖν ὁ λόγος κεφαλὴν λάβῃ.

ΚΑΛ. Ὡς βίαιος εἶ, ὦ Σώκρατες. ἐὰν δὲ ἐμοὶ πείθῃ,
5 ἑάσεις χαίρειν τοῦτον τὸν λόγον, ἢ καὶ ἄλλῃ τῷ διαλέξῃ.

ΣΩ. Τίς οὖν ἄλλος ἐθέλει; μὴ γάρ τοι ἀτελῆ γε τὸν λόγον καταλίπωμεν.

ΚΑΛ. Αὐτὸς δὲ οὐκ ἂν δύναιο διελθεῖν τὸν λόγον, ἢ λέγων κατὰ σαυτὸν ἢ ἀποκρινόμενος σαυτῷ;

e ΣΩ. Ἴνα μοι τὸ τοῦ Ἐπιχάρμου γένηται, ἃ “πρὸ τοῦ
δύο ἄνδρες ἔλεγον,” εἰς ὧν ἱκανὸς γένωμαι. ἀτὰρ κινδυνεύει ἀναγκαιότατον εἶναι οὕτως. εἰ μέντοι ποιήσομεν,
οἶμαι ἔγωγε χρῆναι πάντας ἡμᾶς φιλονίκως ἔχειν πρὸς τὸ
5 εἰδέναι τὸ ἀληθὲς τί ἐστιν περὶ ὧν λέγομεν καὶ τί ψεῦδος·

b 11 ἢ om. F Iamblichus c 1 οἶδα τί λέγεις F c 3 αὐτὸς
B T P F: αὐτὸ corr. Coisl. c 4 πάσχειν P c 5 σὺ om. F
c 7 ποιήσομεν B T W: ποιήσωμεν F c 8 καταλύομεν B T P: κατα-
λύσομεν in lacuna f d 1 καταλείπειν B T f: καταλιπεῖν P F
d 2 περιή T f: περιέημι B: περιήει P F ἡμῖν post d 3 κεφαλὴν
transp. P d 4 δὲ om. F d 5 καὶ om. F d 6 ἐθέλει
B T P F: ἐθελήσει f ἀτελῆ] ἄτε δὴ F d 7 καταλίπωμεν W:
καταλιπὼν μὲν F: καταλείπωμεν B T f d 9 σαυτῷ] αὐτῷ P e 1 ἵνα
B T W F: μὰ δὲ' in marg. add. F e 2 ἄνδρες B T P F (sed σ puncto
notatum in B) e 3 οὕτως· εἰ B T P: οὕτως F ποιήσομεν W:
ποιήσωμεν B T F e 4 πάντας F: πάντα B T W

κοινὸν γὰρ ἀγαθὸν ἅπασι φανερόν γενέσθαι αὐτό. δίειμι
 μὲν οὖν τῷ λόγῳ ἐγὼ ὡς ἂν μοι δοκῆ ἔχειν· ἐὰν δέ τῳ 506
 ὑμῶν μὴ τὰ ὄντα δοκῶ ὁμολογεῖν ἐμαντῷ, χρῆ ἀντιλαμ-
 βάνεσθαι καὶ ἐλέγχειν. οὐδὲ γάρ τοι ἔγωγε εἰδὼς λέγω
 ἢ λέγω, ἀλλὰ ζητῶ κοινῇ μεθ' ὑμῶν, ὥστε, ἂν τι φαίνεται
 λέγων ὁ ἀμφισβητῶν ἐμοί, ἐγὼ πρῶτος συγχωρήσομαι. 5
 λέγω μέντοι ταῦτα, εἰ δοκεῖ χρῆναι διαπεραυθῆναι τὸν
 λόγον· εἰ δὲ μὴ βούλεσθε, ἐῷμεν ἡδὴ χαίρειν καὶ ἀπίωμεν.

ΓΟΡ. Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, χρῆναί πω
 ἀπιέναι, ἀλλὰ διεξελθεῖν σε τὸν λόγον· φαίνεται δέ μοι b
 καὶ τοῖς ἄλλοις δοκεῖν. βούλομαι γὰρ ἔγωγε καὶ αὐτὸς
 ἀκουσαί σου αὐτοῦ διόντος τὰ ἐπίλοιπα.

ΣΩ. Ἄλλὰ μὲν δὴ, ὦ Γοργία, καὶ αὐτὸς ἡδέως μὲν ἂν
 Καλλικλεί τούτῳ ἔτι διελεγόμεν, ἕως αὐτῷ τὴν τοῦ Ἄμ- 5
 φίονος ἀπέδωκα ῥῆσιν ἀντὶ τῆς τοῦ Ζήθου· ἐπειδὴ δὲ σύ,
 ὦ Καλλίκλεις, οὐκ ἐθέλεις συνδιαπερᾶναι τὸν λόγον, ἀλλ'
 οὖν ἐμοῦ γε ἀκούων ἐπιλαμβάνου, ἐάν τί σοι δοκῶ μὴ
 καλῶς λέγειν. καί με ἐὰν ἐξελέγχῃς, οὐκ ἀχθεσθήσομαι c
 σοι ὥσπερ σὺ ἐμοί, ἀλλὰ μέγιστος εὐεργέτης παρ' ἐμοὶ
 ἀναγεγράψῃ.

ΚΑΛ. Λέγε, ὦγαθέ, αὐτὸς καὶ πέραινε.

ΣΩ. Ἄκουε δὴ ἐξ ἀρχῆς ἐμοῦ ἀναλαβόντος τὸν λόγον. 5
 Ἐὰν τὸ ἡδὺν καὶ τὸ ἀγαθὸν τὸ αὐτὸ ἐστίν;—Οὐ ταῦτόν,
 ὡς ἐγὼ καὶ Καλλικλῆς ὡμολογήσαμεν.—Πότερον δὲ τὸ ἡδὺν
 ἕνεκα τοῦ ἀγαθοῦ πρακτέον, ἢ τὸ ἀγαθὸν ἕνεκα τοῦ ἡδέος;
 —Τὸ ἡδὺν ἕνεκα τοῦ ἀγαθοῦ.—Ἡδὺν δὲ ἐστίν τοῦτο οὐ
 παραγενομένου ἡδόμεθα, ἀγαθὸν δὲ οὐ παρόντος ἀγαθοῦ d
 ἐσμεν;—Πάνυ γε.—Ἄλλὰ μὴν ἀγαθοὶ γέ ἐσμεν καὶ ἡμεῖς
 καὶ τᾶλλα πάντα ὅσ' ἀγαθὰ ἐστίν, ἀρετῆς τινος παραγενο-
 μένης;—Ἐμοιγε δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι, ὦ Καλλίκλεις.—
 Ἄλλὰ μὲν δὴ ἢ γε ἀρετῆ ἐκάστου, καὶ σκεύους καὶ σώματος 5

a 3 λέγω ἢ λέγω BTP: πάνυ τί λέγω. ἀλλ' ἐγὼ F a 5 ἐγὼ
 BTP: ἔγωγε F a 6 διαπεραυθῆναι BTPf: διαπερᾶναι F a 7 ἡδὴ
 F: δὴ BTPf b 5 ἀμφίονος WF: ἀμφίανος BTP b 6 τῆς om. F

καὶ ψυχῆς αὐτῆς καὶ ζώου παντός, οὐ τῷ εἰκῆ κάλλιστα παρα-
 γίγνεται, ἀλλὰ τάξει καὶ ὀρθότητι καὶ τέχνῃ, ἥτις ἐκάστῳ
 ἀποδέδοται αὐτῶν· ἄρα ἔστιν ταῦτα;—Ἐγὼ μὲν γάρ φημι.
 e —Τάξει ἄρα τεταγμένον καὶ κεκοσμημένον ἔστιν ἡ ἀρετὴ
 ἐκάστου;—Φαίην ἂν ἔγωγε.—Κόσμος τις ἄρα ἐγγενόμενος
 ἐν ἐκάστῳ ὁ ἐκάστου οἰκείος ἀγαθὸν παρέχει ἕκαστον τῶν
 ὄντων;—Ἐμοιγε δοκεῖ.—Καὶ ψυχὴ ἄρα κόσμον ἔχουσα
 5 τὸν ἑαυτῆς ἀμείνων τῆς ἀκοσμήτου;—Ἀνάγκη.—Ἀλλὰ μὴν
 ἢ γε κόσμον ἔχουσα κοσμία;—Πῶς γὰρ οὐ μέλλει;—Ἡ δὲ
 507 γε κοσμία σώφρων;—Πολλὴ ἀνάγκη.—Ἡ ἄρα σώφρων
 ψυχὴ ἀγαθὴ. ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα φάναι,
 ὦ φίλε Καλλίκλεις· σὺ δ' εἰ ἔχεις, διδάσκει.

ΚΑΛ. Λέγ', ὦγαθέ.

5 ΣΩ. Λέγω δὴ ὅτι, εἰ ἡ σώφρων ἀγαθὴ ἔστιν, ἡ τοῦ-
 ναντίον τῇ σώφρονι πεπονηυῖα κακὴ ἔστιν· ἦν δὲ αὕτη ἡ
 ἄφρων τε καὶ ἀκόλαστος.—Πάνυ γε.—Καὶ μὴν ὅ γε σώ-
 φρων τὰ προσήκοντα πράττει ἂν καὶ περὶ θεοὺς καὶ περὶ
 ἀνθρώπους· οὐ γὰρ ἂν σωφρονοῖ τὰ μὴ προσήκοντα πράτ-
 τειν;—Ἀνάγκη ταῦτ' εἶναι οὕτω.—Καὶ μὴν περὶ μὲν ἀνθρώ-
 10 πους τὰ προσήκοντα πράττων δίκαι' ἂν πράττει, περὶ δὲ
 θεοὺς ὅσια· τὸν δὲ τὰ δίκαια καὶ ὅσια πράττοντα ἀνάγκη
 δίκαιον καὶ ὅσιον εἶναι.—Ἔστι ταῦτα.—Καὶ μὲν δὴ καὶ
 5 ἀνδρείον γε ἀνάγκη· οὐ γὰρ δὴ σώφρονος ἀνδρὸς ἔστω οὔτε
 διώκειν οὔτε φεύγειν ἢ μὴ προσήκει, ἀλλ' ἢ δεῖ καὶ πρά-
 γματα καὶ ἀνθρώπους καὶ ἡδονὰς καὶ λύπας φεύγειν καὶ
 διώκειν, καὶ ὑπομένοντα καρτερεῖν ὅπου δεῖ· ὥστε πολλὴ
 c ἀνάγκη, ὦ Καλλίκλεις, τὸν σώφρονα, ὥσπερ διήλθομεν,
 δίκαιον ὄντα καὶ ἀνδρείον καὶ ὅσιον ἀγαθὸν ἄνδρα εἶναι
 τελέως, τὸν δὲ ἀγαθὸν εἶ τε καὶ καλῶς πράττειν ἢ ἂν

d 6 οὐ τῷ B T Iamblichus : οὐ τῷ P : οὔτοι al. Sauppe : οὐχ οὕτω F
 κάλλιστα secl. Coraes d 8 γὰρ B P F : γὰρ δὴ T εἰ τετα-
 γμένον B T P F : τεταγμένον τι Iamblichus e 3 ἐκάστου B P F
 Iamblichus : ἐκάστον T : ἐκάστων t a 6 σωφροσύνη P a 8 περὶ
 ἀνθρώπους B T P F : ἀνθρώπους Iamblichus b 6 ἀλλ' ἢ δεῖ Hein-
 dorf : ἀλλὰ δεῖ B T f Iamblichus : ἀλλὰ δὴ P F c 3 τε B T P : γε F

πράττη, τὸν δ' εὖ πράττοντα μακάριόν τε καὶ εὐδαίμονα
εἶναι, τὸν δὲ πονηρὸν καὶ κακῶς πράττοντα ἄθλιον· οὗτος 5
δ' ἂν εἴη ὁ ἐναντίως ἔχων τῷ σῶφρονι, ὁ ἀκόλαστος, ὃν
σὺ ἐπῆνεις.

Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα οὕτω τίθεμαι καὶ φημι ταῦτα ἀληθῆ
εἶναι· εἰ δὲ ἔστιν ἀληθῆ, τὸν βουλόμενον, ὡς ἔοικεν, εὐ-
δαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, d
ἀκολασίαν δὲ φευκτέον ὡς ἔχει ποδῶν ἕκαστος ἡμῶν, καὶ
παρασκευαστέον μάλιστα μὲν μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι,
ἐὰν δὲ δεηθῆ ἢ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις τῶν οἰκείων, ἢ ἰδιώτης
ἢ πόλις, ἐπιθετέον δίκην καὶ κολαστέον, εἰ μέλλει εὐδαίμων 5
εἶναι. οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ ὁ σκοπὸς εἶναι πρὸς ὃν βλέ-
πουσα δεῖ ζῆν, καὶ πάντα εἰς τοῦτο τὰ αὐτοῦ συντείνοντα
καὶ τὰ τῆς πόλεως, ὅπως δικαιοσύνη παρέσται καὶ σωφρο-
σύνη τῷ μακαρίῳ μέλλουσι ἔσεσθαι, οὕτω πράττειν, οὐκ e
ἐπιθυμίας ἐῶντα ἀκολάστους εἶναι καὶ ταύτας ἐπιχειροῦντα
πληροῦν, ἀνήνυτον κακόν, ληστοῦ βίον ζῶντα. οὔτε γὰρ
ἂν ἄλλῳ ἀνθρώπῳ προσφιλεῖς ἂν εἴη ὁ τοιοῦτος οὔτε θεῶ·
κοινωνεῖν γὰρ ἀδύνατος, ὅτῳ δὲ μὴ ἔνι κοινωνία, φιλία οὐκ 5
ἂν εἴη. φασὶ δ' οἱ σοφοί, ὧ Καλλίκλεις, καὶ οὐρανὸν καὶ
γῆν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους τὴν κοινωνίαν συνέχειν καὶ 508
φιλίαν καὶ κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην,
καὶ τὸ ὅλον τοῦτο διὰ ταῦτα κόσμον καλοῦσιν, ὧ ἑταῖρε,
οὐκ ἀκοσμίαν οὐδὲ ἀκολασίαν. σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐ προσ-
έχειν τὸν νοῦν τούτοις, καὶ ταῦτα σοφὸς ὢν, ἀλλὰ λέληθέν 5
σε ὅτι ἡ ἰσότης ἢ γεωμετρικὴ καὶ ἐν θεοῖς καὶ ἐν ἀνθρώποις
μέγα δύναται, σὺ δὲ πλεονεξίαν οἶει δεῖν ἀσκεῖν· γεωμε-

c 5 πονηρῶς P c 8 οὖν om. Oxy. ταῦτα ἀληθῆ B P F Oxy.
Stobaeus: ἀληθῆ ταῦτα T c 9 εἰ δὲ ἔστιν ἀληθῆ om. F (add.
in marg. f) δὲ BTP et in marg. f: δὴ Iamblichus Stobaeus
d 3 παρασκευαστέον BTPf Oxy. Iamblichus: ποῦς σκευαστέον ut
videtur F: παρασκευαστέον ἐαυτὸν Stobaeus d 4 ἢ prius BTPF
Oxy. Stobaeus: om. Iamblichus e 1 οὕτω B³TPF: οὐ τῷ B
e 2 ταύτας TWF Stobaeus: ταῦτα B Iamblichus (in Oxy. lacuna)
e 4 ἂν εἴη BTP: εἴη F Oxy. Stobaeus e 5 δὲ BTPf: γὰρ Oxy.
Iamblichus Stobaeus: om. F a 7 οἶει πλεονεξίαν P

τρίας γὰρ ἀμελείς. εἶεν· ἢ ἐξελεγκτέος δὴ οὗτος ὁ λόγος
b ἡμῖν ἐστίν, ὡς οὐ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης κτήσει εὐδαί-
 μονες οἱ εὐδαίμονες, κακίας δὲ οἱ ἄθλιοι, ἢ εἰ οὗτος ἀληθής
 ἐστίν, σκεπτέον τί τὰ συμβαίνοντα. τὰ πρόσθεν ἐκεῖνα,
 ᾧ Καλλίκλεις, συμβαίνει πάντα, ἐφ' οἷς σύ με ἦρου εἰ
5 σπουδάζων λέγομι, λέγοντα ὅτι κατηγορητέον εἶη καὶ αὐτοῦ
 καὶ υἱός καὶ ἐταίρου, ἐάν τι ἀδικῆ, καὶ τῇ ῥητορικῇ ἐπὶ
 τοῦτο χρηστέον· καὶ ἂ Πῶλον αἰσχύνη ᾧ συγχωρεῖν,
 ἀληθῆ ἄρα ἦν, τὸ εἶναι τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι ὅσῳ περ
c αἰσχίον τοσοῦτῳ κάκιον· καὶ τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ῥητορικὸν
 ἐσεσθαι δίκαιον ἄρα δεῖ εἶναι καὶ ἐπιστήμονα τῶν δικαίων,
 ὃ αὐτὸν Γοργίαν ἔφη Πῶλος δι' αἰσχύνην ὁμολογήσαι.

Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων σκεψώμεθα τί ποτ' ἐστὶν ἂν σὺ
5 ἐμοὶ ὀνειδίζεις, ἄρα καλῶς λέγεται ἢ οὐ, ὡς ἄρα ἐγὼ οὐχ
 οἷός τ' εἶμι βοηθῆσαι οὔτε ἐμαυτῷ οὔτε τῶν φίλων οὐδενὶ
 οὐδὲ τῶν οἰκείων, οὐδ' ἐκώσσαι ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων,
 εἶμι δὲ ἐπὶ τῷ βουλομένῳ ὡσπερ οἱ ἄτιμοι τοῦ ἐθέλοντος,
d ἄντε τύπτειν βούληται, τὸ νεανικὸν δὴ τοῦτο τὸ τοῦ σοῦ
 λόγου, ἐπὶ κόρρης, ἐάντε χρήματα ἀφαιρεῖσθαι, ἐάντε ἐκ-
 βάλλειν ἐκ τῆς πόλεως, ἐάντε, τὸ ἔσχατον, ἀποκτεῖναι· καὶ
 οὕτω διακεῖσθαι πάντων δὴ αἰσχιστόν ἐστιν, ὡς ὁ σὸς λόγος.
5 ὁ δὲ δὴ ἐμὸς ὅστις, πολλάκις μὲν ἤδη εἴρηται, οὐδὲν δὲ
 κωλύει καὶ ἔτι λέγεσθαι. Οὐ φημι, ᾧ Καλλίκλεις, τὸ τύ-
 πτεσθαι ἐπὶ κόρρης ἀδίκως αἰσχιστόν εἶναι, οὐδέ γε τὸ τέμ-
e νεσθαι οὔτε τὸ σῶμα τὸ ἐμὸν οὔτε τὸ βαλλάντιον, ἀλλὰ τὸ
 τύπτειν καὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ἀδίκως καὶ τέμνειν καὶ αἰσχίον
 καὶ κάκιον, καὶ κλέπτειν γε ἅμα καὶ ἀνδραποδίζεσθαι καὶ

b 2 ἄθλιοι post δὲ add. Bekker : post ἄθλιοι Heindorf (semel habet Oxy.)
b 3 τί B T P F : τίνα vulg. (et mox e 4) **b** 7 τοῦτω P
b 8 τοῦ ἀδικεῖν τὸ ἀδικεῖσθαι P **c** 2 δεῖ F (sed v add. f) **c** 7 οὐδὲ
 σῶσαι F Oxy. **c** 8 ἐπὶ τῷ βουλομένῳ B T P : ἐπὶ τῷ βουλευομένῳ F :
 secl. Morstadt (sed πι τω βο[. iam Oxy.) τοῦ ἐθέλοντος
 secl. Hirschig **d** 1 τοῦτο τὸ F : τοῦτο B T P **d** 2 ἐκβάλλειν
 B T P F : ἐκβαλεῖν Oxy. **d** 3 ἀποκτεῖναι] ἀποκτινύναι Badham
d 4 ἐστίν om. F **e** 1 prius οὔτε B T P : οὐδὲ F βαλλάντιον
 B T P : βαλλάντιον F

τοιχωρυχείν καὶ συλλήβδην ὀτιοῦν ἀδικεῖν καὶ ἐμὲ καὶ τὰ
 ἐμὰ τῷ ἀδικοῦντι καὶ κάκιον καὶ αἰσχιον εἶναι ἢ ἐμοὶ τῷ 5
 ἀδικουμένῳ. ταῦτα ἡμῖν ἄνω ἐκεῖ ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις
 οὕτω φανέντα, ὡς ἐγὼ λέγω, κατέχεται καὶ δέδεται, καὶ
 εἰ ἀγροικότερόν τι εἰπεῖν ἔστιν, σιδηροῖς καὶ ἀδαμαντίνοις 509
 λόγοις, ὡς γοῦν ἂν δόξειεν οὕτωςί, οἷς σὺ εἰ μὴ λύσεις
 ἢ σοῦ τις νεανικώτερος, οὐχ οἷόν τε ἄλλως λέγοντα ἢ ὡς
 ἐγὼ νῦν λέγω καλῶς λέγειν· ἐπεὶ ἔμοιγε ὁ αὐτὸς λόγος
 ἔστιν αἰεὶ, ὅτι ἐγὼ ταῦτα οὐκ οἶδα ὅπως ἔχει, ὅτι μέντοι 5
 ὦν ἐγὼ ἐντετύχηκα, ὥσπερ νῦν, οὐδεὶς οἷός τ' ἔστιν ἄλλως
 λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι. ἐγὼ μὲν οὖν αὐτὴν
 ταῦτα οὕτως ἔχειν· εἰ δὲ οὕτως ἔχει καὶ μέγιστον τῶν κακῶν b
 ἔστιν ἢ ἀδικία τῷ ἀδικοῦντι καὶ ἔτι τούτου μείζον μεγίστου
 ὄντος, εἰ οἷόν τε, τὸ ἀδικοῦντα μὴ διδόναι δίκην, τίνα ἂν 1
 βοήθειαν μὴ δυνάμενος ἄνθρωπος βοηθεῖν ἑαυτῷ καταγέ-
 λαστος ἂν τῇ ἀληθείᾳ εἴη; ἄρα οὐ ταύτην, ἣτις ἀποτρέψει 5
 τὴν μεγίστην ἡμῶν βλάβην; ἀλλὰ πολλὴ ἀνάγκη ταύτην
 εἶναι τὴν αἰσχίστην βοήθειαν μὴ δύνασθαι βοηθεῖν μήτε
 αὐτῷ μήτε τοῖς αὐτοῦ φίλοις τε καὶ οἰκείοις, δευτέραν δὲ
 τὴν τοῦ δευτέρου κακοῦ καὶ τρίτην τὴν τοῦ τρίτου καὶ τᾶλλα c
 οὕτως· ὡς ἐκάστου κακοῦ μέγεθος πέφυκεν, οὕτω καὶ κάλλος
 τοῦ δυνατοῦ εἶναι ἐφ' ἕκαστα βοηθεῖν καὶ αἰσχύνῃ τοῦ μῆ.
 ἄρα ἄλλως ἢ οὕτως ἔχει, ὦ Καλλίκλεις;

ΚΑΛ. Οὐκ ἄλλως.

ΣΩ. Δνοῖν οὖν ὄντοι, τοῦ ἀδικεῖν τε καὶ ἀδικεῖσθαι,
 μείζον μὲν φαμεν κακὸν τὸ ἀδικεῖν, ἔλαττον δὲ τὸ ἀδικεῖσθαι.
 τί οὖν ἂν παρασκευασάμενος ἄνθρωπος βοηθήσειεν αὐτῷ,
 ὥστε ἀμφοτέρας τὰς ὠφελίας ταύτας ἔχειν, τὴν τε ἀπὸ τοῦ d
 μὴ ἀδικεῖν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι; πότερα δύναμι

ε6 πρόσθεν TPF: πρόσθε B ε7 καὶ εἰ BTF: εἰ καὶ P
 α2 λύσεις T²f: λύσης BWF β3 τὸ corr. Par. 1811: τὸν
 BTPF ἀν] δὴ Hirschig β5 ἀποστρέψει F β.7 βοήθειαν
 obelo notavit Schanz: ἀδυναμίαν ci. H. Richards γ1 καὶ ante
 τρίτην om. F γ3 τοῦ μῆ F rec. b: ἐτόμη BTP γ7 μὲν om. F

ἢ βούλησω; ὧδε δὲ λέγω· πότερον ἂν μὴ βούληται ἀδικεῖσθαι, οὐκ ἀδικήσεται, ἢ ἂν δύναμιν παρασκευάσῃται τοῦ
5 μὴ ἀδικεῖσθαι, οὐκ ἀδικήσεται;

ΚΑΛ. Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὅτι ἂν δύναμιν.

ΣΩ. Τί δὲ δὴ τοῦ ἀδικεῖν; πότερον ἂν μὴ βούληται ἀδικεῖν, ἱκανὸν τοῦτ' ἐστίν—οὐ γὰρ ἀδικήσει—ἢ καὶ ἐπὶ
— e τοῦτο δεῖ δύναμίν τινα καὶ τέχνην παρασκευάσασθαι, ὡς, ἂν μὴ μάθῃ αὐτὰ καὶ ἀσκήσῃ, ἀδικήσει; τί οὐκ αὐτό γέ μοι τοῦτο ἀπεκρίνω, ὧ Καλλίκλεις, πότερόν σοι δοκοῦμεν ὀρθῶς ἀναγκασθῆναι ὁμολογεῖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις
5 ἐγὼ τε καὶ Πῶλος ἢ οὐ, ἠνίκα ὠμολογήσαμεν μηδένα βουλόμενον ἀδικεῖν, ἀλλ' ἄκοντας τοὺς ἀδικούντας πάντας ἀδικεῖν;

510 ΚΑΛ. Ἔστω σοι τοῦτο, ὦ Σώκρατες, οὕτως, ἵνα διαπεράνης τὸν λόγον.

ΣΩ. Καὶ ἐπὶ τοῦτο ἄρα, ὡς ἔοικεν, παρασκευαστέον ἐστὶ δύναμίν τινα καὶ τέχνην, ὅπως μὴ ἀδικήσωμεν.

5 ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τίς οὖν ποτ' ἐστὶν τέχνη τῆς παρασκευῆς τοῦ μηδὲν ἀδικεῖσθαι ἢ ὡς ὀλίγιστα; σκέψαι εἰ σοὶ δοκεῖ ἢ περ ἐμοί. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ ἦδε· ἢ αὐτὸν ἄρχειω δεῖν ἐν τῇ πόλει ἢ καὶ τυραννεῖν, ἢ τῆς ὑπαρχούσης πολιτείας
10 ἐταῖρον εἶναι.

ΚΑΛ. Ὅρα, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐγὼ ἔτοιμός εἰμι ἐπαινεῖν, b ἂν τι καλῶς λέγῃς; τοῦτό μοι δοκεῖς πάνυ καλῶς εἰρηκέναι.

ΣΩ. Σκόπει δὴ καὶ τόδε ἂν σοὶ δοκῶ εἶδόν λέγειν. φίλος μοι δοκεῖ ἕκαστος ἕκαστῳ εἶναι ὡς οἶόν τε μάλιστα, ὅνπερ οἱ παλαιοὶ τε καὶ σοφοὶ λέγουσιν, ὁ ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ. οὐ
5 καὶ σοί;

e 2 καὶ B T P: καὶ μὴ F γέ μοι F: γε ἐμοὶ B T P e 3 ἀπεκρίνω
scr. recs.: ἀπεκρίνου B T P F a 1 οὕτως B T F: ἴσως P δια-
περάνης T P F: διαπερανῆ B a 4 ἀδικήσομεν Heindorf a 7 ἢ περ
T P f: ἢ περ B: καὶ εἴπερ F a 8 ἦδε P F: ἦδε B T (τῆδε Buttman
et supra ἢ περ cum B) δεῖν ἀρχεῖν P a 10 ἐταῖρον F: ἔτερον
B T P et in marg. f

ΚΑΛ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅπου τύραννός ἐστω ἄρχων ἄγριος καὶ ἀπαίδευτος, εἴ τις τούτου ἐν τῇ πόλει πολὺν βελτίων εἴη, φοβοῖτο δήπου ἂν αὐτὸν ὁ τύραννος καὶ τούτῳ ἐξ ἅπαντος τοῦ νοῦ οὐκ ἂν ποτε δύναιτο φίλος γενέσθαι;

ΚΑΛ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδέ γε εἴ τις πολὺ φαυλότερος εἴη, οὐδ' ἂν οὗτος καταφρονοῖ γὰρ ἂν αὐτοῦ ὁ τύραννος καὶ οὐκ ἂν ποτε ὡς πρὸς φίλον σπουδάσειεν.

ΚΑΛ. Καὶ ταῦτ' ἀληθῆ.

ΣΩ. Λείπεται δὴ ἐκείνος μόνος ἄξιος λόγου φίλος τῷ τοιούτῳ, ὃς ἂν ὁμοίηθης ὦν, ταῦτ' ἀψέγων καὶ ἐπαινωῶν, ἐθέλη ἄρχεσθαι καὶ ὑποκεῖσθαι τῷ ἄρχοντι. οὗτος μέγα ἐν ταύτῃ τῇ πόλει δυνήσεται, τοῦτον οὐδεὶς χαίρων ἀδικήσει. οὐχ οὕτως ἔχει;

ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ ἄρα τις ἐννοήσειεν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει τῶν νέων, “Τίνα ἂν τρόπον ἐγὼ μέγα δυναίμην καὶ μηδεὶς με ἀδικοῖ;” αὕτη, ὡς ἔοικεν, αὐτῷ ὁδός ἐστιν, εὐθύς ἐκ νέου ἐθίξει αὐτὸν τοῖς αὐτοῖς χαίρειν καὶ ἄχθεσθαι τῷ δεσπότῃ, καὶ παρασκευάζειν ὅπως ὅτι μάλιστα ὁμοῖος ἔσται ἐκείνῳ. οὐχ οὕτως;

ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν τούτῳ τὸ μὲν μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ μέγα δύνασθαι, ὡς ὁ ὑμέτερος λόγος, ἐν τῇ πόλει διαπεπράξεται.

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖν; ἢ πολλοῦ δεῖ, εἴπερ ὁμοῖος ἔσται τῷ ἄρχοντι ὄντι ἀδίκῳ καὶ παρὰ τούτῳ μέγα δυνήσεται; ἀλλ' οἶμαι ἔγωγε, πᾶν τούναντιον οὕτως ἢ

b 7 ἄρχων P e 3 οὗτος B T P F : οὕτως Schanz d 1 τῇ
 P F b : om. B T d 4 εἰ ἄρα τις B T P : ἄρ' οὖν εἰ τις F ταύτῃ F :
 αὐτῇ B T W : fort. ἐν αὐτῇ ταύτῃ Stallbaum d 6 αὕτη F : ἢ αὐτῇ
 B T P ὁδός B T P : ἢ ὁδός F e 6 οὕτως B T P : οὕτως F

παρασκευῆ ἔσται αὐτῷ ἐπὶ τὸ οἶφ τε εἶναι ὡς πλείστα ἀδικεῖν καὶ ἀδικοῦντα μὴ διδόναι δίκην. ἦ γάρ;

ΚΑΛ. Φαίνεται.

511 ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ μέγιστον αὐτῷ κακὸν ὑπάρξει μοχθηρῶ ὄντι τὴν ψυχὴν καὶ λελωβημένῳ διὰ τὴν μίμησιν τοῦ δεσπότου καὶ δύναμιν.

ΚΑΛ. Οὐκ οἶδ' ὅπη στρέφεις ἐκάστοτε τοὺς λόγους ἄνω
5 καὶ κάτω, ὦ Σώκρατες· ἦ οὐκ οἶσθα ὅτι οὗτος ὁ μιμούμενος τὸν μὴ μιμούμενον ἐκείνον ἀποκτενεῖ, ἔαν βούληται, καὶ ἀφαιρήσεται τὰ ὄντα.

b ΣΩ. Οἶδα, ὡγαθὲ Καλλίκλεις, εἰ μὴ κωφός γ' εἰμί, καὶ σοῦ ἀκούων καὶ Πώλου ἄρτι πολλάκις καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγου πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐμοῦ ἄκουε, ὅτι ἀποκτενεῖ μέν, ἂν βούληται, ἀλλὰ πονηρὸς ὢν καλὸν κἀγαθὸν
5 ὄντα.

ΚΑΛ. Οὐκοῦν τοῦτο δὴ καὶ τὸ ἀγανακτητόν;

ΣΩ. Οὐ νοῦν γε ἔχοντι, ὡς ὁ λόγος σημαίνει. ἦ οἶε δεῖν τοῦτο παρασκευάζεσθαι ἄνθρωπον, ὡς πλείστον χρόνον ζῆν, καὶ μελετᾶν τὰς τέχνας ταύτας αἱ ἡμᾶς αἰεὶ ἐκ τῶν
c κινδύνων σφύζουσιν, ὥσπερ καὶ ἦν σὺ κελεύεις ἐμὲ μελετᾶν τὴν ῥητορικὴν τὴν ἐν τοῖς δικαστηρίοις διασφύζουσαν;

ΚΑΛ. Ναὶ μὰ Δία ὀρθῶς γέ σοι συμβουλεύων.

ΣΩ. Τί δέ, ὦ βέλτιστε; ἦ καὶ ἡ τοῦ νεῖν ἐπιστήμη
5 σεμνή τίς σοι δοκεῖ εἶναι;

ΚΑΛ. Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε.

ΣΩ. Καὶ μὴν σφύζει γε καὶ αὕτη ἐκ θανάτου τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν εἷς τι τοιοῦτον ἐμπέσωσιν οὐ δεῖ ταύτης τῆς ἐπιστήμης. εἰ δ' αὕτη σοι δοκεῖ σμικρὰ εἶναι, ἐγὼ σοι
d μείζω ταύτης ἐρῶ, τὴν κυβερνητικὴν, ἣ οὐ μόνον τὰς ψυχὰς σφύζει ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ χρήματα ἐκ τῶν ἐσχάτων

e8 ἀδικοῦντα BTP: ἀδικοῦντι F a4 ὅπη F: ὅποι BTW
b2 ἄρτι BTP: ἔρα F c3 συμβουλεύων F (κελεύων in marg. f):
συμβουλεύω BTP c4 ἦ καὶ ἡ τοῦ F: ἡ καὶ ἡ τοῦ B: ἡ καὶ τοῦ TP
c8 τι τοιοῦτον F: τοιοῦτον BTP d1 μείζω F: μείζονα BTP

κινδύνων, ὡσπερ ἡ ῥητορική. καὶ αὕτη μὲν προσεσταλμένη
 ἐστὶν καὶ κοσμία, καὶ οὐ σεμνύεται ἐσχηματισμένη ὡς
 ὑπερήφανόν τι διαπραττομένη, ἀλλὰ ταῦτὰ διαπραξαμένη 5
 τῇ δικανικῇ, ἐὰν μὲν ἐξ Αἰγίνης δεῦρο σώσῃ, οἶμαι δὺ
 ὀβολοὺς ἐπράξατο, ἐὰν δὲ ἐξ Αἰγύπτου ἢ ἐκ τοῦ Πόντου,
 ἐὰν πάμπολυ, ταύτης τῆς μεγάλης εὐεργεσίας, σώσασα ἂ 6
 νυνδὴ ἔλεγον, καὶ αὐτὸν καὶ παῖδας καὶ χρήματα καὶ γυναῖ-
 κας, ἀποβιβάσασ' εἰς τὸν λιμένα δύο δραχμὰς ἐπράξατο,
 καὶ αὐτὸς ὁ ἔχων τὴν τέχνην καὶ ταῦτα διαπραξάμενος
 ἐκβὰς παρὰ τὴν θάλατταν καὶ τὴν ναῦν περιπατεῖ ἐν μετρίῳ 5
 σήματι· λογίζεσθαι γὰρ οἶμαι ἐπίσταται ὅτι ἄδηλόν
 ἐστὶν οὔστως τε ὠφέληκεν τῶν συμπλεόντων οὐκ ἔσας
 καταποντωθῆναι καὶ οὔστως ἐβλάψεν, εἰδὼς ὅτι οὐδὲν 512
 αὐτοὺς βελτίους ἐξεβίβασεν ἢ οἶοι ἐνέβησαν, οὔτε τὰ σώ-
 ματα οὔτε τὰς ψυχὰς. λογίζεται οὖν ὅτι οὐκ, εἰ μὲν τις
 μέγαλοισ καὶ ἀνιάτοις νοσήμασι κατὰ τὸ σῶμα συνεχό-
 μενος μὴ ἀπεπνίγη, οὗτος μὲν ἄθλιός ἐστιν ὅτι οὐκ ἀπέ-
 θανεν, καὶ οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ ὠφέλῃται· εἰ δὲ τις ἄρα ἐν τῷ 5
 τοῦ σώματος τιμιωτέρῳ, τῇ ψυχῇ, πολλὰ νοσήματα ἔχει
 καὶ ἀνιάτα, τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστὶν καὶ τοῦτον ὀνήσει,
 ἅντε ἐκ θαλάττης ἅντε ἐκ δικαστηρίου ἕαντε ἄλλοθεν ὀπο-
 θενοῦν σώσῃ, ἀλλ' οἶδεν ὅτι οὐκ ἄμειρόν ἐστιν ζῆν τῷ 6
 μοχθηρῷ ἀνθρώπῳ· κακῶς γὰρ ἀνάγκη ἐστὶν ζῆν.

Διὰ ταῦτα οὐ νόμος ἐστὶ σεμνύεσθαι τὸν κυβερνήτην,
 καίπερ σφύζοντα ἡμᾶς, οὐδέ γε, ὧ θαυμάσιε, τὸν μηχανο-
 ποιόν, ὃς οὔτε στρατηγοῦ, μὴ ὅτι κυβερνήτου, οὔτε ἄλλου 5
 οὔδενοδς ἐλάττω ἐνίστοε δύναται σφύζειν· πόλεις γὰρ ἐστὶν
 ὅτε ὅλας σφύζει. μή σοι δοκεῖ κατὰ τὸν δικανικὸν εἶναι;

d 5 διαπραξαμένη F Olympiodorus : διαπραττομένη B T P f
 d 6 δεῦρο B T P : ὡδε F e 2 γυναῖκας] γυναῖκα Naber e 3 ἀπ[ο-
 βιβάσασα] F (sed inclusa in lac. suppl. f) : ἀποβιβάσας B T W
 a 1 οἶοι F t : οἶ B T P a 5 ὑπ' B T P f : ἀπ' F a 7 βιωτὸν
 ἔσται Hirschig ὀνήσει Deuschle : ὀνήσειεν B T P F b 4 θαυμάσιε
 B T P : θαυμασιώτατε F b 6 πόλεις T P F : πόλις B

καίτοι εἰ βούλοιο λέγειν, ὦ Καλλίκλεις, ἄπερ ὑμεῖς, σεμ-
 c νύων τὸ πρᾶγμα, καταχώσειεν ἂν ὑμᾶς τοῖς λόγοις, λέγων
 καὶ παρακαλῶν ἐπὶ τὸ δεῖν γίνεσθαι μηχανοποιούς, ὡς
 οὐδὲν τᾶλλά ἐστιν· ἱκανὸς γὰρ αὐτῷ ὁ λόγος. ἀλλὰ σὺ
 οὐδὲν ἦπτον αὐτοῦ καταφρονεῖς καὶ τῆς τέχνης τῆς ἐκεί-
 5 νου, καὶ ὡς ἐν ὄνειδει ἀποκαλέσαις ἂν μηχανοποιόν, καὶ
 τῷ ὑεῖ αὐτοῦ οὐτ' ἂν δοῦναι θυγατέρα ἐθέλοις, οὐτ' ἂν
 αὐτὸς λαβεῖν τὴν ἐκείνου. καίτοι ἐξ ὧν τὰ σαντοῦ ἐπαι-
 νεῖς, τίνι δικαίῳ λόγῳ τοῦ μηχανοποιοῦ καταφρονεῖς καὶ
 d τῶν ἄλλων ὧν νυνδὴ ἔλεγον; οἷδ' ὅτι φαίης ἂν βελτίων
 εἶναι καὶ ἐκ βελτιόνων. τὸ δὲ βέλτιον εἰ μὴ ἐστιν ὃ ἐγὼ
 λέγω, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτ' ἐστὶν ἀρετή, τὸ σφῆξιν αὐτὸν καὶ
 τὰ ἑαυτοῦ ὄντα ὁποῖός τις ἔτυχεν, καταγέλαστός σοι ὁ
 5 ψόγος γίγνεται καὶ μηχανοποιοῦ καὶ ἰατροῦ καὶ τῶν ἄλλων
 τεχνῶν ὅσαι τοῦ σφῆξιν ἔνεκα πεποίηται. ἀλλ', ὦ
 μακάριε, ὄρα μὴ ἄλλο τι τὸ γενναῖον καὶ τὸ ἀγαθὸν ἢ ἡ τὸ
 σφῆξιν τε καὶ σφῆξεσθαι. μὴ γὰρ τοῦτο μὲν, τὸ ζῆν ὄπο-
 e σονδῆ χρόνον, τόν γε ὡς ἀληθῶς ἄνδρα ἐατέον ἐστὶν καὶ
 οὐ φιλοψυχητέον, ἀλλὰ ἐπιτρέψαντα περὶ τούτων τῷ θεῷ
 καὶ πιστεύσαντα ταῖς γυναιξίν ὅτι τὴν εἰμαρμένην οὐδ' ἂν
 εἰς ἐκφύγοι, τὸ ἐπὶ τούτῳ σκεπτέον τίν' ἂν τρόπον τοῦτον
 5 ὄν μέλλοι χρόνον βιῶναι ὡς ἄριστα βιοίῃ, ἄρα ἐξομοῶν
 513 αὐτὸν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ ἐν ἣ ἂν οἰκῆ, καὶ νῦν δὲ ἄρα δεῖ
 σὲ ὡς ὁμοιώτατον γίνεσθαι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, εἰ
 μέλλεις τούτῳ προσφιλέης εἶναι καὶ μέγα δύνασθαι ἐν τῇ
 πόλει· τοῦθ' ὄρα εἰ σοὶ λυσιτελεῖ καὶ ἐμοί, ὅπως μὴ, ὦ
 5 δαιμόνιε, πεισόμεθα ὅπερ φασὶ τὰς τὴν σελήνην καθαι-
 ρούσας, τὰς Θετταλίδας· σὺν τοῖς φιλάτοις ἢ αἵρεσις ἡμῖν

c 6 οὐτ' ἂν ante τῷ transp. Cobet c 7 αὐτὸς BTF: αὐτὸν P: αὐ
 Schanz: αὐτὸς τῷ σαντοῦ al. d 1 οἷδ' TPF: οἶ δ' B d 7 ἢ
 ἢ τὸ Heindorf: ἢ τὸ B: ἢ τὸ TPF: τοῦ Coisl. d 8 μὴ γὰρ] ἢ γὰρ
 Schanz ὁπόσον δὴ W f Antoninus: ὁπόσον δὲ B: ὁπόσον δεῖ TPF
 e 1 γε BTF: τε W e 5 μέλλοι BTF: μέλλει Antoninus
 βιφή BTF a 2 τῷ ἀθηναίων TP: τῶν ἀθηναίων BF a 6 θετ-
 ταλίδας BF: θετταλικὰς TP

ἔσται ταύτης τῆς δυνάμεως τῆς ἐν τῇ πόλει. εἰ δέ σοι οἶε
 ὀπιτινοῦν ἀνθρώπων παραδώσειν τέχνην τινὰ τοιαύτην, ἣτις
 σε ποιήσει μέγα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει τῆδε ἀνόμοιον ὄντα **b**
 τῇ πολιτείᾳ εἴτ' ἐπὶ τὸ βέλτιον εἴτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ, οὐκ ὀρθῶς βουλευῆ, ὦ Καλλίκλεις· οὐ γὰρ μιμητὴν
 δεῖ εἶναι ἀλλ' αὐτοφυῶς ὅμοιον τούτοις, εἰ μέλλεις τι γνή-
 σιον ἀπεργάζεσθαι εἰς φιλίαν τῷ Ἀθηναίων δήμῳ καὶ ναὶ **5**
 μὰ Δία τῷ Πυριλάμπους γε πρὸς. ὅστις οὖν σε τούτοις
 ὁμοιότατον ἀπεργάσεται, οὗτός σε ποιήσει, ὡς ἐπιθυμεῖς
 πολιτικὸς εἶναι, πολιτικὸν καὶ ῥητορικόν· τῷ αὐτῶν γὰρ
 ἦθει λεγομένων τῶν λόγων ἕκαστοι χαίρουσι, τῷ δὲ ἄλλο- **c**
 τρίῳ ἄχθονται, εἰ μὴ τι σὺ ἄλλο λέγεις, ὦ φίλη κεφαλή.
 λέγομέν τι πρὸς ταῦτα, ὦ Καλλίκλεις;

ΚΑΛ. Οὐκ οἶδ' ὄντινά μοι τρόπον δοκεῖς εἶ λέγειν, ὦ
 Σώκρατες, πέπουθα δὲ τὸ τῶν πολλῶν πάθος· οὐ πάνυ σοὶ **5**
 πείθομαι.

ΣΩ. Ὁ δήμου γὰρ ἔρωσ, ὦ Καλλίκλεις, ἐνὼν ἐν τῇ ψυχῇ
 τῇ σῇ ἀντιστατεῖ μοι· ἀλλ' ἐὰν πολλάκις [ἴσως καὶ] βέλτιον
 ταῦτὰ ταῦτα διασκοπώμεθα, πεισθήσῃ. ἀναμνησθητι δ' οὖν **d**
 ὅτι δὴ ἔφαμεν εἶναι τὰς παρασκευὰς ἐπὶ τὸ ἕκαστον θερα-
 πεύειν, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν, μίαν μὲν πρὸς ἡδονὴν ὀμιλεῖν,
 τὴν ἑτέραν δὲ πρὸς τὸ βέλτιστον, μὴ καταχαριζόμενον ἀλλὰ
 διαμαχόμενον. οὐ ταῦτα ἦν ἂ τότε ὠριζόμεθα; **5**

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ μὲν ἑτέρα, ἡ πρὸς ἡδονὴν, ἀγεννῆς καὶ
 οὐδὲν ἄλλο ἢ κολακεία τυγχάνει οὔσα· ἡ γάρ;

ΚΑΛ. Ἔστω, εἰ βούλει, σοὶ οὕτως. **e**

ΣΩ. Ἡ δὲ γε ἑτέρα, ὅπως ὡς βέλτιστον ἔσται τοῦτο,
 εἴτε σῶμα τυγχάνει ὃν εἴτε ψυχὴ, ὃ θεραπεύομεν;

b5 ἀπεργάζεσθαι B TP: ἀπεργάσασθαι F b8 πολιτικὸς om. cod.
 Meermannianus αὐτῶν B TPf: αὐτῶ F c3 λέγομέν B TPF:
 λέγομέν al. c4 οὐκ B TPF: σὺ μὲν οὐκ Aristides c8 ἴσως καὶ
 seclusi (ἴσως secl. Schaefer: πολλάκις ἴσως secl. Schanz) d1 ταῦτὰ
 om. F d5 ἂ τότε B WFt: ἂ τε T e1 ἔστω σοὶ ταῦτα εἰ βούλει
 οὕτω F e3 post θεραπεύομεν lacunam indicat Schanz

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

- 5 ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὕτως ἐπιχειρητέον ἡμῖν ἐστὶν τῇ πόλει καὶ τοῖς πολίταις θεραπεύειν, ὡς βελτίστους αὐτοὺς τοὺς πολίτας ποιοῦντας; ἄνευ γὰρ δὴ τούτου, ὡς ἐν τοῖς ἔμ-
προσθεν ἠϋρίσκομεν, οὐδὲν ὄφελος ἄλλην εὐεργεσίαν οὐδε-
514 μίαν προσφέρειν, εἰ μὴ καλὴ κάγαθὴ ἢ διάνοια ἢ τῶν μελλόντων ἢ χρήματα πολλὰ λαμβάνειν ἢ ἀρχὴν τινων ἢ ἄλλην δύναμιν ἠντιοῦν. φῶμεν οὕτως ἔχειν;

ΚΑΛ. Πάνυ γε, εἴ σοι ἦδιον.

- 5 ΣΩ. Εἰ οὖν παρεκαλοῦμεν ἀλλήλους, ὦ Καλλίκλεις, δημοσίᾳ πράξοντες τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐπὶ τὰ οἰκοδομικά, ἢ τειχῶν ἢ νεωρίων ἢ ἱερῶν ἐπὶ τὰ μέγιστα οἰκοδομήματα, πότερον ἔδει ἂν ἡμᾶς σκέψασθαι ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ
b ἐξετάσαι πρῶτον μὲν εἰ ἐπιστάμεθα τὴν τέχνην ἢ οὐκ ἐπιστάμεθα, τὴν οἰκοδομικήν, καὶ παρὰ τοῦ ἐμάθομεν; ἔδει ἂν ἢ οὐ;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

- 5 ΣΩ. Οὐκοῦν δεύτερον αὖ τόδε, εἴ τι πώποτε οἰκοδόμημα ὠκοδομήκαμεν ἰδίᾳ ἢ τῶν φίλων τινὶ ἢ ἡμέτερον αὐτῶν, καὶ τοῦτο τὸ οἰκοδόμημα καλὸν ἢ αἰσχρὸν ἐστὶν· καὶ εἰ μὲν ἠϋρίσκομεν σκοπούμενοι διδασκάλους τε ἡμῶν ἀγαθοὺς καὶ
c ἐλλογίμους γεγονότας καὶ οἰκοδομήματα πολλὰ μὲν καὶ καλὰ μετὰ τῶν διδασκάλων ὠκοδομημένα ἡμῖν, πολλὰ δὲ καὶ ἴδια ἡμῶν ἐπειδὴ τῶν διδασκάλων ἀπηλλάγημεν, οὕτω μὲν διακειμένων, νοῦν ἐχόντων ἦν ἂν ἰέναι ἐπὶ τὰ δημόσια ἔργα·
5 εἰ δὲ μήτε διδάσκαλον εἶχομεν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιδειξάι οἰκοδομήματά τε ἢ μηδὲν ἢ πολλὰ καὶ μηδενὸς ἄξια, οὕτω

ε 5 τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας F ε 6 θεραπεύειν secl. Cobet
ε 7 ἔμπροσθεν B T P: πρόσθεν F ε 8 εϋρίσκομεν B T P: εϋρήκαμεν F
ὄφελος T P F b: ὄφελος B α 3 φῶμεν F (coniecerat Madvig):
θῶμεν B T P α 6 πράξοντες F: πράξαντες B T P (sed o supra a P
rec. b): τάξαντες Madvig b 1 τὴν τέχνην ἢ οὐκ ἐπιστάμεθα P F
et in marg. B T: om. B T b 2 οἰκοδομικήν T P F (sed ν supra
δ T): οἰκονομικήν B (sed ras. supra ν) παρὰ τοῦ B P F: παρὰ
του T c 2 ἰδία] ἰδίᾳ B T P F: διὰ Voemel: ἰδίᾳ δι' (διὰ Schanz)
Madvig c 4 ἂν ἰέναι F: ἀνιέναι B T P

δὴ ἀνόητον ἦν δῆπου ἐπιχειρεῖν τοῖς δημοσίοις ἔργοις καὶ παρακαλεῖν ἀλλήλους ἐπ' αὐτά. φῶμεν ταῦτα ὀρθῶς λέγεσθαι ἢ οὐ;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω πάντα, τά τε ἄλλα κὰν εἰ ἐπιχειρήσαντες δημοσιεύειν παρεκαλοῦμεν ἀλλήλους ὡς ἱκανοὶ ἰατροὶ ὄντες, ἐπεσκεψάμεθα δῆπου ἂν ἐγὼ τε σὲ καὶ σὺ ἐμέ, Φέρε ᾧ πρὸς θεῶν, αὐτὸς δὲ ὁ Σωκράτης πῶς ἔχει τὸ σῶμα πρὸς ὑγίειαν; ἢ ἤδη τις ἄλλος διὰ Σωκράτην ἀπηλλάγη νόσου, ἢ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος; κὰν ἐγὼ οἶμαι περὶ σοῦ ἕτερα τοιαῦτα ἐσκόπουν· καὶ εἰ μὴ ἠύρισκομεν δι' ἡμᾶς μηδένα βελτίω γεγονότα τὸ σῶμα, μήτε τῶν ξένων μήτε τῶν ἰσθμίων, μήτε ἀνδρα μήτε γυναῖκα, πρὸς Διός, ὦ Καλλίκλεις, οὐ καταγέλαστον ἂν ἦν τῇ ἀληθείᾳ, εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐλθεῖν ἀνθρώπους, ὥστε, πρὶν ἰδιωτεύοντας πολλὰ μὲν ὅπως ἐτύχομεν ποιῆσαι, πολλὰ δὲ κατορθῶσαι καὶ γυμνάσασθαι ἱκανῶς τὴν τέχνην, τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο ἐν τῷ πῖθῳ τὴν κεραμείαν ἐπιχειρεῖν μαυθάνειν, καὶ αὐτούς τε δημοσιεύειν ἐπιχειρεῖν καὶ ἄλλους τοιούτους παρακαλεῖν; οὐκ ἀνόητόν σοι δοκεῖ ἂν εἶναι οὕτω πράττειν;

ΚΑΛ. Ἐμοιγε.

ΣΩ. Νῦν δέ, ὦ βέλτιστε ἀνδρῶν, ἐπειδὴ σὺ μὲν αὐτὸς ἄρτι ἄρχῃ πράττειν τὰ τῆς πόλεως πράγματα, ἐμὲ δὲ παρακαλεῖς καὶ ὀνειδίζεις ὅτι οὐ πράττω, οὐκ ἐπισκεψόμεθα ἀλλήλους, Φέρε, Καλλικλῆς ἤδη τινὰ βελτίω πεποίηκεν τῶν πολιτῶν; ἔστιν ὅστις πρότερον πονηρὸς ὢν, ἀδικὸς τε καὶ ἀκόλαστος καὶ ἄφρων, διὰ Καλλικλέα καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς γέγονεν, ἢ ξένος ἢ ἀστὸς, ἢ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος; λέγε μοι,

c 7 δὴ] δὲ Basileensis altera ἦν δῆπου B T P : om. F (sed add. ἦν post ἐπιχειρεῖν) : ἦν ἂν που Schanz c 8 φῶμεν B T P f : δῶμεν F d 3 ἐπιχειρήσαντες B T P F : ἐπιχειρήσοντες Heindorf d 5 δὴ ἂν που F ἐγὼ τε T W F : ἔγωγε B T d 7 ἢδη corr. Par. 1812 : εἰ δὴ B T P F d 9 ἠύρισκομεν B : εὐρίσκομεν T P F e 9 οὕτω B T P : τοῦτο F a 4 καλλικλῆς T W F : καλλίκλεις B a 6 καλὸς B W F t : καλλὸς T a 7 ἢ ἀστὸς T W F : om. B

b ἐάν τις σε ταῦτα ἐξετάζη, ὦ Καλλίκλεις, τί ἐρεῖς; τίνα φήσεις βελτίω πεπονηκέναι ἄνθρωπον τῇ συνουσίᾳ τῇ σῇ; ὀκνεῖς ἀποκρίνασθαι, εἴπερ ἔστιν τι ἔργον σὸν ἔτι ἰδιωτεύοντος, πρὶν δημοσιεύειν ἐπιχειρεῖν;

5 ΚΑΛ. Φιλόνικος εἶ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ φιλονικία γε ἐρωτῶ, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς βουλόμενος εἰδέναι ὄντιν' ἀποτε τρόπον οἶει δεῖν πολιτεύεσθαι ἐν ἡμῖν. ἢ ἄλλου τοῦ ἄρα ἐπιμελήσῃ ἡμῖν ἐλθὼν ἐπὶ τὰ
c τῆς πόλεως πράγματα ἢ ὅπως ὅτι βέλτιστοι οἱ πολῖται ὦμεν; ἢ οὐ πολλάκις ἤδη ὠμολογήκαμεν τοῦτο δεῖν πράττειν τὸν πολιτικὸν ἄνδρα; ὠμολογήκαμεν ἢ οὐ; ἀποκρίνου. ὠμολογήκαμεν· ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρῖνόμενος. εἰ τοίνυν τοῦτο
 5 δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα παρασκευάζειν τῇ ἑαυτοῦ πόλει, νῦν μοι ἀναμνησθεῖς εἰπέ περὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὧν ὀλίγω πρότερον ἔλεγες, εἰ ἔτι σοι δοκοῦσιν ἀγαθοὶ πολῖται γεγενῆσθαι, Περικλῆς καὶ Κίμων καὶ Μιλτιάδης καὶ Θεμιστοκλῆς.

ΚΑΛ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἶπερ ἀγαθοί, δῆλον ὅτι ἕκαστος αὐτῶν βελτίους ἐποίει τοὺς πολῖτας ἀντὶ χειρόνων. ἐποίει ἢ οὐ;

5 ἸΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅτε Περικλῆς ἤρχετο λέγειν ἐν τῷ δήμῳ, χείρους ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἢ ὅτε τὰ τελευταῖα ἔλεγεν;

ΚΑΛ. Ἰσως.

ΣΩ. Οὐκ ἴσως δὴ, ὦ βέλτιστε, ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τῶν
 10 ὠμολογημένων, εἴπερ ἀγαθὸς γ' ἦν ἐκεῖνος πολίτης.

e ΚΑΛ. Τί οὖν δὴ;

ΣΩ. Οὐδέν· ἀλλὰ τόδε μοι εἰπέ ἐπὶ τούτῳ, εἰ λέγονται Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέα βελτίους γεγονέναι, ἢ πάντων τούτων τῶν διαφθαρῆναι ὑπ' ἐκείνου. ταυτὶ γὰρ ἔγωγε ἀκούω,

b 2 ἀνθρώπων Hirschig **b** 8 ἢ T P et in lac. textus f: ἢ B: ἢ Heindorf: εἰ Schleiermacher **c** 1 οἱ πολῖται B T P: πολῖται F (οἱ om. Hirschig, Schanz) **c** 6 ὀλίγω B T P: ὀλίγον F **c** 7 ἀγαθοὶ B T P: ἀγαθοὶ οἱ F **d** 4 ἐποίει post χειρόνων transp. F (om. inox altero ἐποίει) **d** 5 ναί B T P F: ἐποίει Aldina **d** 7 οἱ B T P: om. F **d** 9 δὴ P F: δεῖ B T ἀνάγκη Schanz

Περικλέα πεποιηκέμαι Ἀθηναίους ἀργούς καὶ δειλοὺς καὶ 5
λάλους καὶ φιλαργύρους, εἰς μισθοφορίαν πρῶτον καταστή-
σαντα.

ΚΑΛ. Τῶν τὰ ὄψα κατεαγότων ἀκούεις ταῦτα, ὦ Σώ-
κρατες.

ΣΩ. Ἀλλὰ τάδε οὐκέτι ἀκούω, ἀλλ' οἶδα σαφῶς καὶ 10
ἐγὼ καὶ σύ, ὅτι τὸ μὲν πρῶτον ἠὲδοκίμει Περικλῆς καὶ
οὐδεμίαν αἰσχρὰν δίκην κατεψηφίσαντο αὐτοῦ Ἀθηναῖοι,
ἠνίκα χεῖρους ἦσαν· ἐπειδὴ δὲ καλοὶ κάγαθοὶ ἐγεγόνεσαν
ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ τελευτῇ τοῦ βίου τοῦ Περικλέους, κλοπὴν 516
αὐτοῦ κατεψηφίσαντο, ὀλίγου δὲ καὶ θανάτου ἐτίμησαν,
δήλον ὅτι ὡς πονηροῦ ὄντος.

ΚΑΛ. Τί οὖν; τούτου ἔνεκα κακὸς ἦν Περικλῆς;

ΣΩ. Ὅντων γοῦν ἂν ἐπιμελητῆς καὶ ἵππων καὶ βοῶν 5
τοιούτος ὢν κακὸς ἂν ἐδόκει εἶναι, εἰ παραλαβὼν μὴ λακτί-
ζοντας ἑαυτὸν μηδὲ κυρίττοντας μηδὲ δάκνοντας ἀπέδειξε
ταῦτα ἅπαντα ποιούντας δι' ἀγριότητα. ἢ οὐ δοκεῖ σοι
κακὸς εἶναι ἐπιμελητῆς ὅστισοῦν ὄνουσιν ζῶου, ὃς ἂν παρα- b
λαβὼν ἡμερώτερα ἀποδείξῃ ἀγριώτερα ἢ παρέλαβε; δοκεῖ
ἢ οὐ;

ΚΑΛ. Πάνυ γε, ἵνα σοι χάρισωμαι.

ΣΩ. Καὶ τόδε τοῖνυν μοι χάρισαι ἀποκρινάμενος· πότε- 5
ρον καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῶν ζῶων ἐστὶν ἢ οὐ;

ΚΑΛ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀνθρώπων Περικλῆς ἐπεμέλετο;

ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τί οὖν; οὐκ ἔδει αὐτούς, ὡς ἄρτι ὠμολογοῦμεν, 10
δικαιοτέρους γεγονέναι ἀντὶ ἀδικωτέρων ὑπ' ἐκείνου, εἴπερ
ἐκείνος ἐπεμελείτο αὐτῶν ἀγαθὸς ὢν τὰ πολιτικά; c

e 6 λάλους tf: ἀλάλους B (sed à erasum) TP: καλοὺς F e 11 ἠὲδο-
κίμει B: εὐδοκίμει TPF a 1 ἐπὶ . . . Περικλέους secl. Cobet
a 5 ὄνων γοῦν ἂν TPF: ὄνων ἂν γ' οὖν ἂν B (sed prius ἂν erasum):
ὄνων γοῦν Aristides a 6 εἰ BTP: μὴ F a 7 ἑαυτὸν BT: αὐτὸν
PF Aristides: αὐτούς f a 8 ἅπαντας F b 2 ἢ PF: ἢ* T: ἢ B
b 8 ἐπεμέλετο BTP: ἐπεμελείτο F b 10 ἄρτι BTP: ἀρτίως F

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν οἷ γε δίκαιοι ἡμεροί, ὡς ἔφη Ὀμηρος· σὺ δὲ τί φῆς; οὐχ οὕτως;

5 ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἄλλὰ μὴν ἀγριωτέρους γε αὐτοὺς ἀπέφηνεν ἢ οἴους παρέλαβεν, καὶ ταῦτ' εἰς αὐτόν, ὃν ἦκιστ' ἂν ἐβούλετο.

ΚΑΛ. Βούλει σοι ὁμολογήσω;

ΣΩ. Εἰ δοκῶ γε σοι ἀληθῆ λέγειν.

10 ΚΑΛ. Ἔστω δὴ ταῦτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἶπερ ἀγριωτέρους, ἀδικωτέρους τε καὶ χείρους;

d ΚΑΛ. Ἔστω.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' ἀγαθὸς τὰ πολιτικὰ Περικλῆς ἦν ἐκ τούτου τοῦ λόγου.

ΚΑΛ. Οὐ σύ γε φῆς.

5 ΣΩ. Μὰ Δί' οὐδέ γε σὺ ἐξ ὧν ὁμολόγεις. πάλιν δὲ λέγε μοι περὶ Κίμωνος· οὐκ ἐξωστράκισαν αὐτὸν οὔτοι οὐς ἐθεράπευεν, ἵνα αὐτοῦ δέκα ἐτῶν μὴ ἀκούσειαν τῆς φωνῆς; καὶ Θεμιστοκλέα ταῦτα ταῦτα ἐποίησαν καὶ φυγῇ προσεζημίωσαν; Μιλτιάδην δὲ τὸν Μαραθῶνι εἰς τὸ βάραθρον
e ἐμβαλεῖν ἐψηφίσαντο, καὶ εἰ μὴ διὰ τὸν πρύτανιν, ἐνέπεσεν ἂν; καίτοι οὔτοι, εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, ὡς σὺ φῆς, οὐκ ἂν ποτε ταῦτα ἔπασχον. οὐκοῦν οἷ γε ἀγαθοὶ ἠνίοχοι κατ' ἀρχὰς μὲν οὐκ ἐκπίπτουσιν ἐκ τῶν ζευγῶν, ἐπειδὰν δὲ
5 θεραπέσωσιν τοὺς ἵππους καὶ αὐτοὶ ἀμείνους γένωνται ἠνίοχοι, τότε ἐκπίπτουσιν· οὐκ ἔστι ταῦτ' οὔτ' ἐν ἠνιοχείᾳ οὔτ' ἐν ἄλλῳ ἔργῳ οὐδενί· ἢ δοκεῖ σοι;

ΚΑΛ. Οὐκ ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἀληθεῖς ἄρα, ὡς ἔοικεν, οἱ ἔμπροσθεν λόγοι ἦσαν,
517 ὅτι οὐδένα ἡμεῖς ἴσμεν ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα τὰ πολιτικὰ

ε 7 αὐτόν P: αὐτὸν BTF: secl. Cobet d 5 ὁμολόγεις BTP:
ὁμολογεῖς F d 9 μαραθῶνι F (scripserat Schanz): ἐν μαραθῶνι
BTP e 4 ἐκ BTPF: om. Aristides e 5 ἀμείνους γένωνται
BTPF: γένωνται ἀμείνους Aristides

ἐν τῇδε τῇ πόλει. σὺ δὲ ὠμολόγεις τῶν γε νῦν οὐδένα, τῶν μέντοι ἔμπροσθεν, καὶ προείλου τούτους τοὺς ἄνδρας· οὗτοι δὲ ἀνεφάνησαν ἐξ ἴσου τοῖς νῦν ὄντες, ὥστε, εἰ οὗτοι ῥήτορες ἦσαν, οὔτε τῇ ἀληθινῇ ῥητορικῇ ἐχρῶντο—οὐ γὰρ 5 ἂν ἐξέπεσον—οὔτε τῇ κολακικῇ.

ΚΑΛ. Ἄλλὰ μέντοι πολλοῦ γε δεῖ, ὦ Σώκρατες, μὴ ποτέ τις τῶν νῦν ἔργα τοιαῦτα ἐργάσῃται οἷα τούτων ὅστις βούλει εἴργασται. b

ΣΩ. ὦ δαιμόνιε, οὐδ' ἐγὼ ψέγω τούτους ὥς γε διακό- νους εἶναι πόλεως, ἀλλὰ μοι δοκοῦσι τῶν γε νῦν διακοικώ- τεροι γεγονέναι καὶ μᾶλλον οἰοί τε ἐκπορίζειν τῇ πόλει ὧν ἐπεθύμει. ἀλλὰ γὰρ μεταβιβάζειν τὰς ἐπιθυμίας καὶ μὴ 5 ἐπιτρέπειν, πείθοντες καὶ βιαζόμενοι ἐπὶ τοῦτο ὅθεν ἔμελλον ἀμείνους ἔσεσθαι οἱ πολῖται, ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν τούτων διέφερον ἐκείνοι· ὅπερ μόνον ἔργον ἐστὶν ἀγαθοῦ c πολίτου. ναῦς δὲ καὶ τείχη καὶ νεώρια καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα καὶ ἐγὼ σοι ὁμολογῶ δεινότερους εἶναι ἐκείνους τούτων ἐκπορίζειν. πρᾶγμα οὖν γελοῖον ποιούμεν ἐγὼ τε καὶ σὺ ἐν τοῖς λόγοις· ἐν παντὶ γὰρ τῷ χρόνῳ ὃν διαλεγό- 5 μεθα οὐδὲν πανόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ ἀεὶ περιφερόμενοι καὶ ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅτι λέγομεν. ἐγὼ γοῦν σε πολλάκις οἶμαι ὠμολογηκέναι καὶ ἐγνωκέναι ὥς ἄρα διττὴ αὕτη τις ἢ πραγματεία ἐστὶν καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ περὶ τὴν ψυχὴν, d καὶ ἡ μὲν ἐτέρα διακοικὴ ἐστὶν, ἢ δυνατὸν εἶναι ἐκπορίζειν, ἐὰν μὲν πειωῇ τὰ σώματα ἡμῶν, σιτία, ἐὰν δὲ διψῇ, ποτά, ἐὰν δὲ ῥιγῶ, ἱμάτια, στρώματα, ὑποδήματα, ἀλλ' ὧν ἔρχεται σώματα εἰς ἐπιθυμίαν· καὶ ἐξεπίτηδές σοι διὰ τῶν αὐτῶν 5 εἰκόνων λέγω, ἵνα ῥᾶον καταμάθῃς. τούτων γὰρ ποριστικὸν εἶναι ἢ κάπηλον ὄντα ἢ ἔμπορον ἢ δημιουργόν του αὐτῶν

a 4 εἰ οὗτοι] εἰ τοιοῦτοι Aristides a 7 μὴ] οὐ μὴ Madvig et in
 editione Schanz (nunc μὴ tuetur v. Rh. Mus. xli. 152): καὶ οὐ μὴ
 Cobet (et mox ἐργάσεται) a 8 ὅστις F: ὅς BTP c 5 ὃν
 BTF: ὦ P c 7 γοῦν Ven. 189: τε οὖν F: οὖν BTP c 8 τις
 αὕτη F d 4 ἀλλὰ ὧν rec. p: ἄλλων ὧν BTPF

e τούτων, σιτοποιὸν ἢ ὄψοποιὸν ἢ ὑφάντην ἢ σκυτοτόμον ἢ σκυτοδεψόν, οὐδὲν θαυμαστόν ἐστιν ὄντα τοιοῦτον δόξαι καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις θεραπευτὴν εἶναι σώματος, παντὶ τῷ μὴ εἰδότει ὅτι ἔστιν τις παρὰ ταύτας ἀπάσας τέχνη γυμνα-
 5 στική τε καὶ ἰατρική, ἣ δὴ τῷ ὄντι γε ἐστὶν σώματος θεραπεία, ἣν περ καὶ προσήκει τούτων ἄρχειν πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ χρῆσθαι τοῖς τούτων ἔργοις διὰ τὸ εἰδέναι ὅτι χρηστὸν καὶ πονηρὸν τῶν σιτίων ἢ ποτῶν ἐστιν εἰς ἀρετὴν
 518 σώματος, τὰς δ' ἄλλας πάσας ταύτας ἀγνοεῖν· διὸ δὴ καὶ ταύτας μὲν δουλοπρεπεῖς τε καὶ διακουικὰς καὶ ἀνελευθέρους εἶναι περὶ σώματος πραγματεῖαν, τὰς ἄλλας τέχνας, τὴν δὲ γυμναστικὴν καὶ ἰατρικὴν κατὰ τὸ δίκαιον δεσποῖνας εἶναι
 5 τούτων. ταῦτ' αὖν ταῦτα ὅτι ἔστιν καὶ περὶ ψυχῆν, τότε μὲν μοι δοκεῖς μανθάνειν ὅτι λέγω, καὶ ὁμολογεῖς ὡς εἰδὼς ὅτι ἐγὼ λέγω· ἦ κεις δὲ ὀλίγον ὕστερον λέγων ὅτι ἀνθρωποι
 b καλοὶ κάγαθοὶ γεγόνασιν πολῖται ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐπειδὴν ἐγὼ ἐρωτῶ ὅτινες, δοκεῖς μοι ὁμοιοτάτους προτείνεσθαι ἀνθρώπους περὶ τὰ πολιτικά, ὥσπερ ἂν εἰ περὶ τὰ γυμνα-
 στικά ἐμοῦ ἐρωτῶντος ὅτινες ἀγαθοὶ γεγόνασιν ἢ εἰσὶν
 5 σωμάτων θεραπευταί, ἔλεγές μοι πάνν σπουδάζων, Θεαρίων ὁ ἄρτοκόπος καὶ Μίθαικος ὁ τὴν ὄψοποιάν συγγεγραφὼς τὴν Σικελικὴν καὶ Σάραμβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμάσιοι γεγόνασιν σωμάτων θεραπευταί, ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς
 c παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον. ἴσως ἂν οὖν ἡγανάκεις, εἴ σοι ἔλεγον ἐγὼ ὅτι Ἄνθρωπε, ἐπαῖεις οὐδὲν περὶ γυμναστικῆς· διακόνους μοι λέγεις καὶ ἐπιθυμιῶν παρασκευαστὰς ἀνθρώπους, οὐκ ἐπαῖοντας καλὸν κάγαθὸν
 5 οὐδὲν περὶ αὐτῶν, οἷ, ἂν οὕτω τύχωσιν, ἐμπλήσαντες καὶ

e5 ἢ P F: ἦ B T γε F: om. B T P e7 τούτων B W f et γρ.
 T: τούτω F: τοιούτοις T ὅτι recc.: ὅτι τι F: ὅτι τὸ B T P a1 ταύ-
 τας] ταῦτα Coraes a3 περὶ σώματος πραγματεῖαν] περὶ σῶμα πραγμα-
 τεῖας Cobet a5 οὖν B T F: γοῦν P τότε . . . a6 ὅτι] τότε
 . . . ὅτι B T P F: τότε . . . ὅτε Madvig b5 (ὅτι) Θεαρίων Cobet
 (secl. mox b 7 ὅτι . . . θεραπευταί) b6 ἄρτοκόπος B T P: ἄρτοκοῖδς F
 c5 οὐδὲν Ft: οὐδὲ re vera B T P οὕτω B T P f: om. F

παχύναντες τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, ἐπαινούμενοι ὑπ' αὐτῶν, προσαπολοῦσιν αὐτῶν καὶ τὰς ἀρχαίας σάρκας· οἱ δ' αὖ δι' ἀπειρίαν οὐ τοὺς ἐστιῶντας αἰτιάσονται τῶν νόσων d αἰτίους εἶναι καὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἀρχαίων σαρκῶν, ἀλλ' οἱ ἂν αὐτοῖς τύχῳσι τότε παρόντες καὶ συμβουλευόντές τι, ὅταν δὴ αὐτοῖς ἦκη ἢ τότε πλησμονὴ νόσον φέρουσα συχρῶ ὕστερον χρόνῳ, ἅτε ἄνευ τοῦ ὑγιεινοῦ γεγονυῖα, τούτους 5 αἰτιάσονται καὶ ψέξουσιν καὶ κακόν τι ποιήσουσιν, ἂν οἰοί τ' ὦσι, τοὺς δὲ προτέρους ἐκείνους καὶ αἰτίους τῶν κακῶν ἐγκωμιάσουσιν. καὶ σὺ νῦν, ὦ Καλλίκλεις, ὁμοιότατον e τούτῳ ἐργάζῃ· ἐγκωμιάζεις ἀνθρώπους, οἱ τούτους εἰστιά- κασιν εὐωχοῦντες ὧν ἐπεθύμουν. καὶ φασὶ μεγάλην τὴν πόλιν πεποικέναι αὐτούς· ὅτι δὲ οἰδεῖ καὶ ὑποουλός ἐστιν δι' ἐκείνους τοὺς παλαιούς, οὐκ αἰσθάνονται. ἄνευ γὰρ 519 σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης λιμένων καὶ νεωρίων καὶ τειχῶν καὶ φόρων καὶ τοιούτων φλυαριῶν ἐμπεπλήκασι τὴν πόλιν· ὅταν οὖν ἔλθῃ ἢ καταβολὴ αὕτη τῆς ἀσθενείας, τοὺς τότε παρόντας αἰτιάσονται συμβούλους, Θεμιστοκλέα δὲ 5 καὶ Κίμωνα καὶ Περικλέα ἐγκωμιάσουσιν, τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν· σοῦ δὲ ἴσως ἐπιλήψονται, ἐὰν μὴ εὐλαβῆ, καὶ τοῦ ἐμοῦ ἐταίρου Ἀλκιβιάδου, ὅταν καὶ τὰ ἀρχαῖα προσ- απολλύωσι πρὸς οἷς ἐκτήσαντο, οὐκ αἰτίων ὄντων τῶν κακῶν b ἀλλ' ἴσως συναίτιων. καίτοι ἔγωγε ἀνόητον πρᾶγμα καὶ νῦν ὀρῶ γιγνόμενον καὶ ἀκούω τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν πέρι. αἰσθάνομαι γάρ, ὅταν ἢ πόλις τινὰ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν μεταχειρίζηται ὡς ἀδικούντα, ἀγανακτούντων καὶ σχετλια- 5 ζόντων ὡς δευὰ πάσχουσι· πολλὰ καὶ ἀγαθὰ τὴν πόλιν πεποιηκότες ἄρα ἀδίκως ὑπ' αὐτῆς ἀπόλλυνται, ὡς ὁ τούτων λόγος. τὸ δὲ ὄλον ψεῦδός ἐστιν· προστάτης γὰρ πόλεως οὐδ' ἂν εἷς ποτε ἀδίκως ἀπόλοιτο ὑπ' αὐτῆς τῆς πόλεως ἥς c

c 7 προσαπολοῦσιν B: προσαπόλλουσιν F: προσαπολλύουσι(ν) T W
d 4 δὴ F: δὲ B T P f b 3 ἀκούω B T P: οὐκ ἀκούω F πέρι.
αἰσθάνομαι b t: περιαισθάνομαι B T P: **** ὑπεραισθάνομαι F (πέρι in
lac. suppl. et ὑπερ punctis del. f) c 1 αὐτῆς B T P: αὐτῆς ταύτης F

προστατεῖ. κινδυνεύει γὰρ ταῦτόν εἶναι, ὅσοι τε πολιτικοὶ
 προσποιῶνται εἶναι καὶ ὅσοι σοφισταί. καὶ γὰρ οἱ σοφι-
 σταί, τᾶλλα σοφοὶ ὄντες, τοῦτο ἄτοπον ἐργάζονται πρᾶγμα·
 5 φάσκοντες γὰρ ἀρετῆς διδάσκαλοι εἶναι πολλάκις κατηγο-
 ροῦσιν τῶν μαθητῶν ὡς ἀδικοῦσι σφᾶς [αὐτούς], τοὺς τε
 μισθοὺς ἀποστεροῦντες καὶ ἄλλην χάριν οὐκ ἀποδιδόντες,
 δ εὖ παθόντες ὑπ' αὐτῶν. καὶ τούτου τοῦ λόγου τί ἂν ἀλογώ-
 τερον εἴη πρᾶγμα, ἀνθρώπους ἀγαθοὺς καὶ δικαίους γενο-
 μένους, ἐξαιρεθέντας μὲν ἀδικίαν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου,
 σχόντας δὲ δικαιοσύνην, ἀδικεῖν τούτῳ ᾧ οὐκ ἔχουσιν; οὐ
 5 δοκεῖ σοι τοῦτο ἄτοπον εἶναι, ᾧ ἑταῖρε; ὡς ἀληθῶς δημη-
 γορεῖν με ἠνάγκασας, ᾧ Καλλίκλεις, οὐκ ἐθέλων ἀποκρί-
 νεσθαι.

ΚΑΛ. Σὺ δ' οὐκ ἂν οἶός τ' εἴης λέγειν, εἰ μὴ τίς σοι
 ἀποκρίνοιο;

e ΣΩ. Ἐοικά γε· νῦν γοῦν συχνοὺς τείνω τῶν λόγων,
 ἐπειδὴ μοι οὐκ ἐθέλεις ἀποκρίνεσθαι. ἀλλ', ὠγαθέ, εἰπέ
 πρὸς Φιλίου, οὐ δοκεῖ σοι ἄλογον εἶναι ἀγαθὸν φάσκοντα
 πεπονηκέναι τινὰ μέμφεσθαι τούτῳ ὅτι ὑφ' ἑαυτοῦ ἀγαθὸς
 5 γεγυῶς τε καὶ ὧν ἔπειτα πονηρὸς ἔστιν;

ΚΑΛ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀκούεις τοιαῦτα λεγόντων τῶν φασκόντων
 παιδεύειν ἀνθρώπους εἰς ἀρετήν;

520 ΚΑΛ. Ἐγωγε· ἀλλὰ τί ἂν λέγοις ἀνθρώπων πέρι οὐδενὸς
 ἀξίων;

ΣΩ. Τί δ' ἂν περὶ ἐκείνων λέγοις, οἱ φάσκοντες προε-
 στάναι τῆς πόλεως καὶ ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ὡς βελτίστη
 5 ἔσται, πάλιν αὐτῆς κατηγοροῦσιν, ὅταν τύχωσιν, ὡς πονη-
 ροτάτης; οἷε τι διαφέρειν τούτους ἐκείνων; ταῦτόν, ᾧ
 μακάρι', ἔστιν σοφιστῆς καὶ ῥήτωρ, ἧ ἑγγύς τι καὶ παρα-

ο 6 αὐτούς (sic B) secl. Bekker d 1 καὶ] καίτοι Heindorf
 d 4 σχόντας BT: ἔχοντας PF φ f: δ BTP: ἀλλ' F d 5 τοῦτο
 om. F d 6 με TPFB: μὲν B e 1 γοῦν BF: γ' οὖν T: δὲ in
 marg. t: δ' οὖν P e 4 τινὰ om. F ὑπ' αὐτῶν F

πλήσιον, ὡσπερ ἐγὼ ἔλεγον πρὸς Πῶλον· σὺ δὲ δι' ἄγνοιαν τὸ μὲν πάγκαλόν τι οἶει εἶναι, τὴν ῥητορικὴν, τοῦ δὲ κατα- b φρονεῖς. τῇ δὲ ἀληθείᾳ κάλλιόν ἐστιν σοφιστικὴ ῥητορικῆς ὅσῳ περ νομοθετικὴ δικαστικῆς καὶ γυμναστικὴ ἱατρικῆς· μόνους δ' ἔγωγε καὶ ὤμην τοῖς δημηγόροις τε καὶ σοφισταῖς οὐκ ἐγχωρεῖν μέμφεσθαι τούτῳ τῷ πᾶράγματι ὃ αὐτοὶ παι- 5 δεύουσιν, ὡς πονηρόν ἐστιν εἰς σφᾶς, ἢ τῷ αὐτῷ λόγῳ τούτῳ ἅμα καὶ ἑαυτῶν κατηγορεῖν ὅτι οὐδὲν ὠφελήκασι οὓς φασιν ὠφελεῖν. οὐχ οὕτως ἔχει;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ προέσθαι γε δήπου τὴν εὐεργεσίαν ἄνευ μισθοῦ, ὡς τὸ εἰκός, μόνους τούτοις ἐνεχώρει, εἴπερ ἀληθῆ ἔλεγον. ἄλλην μὲν γὰρ εὐεργεσίαν τις εὐεργετηθεῖς, οἷον ταχὺς γενόμενος διὰ παιδοτρίβην, ἴσως ἂν ἀποστερήσειε τὴν 5 χάριω, εἰ προῦτο αὐτῷ ὁ παιδοτρίβης καὶ μὴ συνθήμενος αὐτῷ μισθὸν ὅτι μάλιστα ἅμα μεταδιδόνς τοῦ τάχους λαμβάνοι τὸ ἀργύριον· οὐ γὰρ δὴ τῇ βραδυτῆτι οἴμαι ἀδικοῦσιν d οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ἀδικία· ἢ γάρ;

ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἴ τις αὐτὸ τοῦτο ἀφαιρεῖ, τὴν ἀδικίαν, οὐδὲν δεινὸν αὐτῷ μήποτε ἀδικηθῆ, ἀλλὰ μόνῳ ἀσφαλὲς 5 ταύτην τὴν εὐεργεσίαν προέσθαι, εἴπερ τῷ ὄντι δύναιτό τις ἀγαθοὺς ποιεῖν. οὐχ οὕτω;

ΚΑΛ. Φημί.

ΣΩ. Διὰ ταῦτ' ἄρα, ὡς ἔοικε, τὰς μὲν ἄλλας συμβουλάς συμβουλεύειω λαμβάνοντα ἀργύριον, οἷον οἰκοδομίας πέρι 10 ἢ τῶν ἄλλων τεχνῶν, οὐδὲν αἰσχροῦν.

ΚΑΛ. Ἐοικέ γε.

ΣΩ. Περὶ δέ γε ταύτης τῆς πράξεως, ὄντιν' ἂν τις τρό- πον ὡς βέλτιστος εἶη καὶ ἄριστα τὴν αὐτοῦ οἰκίαν διοικοῖ

b 1 μὲν BTP: μέν γε F c 7 αὐτῷ om. F d 1 γὰρ δὴ F:
γὰρ BTP d 5 ἀλλὰ F: ἀλλ' ὁ BTP d 9 τὰς BTP: δὴ
τὰς F e 3 βέλτιστος F: βέλτιστον BTP διοικοὶ ἢ TPFb:
διοικίη B

ἢ πόλιν, αἰσχρὸν νενόμισται μὴ φάναι συμβουλεύει, ἔαν
5 μὴ τις αὐτῷ ἀργύριον διδῶ. ἦ γάρ;

ΚΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Δῆλον γὰρ ὅτι τοῦτο αἰτιὸν ἐστίν, ὅτι μόνη αὕτη
τῶν εὐεργεσιῶν τὸν εὖ παθόντα ἐπιθυμῆν ποιεῖ αὐτ' εὖ
ποιεῖν, ὥστε καλὸν δοκεῖ τὸ σημεῖον εἶναι, εἰ εὖ ποιήσας
10 ταύτην τὴν εὐεργεσίαν αὐτ' εὖ πείσεται· εἰ δὲ μὴ, οὐ.
ἐστι ταῦτα οὕτως ἔχοντα;

521 ΚΑΛ. Ἔστιν.

ΣΩ. Ἐπὶ ποτέραν οὖν με παρακαλεῖς τὴν θεραπείαν
τῆς πόλεως, διόρισόν μοι τὴν τοῦ διαμάχεσθαι Ἀθηναίοις
ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται, ὡς ἱατρόν, ἢ ὡς διακουήσονται
5 καὶ πρὸς χάριν ὁμιλήσονται; τάληθῆ μοι εἰπέ, ὦ Καλλίκλεις·
δίκαιος γὰρ εἶ, ὥσπερ ἤρξω παρρησιάζεσθαι πρὸς ἐμέ,
διατελεῖν ἃ νοεῖς λέγων. καὶ νῦν εὖ καὶ γενναίως εἰπέ.

ΚΑΛ. Λέγω τοίνυν ὅτι ὡς διακουήσονται.

b ΣΩ. Κολακεύσονται ἄρα με, ὦ γενναιώτατε, παρακαλεῖς.

ΚΑΛ. Εἰ σοι Μυσόν γε ἥδιον καλεῖν, ὦ Σώκρατες· ὡς
εἰ μὴ ταῦτά γε ποιήσεις—

ΣΩ. Μὴ εἵπης ὁ πολλάκις εἶρηκας, ὅτι ἀποκτενεῖ με
5 ὁ βουλόμενος, ἵνα μὴ αὖ καὶ ἐγὼ εἴπω, ὅτι Πονηρός γε
ὦν ἀγαθὸν ὄντα· μὴδ' ὅτι ἀφαιρήσεται ἔάν τι ἔχω, ἵνα
μὴ αὖ ἐγὼ εἴπω ὅτι Ἄλλ' ἀφελόμενος οὐχ ἔξει ὅτι χρή-
σεται αὐτοῖς, ἀλλ' ὥσπερ με ἀδίκως ἀφείλετο, οὕτως καὶ
c λαβῶν ἀδίκως χρήσεται, εἰ δὲ ἀδίκως, αἰσχρῶς, εἰ δὲ
αἰσχρῶς, κακῶς.

ΚΑΛ. Ὡς μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, πιστεύειν μὴδ' ἂν
ἐν τούτων παθεῖν, ὡς οἰκῶν ἐκποδῶν καὶ οὐκ ἂν εἰσαχθεῖς
5 εἰς δικαστήριον ὑπὸ πάνν ἴσως μοχθηροῦ ἀνθρώπου καὶ
φαύλου.

ε 7 τοῦτο BTP: αὐτὸ F α 5 δ F: om. BTP α 6 πρὸς
με F α 8 ὡς om. F β 3 γε BTP: τε F β 4 δ TPF:
ἔτι B β 7 χρήσεται] χρήσεται Schanz c 2 κακῶς BTP: καὶ
κακῶς F c 3 δοκεῖς δ σωκράτης F: δοκεῖ σώκρατες BTP: δοκεῖ
Σωκράτης Schanz

ΣΩ. Ἀνόητος ἄρα εἰμί, ὦ Καλλίκλεις, ὡς ἀληθῶς, εἰ μὴ οἴομαι ἐν τῇδε τῇ πόλει ὄντων ἂν ὅτι τύχοι, τοῦτο παθεῖν. τὸδε μέντοι εὖ οἶδ' ὅτι, ἐάνπερ εἰσῶ εἰς δικαστήριον περὶ τούτων τινὸς κινδυνεύων, ὃ σὺ λέγεις, πονηρός τίς μ' ἔσται d
ὃ εἰσάγων—οὐδεὶς γὰρ ἂν χρηστός μὴ ἀδικοῦντ' ἄνθρωπον εἰσαγάγοι—καὶ οὐδέν γε ἄτοπον εἰ ἀποθάνοιμι. βούλει σοι εἶπω δι' ὅτι ταῦτα προσδοκῶ;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οἶμαι μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων, ἵνα μὴ εἶπω μόνος, ἐπιχειρεῖν τῇ ὡς ἀληθῶς πολιτικῇ τέχνῃ καὶ πράττειν τὰ πολιτικὰ μόνος τῶν νῦν· ἄτε οὖν οὐ πρὸς χάριω λέγων τοὺς λόγους οὗς λέγω ἐκάστοτε, ἀλλὰ πρὸς τὸ βέλτιστον, οὐ πρὸς τὸ ἡδιστον, καὶ οὐκ ἐθέλων ποιεῖν ἢ σὺ παραινείς, τὰ κομψὰ e
ταῦτα, οὐχ ἔξω ὅτι λέγω ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ὁ αὐτὸς δέ μοι ἤκει λόγος ὄνπερ πρὸς Πῶλον ἔλεγον· κρινοῦμαι γὰρ ὡς ἐν παιδίῳ ἰατρὸς ἂν κρίνοιτο κατηγοροῦντος ὄψοποιοῦ. σκόπει γάρ, τί ἂν ἀπολογοῖτο ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἐν τούτοις 5
ληφθείς, εἰ αὐτοῦ κατηγοροῖ τις λέγων ὅτι “ᾧ παῖδες, πολλὰ ὑμᾶς καὶ κακὰ ὄδε εἴργασται ἀνὴρ καὶ αὐτούς, καὶ τοὺς νεωτάτους ὑμῶν διαφθείρει τέμνων τε καὶ κάων, καὶ ἰσχυραίνων καὶ πνίγων ἀπορεῖν ποιεῖ, πικρότατα πώματα 522
διδούς καὶ πεινῆν καὶ διψῆν ἀναγκάζων, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ πολλὰ καὶ ἡδέα καὶ παντοδαπὰ ἠυώχουν ὑμᾶς” τί ἂν οἶει ἐν τούτῳ τῷ κακῷ ἀποληφθέντα ἰατρὸν ἔχειν εἰπεῖν; ἢ εἰ εἶποι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι “Ταῦτα πάντα ἐγὼ ἐποίουν, ὦ 5
παῖδες, ὑγιεινῶς,” πόσον τι οἶει ἂν ἀναβοῆσαι τοὺς τοιούτους δικαστάς; οὐ μέγα;

ΚΑΛ. Ἴσως· οἶεσθαί γε χρή.

d i δ B T P F: ὦν scr. recce. d 3 εἰσαγάγοι B T P: εἰσάγοι F
d 8 νῦν B T P: νυνί F e 5 τούτοις B T P: τοιούτοις F e 7 ἀνὴρ]
ἀνὴρ Bekker καὶ αὐτούς . . . διαφθείρει secl. Cobet e 8 γρ. καὶ
ἰσχυρῶν καὶ πνίγων Olympiodorus a 1 ἀπορεῖν ποιεῖ secl. Madvig
πώματα Bekker: πώματα B T P F a 4 εἰ F (sed punctis del. f):
om. B T P a 6 πόσον F: ὀπόσον B T P τι οἶει K. Fuhr: ποιεῖ
B (sed π puncto notatum et acc. corr.): οἶει T P F a 8 οἶεσθαί γε
χρή post οὐ μέγα transp. et Socrati tribuit Forman

ΣΩ. Οὐκοῦν οἶει ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ ἂν αὐτὸν ἔχεσθαι ὅτι
b χρῆ εἰπεῖν;

ΚΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τοιοῦτον μέντοι καὶ ἐγὼ οἶδα ὅτι πάθος πάθοιμι ἂν
εἰσελθὼν εἰς δικαστήριον. οὔτε γὰρ ἡδονὰς ἄς ἐκπεπόρικα
5 ἔξω αὐτοῖς λέγειν, ἄς οὔτοι εὐεργεσίας καὶ ὠφελίας νομί-
ζουσιν, ἐγὼ δὲ οὔτε τοὺς πορίζοντας ζηλῶ οὔτε οἷς πορίζεται·
ἴαν τέ τις με ἢ νεωτέρους φῆ διαφθεῖρειν ἀπορεῖν ποιοῦντα,
ἢ τοὺς πρεσβυτέρους κακηγορεῖν λέγοντα πικροὺς λόγους ἢ
ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, οὔτε τὸ ἀληθὲς ἔξω εἰπεῖν, ὅτι Δικαίως
c πάντα ταῦτα ἐγὼ λέγω, καὶ πράττω τὸ ὑμέτερον δὴ τοῦτο,
ὧ ἄνδρες δικασταί, οὔτε ἄλλο οὐδέν· ὥστε ἴσως, ὅτι ἂν
τύχῳ, τοῦτο πείσομαι.

ΚΑΛ. Δοκεῖ οὖν σοι, ὦ Σώκρατες, καλῶς ἔχειν ἄνθρω-
5 πος ἐν πόλει οὕτως διακειμένος καὶ ἀδύνατος ὧν ἑαυτῷ
βοηθεῖν;

ΣΩ. Εἰ ἐκεῖνό γε ἐν αὐτῷ ὑπάρχοι, ὧ Καλλίκλεις, ὃ σὺ
πολλάκις ὠμολόγησας· εἰ βεβοηθηκῶς εἶη αὐτῷ, μήτε περὶ
d ἀνθρώπους μήτε περὶ θεοὺς ἄδικον μηδὲν μήτε εἰρηκῶς μήτε
εἰργασμένος. αὕτη γὰρ τῆς βοήθειας ἑαυτῷ πολλάκις ἡμῖν
ὠμολόγηται κρατίστη εἶναι. εἰ μὲν οὖν ἐμέ τις ἐξελέγχοι
ταύτην τὴν βοήθειαν ἀδύνατον ὄντα ἐμαυτῷ καὶ ἄλλῳ βοηθεῖν,
5 αἰσχυνοίμην ἂν καὶ ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις ἐξελεγχόμενος
καὶ μόνος ὑπὸ μόνου, καὶ εἰ διὰ ταύτην τὴν ἀδυναμίαν ἀποθνή-
σκοιμι, ἀγανακτοίην ἄν· εἰ δὲ κολακικῆς ῥητορικῆς ἐνδεία
τελευτῶν ἐγωγε, εὖ οἶδα ὅτι ῥαδίως ἴδοις ἂν με φέροντα
e τὸν θάνατον. αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φοβεῖται,
ὅστις μὴ παντάπασιν ἀλόγιστός τε καὶ ἀνανδρός ἐστω, τὸ
δὲ ἀδικεῖν φοβεῖται· πολλῶν γὰρ ἀδικημάτων γέμοντα τὴν
ψυχὴν εἰς Αἴδου ἀφικέσθαι πάντων ἔσχατον κακῶν ἐστί.

b 4 ἡδονὰς ἄς T P F : ἡδονὰς B b 8 κατηγορεῖν F c 7 ἐν
F (coniccerat Coraes) : ἐν B T P δ σὺ B P F t : δς σὺ T d 2 τῆς
βοήθειας F : τις βοήθεια B T P : ἢ βοήθεια Cobet d 6 καὶ εἰ διὰ
F b t : καὶ ἰδίᾳ B T : ἰδίᾳ P e 4 κακῶν B T P : κακόν F

εἰ δὲ βούλει, σοὶ ἐγώ, ὡς τοῦτο οὕτως ἔχει, ἐθέλω λόγον 5
λέξαι.

ΚΑΛ. Ἄλλ' ἐπέπερ γε καὶ τὰλλα ἐπέρανας, καὶ τοῦτο
πέρανον.

ΣΩ. Ἄκουε δὴ, φασί, μάλα καλοῦ λόγου, ὃν σὺ μὲν 523
ἠγήσῃ μῦθον, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ἐγὼ δὲ λόγον· ὡς ἀληθῆ γὰρ
ὄντα σοὶ λέξω ἢ μέλλω λέγειν. ὥσπερ γὰρ Ὀμηρος λέγει,
διενείμαντο τὴν ἀρχὴν ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων,
ἐπειδὴ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβον. ἦν οὖν νόμος ὅδε περὶ 5
ἀνθρώπων ἐπὶ Κρόνου, καὶ αἰεὶ καὶ νῦν ἔτι ἔστιν ἐν θεοῖς,
τῶν ἀνθρώπων τὸν μὲν δικαίως τὸν βίον διελθόντα καὶ
ὀσίως, ἐπειδὴν τελευτήσῃ, εἰς μακάρων νήσους ἀπιόντα οἰκεῖν b
ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ ἐκτὸς κακῶν, τὸν δὲ ἀδίκως καὶ ἀθέως
εἰς τὸ τῆς τίσεώς τε καὶ δίκης δεσμωτήριον, ὃ δὴ Τάρταρον
καλοῦσιν, λέναι. τούτων δὲ δικασταὶ ἐπὶ Κρόνου καὶ ἔτι
νεωστὶ τοῦ Διὸς τὴν ἀρχὴν ἔχοντος ζῶντες ἦσαν ζώντων, 5
ἐκεῖνη τῇ ἡμέρᾳ δικάζοντες ἢ μέλλοιεν τελευτᾶν· κακῶς οὖν
αἱ δίκαι ἐκρίνοντο. ὃ τε οὖν Πλούτων καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ οἱ
ἐκ μακάρων νήσων ἰόντες ἔλεγον πρὸς τὸν Δία ὅτι φοιτῶέν
σφω ἀνθρωποὶ ἐκατέρωσε ἀνάξιοι. εἶπεν οὖν ὁ Ζεὺς· “Ἄλλ' c
ἐγώ,” ἔφη, “παύσω τοῦτο γιγνόμενον. νῦν μὲν γὰρ κακῶς
αἱ δίκαι δικάζονται. ἀμπεχόμενοι γάρ,” ἔφη, “οἱ κρινόμενοι
κρίνονται. ζῶντες γὰρ κρίνονται. πολλοὶ οὖν,” ἢ δ' ὅς,
“ψυχὰς πονηρὰς ἔχοντες ἠμφισμένοι εἰσὶ σώματά τε καλὰ 5
καὶ γένη καὶ πλούτους, καί, ἐπειδὴν ἡ κρίσις ἦ, ἔρχονται
αὐτοῖς πολλοὶ μάρτυρες, μαρτυρήσοντες ὡς δικαίως βεβιώ-

ε 6 λέξαι] δέξαι F α 1 φασί B T P F : φησί Stobaeus Plutarchus
α 2 ἐγὼ οἶμαι B T : ἐγῶμαι P F Stobaeus Eusebius Theodoretus
α 5 ὅδε B T P f : ὡδε F α 6 ἔτι om. P β 4 ἐπὶ κρόνου T W Sto-
baeus Plutarchus et in lac. textus f : ἐπὶ χρόνου B β 6 τῇ F Stobaeus
Plutarchus : om. B T P β 7 οἱ ἐπιμεληταὶ οἱ Plutarchus : οἱ ἐπι-
μεληταὶ B T P F Stobaeus γ 1 σφιν T P : σφιν B F : σφισιν Sto-
baeus Plutarchus γ 4 ζῶντες γὰρ κρίνονται B T F Plutarchus : om.
P Stobaeus οὖν B T P F Stobaeus : μὲν οὖν Plutarchus γ 7 μάρ-
τυρες B T P F Stobaeus : om. Plutarchus

d κασιν· οἱ οὖν δικασταὶ ὑπὸ τε τούτων ἐκπλήττονται, καὶ
 ἅμα καὶ αὐτοὶ ἀμπεχόμενοι δικάζουσι, πρὸ τῆς ψυχῆς τῆς
 αὐτῶν ὀφθαλμοὺς καὶ ὤτα καὶ ὄλον τὸ σῶμα προκεκαλυμ-
 μένοι. ταῦτα δὴ αὐτοῖς πάντα ἐπίπροσθεν γίγνεται, καὶ τὰ
 5 αὐτῶν ἀμφιέσματα καὶ τὰ τῶν κρωομένων. πρῶτον μὲν
 οὖν,” ἔφη, “ παυστέον ἐστὶν προειδότας αὐτοὺς τὸν θάνατον·
 νῦν γὰρ προΐσασι. τοῦτο μὲν οὖν καὶ δὴ εἴρηται τῷ Προ-
 e μηθεὶ ὅπως ἂν παύσῃ αὐτῶν. ἔπειτα γυμνοὺς κριτέον
 ἀπάντων τούτων· τεθνεῶτας γὰρ δεῖ κρίνεσθαι. καὶ τὸν
 κριτὴν δεῖ γυμνὸν εἶναι, τεθνεῶτα, αὐτῇ τῇ ψυχῇ αὐτὴν τὴν
 ψυχὴν θεωροῦντα ἐξαίφνης ἀποθανόντος ἐκάστου, ἔρημον
 5 πάντων τῶν συγγενῶν καὶ καταλιπόντα ἐπὶ τῆς γῆς πάντα
 ἐκεῖνον τὸν κόσμον, ἵνα δικαία ἢ κρίσις ᾗ. ἐγὼ μὲν οὖν
 ταῦτα ἐγνωκὼς πρότερος ἢ ὑμεῖς ἐποιησάμην δικαστὰς ὑεῖς
 ἔμαντοῦ, δύο μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας, Μίνω τε καὶ Ῥαδάμανθυ,

524 ἕνα δὲ ἐκ τῆς Εὐρώπης, Αἰακόν· οὗτοι οὖν ἐπειδὴν τελευ-
 τήσωσι, δικάσουσιν ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τῇ τριόδῳ ἐξ ἧς
 φέρετον τὸ ὁδῶ, ἢ μὲν εἰς μακάρων νήσους, ἢ δ' εἰς Τάρ-
 ταρρον. καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας Ῥαδάμανθους κρινεῖ, τοὺς

5 δὲ ἐκ τῆς Εὐρώπης Αἰακός· Μίνω δὲ πρεσβεῖα δώσω ἐπιδια-
 κρίνειν, ἔαν ἀπορητόν τι τῷ ἐτέρω, ἵνα ὡς δικαιοτάτῃ ἢ κρίσις
 ᾗ περὶ τῆς πορείας τοῖς ἀνθρώποις.”

Ταῦτ' ἐστίν, ὦ Καλλίκλεις, ἃ ἐγὼ ἀκηκοὼς πιστεύω

b ἀληθῆ εἶναι· καὶ ἐκ τούτων τῶν λόγων τοιούδε τι λογιζομαι

d₃ τὸ B T P f: om. F d₄ δὴ B T P F Plutarchus: δὲ Sto-
 baeus ἐπίπροσθεν B T P F: ἔμπροσθεν Stobaeus: ἐπιπρόσθησις Plu-
 tarchus d₇ γὰρ B T P F Stobaeus: μὲν γὰρ f Plutarchus μὲν
 οὖν καὶ δὴ B T P F Plutarchus: μὲν δὴ καὶ Stobaeus e₁ αὐτῶν B T F
 Stobaeus: αὐτόν P: αὐτό Plutarchus e₅ καὶ om. F τῆς γῆς
 B T P F Stobaeus Plutarchus: γῆς Eusebius Theodoretus e₆ δι-
 καία ἢ κρίσις B T P F Stobaeus: ἢ κρίσις δικαία Plutarchus μὲν οὖν
 ταῦτα B T P F: μὲν οὖν Stobaeus: οὖν ταῦτ' Plutarchus e₇ πρό-
 τερος B T P F Stobaeus: πρότερον Plutarchus a₂ τῇ B T P F
 Plutarchus: om. Stobaeus a₆ ἀπορητόν τι τῷ ἐτέρω Findeisen
 e codice Meermanniano: ἀπόρητόν τι τῷ ἐτέρω B P: ἀπόρητον τι τῷ
 ἐτέρω T F: ἀπόρητόν τι ᾗ τῷ ἐτέρω Stobaeus Plutarchus ἢ κρίσις
 ᾗ B T P F: ᾗ κρίσις Stobaeus: κρίσις ᾗ Plutarchus

συμβαίνει. ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν, ὡς ἔμοι δοκεῖ, οὐδὲν
 ἄλλο ἢ δυοῖν πραγμάτων διάλυσιν, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ
 σώματος, ἀπ' ἀλλήλων· ἐπειδὴν δὲ διαλυθήτου ἄρα ἀπ'
 ἀλλήλων, οὐ πολὺ ἦττον ἐκάτερον αὐτοῖν ἔχει τὴν ἕξιν τὴν 5
 αὐτοῦ ἤνπερ καὶ ὅτε ἕξῃ ὁ ἄνθρωπος, τό τε σῶμα τὴν φύσιν
 τὴν αὐτοῦ καὶ τὰ θεραπεύματα καὶ τὰ παθήματα ἐνδηλα
 πάντα. οἶον εἴ τινος μέγα ἦν τὸ σῶμα φύσει ἢ τροφῇ ἢ c
 ἀμφοτέρω ζῶντος, τούτου καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ νεκρὸς
 μέγας, καὶ εἰ παχύς, παχὺς καὶ ἀποθανόντος, καὶ τᾶλλα
 οὕτως· καὶ εἰ αὖ ἐπετήδευε κομᾶν, κομήτης τούτου καὶ ὁ
 νεκρὸς. μαστιγίας αὖ εἴ τις ἦν καὶ ἴχνη εἶχε τῶν πληγῶν 5
 οὐλὰς ἐν τῷ σώματι ἢ ὑπὸ μαστίγων ἢ ἄλλων τραυμάτων
 ζῶν, καὶ τεθνεώτος τὸ σῶμα ἔστιν ἰδεῖν ταῦτα ἔχον· ἢ
 κατεαγότα εἴ του ἦν μέλη ἢ διεστραμμένα ζῶντος, καὶ
 τεθνεώτος ταῦτα ταῦτα ἐνδηλα. ἐνὶ δὲ λόγῳ, οἷος εἶναι d
 παρεσκευαστο τὸ σῶμα ζῶν, ἐνδηλα ταῦτα καὶ τελευτήσαντος
 ἢ πάντα ἢ τὰ πολλὰ ἐπὶ τινα χρόνον. ταῦτόν δὴ μοι δοκεῖ
 τοῦτ' ἄρα καὶ περὶ τὴν ψυχὴν εἶναι, ὧ Καλλίκλεις· ἐνδηλα
 πάντα ἔστιν ἐν τῇ ψυχῇ, ἐπειδὴν γυμνωθῇ τοῦ σώματος, τὰ 5
 τε τῆς φύσεως καὶ τὰ παθήματα ἃ διὰ τὴν ἐπιτήδευσιν
 ἐκάστου πράγματος ἔσχευ ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἄνθρωπος. ἐπειδὴν
 οὖν ἀφίκωνται παρὰ τὸν δικαστήν, οἱ μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας
 παρὰ τὸν Ῥαδάμανθυν, ὁ Ῥαδάμανθος ἐκείνους ἐπιστήσας e
 θεᾶται ἐκάστου τὴν ψυχὴν, οὐκ εἰδὼς ὅτου ἔστιν, ἀλλὰ
 πολλάκις τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐπιλαβόμενος ἢ ἄλλου
 ὁτουοῦν βασιλέως ἢ δυνάστου κατείδεν οὐδὲν ὑγιὲς ὄν τῆς
 ψυχῆς, ἀλλὰ διαμεμαστιγωμένην καὶ οὐλῶν μεστήν ὑπὸ 5
 ἐπιορκιῶν καὶ ἀδικίας, ἃ ἐκάστη ἢ πρᾶξις αὐτοῦ ἐξωμόρξατο 525
 εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ πάντα σκολιὰ ὑπὸ ψεύδους καὶ ἀλα-

b 7 τὴν om. P c 3 παχύς, παχὺς] παχύ, παχὺς Hirschig
 c 6 οὐλὰς secl. Heindorf c 7 ἢ κατεαγότα Eusebius: κατεαγότα
 B T P F: κατεαγότα τε Pag. 2110: καὶ κατεαγότα Schanz: κατεαγότ' αὐ
 Forman d 1 ταῦτα ταῦτα F: ταῦτα B T P d 3 ἢ πάντα Fin-
 deisen: ἦν πάντα B T P F d 5 πάντα B T P: ταῦτα πάντα F

ζουείας καὶ οὐδὲν εὐθὺ διὰ τὸ ἄνευ ἀληθείας τεθράφθαι· καὶ
 ὑπὸ ἐξουσίας καὶ τρυφῆς καὶ ὕβρεως καὶ ἀκρατίας τῶν
 5 πράξεων ἀσυμμετρίας τε καὶ αἰσχροτήτος γέμουσαν τὴν
 ψυχὴν εἶδεν· ἰδὼν δὲ ἀτίμως ταύτην ἀπέπεμψεν εὐθὺ τῆς
 φρουρᾶς, οἱ μέλλει ἐλθοῦσα ἀνατλήναι τὰ προσήκοντα πάθη.
 b προσήκει δὲ παντὶ τῷ ἐν τιμωρίᾳ ὄντι, ὑπ' ἄλλον ὀρθῶς
 τιμωρουμένῳ, ἢ βελτίονι γίνεσθαι καὶ ὀνύνασθαι ἢ παρα-
 δείγματι τοῖς ἄλλοις γίνεσθαι, ἵνα ἄλλοι ὀρῶντες πάσχοντα
 ἂ ἂν πάσχη φοβούμενοι βελτίους γίνωνται. εἰσὶν δὲ οἱ
 5 μὲν ὠφελούμενοί τε καὶ δίκην διδόντες ὑπὸ θεῶν τε καὶ
 ἀνθρώπων οὔτοι οἱ ἂν ἰσσοῦντο ἀμαρτήματα ἀμάρτωσιν· ὅμως
 δὲ δι' ἀληθοῦν καὶ ὀδυνῶν γίνεσθαι αὐτοῖς ἢ ὠφελία καὶ
 ἐνθάδε καὶ ἐν Ἄιδου· οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως ἀδικίας ἀπαλ-
 c λάττεσθαι. οἱ δ' ἂν τὰ ἔσχατα ἀδικήσωσι καὶ διὰ τὰ
 τοιαῦτα ἀδικήματα ἀνιάτοι γένωνται, ἐκ τούτων τὰ παρα-
 δείγματα γίνεσθαι, καὶ οὔτοι αὐτοὶ μὲν οὐκέτι ὀνύνανται
 οὐδὲν, ἅτε ἀνιάτοι ὄντες, ἄλλοι δὲ ὀνύνανται οἱ τούτους
 5 ὀρῶντες διὰ τὰς ἀμαρτίας τὰ μέγιστα καὶ ὀδυνηρότατα καὶ
 φοβερώτατα πάθη πάσχοντας τὸν αἰεὶ χρόνον, ἀτεχνῶς παρα-
 δείγματα ἀνηρητέμους ἐκεῖ ἐν Ἄιδου ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ,
 τοῖς αἰεὶ τῶν ἀδικῶν ἀφικνουμένοις θεάματα καὶ νοουθήματα.
 d ὦν ἐγὼ φημι ἕνα καὶ Ἀρχέλαον ἔσεσθαι, εἰ ἀληθῆ λέγει
 Πῶλος, καὶ ἄλλον ὅστις ἂν τοιοῦτος τύραννος ἦ· οἶμαι δὲ
 καὶ τοὺς πολλοὺς εἶναι τούτων τῶν παραδειγμάτων ἐκ
 τυράννων καὶ βασιλέων καὶ δυναστῶν καὶ τὰ τῶν πόλεων
 5 πραξάντων γεγονότας· οὔτοι γὰρ διὰ τὴν ἐξουσίαν μέγιστα καὶ
 ἀνοσιώτατα ἀμαρτήματα ἀμάρτανουσι. μαρτυρεῖ δὲ τούτοις

a 3 τεθράφθαι B P : τετραφθαι T F a 4 ἀκρατίας B W F t : ἀκρασίας
 T : ἀκρατείας Eusebius a 6 εἶδεν T P F : ἴδεν B b 2 παραδείγματι
 scr. recc. : παράδειγμά τι B T P : παραδείγματα F : παράδειγμα Eusebius
 Theodoretus b 3 τοῖς B T P : om. F Gellius Theodoretus Suidas
 b 4 ἂ πάσχει F c 1 posterius τὰ F Eusebius Theodoretus Suidas :
 om. B T P c 7 ἐν Ἄιδου B T P : ἐδίδου pr. F d 3 τούτων τῶν
 παραδειγμάτων F Eusebius : τοὺς τούτων τῶν παραδειγμάτων B : τοὺς
 τῶν παραδειγμάτων T W : τούτων ci. Heindorf

καὶ Ὅμηρος· βασιλέας γὰρ καὶ δυνάστας ἐκεῖνος πέποιήκεν
 τοὺς ἐν Ἄιδου τὸν αἰὲ χρόνον τιμωρουμένους, Τάνταλον καὶ e
 Σίσυφον καὶ Τιτυόν· Θερσίτην δέ, καὶ εἴ τις ἄλλος πονηρὸς ;
 ἦν ιδιώτης, οὐδεὶς πέποιήκεν μεγάλαις τιμωρίαις συνεχό-
 μενον ὡς ἀνίατον—οὐ γὰρ οἶμαι ἐξῆν αὐτῷ· διὸ καὶ εὐδαιμο-
 νέστερος ἦν ἢ οἷς ἐξῆν—ἀλλὰ γάρ, ὦ Καλλίκλεις, ἐκ τῶν 5
 δυναμένων εἰσὶ καὶ οἱ σφόδρα πονηροὶ γιγνόμενοι ἄνθρωποι· 526
 οὐδὲν μὴν κωλύει καὶ ἐν τούτοις ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγγίγνεσθαι,
 καὶ σφόδρα γε ἄξιον ἄγασθαι τῶν γιγνομένων· χαλεπὸν γάρ,
 ὦ Καλλίκλεις, καὶ πολλοῦ ἐπαίνου ἄξιον ἐν μεγάλῃ ἐξουσίᾳ·
 τοῦ ἀδικεῖν γενόμενον δικαίως διαβιῶναι. ὀλίγοι δὲ γίνονται 5
 οἱ τοιοῦτοι· ἐπεὶ καὶ ἐνθάδε καὶ ἄλλοθι γεγόνασιν, οἶμαι δὲ
 καὶ ἔσονται καλοὶ κάγαθοὶ ταύτην τὴν ἀρετὴν τὴν τοῦ δικαίως
 διαχειρίζειν ἢ ἂν τις ἐπιτρέπη· εἰς δὲ καὶ πάννυ ἐλλόγιμος b
 γέγονεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, Ἀριστείδης ὁ Λυσι-
 μάχου· οἱ δὲ πολλοί, ὦ ἄριστε, κακοὶ γίνονται τῶν δυνα-
 στῶν. ὅπερ οὖν ἔλεγον, ἐπειδὴν ὁ Ῥαδάμανθους ἐκεῖνος
 τοιοῦτόν τινα λάβη, ἄλλο μὲν περὶ αὐτοῦ οὐκ οἶδεν· οὐδὲν, 5
 οὔθ' ὅστις οὔθ' ὄντινων, ὅτι δὲ πονηρὸς τις· καὶ τοῦτο
 κατιδὼν ἀπέπεμψε εἰς Τάρταρον, ἐπισήμην ἄμενος, ἐάντε
 ἰάσιμος ἐάντε ἀνίατος δοκῆ εἶναι· ὁ δὲ ἐκείσε ἀφικόμενος
 τὰ προσήκοντα πάσχει. ἐνίοτε δ' ἄλλην εἰσιδὼν ὁσίως c
 βεβιωκυῖαν καὶ μετ' ἀληθείας, ἀνδρὸς ιδιώτου ἢ ἄλλου τινός,
 μάλιστα μὲν, ἔγωγέ φημι, ὦ Καλλίκλεις, φιλοσόφου τὰ
 αὐτοῦ πράξαντος καὶ οὐ πολυπραγμονήσαντος ἐν τῷ βίῳ,
 ἠγάσθη τε καὶ ἐς μακάρων νήσους ἀπέπεμψε. ταῦτα δὲ 5
 ταῦτα καὶ ὁ Αἰακός—ἐκάτερος τούτων ράβδον ἔχων δι-
 κάξει—ὁ δὲ Μίνως ἐπισκοπῶν κἀθηται, μόνος ἔχων χρυσοῦν
 σκῆπτρον, ὡς φησιν Ὀδυσσεὺς ὁ Ὀμήρου ἰδεῖν αὐτὸν— d

χρῦσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσσιν.

e 4 οὐ γὰρ . . . e 5 ἐξῆν secl. Morstadt a 1 δυναμένων B T P F :
 αὐτῶν Aristides a 7 posterius τῆν F : om. B T W Aristides
 b 1 ἢ ἐν B T P F : ἂν (i. e. ἄν) Aristides b 2 ἀριστείδης T P F :
 ἀριστείδης B c 5 ἐς re vera B T P F

- ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Καλλίκλεις, ὑπὸ τε τούτων τῶν λόγων
πέπεισμαι, καὶ σκοπῶ ὅπως ἀποφανοῦμαι τῷ κριτῇ ὡς ὑγιε-
5 στάτην τὴν ψυχὴν· χαίρειν οὖν ἐάσας τὰς τιμὰς τὰς τῶν
πολλῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀλήθειαν ἀσκῶν πειράσομαι τῷ ὄντι
ὡς ἂν δύνωμαι βέλτιστος ὢν καὶ ζῆν καὶ ἐπειδὰν ἀποθνήσκω
e ἀποθνήσκειν. παρακαλῶ δὲ καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ἀνθρώ-
πους, καθ' ὅσον δύναμαι, καὶ δὴ καὶ σὲ ἀντιπαρακαλῶ ἐπὶ
τοῦτον τὸν βίον καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ὃν ἐγὼ φημι ἀντὶ
πάντων τῶν ἐνθάδε ἀγῶνων εἶναι, καὶ οὐκ εἰδίζω σοι ὅτι οὐχ
5 οἷός τ' ἔση σαυτῷ βοηθῆσαι, ὅταν ἡ δίκη σοι ἦ καὶ ἡ κρίσις
ἦν νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, ἀλλὰ ἐλθὼν παρὰ τὸν δικαστήν,
527 τὸν τῆς Αἰγίνης ὑόν, ἐπειδὰν σου ἐπιλαβόμενος ἄγη,
χασμῆση καὶ ἰλιγγιάσεις οὐδὲν ἤττον ἢ ἐγὼ ἐνθάδε σὺ
ἐκεῖ, καὶ σε ἴσως τυπήσει τις καὶ ἐπὶ κόρρης ἀτίμως καὶ
πάντως προπηλακίῃ.
- 5 Τάχα δ' οὖν ταῦτα μῦθος σοι δοκεῖ λέγεσθαι ὡσπερ γραδὸς
καὶ καταφρονεῖς αὐτῶν, καὶ οὐδέν γ' ἂν ἦν θαυμαστὸν κατα-
φρονεῖν τούτων, εἴ πη ζητοῦντες εἶχομεν αὐτῶν βελτίω καὶ
ἀληθέστερα εὐρεῖν· νῦν δὲ ὄρας ὅτι τρεῖς ὄντες ὑμεῖς, οἵπερ
σοφώτατοί ἐστε τῶν νῦν Ἑλλήνων, σύ τε καὶ Πῶλος καὶ
b Γοργίας, οὐκ ἔχετε ἀποδείξαι ὡς δεῖ ἄλλον τινα βίον ζῆν
ἢ τοῦτον, ὅσπερ καὶ ἐκεῖσε φαίνεται συμφέρων. ἀλλ' ἐν
τοσοῦτοις λόγοις τῶν ἄλλων ἐλεγχόμενων μόνος οὗτος
ἡρεμῆ ὁ λόγος, ὡς εὐλαβητέον ἐστὶν τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἢ
5 τὸ ἀδικεῖσθαι, καὶ παντὸς μᾶλλον ἀνδρὶ μελετητέον οὐ τὸ
δοκεῖν εἶναι ἀγαθὸν ἀλλὰ τὸ εἶναι, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ·
ἐὰν δέ τις κατὰ τι κακὸς γίγνηται, κολαστέος ἐστί, καὶ τοῦτο
δεύτερον ἀγαθὸν μετὰ τὸ εἶναι δίκαιον, τὸ γίγνεσθαι καὶ
c κολαζόμενον διδόναι δίκην· καὶ πᾶσαν κολακείαν καὶ τὴν

d 3 τε F: om. BTP d 4 σκοπῶ BTPF: γρ. ἀσκῶ T d 5 τὴν
TWF Eusebius: om. BP d 6 ἀσκῶν F Eusebius: σκοπῶν BTP
a 1 τὸν BTP: ἐκείνον τὸν F ἄγη BTP: ἐκείνος ἄγη F a 2 ἰλιγγιάσεις TP: εἰλιγγιάσεις BF a 3 καὶ ante ἐπὶ et ἀτίμως secl.
Cobet: ἐπὶ κόρρης secl. Heindorf a 5 γραδὸς BTP: ὑπὸ γραδὸς F
Eusebius Theodoretus a 9 νῦν om. P

περὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν περὶ τοὺς ἄλλους, καὶ περὶ ὀλίγους
καὶ περὶ πολλοὺς, φευκτέον· καὶ τῇ ῥητορικῇ οὕτω χρηστέον
ἐπὶ τὸ δίκαιον αἰεὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ πάσῃ πράξει. ἐμοὶ οὖν
πειθόμενος ἀκολούθησον ἐνταῦθα, οἱ ἀφικόμενος εὐδαιμο- 5
νήσεις καὶ ζῶν καὶ τελευτήσας, ὡς ὁ λόγος σημαίνει. καὶ
ἔασόν τινά σου καταφρονῆσαι ὡς ἀνοήτου καὶ προπηλακίσαι,
ἐὰν βούληται, καὶ ναὶ μὰ Δία σύ γε θαρρῶν πατάξαι τὴν
ἄτιμον ταύτην πληγὴν· οὐδὲν γὰρ δεινὸν πείσῃ, ἐὰν τῷ ὄντι d
ἦς καλὸς ἀγαθός, ἀσκῶν ἀρετὴν. κάπειτα οὕτω κοινῇ
ἀσκήσαντες, τότε ἤδη, ἐὰν δοκῇ χρῆναι, ἐπιθησόμεθα τοῖς
πολιτικοῖς, ἢ ὁποῖον ἂν τι ἡμῖν δοκῇ, τότε βουλευσόμεθα,
βελτίους ὄντες βουλευέσθαι ἢ νῦν. αἰσχρὸν γὰρ ἔχοντάς 5
γε ὡς νῦν φαινόμεθα ἔχειν, ἔπειτα νεανιεύεσθαι ὡς τὶ ὄντας,
οἷς οὐδέποτε ταῦτα δοκεῖ περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ταῦτα περὶ
τῶν μεγίστων—εἰς τοσοῦτον ἤκομεν ἀπαιδευσίας—ὥσπερ e
οὖν ἡγεμόνι τῷ λόγῳ χρῆσόμεθα τῷ νῦν παραφανέντι, ὅς
ἡμῖν σημαίνει ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἄριστος τοῦ βίου, καὶ τὴν
δικαιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἀσκούντας καὶ ζῆν καὶ
τεθνάναι. τούτῳ οὖν ἐπώμεθα, καὶ τοὺς ἄλλους παρακα- 5
λῶμεν, μὴ ἐκείνῳ, ᾧ σὺ πιστεύων ἐμὲ παρακαλεῖς· ἔστι γὰρ
οὐδενὸς ἄξιος ὧ Καλλίκλεις.

ε 4 πάσῃ πράξει ΒΤΡ: πράξει πάσῃ F ε 6 ὁ λόγος F: ὁ σὸς
λόγος ΒΤΡ ε 8 τὴν ἄτιμον ταύτην ΒΤΡ: ταύτην τὴν ἄτιμον F
d 7 ταῦτα δοκεῖ ΒΤΡ: δοκεῖ ταῦτα F ε 2 χρῆσόμεθα ΒΤ: χρῆσόμεθα Ρ F
ε 5 ἐπώμεθα Ρ παρακαλοῦμεν Ρ

4